

Årsredovisning 2015

Innehåll

Övergripande del

Kommunstyrelsens ordförande	3
Kommundirektören kommenterar	5
Viktiga händelser under året	6
Femårsöversikt	8
Vad kostar det?	9

Förvaltningsberättelse

Resultat, måluppfyllelse och kvalitet	10
Sammanfattning 2015	17
Framtidsbedömning	18
Omvärldsanalys	19
Finansiell analys för kommunen	20
Driftredovisning och investeringsredovisning	26
Exploateringsredovisning	27
Finansiell analys av sammanställd redovisning	28

Finansiella rapporter

Resultaträkning - kommunen och koncernen	33
Kassaflödesanalys - kommunen och koncernen	34
Balansräkning - kommunen och koncernen	35
Tilläggsupplysningar - kommunen och koncernen	36
Tillämpade redovisningsprinciper	44

Personalekonomisk redovisning	46
--	-----------

Miljöredovisning	50
-------------------------------	-----------

Nämndernas verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen	53
Utförarstyrelsen, Teknisk förvaltning	68
Utförarstyrelsen, Serviceförvaltning	81
Miljö- och samhällsnämnden	86
Kultur- och fritidsnämnden	93
Barn- och utbildningsnämnden	101
Vård- och omsorgsnämnden	109
Socialnämnden	123
Överförmyndaren	130
Valnämnd	132
Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan	133
Revisionsberättelser	135

Vi fortsätter arbetet för ett hållbart Östersund

Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund. Det är den politiska vision som ska styra vår kommunala verksamhet.

Kommunens ekonomi är grundförutsättningen för att klara målen och ge våra medborgare den service som vi ansvarar för.

Bra resultat – igen!

Kommunen redovisar ett bra resultat för 2015, + 93 mkr. Resultatet innebär att vi klarade kravet för god ekonomisk hushållning.

Bra ratingbetyg från Standard & Poor's

Det goda resultatet för 2015 visar att kommunen har en i grund sund och välskott ekonomi. Detta understryks av vårt ratingbetyg hos Standard & Poor's. Den 26 oktober 2015 bekräftades vårt höga kreditbetyg, AA+, det näst högsta som går att få. Bland våra styrkor omnämns den exceptionellt goda likviditeten samt kommunens starka finansiella styrning.

Internbank medför låga finansieringskostnader

Med den höga ratingen som grund kan kommunen på kapitalmarknaden låna med bättre lånevillkor än vad de svenska storbankerna kan erbjuda. Man kan även uttrycka det som att kommunen lägger beslag på bankernas lånemarginaler. Som lite kuriosa kan nämnas att kommunen på certifikatprogrammet 2015 erhöll 1,6 mnkr i minusräntor. Merparten av de upplånade medlen vidareutlånas på marknadsmässiga villkor vidare till våra bolag.

Pensionsfond tryggar framtida pensioner till våra medarbetare

Med pensionsfonden som grund, med marknadsvärde vid årsskiftet, 710 mnkr, har kommunen tryggt finansieringen av den utbetalningspuckel som kommer att uppstå runt 2020 när de stora pensionsavgångarna tar fart. I fonden ingår sedan 2014 även kapital för att täcka den upparbetade pensionsskulden sedan 1998.

Det är glädjande att konstatera att vi som en av få kommuner i Sverige löst problemet med den ofinansierade ansvarsförbindelsen.

Välskötta bolag och stark koncernekonomi

Kommunen har välskötta bolag med starka balansräkningar som utgör en positiv faktor när Standard & Poor's bedömer kommunens ekonomi. Detta understryks av den jämförelse som Dagens Samhälle gjort som visar kommunkoncernens egna kapital per invånare. Enligt denna redovisning ligger Östersund på fjärde plats i riket. Endast Stockholm, Skellefteå och Halmstad ligger före.

Befolkningen fortsätter öka !

Befolkningen har ökat med 571 personer under 2015. Från 60 495 stycken invånare 2014 till 61 066 stycken 2015. Befolkningsökningen består av två delar. Dels ett positivt flyttnetto och dels ett positivt födelsenetto. Det är fjärde året i rad som befolkningen i kommunen ökar. Antalet invånare är en faktor som i hög grad påverkar kommunens skatteintäkter och därmed de totala intäkterna.

Ökat antal bygglov

Antalet bygglov 2015 har varit mycket högt. Antalet bygglovansökningar har ökat med 26 % jämfört med 2014, som även det var ett år med stort inflöde av ärenden. Exempel på beslutade bygglov är de två första bostadskvarteren på Storsjö strand, fyra punkthus på Remonthagen, studentbostäder på Norr samt ett antal villor på Tallbacken och i Brittsbo. Bygglov har beviljats för 431 nya bostäder, fördelat på 323 lägenheter och

ÖVERGRIPANDE DEL

106 småhus inklusive radhus och kedjehus. Under året har planer som möjliggör 16 lägenheter vid Trefaldighetskällan på Frösön och 32 lägenheter vid Radiohuset i Odensala antagits. Arbete pågår med detaljplaner för en rad bostadsprojekt, exempelvis Odenvallen och Odensala Ängar.

Offensivt miljöarbete

Kommunen har under flera år bedrivit ett offensivt miljöarbete samt infört ett miljöledningssystem enligt den internationella standarden ISO 14001. Detta för att kvalitetssäkra miljöarbetet och att alla arbetar med ständiga förbättringar. Kommunen har på miljöområdet kunnat glädjas år flera fina utmärkelser för det arbete som lagts ner. Kronan på verket var priset som bästa arrangör av Europeiska Trafikantveckan. Tillsammans placerade vi oss också som fjärde bästa cykelstad i den internationella cykelkampanjen när det gällde att cykla flest kilometer per invånare.

Goda värden utifrån ett medborgarperspektiv

Östersund deltar tillsammans med 240 kommuner i Sverige i ett samarbete med syfte att mäta vår verksamhet ur ett medborgarperspektiv. Mätningen 2015 visade att ca 73 % av Östersunds värden är lika eller högre i jämförelse med det genomsnittliga värdet för deltagande kommuner.

Ökad sjukfrånvaro

Det är oroande att konstatera att sjukfrånvaron under året ökat med 1,1 procentenheter till 8,4 %. Sjukfrånvaron har ökat i samtliga ålderskategorier och bland både kvinnor och män. Vi är långt ifrån vårt ambitiösa mål vad gäller sjuktalen år 2020 som ligger på 4,5 %. Här har åtgärder vidtagits som vi hoppas ger fler friska medarbetare.

Framtiden och utsikter 2017

SKL beskriver i Ekonomirapporten oktober 2015 att det ekonomiska läget i kommunsektorn blir allt mer besvärligt. Den viktigaste orsaken till detta är det höga kostnadstrycket. Fler äldre driver kostnader i sjukvård och äldreomsorg och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. En ökad invandring är en ytterligare faktor som driver kostnaderna uppåt.

Östersund, med en i grunden välskött ekonomi, påverkas också av de faktorer som beskrivs i SKL:s rapport. En utmaning för vår del blir således att komma tillrätta med de underskott som redovisas inom socialnämnd, barn- och utbildningsnämnd samt vård - och omsorgs-

nämnd. Vår stora investeringsbudget behöver vi också hantera på ett sätt som bidrar till att kommunens mål för god ekonomisk hushållning uppfylls.

Med beskedet från regeringen om att kommuner och landsting från nästa år tillförs 10 miljarder årligen för att klara välfärdsuppdraget kan vi för 2017 också se att vi har en budget i balans.

AnnSofie Andersson (s)
Kommunstyrelsens
ordförande i Östersund

Kommundirektören har ordet

Återigen ett plusresultat för Östersunds kommun. Med plus 93 mnkr kan vi känna tryggheten i att arbeta i en kommun med stabil ekonomi, goda förutsättningar för framtiden, både möjlighet att bedriva utvecklingsarbete inom verksamheterna, men också vara en stabil arbetsgivare för alla anställda. Och den som ger god service till sina medborgare.

Kommunen har genomfört investeringar med 241 mnkr under året och har med det positiva resultatet som grund kunnat finansiera dessa till 100 % med egna medel. Det är en trygghet som innebär att vi undviker en växande låneskuld.

För våra anställda är det också en trygghet att veta den pensionsfond som tillskapades 2011 och då var 483 mnkr nu har vuxit till 710 mnkr. Det här kapitalet säkerställer att vi inte belastar kommande generationer med ökade pensionskostnader. Det är också en trygghet.

Vi ökar också befolkningen i kommunen med 571 invånare. Oavsett varifrån man kommer skall Östersunds kommun kunna erbjuda goda livsvillkor, goda möjligheter till utbildning och till arbete. Inte minst är det en utmaning för kommunen och andra berörda myndigheter att se till att tiden mellan ankomst till vårt land som flykting till den tid man kan försörja sig själv och bidra till vår gemensamma välfärd blir så kort som möjligt.

Vid sidan av de ekonomiska förutsättningarna är möjligheterna att finna personal till våra verksamheter som social omsorg, vård och omsorg och skola den största utmaningen. Vi har ett rekryteringsbehov på närmare 400 personer per år närmaste tio åren. Då gäller det också att vi kan ta hand om de som redan är anställda på ett bra sätt. Möjligheten till bra arbetsmiljö, till kontinuerlig kompetensutveckling och ett bra arbetsklimat skall vara självklart i Östersunds kommun. En stor utmaning för oss är att få bukt med en stigande

sjukfrånvaro. Vi har en ökande sjukfrånvaro med 1,1 % till 8,4 % i kommunen. Vi har som arbetsgivare att tillsammans med de fackliga organisationerna och medarbetarna ett stort ansvar att få rätsida på problemet.

Budget 2016 innebär ett resultat på dryga 1 % (39 mnkr) av skatteintäkter och utjämnung och innehåller inga besparingskrav. Det är dock nödvändigt att vi hela tiden arbetar med effektivisering av våra huvudprocesser för att kunna frigöra resurser till nödvändiga satsningar på våra kärnverksamheter. I det arbetet måste vi alla fortsätta arbeta tillsammans; ledning, fackliga företrädare, chefer på alla nivåer och våra medarbetare – alla har vi ett ansvar att använda de medel vi får så effektivt som möjligt för medborgarnas bästa.

Ett varmt tack till alla våra medarbetare för 2015.

Anders wennerberg
Kommundirektör
Östersunds kommun

Viktiga händelser under 2015

- Antalet bygglovansökningar har under 2015 varit historiskt högt och ökat med 26 %. Totalt har beslutats om bygglov för 442 nya bostäder, fördelat på 334 lägenheter och 108 småhus inklusive radhus och kedjehus.
- Under våren öppnade förskolan 66 nya platser på Mosippan och Kabbelekan.
- Sedan höstterminen får alla 6-19 åringar i Östersunds kommun ett ungdomskort för gratis bussresor med Länstrafiken.
- Kommunen har på miljöområdet kunnat glädjas år flera fina utmärkelser för det arbete som lagts ner. Kronan på verket var priset som bästa arrangör av Europeiska Trafikantveckan. Östersunds kommun är ledande i gröna transportfrågor bland annat genom projektet Green Highway. Kommunen är offensiv och söker samarbete med andra ledande aktörer.
- Under året har flera projekt för att trafiksäkra för oskyddade trafikanter genomförts, bl.a - övergångsställe på Trondheimsleden, cykelöverfart Odenskogsvägen och nyanläggning av 3 kilometer gång- och cykelväg på Frösön.
- Under året har 469 nyanlända kommit till kommunen och vid årsskiftet fanns 128 ensamkommande inskrivna i den sociala verksamheten. Trycket på samtliga berörda verksamheter i kommunen har varit stort under året mot bakgrund av den höga inströmningen av asylsökande och flyktingar som fått uppehållstillstånd
- Kön till särskilda boenden nästan fördubblades under juli och augusti, från 30 till 58 personer, efter att ha legat stabilt på cirka 30 under flera år. På grund av detta behöver vård- och omsorgsnämnden vidta både kort- och långsiktiga åtgärder, och bland de senare är byggandet av nya särskilda boenden en viktig del.
- Inom LSS har tre nya LSS-bostäder och en SoL-bostad startats under året. Daglig verksamhet Mica har utökats med två nya arbetsgrupper.
- Provkörningar av membranfilter för vattenrening vid Minnesgårdet och Näs är avslutade med gott resultat. Under året fattades också beslut om att gå vidare med dessa investeringar, nästan på dagen fem år efter cryptosporidiumutbrottet.
- Med anledning av att Jämtkraft Arena 2016 kommer att vara en arena för Allsvenskt fotbollspåbörjades en utbyggnad av läktar utrymme 2015. Arenan har även sålts tillbaka från kommunen till Östersunds Sport- och Eventarena AB.
- Kommunen har under året stöttat ett stort antal stora arrangemang såsom världscup i längd och skidskytte, B-VM i kälkhockey samt en rad kulturarrangemang
- Den totala arbetslösheten (öppet arbetslösa + program med aktivitetsstöd) i Östersund per december har minskat med 0,9 % jämfört med samma period föregående år. Antalet personer är 2154 = 7,1 %, vilket är lägre än rikets 8,0 %. Läget på arbetsmarknaden är något bättre än föregående år, men det är fortfarande många som på grund av arbetslöshet står utan försörjning.
- Ungdomsarbetslösheten har minskat med 4,6 % men är dock fortfarande oroande hög i länet och i Östersund. Den totala arbetslösheten ligger på 12,2 % (jämfört med riket 13,1 %). Antalet öppet arbetslösa + arbetssökande i program, 18-25 år, är 467 ungdomar.
- Den ökande sjukfrånvaron är ett stort orosmoment. Sedan 2011 har trenden varit negativ och sjukfrånvaron ligger nu på 8,4 %. Det finns arbetsplatser vars sjukfrånvaro överstiger 20 %.
- Befolkningen har ökat med 571 personer under 2015. Från 60 495 invånare 2014 till 61 066 invånare 2015. Det är fjärde året i rad som befolkningen i kommunen ökar. Antalet invånare är en faktor som i hög grad påverkar kommunens skatteintäkter och därmed de totala intäkterna
- Det goda resultatet för 2015 visar att kommunen har en i grund sund och välskott ekonomi. Detta

understryks av vårt ratingbetyg hos Standard & Poor's. Den 26 oktober 2015 bekräftades vårt höga kreditbetyg, AA+, det näst högsta som går att få. Bland våra styrkor omnämns den exceptionellt goda likviditeten samt kommunens starka finansiella styrning.

- Med den höga ratingen som grund kan kommunen på kapitalmarknaden låna med bättre lånevillkor än vad de svenska storbankerna kan erbjuda. Man kan även uttrycka det som att kommunen lägger beslag på bankernas lånemarginaler. Som lite kuriosum kan nämnas att kommunen på certifikatprogrammet 2015 erhöll 1,6 mkr i minusräntor. Merparten av de upplånade medlen vidareutlånas på marknadsmässiga villkor vidare till våra bolag.
- Med pensionsfonden som grund, marknadsvärde vid årsskiftet, 710 mkr, har kommunen tryggt finansieringen av den utbetalningspuckel som kommer att uppstå runt 2020 när de stora pensionsavgångarna tar fart. I fonden ingår sedan 2014 även kapital för att täcka den upparbetade pensionskulden sedan 1998. Det är glädjande att konstatera att vi som en av få kommuner i Sverige löst problemet med den ofinansierade ansvarsförbindelsen.
- Kommunen har välskötta bolag med starka balansräkningar som utgör en positiv faktor när Standard & Poor's bedömer kommunens ekonomi. Detta understryks av den jämförelse som Dagens Samhälle gjort som visar kommunkoncernens egna kapital per invånare. Enligt denna redovisning ligger Östersunds på fjärde plats i riket. Endast Stockholm, Skellefteå och Halmstad ligger före.

Femårsöversikt (mnkr)

RESULTATRÄKNINGAR	2015	2014	2013	2012	2011
Verksamhetens intäkter	823,7	773,0	744,7	740,8	733,0
Verksamhetens kostnader	-3 907,4	-3 771,9	-3 610,5	-3497,7	-3 504,3
Av- och nedskrivningar	-164,9	-153,6	-142,3	-139,8	-129,2
Verksamhetens nettokostnader	-3 248,6	-3 152,5	-3 008,1	-2 896,7	-2 900,5
Skatteintäkter	2 575,9	2 497,3	2 447,7	2398,2	2 345,8
Generella statsbidrag och utjämning	747,8	705,4	665,2	607,5	587,4
Finansnetto	17,6	16,7	-3,7	27,3	38,5
Årets resultat	92,7	66,9	101,1	136,3	71,1
Verksamhetens nettokostnad/Skatteintäkter och generella statsbidrag exklusive jämförelsestörande intäkter/kostnader	98,5%	98,4%	98,2%	98,1%	98,9%
KASSAFLÖDESANALYSER	2015	2014	2013	2012	2011
Löpande verksamhet					
Kassaflöde från löpande verksamhet	309,1	262,2	407,0	155,8	121,5
Investeringsverksamhet					
Nettoinvesteringar, materiella anläggningstillgångar	-236,4	-272,1	-324,8	-356	-249,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	62,4	3,6	2,2	0,7	11,5
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	-16,3	-183,5	-16,6	-18,4	-14,4
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		6,8	1,9		0,0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-190,3	-445,2	-337,3	-373,7	-252,8
Finansieringsverksamhet					
Upptagna/amortering lån	991,7	1 068,3	1 810,0	0	130,0
Förändring av långfristiga fordringar	-916,1	-1 031,8	-1 700,6	218,8	51,6
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	75,6	36,5	109,4	218,8	181,6
Förändring i kassaflöde	194,4	-146,5	179,1	0,9	50,3

ÖVERGRIPANDE DEL

BALANSRÄKNINGAR	2015	2014	2013	2012	2011
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	7522,9	6 556,1	5 237,9	3340	3 320,7
Exploateringstillgångar	17,4	24,4	28,4	25,1	11,6
Förråd mm	1,5	1,2	1,6	1,7	2,0
Kortfristiga fordringar mm	209,4	164,3	177,3	383	203,8
Likvida medel	324,2	129,8	276,3	97,2	96,3
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	552,5	319,7	483,6	507,0	313,7
SUMMA TILLGÅNGAR	8 075,4	6 875,8	5 721,5	3 847,0	3 634,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
EGET KAPITAL	2710,1	2 617,4	2 550,5	2449,4	2 313,1
AVSÄTTNINGAR	672,4	666,6	660,7	644,5	623,4
Långfristiga skulder	4 000,0	3 008,3	1 940,0	130	130,0
Kortfristiga skulder	692,9	593,5	570,3	623,1	567,8
SKULDER	4 692,9	3 601,8	2 510,3	753,1	697,8
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	8 075,4	6 885,8	5 721,5	3 847,0	3 634,4
STÄLLDA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser	2 680,6	2 751,2	3 082,3	3 010,7	2 924,1
- varav pensionsförpliktelser	1 178,0	1 221,7	1 312,4	1 208,6	1 229,8
Soliditet, inklusive pensionsskuld	19,0%	20,3%	21,6%	32,3%	29,8%
Balanslikviditet	79,7%	53,9%	84,8%	81,4%	55,2%
Befolkning	61 066	60 495	59 956	59 485	59 373
- förändring	571	539	471	112	-43

Vad kostar det?	Antal personer/ besökare	Kostnad/plats/ besökare kr	Antal personer/ besökare	Kostnad/plats/ besökare kr
	2015	2015	2014	2014
Grundskoleplats	4 843	90 700	4 587	89 000
Gymnasieplats, ex gymnasiesärskola	1 791	104 413	1 838	100 284
Förskoleplats i egen regi	2 690	147 700	2 738	142 100
- varav föräldraavgift		8 900		9 000
- varav kommunens kostnad		138 88		133 100
Fritidshemsplats i egen regi	2 331	33 300	2 275	33 000
- varav föräldraavgift		6 300		6 200
- varav kommunens kostnad		27 000		27 100
Plats i äldreboende	648	561 500	652	541 500
Plats i boende enligt LSS	444	763 000	433	775 500
Plats i daglig verksamhet enligt LSS	372	391/ dag	368	390/dag
Besök på Storsjöbadet	257 981	107	267 057	100
- varav genomsnittlig avgift		53		50
- varav försäljning m m		23		22
- varav kommunens kostnad		31		28

Resultat, måluppfyllelse och kvalitet

Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund är den gemensamma grundläggande visionen för Östersunds utveckling och utgångspunkten för det långsiktiga politiska arbetet

Kommunfullmäktige har antagit en övergripande vision samt i budgetdirektiv tydligare uttryckt de gemensamma strategiska områdena som bör förbättras och utvecklas inom den kommunala verksamheten för att uppnå ett hållbart Östersund. Utifrån kommunfullmäktiges övergripande vision och kvalitetspolicy formuleras verksamhetens inriktningsmål i kommunfullmäktiges sektorplaner för verksamheten. Nämnderna formulerar verksamhetens effektmål i årsbudget och årsredovisningen redovisar om målen är uppfyllda, delvis uppfyllda eller inte uppfyllda. Måluppfyllelsen (resultatet) är en del i verksamhetens totala resultat som utgörs av kvalitet, volym, intäkter och kostnader. Från och med budget 2016 utgår kommunfullmäktiges styrning från fyra hållbarhetsperspektiv med långsiktiga mål: demokratisk, social, ekologisk och ekonomisk hållbart Östersund.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Ekonomiskt hållbar utveckling

Kommunallagen anger att "Kommuner och landsting" ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det kan även uttryckas som att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. Ett krav enligt kommunallagen (KL 8:1) är också att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. För Östersunds del ingår riktlinjer för god ekonomisk hushållning i budget 2015 vilket innebär att kommunfullmäktige antog riktlinjerna i samband med budgetbeslutet. Något separat beslut kring riktlinjerna har således inte tagits. Enligt budget

2015 har Östersund följande mål för god ekonomisk hushållning:

1. Kommunen ska redovisa ett resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och statsbidrag vilket enligt årsredovisning 2015 motsvarar ett resultat på 66 miljoner kronor.
2. Egenfinansiering ska kunna ske av större delen av investeringarna
3. Utrymme för amortering av låneskulden ska också skapas av driftresultatet.

Måluppfyllelse:

1. Kommunen redovisar ett resultat för 2015 på 93 mnkr vilket innebär att det ekonomiska målet beträffande resultat är uppfyllt.
2. Kommunen har under 2015 finansierat samtliga investeringar med egna medel. Denna positiva måluppfyllelse bygger emellertid på att 141 mnkr av de budgeterade investeringarna ombudgeterats till 2016 med samma belopp.
3. Något utrymme därutöver för amortering på låneskulden finns däremot inte.
4. Utifrån ett generationsperspektiv är det positivt att konstatera att Östersunds kommun på balansräkningen har en på pensionsfond med ett marknadsvärde på drygt 700 mnkr. Genom fondens behållning inklusive en real avkastning på 2 procent har kommunen säkerställt att de kommande ökande betalningarna från ansvarsförbindelsen inte kommer att bli någon finansiell belastning.

I den finansiella analysen på sidorna x – x finns en analys av den ekonomiska ställningen och utvecklingen. Mål utifrån verksamhetsperspektiv finns kommenterade under respektive nämndberättelse.

KVALITETSARBETET – demokratisk, social och ekonomiskt hållbar utveckling

Kommunfullmäktige i Östersund har fastställt en kvalitetspolicy och syftet är att skapa en gemensam grund för kvalitetsarbetet i kommunen. Kvalitetspolicyn består av fyra kommungemensamma kvalitetsdimensioner: tillgänglighet, kompetens, inflytande och bemötande. Policyn är styrande för andra kommunala styrdokument och utgör utvecklingsområden och inriktningsmål i kommunfullmäktiges sektorplaner: Plan för Kunskap och Lärande, Plan för Vård & Omsorg, Kultur, Idrott, Trafik samt Plan för Vatten & Avlopp och Naturvård & Park. I kommunens kvalitetsarbete ingår att följa upp och utvärdera verksamheten som ett led i arbetet med ständiga förbättringar. Inriktningsmålen preciseras i effektmål i årsbudget som följs upp tre gånger per år. Förutom uppföljning av mål innebär kvalitetsarbetet

uppföljning av kvalitet via medborgarundersökningar och brukarundersökningar samt jämförelser av resultat med andra kommuner. Medborgarundersökning (via SCB) genomfördes under hösten 2014. Brukarundersökningar genomförs årligen av styrelser och nämnder. I kvalitetsarbetet ingår också att jämföra kvalitet och kostnader med andra kommuner i samarbete med Sveriges kommuner och landsting (SKL).

Östersunds kvalitet i korthet – jämförelse med andra kommuner (KKiK)

Östersunds kommun deltar i jämförelseprojektet Kommunens Kvalitet i Korthet som leds av Sveriges kommuner och landsting, SKL. 2015 deltog drygt 240 av landets 290 kommuner. Mätningen 2015 visade att ca 73 % av Östersunds värden är lika eller högre i jämförelse med det genomsnittliga värdet för deltagande kommuner. Mätningen 2014 var 82 % och 2013 75 % av värdena lika eller högre i jämförelse med snittet.

Redovisningen tillsammans med definitioner av måtten, finns på kommunens hemsida under - www.ostersund.se/Kommun_och_politik. Arbetet med jämförelser fortsätter under 2016.

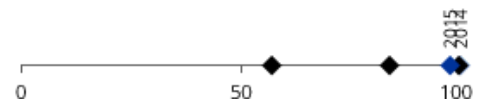
Teckenförklaring:

- ◆ = 2015 års resultat för Östersunds kommun
- ◆ = 2014 års resultat för Östersunds kommun
- ◆ = 2015 års min-, medel- respektive maxresultat i landet

Resultat: Din kommuns tillgänglighet

1. Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post får svar inom två arbetsdagar?

I Östersund anser 98 procent att de får svar på en enkel fråga via e-post inom två arbetsdagar. I jämförelse med föregående år är det en försämring. Östersund ligger över medelvärdet som är 84 procent.

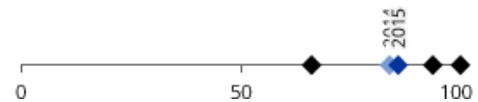
2. Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga?

I Östersund anser 66 procent att de får ett direkt svar på en enkel fråga när de kontaktar kommunen. I jämförelse med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger över medelvärdet som är 46 procent.

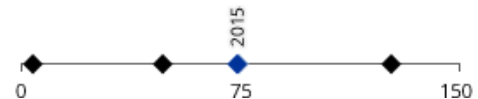
3. Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen?

I Östersund anser 86 procent att de får ett gott bemötande när de ställer en enkel fråga till kommunen via telefon. I jämförelse med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger under medelvärdet som är 94 procent.

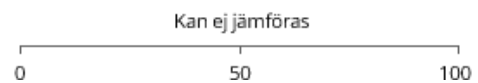
4. Hur många timmar/vecka har huvudbiblioteket, simhallen och återvinningsstationen öppet utöver tiden 08-17 på vardagar?

Utöver tiden 08-17 på vardagar har huvudbiblioteket, simhallen och återvinningsstationen i Östersund tillsammans öppet ytterligare 74 timmar i veckan. Resultatet är lika som föregående år.

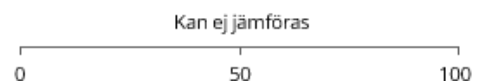
5. Hur stor andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

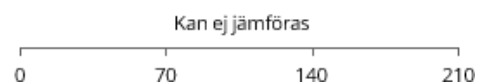
6. Hur lång är väntetiden (dagar) för dem som inte fått plats för sitt barn inom förskoleverksamheten på önskat placeringsdatum?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

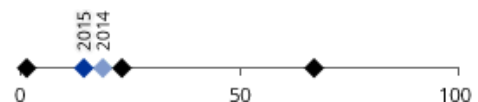
7. Hur lång är väntetiden i snitt (dagar) för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

8. Hur lång är handläggningstiden i snitt (dagar) för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök?

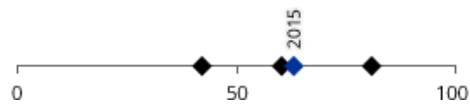
I Östersund är handläggningstiden för att få ekonomiskt bistånd 10 dagar. Jämfört med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger bättre till än medelvärdet som är 16 dagar.

Resultat: Trygghet

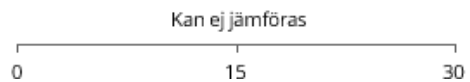
9. Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?

Östersunds resultat är 63 av 100. Resultatet är lika som föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 60 procent.

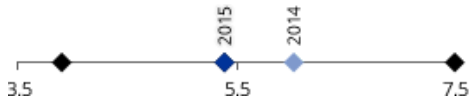
10. Hur många olika vårdare besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

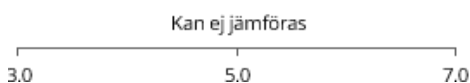
11a. Hur många barn per personal är det planerat för i kommunens förskolor?

I Östersund är det 5,5 barn per personal i kommunens förskolor. I jämförelse med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger på medelvärdet som också är 5,5 barn per personal.

11b. Hur många barn per personal är det i praktiken på kommunens förskolor?

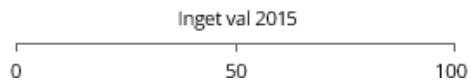
Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

Resultat: Din delaktighet och kommunens information

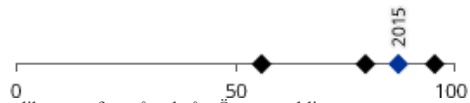
12. Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste kommunvalet?

Inget val under 2015.

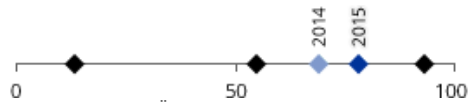
13. Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna?

Resultatet för Östersunds webbinformation är 87 procent av maxpoängen. Resultatet är lika som föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 80 procent.

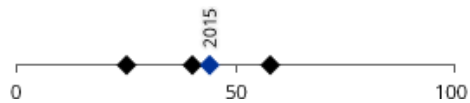
14. Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?

Resultatet för Östersund är 78 procent av maxpoängen. Jämfört med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger över medelvärdet som är 55 procent.

15. Hur väl upplever medborgarna att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet?

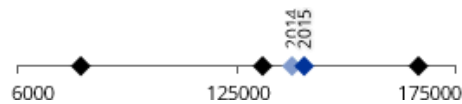
Östersunds resultat är 44 av 100. Resultatet är lika som föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 40 procent.

Resultat: Din kommuns effektivitet

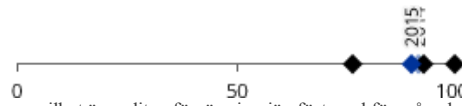
16. Vad är kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan?

Kostanden för ett inskrivet barn i förskolan i Östersund är 140 090 kronor. Jämfört med föregående år är det en ökning. Östersund ligger över medelvärdet som är 130 784 kronor.

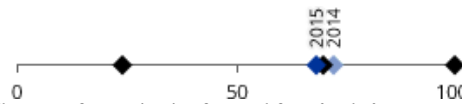
17a. Vilket resultat når elever i årskurs 6 i kommunen i de nationella proven?

I Östersund har 90 procent av eleverna i årskurs 6 minst betyget E i de nationella proven, vilket är en liten försämring jämfört med föregående år. Östersund ligger under medelvärdet som är 90 procent.

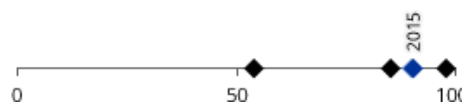
17b. Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven?

I Östersund är 68 procent av eleverna i årskurs 3 godkända i de nationella proven, vilket är en försämring jämfört med föregående år. Östersund ligger under medelvärdet som är 70 procent.

18. Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet?

I Östersund är 90,5 procent av eleverna behöriga till något nationellt program på gymnasiet. Jämfört med föregående år är det en liten förbättring. Östersund ligger över medelvärdet som är 85,2 procent.

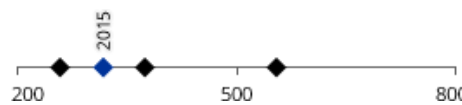
19. Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8

I Östersund har 72 procent av eleverna i årskurs 8 en positiv syn på skolan och <http://www.ostersund.se/kommun-och-politik/kvalitet-och-resultat/kommunens-kvalitet-i-korthet.html>

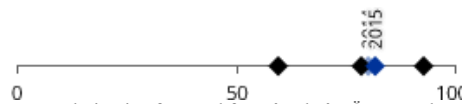
20. Kostnad per betygspoäng

I Östersund är kostnaden per betygspoäng i grundskolan 317 kronor, vilket är lägre än föregående år. Östersund ligger under medelvärdet som är 375 kronor.

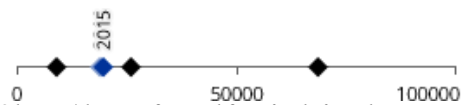
21. Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen i kommunen

I Östersund fullföljer 81,5 procent av elever gymnasieutbildningen inom fyra år, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 78,6 procent.

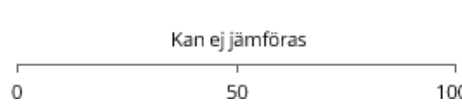
22. Kostnad för de elever som inte fullföljer ett gymnasieprogram

I Östersund är kostnaden för de elever som inte fullföljer ett gymnasieprogram 19 182 kronor/elev. Jämfört med föregående år är det en ökning. Östersund ligger under medelvärdet som är 25 809 kronor

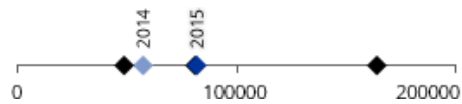
23. Vilka kvalitetsaspekter finns inom särskilt boende?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

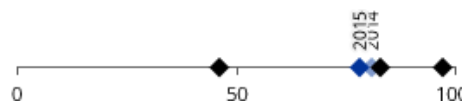
24. Vad kostar en plats i kommunens särskilda boende?

I Östersund är kostnaden för särskilt boende 821 433 kronor. Jämfört med föregående år är det en ökning. Östersund ligger över medelvärdet som är 800 824 kronor.

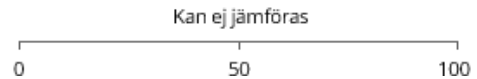
25. Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende

I Östersund är 78 procent av brukarna ganska eller mycket nöjda med sitt särskilda boende. Jämfört med föregående år är det en försämring. Östersund ligger under medelvärdet som är 83 procent.

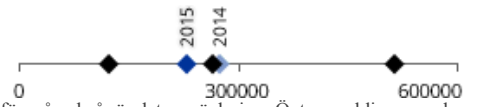
26. Vilket omsorgs- och serviceutbud har hemtjänst finansierad av kommunen?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun.

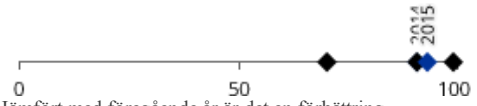
27. Vad är kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten i kommunen?

I Östersund är kostnaden för hemtjänst 228 355 kronor per vårdtagare. Jämfört med föregående år är det en sänkning. Östersund ligger under medelvärdet som är 264 056 kronor.

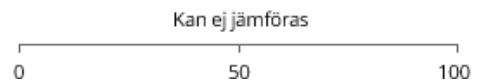
28. Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst

I Östersund är 93 procent av brukarna ganska eller mycket nöjda med sin hemtjänst. Jämfört med föregående år är det en förbättring. Östersund ligger under medelvärdet som är 91 procent.

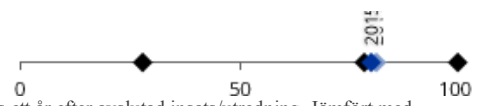
29. Vilka kvalitetsaspekter finns inom LSS grupp- och serviceboende?

Ingen mätning har gjorts för Östersunds kommun,

30. Andelen ungdomar som inte kommit tillbaka inom ett år efter avslutad insats/utredning

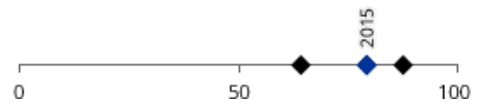
I Östersund är det 80 procent av ungdomar i åldern 13-20 år som inte återaktualiseras ett år efter avslutad insats/utredning. Jämfört med föregående år är det en minskning. Östersund ligger över medelvärdet som är 78 procent.

Resultat: Din kommun som samhällsutvecklare

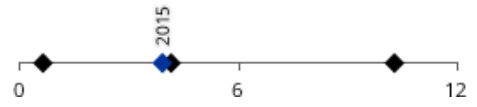
31. Andelen förvärvsarbetare i kommunen

I Östersund är 79,3 procent av den förvärvsarbetande befolkningen (20-64 år) sysselsatta, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 78,5 procent.

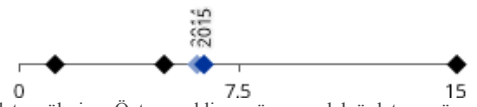
32. Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?

I Östersund får 3,9 procent av befolkningen som får försörjningsstöd. Resultatet är lika som föregående år. Östersund ligger under medelvärdet som är 4,2 procent.

33. Hur många nya företag har startats per 1000 invånare i kommunen?

I Östersund finns 3,6 nya företag per 1 000 invånare. Jämfört med föregående år är det en ökning. Östersund ligger över medelvärdet som är 4,9 per 1 000 invånare.

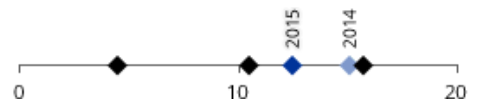
34. Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?

Östersunds resultat är 73 av 100. Ingen jämförelse med föregående år kan göras då det inte gjordes någon mätning 2014. Östersund ligger över medelvärdet som är 68.

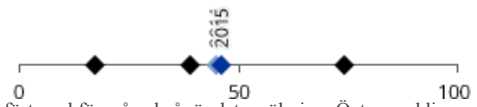
35. Hur högt är sjukpenningtalet bland kommunens invånare?

I Östersund ligger sjukpenningtalet på 12,4 dagar. Jämfört med föregående år är det en minskning. Östersund ligger över medelvärdet som är 10,5 dagar.

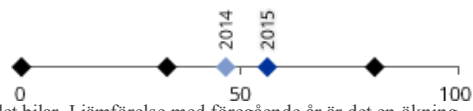
36. Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall?

Andel hanterat och återvunnet hushållsavfall i Östersund uppgick till 46 procent. Jämfört med föregående år är det en ökning. Östersund ligger över medelvärdet som är 39 procent.

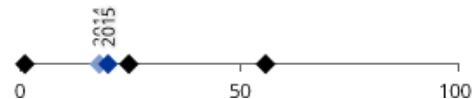
37. Hur stor är kommunorganisationens andel miljöbilar av totala antalet bilar?

I Östersund är kommunorganisationens andel miljöbilar 56 procent av det totala antalet bilar. I jämförelse med föregående år är det en ökning. Östersund ligger över medelvärdet som är 33 procent.

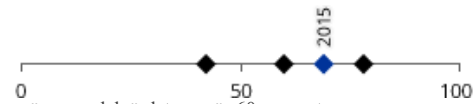
38. Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?

I Östersund är andelen ekologiska livsmedel 20 procent. I jämförelse med föregående år är det en ökning. Östersund ligger under medelvärdet som är 25 procent.

39. Hur ser medborgarna på sin kommun som en plats att bo och leva på?

Östersunds resultat är 69 av 100. Resultatet är lika som föregående år. Östersund ligger över medelvärdet som är 60 procent.

Medborgarundersökning SCB

Kommunen genomför undersökningen vartannat år och under 2015 genomfördes ingen undersökning. Nämnder och förvaltningar har fått resultatet, från undersökningen som genomfördes 2014, presenterat och ett arbete med förbättringsåtgärder sker. Nästa undersökning kommer att ske under hösten 2016.

Servicedeklarationer

Kommunstyrelsen beslutade hösten 2007 att alla nämnder under 2008 skulle ta fram servicedeklarationer för sin verksamhet. En servicedeklaration beskriver vad du som medborgare kan förvänta dig när du nyttjar kommunens tjänster. Under 2015 har en översyn av servicedeklarationerna skett och mindre revideringar har gjorts. Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om en servicedeklaration gällande skidspåren.

Synpunkter

Medborgarna kan via kommunens synpunktshandling lämna beröm och klagomål. Under senare delen av året har tjänsten blivit en E-tjänst och möjlighet att även lämna tips och idéer finns. Under 2015 har 1371 synpunkter registrerats i systemet varav 179 är beröm och 1192 klagomål. Alla synpunkter följs upp utifrån kommungemensamma rutiner.

Sveriges Kvalitetskommun

Östersunds kommun nominerades 2009 och 2011 som en av fem kommuner till utmärkelsen Sveriges kvalitetskommun. Under 2015 har kommunen utvärderats genom kommunkompassen. Resultatet för utvärderingen kommer under våren 2016

MILJÖARBETET

ekologiskt hållbar utveckling

Certifiering enligt ISO 14001 och EMAS registrering.

Kommunen har under flera år bedrivit ett offensivt miljöarbete samt har infört ett miljöledningssystem enligt den internationella standarden ISO 14001 för att kvalitetssäkra miljöarbetet och att alla arbetar med ständiga förbättringar. 2007 erhöll Östersunds kommun – som första kommun i Sverige – miljöcertifiering enligt den internationella standarden ISO 14001 och som andra kommun en EMAS-registrering för all kommunal verksamhet. Uppföljande miljörevisioner har genomförts varje år och den externa miljörevisionen 2013 resulterade i att kommunen fick behålla sitt ISO-certifikat och EMAS-registrering.

Sammanfattning 2015

- Kommunen redovisar ett positivt resultat för 2015 med 93 mnkr. Resultat enligt ursprunglig budget var 96 mnkr samtidigt som resultatet enligt augustiuppföljningen uppgick till 81 mnkr. Resultatet 93 mnkr innebär att målet för god ekonomisk hushållning uppfylldes.
- Underskott redovisas för socialnämnden, - 22 mnkr, för barn –och utbildningsnämnden, - 13 mnkr och för vård- och omsorgsnämnden, - 15 mnkr.
- Inom finansiering redovisas överskott av engångskaraktär för ersättning AFA-medel, 25 mnkr och för reavinst vid försäljning av fastighet, 15 mnkr.
- Investeringsnivån under 2015 uppgår till 241 mnkr vilket är 153 mnkr lägre än budget. Samtliga investeringar har finansierats med eget kassaflöde. Av investeringsbudgeten för 2015 ombudgeteras 131 mnkr till 2016.
- Internbanken har via certifikat- och MTN-program lånat upp 4 miljarder kronor varav 3 650 mnkr har vidareutlånats till bolagen. 350 mnkr avser kommunens egen upplåning.
- Den 27 oktober 2015 bekräftades kommunens rating AA+ av ratinginstitutet Standard & Poor's. Motiv till beslutet var bl a kommunens exceptionellt goda likviditet.
- Internbanken redovisar under 2015 ett positivt räntenetto inklusive finansiella omkostnader på 12 mnkr.
- Sjukfrånvaron ökade under året med 1,1 procentenheter och uppgick vid 2015 års utgång till 8,4 %. Sjukfrånvaron har ökat i samtliga ålderskategorier och bland både kvinnor och män.
- Koncernen Östersunds kommun redovisade ett årsresultat uppgående till 166,9 mnkr (126,5).
- Koncernbolaget Östersunds Rådhus AB har under året amorterat 15 mnkr på låneskulden som vid årets slut uppgår till 718 mnkr.
- Marknadsvärdet på pensionsfonden uppgår vid 2015 års slut till 710 mnkr. Pensionskapitalet tillsammans med årlig avkastning ska säkerställa att utbetalningar avseende pensionsintjänande före 1998 inte blir en belastning när utbetalningarna kulminerar år 2020 – 2025.

Framtidsbedömning

Ökat kostnadstryck i kommunsektorn

För att finansiera det ökade kostnadstrycket krävs skattehöjningar på närmare 2 skattekrönor fram till 2019. För att bryta utvecklingen krävs helt nya åtgärder, från såväl kommuners och landstings som från statens sida. Utvecklingen av intäkterna är relativt positiv men räcker ändå inte till för att möta de kostnadsökningar som SKL pekar på, cirka 270 miljarder kronor i löpande priser perioden 2014-2019.

Det ekonomiska läget i kommunsektorn blir således allt mer besvärligt. Kommunernas samlade resultat försämras kraftigt, för andra året i rad, till 7 miljarder kronor, trots tillskott av bland annat AFA-pengar. År 2016 räknat vi med att kommunerna lyckas klara verksamheterna utan skattehöjningar, med endast en mindre resultatförsämring. Detta trots att 2016 bjuder på den högsta ökningen av skatteunderlaget hittills under 2000-talet, på 5,5 procent

Den viktigaste orsaken till den dåliga ekonomin är det höga kostnadstrycket. Främst är det befolkningsförändringar som ligger bakom. Fler äldre driver kostnader i sjukvård och äldreomsorg och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. Det som nu tillkommer är en stor invandring, som påverkar en rad verksamheter inom både kommuner och landsting¹

På vilket sätt kan Östersunds kommun hantera de ekonomiska förutsättningar som beskrivs ovan och som är hämtad från SKL:s rapport, "Ekonomirapporten,

Oktober 2015" och hur blir resultatet för Östersunds kommun?

För 2016 budgeteras ett resultat på 39 mnkr. Detta resultat understiger kommunens krav på god ekonomisk hushållning. Investeringsnivån uppgår till 464 mnkr inklusive exploateringsverksamheten. Den höga investeringsnivån medför att endast 48 % procent av investeringarna kan finansieras med eget kassaflöde. Den svaga självkostnadsnivån medför att en upplåning på 430 mnkr erfordras.

I det preliminära budgetläget inför budget 2017 och flerårsplan 2018 - 2019, som beskrivs i den s k baskalkylen, redovisas stora behov av ramtillskott för socialnämnd, barn- och utbildningsnämnd samt vård- och omsorgsnämnd. Önskemål om investeringar överstiger det finansiella utrymme som skapas genom årets resultat inklusive årets avskrivningar. För att balansera kassaflödesbudgeten kommer det att krävas ytterligare upplåning.

Den bild beträffande det ekonomiska läget i stort för Sveriges kommuner som beskrivs i SKL:s skrift, Ekonomirapporten, Oktober 2015, överensstämmer bra med den utveckling som beräknas ske för Östersunds kommuns ekonomi. Både för 2016 och 2017 beräknas resultat som inte klarar kravet för god ekonomisk hushållning. Investeringsnivåerna överstiger disponibelt utrymme för egenfinansiering vilket resulterar i ytterligare skuldupbyggnad.

1. Ekonomirapporten. Oktober 2015, SKL

Omvärldsanalys

Svensk ekonomi på väg in i högkonjunktur

Svensk ekonomi utvecklas starkt och den utdragna lågkonjunkturen är snart över. Finanspolitiken blir expansiv både 2016 och 2017 när kostnader för flyktingmottagandet lånefinansieras. Den expansiva politiken bidrar till att arbetslösheten sjunker till 6,5 procent 2017. Det visar Konjunkturinstitutets prognos i december.

BNP växer med nära 4 procent per år 2015 och 2016. Den ekonomiska politiken är mycket expansiv med minusräntor, se nedan vilket ger extra skjuts åt konjunkturen. Bland annat medför den stora flyktinginvandringen på kort sikt kraftigt ökade offentliga utgifter. Det låga ränteläget driver också på den inhemska efterfrågan, samtidigt som det bidrar till en relativt svag krona. Tillsammans med en starkare europeisk investeringskonjunktur gynnar detta svensk export.¹

Minusräntor under 2015

Riksbanken sänkte 2015-02-15 reporäntan till -0,10 %. Det motiverade detta beslut med att risken fanns att inte inflationen skulle stiga tillräckligt snabbt. Riksbanken sänkte reporäntan vid ytterligare två tillfällen under 2015. Den senaste sänkningen var 2015-07-02 då räntan sänktes till -0,35 %.

Den sänkta reporäntan har medfört att marknadsräntorna också sjunkit. Stibor 3 månader sjönk under året från 0,264 % till -0,294 %. De negativa marknadsräntorna har medfört att kommunen för lån via certifikatprogrammet under 2015 erhållit negativa räntor på 1,6 mnkr. Snitträntan för certifikatlånen ligger vid årsskiftet på -0,29 %. För de längre MTN-lånen ligger snitträntan på 0,03 %

Obefintlig inflation

Riksbankens uppgift med penningpolitiken är att hålla inflationen kring 2 procent per år. Inflationen under 2015 är obefintlig, KPI från december 2014 jämfört med december 2015 har ökat med 0,05 %. Det innebär att Riksbankens mål inte uppfyllts.

Arbetsmarknaden i länet

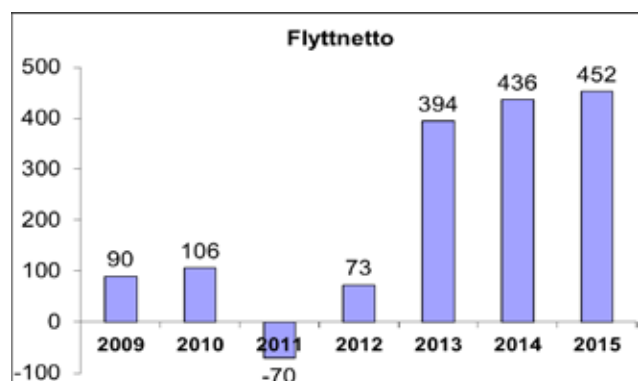
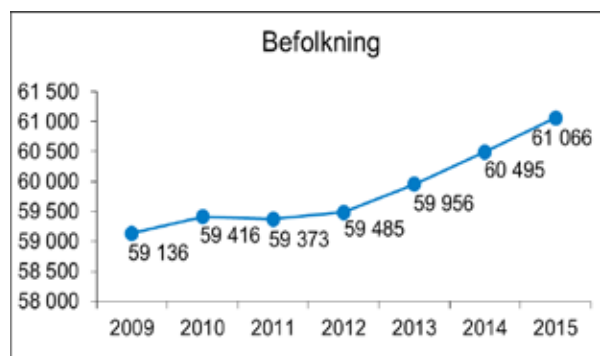
Den totala arbetslösheten i Jämtlands län har minskat från 8,0 % den 31 december 2014 till 7,7 % den 31 december 2015. Motsvarande siffror för riket är en minskning från 8,1 % 31 december 2014 till 8,0 % den 31 december 2015.

Under 2015 minskade antalet varslade personer i länet med 67 %. Även arbetslösheten minskade sett över hela året, men sista kvartalet 2015 började den åter att stiga. Arbetsmarknaden ser lovande ut i länet. Efterfrågan på

arbetskraft är stor inom många yrken, men det blir färre arbetsuppgifter som inte kräver utbildning eller erfarenhet. Det är generationsväxlingen som fortsätter på länets arbetsmarknad vilket ökar möjligheterna till jobb.

Befolkningen har ökat

Befolkningen har ökat med 571 personer under 2015. Från 60 495 stycken invånare 2014 till 61 066 stycken 2015. Befolkningsökningen består av två delar. Dels ett positivt flyttnetto och dels ett positivt födelsenetto. Det är fjärde året i rad som befolkningen i kommunen ökar. Antalet invånare är en faktor som i hög grad påverkar kommunens skatteintäkter och därmed de totala intäkterna.

Bostadssituationen

Antalet bygglov 2015 har varit mycket högt. Antalet bygglovansökningar har ökat med 26 % jämfört med 2014, som även det var ett år med stort inflöde av ärenden. Exempel på beslutade bygglov är de två första bostadskvarteren på Storsjö strand, fyra punkthus på Remonthagen, studentbostäder på Norr samt ett antal villor på Tallbacken och i Brittsbo. Bygglov har beviljats för 431 nya bostäder, fördelat på 323 lägenheter och 106 småhus inklusive radhus och kedjehus.

Under året har planer som möjliggör 16 lägenheter vid Trefaldighetskällan på Frösön och 32 lägenheter vid Radiohuset i Odensala antagits. Arbete pågår med detaljplaner för en rad bostadsprojekt, exempelvis Odenvallen och Odensala Ängar.

1. Konjunkturläget 2015, Svenska Konjunkturinstitutet

Finansiell analys för kommunen

För att analysera kommunens finansiella ställning och utveckling används fyra perspektiv; resultat, kapacitet, risk och kontroll. Till dessa perspektiv finns femton olika nyckeltal kopplade. Med hjälp av nyckeltalen kan finansiella problem identifieras (Se avsnitt 18 och 19).

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt

Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet

Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden

Budgetföljsamhet
Prognossäkerhet
Internkontroll

Soliditet
Skuldsättningsgrad
Långfristiga skulder

Likviditetsmått
Ränterisker
Borgensättaganden
Totala pensionskulder

Nettokostnadsandel
Självfinansieringsgrad
Nettoinvesteringar
Finansnetto
Årets resultat

Avstämning balanskravet

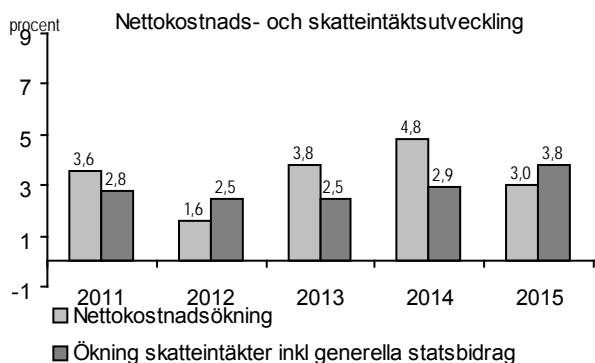
Resultat och kapacitet

1. Nettokostnadsandel

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader inklusive finansnetto är god. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter. Om kommunen ska leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs en nettokostnadsandel som inte överstiger 98 %.

Av nedanstående tabell framgår att kommunen de senaste fem åren redovisat resultat som klarar nivån för god ekonomisk hushållning enligt detta nyckeltal. 2012 och 2013 ingick återbetalda premier för sjukförsäkring (AFA-medel) med ca 50 mnkr för respektive år. Även 2015 finns det poster av jämförelsestörande karaktär som påverkat resultatet. Intäkter som påverkat är en reavinst på 15 mnkr och AFA medel med 25 mnkr. På kostnadssidan har nedskrivningar på 8 mnkr påverkat resultatet. Det förbättrade finansnettot bidrar under 2015 också till det positiva utfallet.

Mnkr	2011	2012	2013	2014	2015
Verksamhet	94 %	93 %	92 %	94 %	92,7 %
Avskrivningar	4 %	5 %	5 %	5 %	5,0 %
Finansnettot	-1 %	-1 %	0 %	0 %	-0,5 %
Nettokostnadsandel	97 %	97 %	97 %	98 %	97,2 %

Nettokostnadsökningarna bör ligga i nivå med ökningen av skatteintäkterna för att en stabil ekonomisk utveckling ska uppnås. För både 2013 och 2014 noteras klart högre ökning av nettokostnaderna jämfört med skatteintäkterna. 2015 har denna relation förändrats så att skatteintäktsökningen är större än nettokostnadsökningen. Om vi tar hänsyn till poster av jämförelsestörande karaktär för 2015 blir nettokostnadsökningen 3,9 %.

2. Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

En hög självfinansieringsgrad innebär att finansiering av investeringarna kan ske utan upplåning eller utan att minska den befintliga likviditeten. 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar och att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks.

Mnkr	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoinvesteringar	256	356	325	269	241
Finansiering:					
Via internt tillförda medel (kassaflöde)	191	272	241	216	248,1
Självfinansieringsgrad av investeringar %	75	73	74	80	103

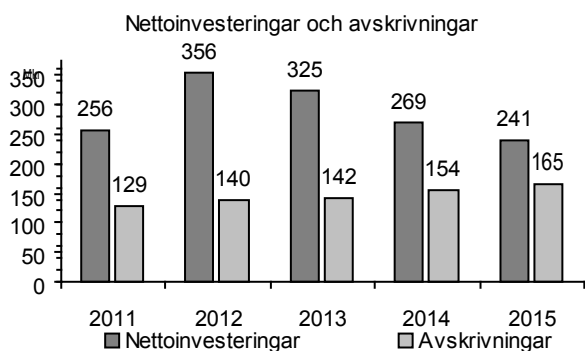
Årets resultat tillsammans med avskrivningsmedel skapar kassaflöden som används för finansiering av investeringar.

Investeringsnivåer som överstiger internt tillfört kassaflöde betyder ökad upplåning. Det glapp som redovisas ovan beträffande nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad under perioden 2011-2014 har resulterat i en nyupplåning på 350 mnkr. 2015 har kommunen kunnat självfinansiera sina investeringar. I det sammanhanget ska vi komma ihåg att ombudgeteringar till 2016 års budget har gjorts med ca 132 mnkr. Dvs budgeterade investeringar som inte genomförts 2015 och som flyttas till 2016. Om dessa skulle ha genomförts 2015 skulle det innebära en självfinansieringsgrad på 66 %.

3. Nettoinvesteringar i relation till avskrivningar

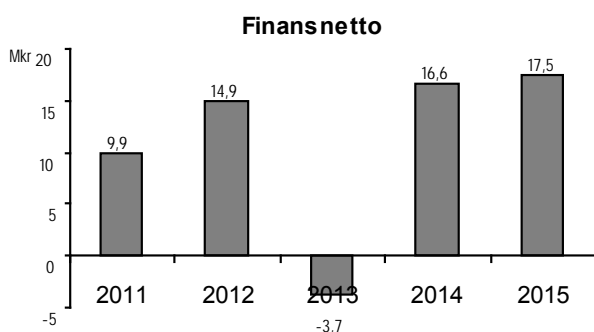
Nyckeltalet visar i vad mån kommunen reinvesterar i den takt som anläggningstillgångarna minskar i värde genom årliga avskrivningar. För att inte urholka kommunens anläggningsskapital bör nettoinvesteringarna minst ligga på samma nivå som avskrivningarna. Den senaste femårsperioden har nettoinvesteringarna överstigit avskrivningarna med 825 mnkr vilket innebär att kommunens anläggningsskapital ökat i samma utsträckning.

	2011	2012	2013	2014	2015
Nettoinvesteringar (mnkr)	256	356	325	269	241
Avskrivningar	129	140	142	154	165
Nettoinvesteringar/avskrivningar (%)	198	254	229	175	146

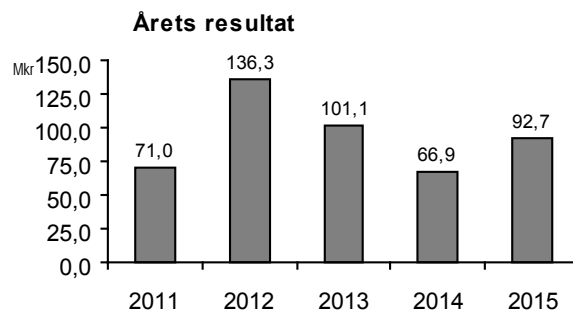

4. Finansnetto

Från Jämtkraft har under 2015 erhållits aktieutdelning på 31,4 mnkr. Samma belopp har som aktieägartillskott överförts till koncernbolaget Rådhus AB. I övrigt består finansnettot främst av positivt räntenetto för internbanken, 15,2 mnkr och positivt resultat för pensionsmedelsförvaltningen på 11,2 mnkr.

5. Årets resultat

Av ovanstående diagram framgår att kommunen de senaste fem åren med klarat respektive års krav på god ekonomisk hushållning. Fram till 2010 avsattes/ öronmärktes de positiva resultaten till pensionsfond inom eget kapital. Från och med 2011 används merparten av driftresultaten för att finansiera den stora investeringsverksamheten. Det är också viktigt att notera att för 2012 och 2013 ingår AFA medel med 50 mnkr för respektive år och för 2015 med 25 mnkr. I 2015 års resultat finns även reavinster på 15 mnkr och nedskrivningar av anläggningstillgångar med 8 mnkr.

6. Avstämning mot balanskravet

I kommunallagen beskrivs krav på god ekonomisk hushållning och balanskrav. Balanskravet är definierat så att intäkterna ska överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet skall vara minst noll. I nedanstående beräkning har realisationsvinster som uppkommit i samband med försäljning av anläggningstillgångar frånräknats resultatet.

Mnkr	2011	2012	2013	2014	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen	71,1	136,3	101,1	66,9	92,7
Kostnad pensionsförpliktelse					
Förändring RIPS-ränta			16,9		
Engångsutdelning Jämtkraft					
Realisationsvinster	-9,4	-4,2	-2,2	-4,7	-15,3
Balanskrav resultat	61,7	132,1	115,8	62,2	77,4

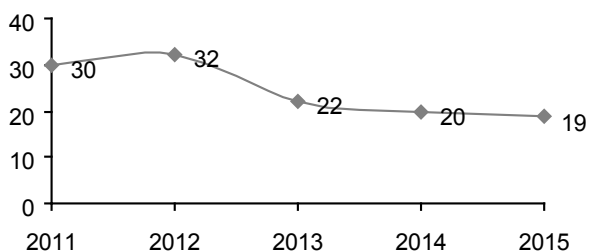
7. Soliditet inklusive pensionsförpliktelse

Soliditeten beskriver den finansiella styrkan på lång sikt. Den anger hur stor del av tillgångarna som är självfinansierade med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen. Den långsiktiga trenden är mer intressant än förändring enstaka år.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I nedanstående beräkning av soliditeten har ansvarsförbindelse avseende pensionsförpliktelser reducerat det egna kapitalet.

Procent **Soliditet inkl pensionsförpliktelse**

Internbanksverksamheten i form av upplåning på kapitalmarknaden och vidareutlåning till kommunens bolag, fortsätter att medföra en försämring av soliditeten. Ökad omslutning på balansräkningen medför nämligen att egna kapitalets relativa andel av tillgångarna minskar. Om Internbanksverksamheten exkluderas under 2015 skulle soliditeten ligga på 35%, vilket är högre än 2011 och 2012. Det innebär alltså att trots att det officiella måttet på soliditet har minskat, har den egentliga finansiella styrkan ökat de senaste åren.

8. Internbank och långfristiga skulder

För att erhålla bra villkor på upplåningen har kommunen hos ratinginstitutet Standard & Poor's genomgått en kreditbedömningsprocess och erhållit rating AA+ som är den näst högsta som utdelas. Den 28 oktober 2015 bekräftades kommunens rating av Standard & Poor's. Motivering från ratinginstitutet var:

- Exceptionell likviditet
- Starka resultatnivåer
- Stark management
- Måttlig skuldbörda
- Riskbegränsande låne- och likviditetshantering.

Kommunen har på kapitalmarknaden etablerat två marknadsprogram, dels 1 miljard i certifikatprogram och dels 4 miljarder avseende MTN-lån. Totalt har under 2015 upplånats 1 000 mnkr via certifikatprogrammet och 3 000 mnkr via MTN-programmet. Av denna lånesumma har 3 650 mnkr vidareutlånats till Jämtkraft AB och Östersundshem AB.

I Kommunens finansiella åtagande ingår också de lån som finns hos koncernbolaget Östersunds Rådhus AB eftersom koncernbolagets lån på totalt 718 mnkr utslutande avser kommunal verksamhet och vars finansiering säkras via kommunala aktieägartillskott. Under året har Rådhus AB minskat skulderna med 15 mnkr.

Mmkr	2011	2012	2013	2014	2015
Långfristiga skulder inkl upplåning via internbank	130	130	1 940	3 008	4 000
Varav utlåning till bolag			1 700	2 750	3 650
Varav kommunens låneskuld	130	130	240	258	350

Resultat för internbank.

Resultatet för internbanken 2015, d v s skillnaden mellan kostnadsräntor för inlåning inkl kostnader för rating mm minskat med ränteintäkter från utlåning till bolag uppgår till totalt 12,5 miljoner kronor.

Kreditlöften

Kommunen har per 31 december 2015 kreditlöften på totalt 900 miljoner kr. Motiv till dessa kreditlöften är att Standard & Poor's kräver så kallade backupfaciliteter för certifikatprogrammet. Volymen på kreditlöften har reducerats under 2015 med 200 miljoner kronor. Efter ny bankupphandling har checkräkningskrediten på kommunens koncernkonto ökat från 300-500 mnkr

9. Skuldsättningsgrad

Den del av tillgångarna som är finansierade med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Balansräkningens totala skuldsättningsgraden för 2015, exklusive upplåning internbank för vidareutlåning, har ökat med 2 %-enheter 2015.

	2011	2012	2013	2014	2015
Total skuldsättningsgrad	36 %	37 %	37 %	37 %	39 %
- varav avsättningsgrad (pensioner)	16 %	16 %	16 %	16 %	15 %
- varav avsättningsgrad, övrigt	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	16 %	16 %	14 %	14 %	16 %
- varav långfristig skuldsättningsgrad	3 %	3 %	6 %	6 %	8 %

Risk och kontroll

10. Likviditet ur ett riskperspektiv

Likviditet	2011	2012	2013	2014	2015
Likvida medel	96	257	276	130	324
Likviditetsdagar 1)	13	24	25	11	28
Balanslikviditet 2)	55 %	81 %	55 %	54 %	79 %

1. Antal dagar som de likvida medlen vid resp. årsskifte räcker för kommunens utbetalningar för 2015 uppgick de genomsnittliga utbetalningarna/dag till 11,5 mnkr (11,3 för 2014).

2. Med balanslikviditet avses omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. Vid svårigheter på kapitalmarknaden kan kreditlöften, som beskrivs ovan samt checkräkningskredit på 500 mnkr, utnyttjas.

11. Räntor/ränterisker

Syftet med säkringen

Kommunen har 2015-12-31 skulder på totalt 350 mnkr varav 240 mnkr är räntesäkrade via skränteswappar. För att säkra räntan under lång tid beslutades 2012-01-02 och 2012-03-12 att ränteswappar på 130 + 140 mnkr skulle tecknas. 30 mnkr av dessa ränteswappar löstes i september 2013. Syftet med säkringen är att kommunens räntekostnader för 100 mnkr fram till 2022-01-25 inte kommer överstiga 2,42 % +/- marginal på certifikatlån. För ränteswapp 140 mnkr garanteras att räntekostnaden fram till 2017-03-12 inte kommer att överstiga 2,156 % +/- marginal på certifikatlån.

Säkrad risk

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i basräntan (STIBOR 3 M).

Säkrad post

Framtida betalningar av rörlig ränta hänförliga till:

- befintlig skuld om 100 mnkr fram till 2022-01-25
- befintlig skuld om 140 mnkr fram till 2017-03-12
- räntan för kommunen kommer inte fram till datum enligt ovan att överstiga 2,42 % + marginal för 100 mnkr och 2,156 % + marginal för 140 mnkr.

Säkringsinstrument

Ränteswapp, startdatum 2012-01-25, 100 mnkr, genom vilken kommunen erhåller STIBOR 3 M och betalar 2,42 % fram till 2022-01-25. Ränteswapp, startdatum 2012-03-14, 140 mnkr, genom vilken kommunen erhåller STIBOR 3 M, och betalar 2,156 % fram till 2017-03-14.

Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

I enlighet med kommunens finanspolicy får inte ränteswappar överstiga underliggande lån. Det innebär att när kommunen amorterar på låneskulden måste motsvarande reducering av ränteswapparna ske.

12. Borgensåtagande

Mnkr	2011	2012	2013	2014	2015
Borgensåtagande	1 669	1 779	1 743	1 561	1 477

Kommunens borgensåtagande har minskat med 84 mnkr mellan åren 2014 och 2015. Varav kommunägda bolag – 75 mnkr, bostadsrättsföreningar – 8 mnkr och övriga borgensåtaganden 1 mnkr.

Merparten av kommunens borgensåtaganden avser borgen gentemot de kommunägda företagen och uppgår till totalt 1 218 mnkr (1 293). Någon risk anses ej föreligga för borgen gentemot kommunägda företag.

Borgensansvar gentemot bostadsrättsföreningar samt kooperativ äldreboende uppgår till 254 mnkr (262). Senast det infriades borgen för en bostadsrättsförening infriades var 2010. Någon risk för nytt borgensinfriande bedöms inte föreligga i nuläget.

Övrig borgen avser borgensansvar gentemot idrottsföreningar, samlingslokaler samt kommunalt förlustansvar och uppgår till totalt 3,6 mnkr (4). Någon större risk anses ej föreligga för dessa åtaganden.

13. Kommunägda företag –risker och möjligheter

Mnkr	2011	2012	2013	2014	2015
Koncernens resultat	204,8	469,1	102,5	126,5	166,9
Kommunens resultat	71,1	136,3	101,1	66,9	92,7

Kommunkoncernens resultat uppgår till 166,9 mnkr. Resultatet ligger i linje med tidigare års resultat. Den stora avvikelsen 2012 berodde på en ändring av bolagskatten. Enskilda förklaringar till koncernens resultat framgår av avsnittet sammanställd redovisning.

Soliditeten för kommunkoncernen uppgår till 33 %, vilket är samma nivå som föregående år.

Det bör betonas att marknadsvärdet för både Jämtkraft och Östersundshem överstiger de värden som framgår av balansräkningen.

14. Pensionsåtagande

Mnkr (inkl löneskatt)	2011	2012	2013	2014	2015
Avsättningar till pensioner (i balansräkningen)	589	610	629	642	654
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inom linjen)	1 230	1 209	1 312	1 222	1 178
Totalt pensionsåtagande	1 819	1 819	1 941	1 863	1 832

Ovan redovisas de totala åtagandena som finns för pensionsåtaganden. Det största åtagandet avser pensionsförpliktelser som är intjänade före 1998, 1 634 mnkr.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I enlighet med rekommendation nr 7.1 från Rådet för kommunal redovisning ska redovisning ske av kommunens pensionsmedelsförvaltning grundad på nedanstående uppgifter. Som framgår nedan finns finansiella placeringar uppgående till 671 mnkr som avser det bokförda värdet samtidigt som marknadsvärdet på pensionsportföljen till 710 mnkr.

Mnkr (inkl löneskatt)	2012	2013	2014	2015
Avsättningar för pensioner	610	629	642	654
Ansvarsförbindelse	1 209	1 312	1 222	1 178
Totala pensionsförpliktelser	1 819	1 941	1 864	1 832
Finansiella placeringar	-459	-474	-660	-671
SUMMA ÅTERLÅN	1 378	1 476	1 204	1 161

15. Förvaltning pensionsmedel

För att klara av den ökade belastning som sker i kommunens ekonomi när utbetalningarna av pensionerna ökar har kommunen ursprungligen 2011 avsatt 433 mnkr, 2014 avsattes ytterligare 172 mnkr. Totalt har alltså 605 mnkr placerats i pensionsmedelsförvaltning. Avkastningsmålet från starten 2011 fram till och med 2014 var att pensionsfonden skulle ge en avkastning på reall 1 procent, dvs 1 % + inflation. Portföljen steg under den perioden med 22 % och avkastningsmålet för motsvarande period var dryga 5 %. Utifrån detta gjordes bedömningen att avkastningsmålet var för lågt och höjdes från och med 2015 till en avkastning på 2 procent reall. Under 2015 har det målet varit i stort sett omöjligt att uppnå då räntorna varit extremt låga och börsutvecklingen varit i stort sett 0 %, portföljens värdestegring 2015 blev ändå +1,1 %.

Nedan redovisas marknadsvärdet på pensionsmedelsportföljen den 31 december 2015

Föregående årsskifte var marknadsvärdet 702,3 mnkr. Sedan starten av kapitalförvaltningen 2011 har marknadsvärdet på pensionsfonden ökat med 104,9 mnkr.

	Marknads	Andel
	Värde (mnkr)	%
Aktier, Sverige	133,9	18,8
Aktier, Utland	73,4	10,3
Alternativa placeringar	63,5	8,9
Räntebärande värdepapper, Sverige	426,4	60,1
Likvida medel, Notariatkonto	12,8	1,8
Total portfölj	709,9	100,0

16. Prognossäkerhet och budgetföljsamhet

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. En god prognossäkerhet tillsammans med god budgetdisciplin medför att behoven av buffertar minskar. Genom en god prognossäkerhet har kommunen också lättare att korrigera eventuella svackor i ekonomin på kort sikt. Jämfört med budgetuppföljningen per augusti 2015 har nämndernas resultat totalt förbättrats med 7,9 mnkr. Den enda nämnd som redovisar ett sämre resultat i bokslutet än prognosen är vård- och omsorgsnämnden från -5,5 till -15,0 mnkr. Övriga nämnder redovisar bättre resultat än i prognosen, men inte med några större avvikelser. Prognossäkerheten får bedömas som god.

	Bokslut	Prognos
	2015	2015-08-31
KS Kommunledningsförvaltningen	23,1	21,8
Utförarstyrelse Serviceförvaltningen	3,4	2,7
Utförarstyrelse Teknisk Förvaltning	15,0	13,0
Miljö- och samhällsnämnden	5,3	1,6
Socialnämnden	-22,1	-24,2
Barn- och utbildningsnämnden	-12,6	-16,6
Vård och omsorgsnämnden	-15,0	-5,5
Kultur- och fritidsnämnden	4,3	1,9
Valnämnd	0,0	0,0
Överförmyndare	0,9	0,0
Revision	0,2	0,0
SUMMA resultat, nämnder	2,6	-5,3
Finansiering	90,1	96,2
SUMMA	92,7	90,9

17. Känslighetsanalys

Händelser	Förändring mnkr
Ränteförändring med 1 % på låneskulden	3,5
Ränteförändring 1 % påverkar ränteintäkter med	3,2
Löneförändring med 1 % inklusive PO samtlig personal i kommunen	23
Bruttokostnadsförändring med 1 %	39
Förändrad utdebitering med 1 kr (budget 2016)	122
Förändring av befolkningen i kommunen, 100 personer (budget 2016)	5
10 heltidstjänster (26 600kr/månad) + PO	4,6

I ovanstående sammanställning redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi. Beräkningarna baseras på uppgifter per 2015-12-31.

18. Sammanfattande kommentarer

Redovisningens och den finansiella analysens syfte är att identifiera problem. Följande problem och positiva faktorer som kan härledas ur den finansiella analysen är viktiga att lyfta fram.

1. Resultatet för 2015, 93 mnkr, ett resultat som är 3 mnkr sämre än ursprunglig budget. Resultatet innebär att kravet på god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv uppfylldes.

2. Investeringsnivån översteg perioden 2010 – 2014 befintligt utrymme för självfinansiering. En hög investeringsnivå kräver upplåning, men medför dessutom ökade avskrivningskostnader. 2015 har kommunen kunnat självfinansiera sina investeringar. I det sammanhanget ska det påpekas att ombudgeteringar till 2016 års budget har gjorts med ca 132 mnkr. Om alla investeringar genomförts enligt budget skulle inte kommunen kunnat självfinansiera sina investeringar. Investeringsnivån för perioden 2016 – 2018 är hög och kommer att innebära ökad upplåning.

3. Koncernbolaget Östersunds Rådhus AB har låneskulder på 718 mnkr som avser kommunala åtaganden. Finansiering av dessa åtaganden sker till viss del via koncernbidrag från Östersundshem AB men största delen finansieras via aktieägartillskott från ägaren Östersunds kommun.

4. Pensionsmedelsförvaltningen har vid 2015 års utgång ett marknadsvärde på 709,9 mnkr. Det ursprungliga pensionskapitalet tillsammans med årlig avkastning ska säkerställa att utbetalningar avseende pensionsintjänande före 1998 inte blir en belastning när utbetalningarna kulminerar år 2020 – 2025. Under 2015 har avkastningen från förvaltningen gett 11,5 mnkr trots det låga ränteläget och en börsutveckling som i stort sett varit 0 %.

5. Ratinginstitutet Standard & Poor bekräftade den 28 oktober 2015 kommunens rating AA+, som är den näst högsta. Den goda ratingen gör att vi erhåller bra villkor på upplåningen samt bekräftar att kommunen har en god finansiell ställning.

Driftredovisning

DRIFTREDOVISNING mnkr	Kommun- bidrag	Intäkter	Kostnader	Resultat
Revision	2,5	-	-2,2	0,3
Valnämnd	0,0	-	-0,1	-0,1
Överförmyndare	7,2	1,6	-7,9	0,9
Kommunstyrelse - Kommunledningsförvaltning	474,7	95,9	-558,0	12,6
Kommunfullmäktiges oförutsedda	2,9			2,9
Kommunstyrelsens oförutsedda	2,4			2,4
Lönebuffert	5,2			5,2
Utförrarstyrelse - Teknisk förvaltning	9,9	719,3	-714,2	15,0
Utförrarstyrelse - Serviceförvaltning	0,0	246,2	-242,8	3,4
Miljö- och samhällsnämnd	118,3	58,0	-170,9	5,4
Socialnämnd	242,8	117,4	-382,3	-22,1
Barn- och utbildningsnämnd	1 041,0	180,4	-1 234,0	-12,6
Vård och omsorgsnämnd	1 245,2	177,9	-1 438,1	-15,0
Kultur- och fritidsnämnd	137,9	16,1	-149,7	4,3
Summa verksamhet	3 290,0	1 612,8	-4 900,2	2,6
Finansförvaltning	-3 290,0	4 084,4	-704,3	90,1
Årets resultat	0,0	5 697,2	-5 605,5	92,7

Investeringsredovisning

mnkr	Budget 2015	Inkomster- inkomster	Investerings- utgifter	Netto- investeringar	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse - Kommunledningsförvaltning	29,5	0,1	-24,3	-24,2	5,3
Utförrarstyrelse - Teknisk förvaltning	250,4	1,0	-125,1	-124,1	126,3
Utförrarstyrelse - Serviceförvaltning	3,5		-3,4	-3,4	0,1
Miljö- och samhällsnämnd	25,5	0,4	-19,0	-18,6	6,9
Socialnämnd	0,6		-0,6	-0,6	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	5,7		-6,2	-6,2	-0,5
Vård och omsorgsnämnd	8,6		-6,7	-6,7	1,9
Kultur- och fritidsnämnd	70,6	4,1	-61,8	-57,7	12,9
	394,4	5,6	-247,1	-241,5	152,9

Försäljningar:

Jämtkraft Arena	42,6
Brunflo-Änge	19,3
Markförsäljningar	0,5

Större investeringsprojekt mnkr

	Budget 2015	Utfall 2015	Total kostnad	Total kalkyl
Sporthallen, utbyggnad	55,0	43,6	48,9	80,0
Membranfilter, VA	38,0	1,1	3,0	130,0
Förskola , Hofvallen	25,0	3,3	3,3	40,0
Gymnasieby, Jämtland Gymnasium	33,0	23,6	209,7	212,0
Samlokalisering, Teknisk förvaltning	10,0	1,0	1,0	20,0
Storsjöteatern, om - och tillbyggnad	8,0	1,4	1,4	20,0
Rådhuset, ombyggnad	7,5	2,6	2,6	24,7
Äldreboende, utbyggnad Brunkullan	5,0	3,0	3,1	20,0
Larm/Brandsäkerhet	5,0			14,0
Förskola Remonthagen	6,0	0,7	1,0	41,0
Furulund, övningsområde	9,0	4,6	7,1	14,7
Vallaskolan, Paviljong	8,1	8,2	8,2	8,1
Östbergsskolan, Paviljong	8,1	0,0	0,0	8,1

Exploateringsredovisning

mnkr	Inkomster	Utgifter	Resultat
Budget	14,9	-39,9	5,6
Utfall	31,9	-19,9	4,8
Avvikelse	17,0	20,0	-0,8

Detalj, exploateringsområde	Inkomster	Utgifter	Resultat
Översiktsplan Söder	0,0	0,0	
Torvalla A4	0,1	0,0	
Storsjö strand	16,9	-9,3	
Härkestrand	0,0	0,0	
Sikvägen, Mjälle	0,6	0,0	
Torvalla T2F	0,7	0,0	
Valla B9	0,0	0,0	0,5
Industriområde Torvalla A5	0,3	-0,1	0,1
Odenskog	1,1	0,0	
Sjömon	0,2	-0,2	0,1
Småhustomter	1,4	-0,2	1,3
Torvalla T1C, del av	2,1	-0,4	0,5
Industriområde norr om Hägnvägen	0,0	-0,1	
Remonthagen	0,0	0,0	1,0
Brittsbo	8,4	-5,2	0,7
Växthusvägen	1,7	-0,1	
Semsåskolan	0,0	-0,1	-0,3
Storsjöstrand, hållbar byggprocess	0,7	0,0	
Torvalla A2	0,0	0,0	
Marängen 1	0,0	0,0	
Blomstergården	0,0	-4,7	
Frösö Park	0,0	-2,2	
Ind.Gata Torvalla 4:15	0,1	-0,1	
Skjutbanan 1 och 7	0,0	0,0	
Expl del av Odelsala 13:1	0,0	-0,3	
Mickel ers 1	0,0	0,0	
Kardemumman	0,1	0,0	
Tegvägen	0,2	0,0	0,9
Odelsala 8:1 m fl	1,0	0,0	
Stadsdel Knyttta	0,0	-0,4	
Ope 7:1	0,0	-0,2	
Mosebacken	0,0	-0,1	
Hjelmtorpet	0,0	-0,1	
	35,6	-23,8	4,8

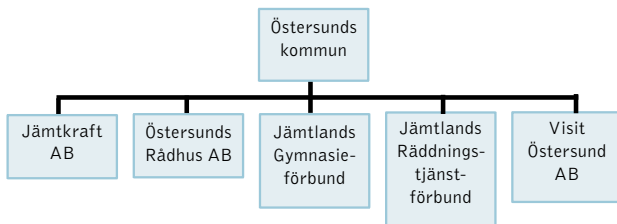
Finansiell analys av sammanställd redovisning

Syftet med sammanställd redovisning

Östersunds kommun bedriver verksamhet i förvaltnings- och bolagsform. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild över kommunens ekonomiska ställning, åtaganden och resultat. Våra intressenter ges därmed möjlighet att bedöma helheten oavsett val av verksamhetsform.

Koncernstruktur

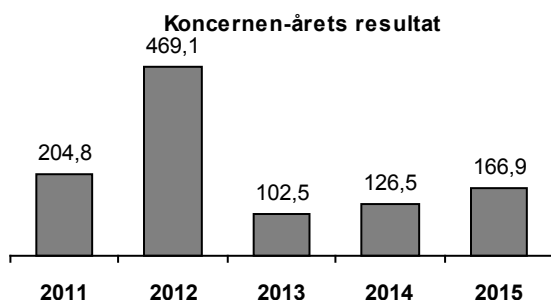
Den sammanställda redovisningen är uppbyggd utifrån moderbolaget Östersunds kommun, det helägda koncernbolaget Östersunds Rådhus AB, Jämtkraft AB (98 %), Jämtlands Gymnasieförbund (64 %), Jämtlands Räddningstjänstförbund (26,86 %) och Visit Östersund AB (49 %).

Resultat

Resultat för koncernen 2015 är 166,9 mnkr. Kommunen och Jämtkraft bidrar främst till det positiva resultatet.

Utifrån ägardirektivens krav på räntabilitet, resultatkrav, soliditet med mera kan det konstateras att resultat och utveckling till största delen är förenliga med mål ställda av ägaren.

2012 års resultat inkluderar en jämförelsestörande post på 50 mnkr. 2013 innehåller en jämförelsestörande kostnad på 18,6 mnkr och jämförelsestörande intäkter på 55,3 mnkr. 2015 års resultat innehåller en jämförelsestörande kostnad på 0,3 mnkr och en jämförelsestörande intäkt på 41,1 mnkr.

I tabellen visas hur koncernens resultatet uppkommit.

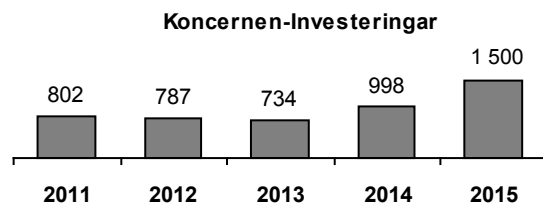
	Ägd andel	Redovisat resultat	Koncern resultat
Östersunds kommun	100,0%	92,7	92,7
Jämtkraft AB	98,0%	75,2	73,7
Östersund Rådhus AB	100,0%	7,7	7,7
Jämtlands Gymnasieförbund	64,0%	-0,9	-0,6
Visit Östersund AB	49,0%	0,0	0,0
Jämtlands Räddningstj.	26,9%	2,6	0,7
Sammanlagt resultat			174,2
Koncernresultatpåverkande poster			
Utdelning från Jämtkraft till kommunen			-31,4
Aktieägartillskott Östersunds Rådhus AB			31,4
Avskrivning övervärde, köp av aktier Jämtkraft			-7,3
Koncernresultat - Östersunds kommun			166,9

Låneskuld

Koncernens långfristiga skulder har minskat med 228 mnkr från 5 544 till 5 316 mnkr.

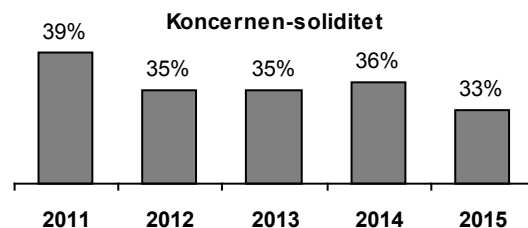
Investeringsnivå

Koncernens nettoinvesteringar ligger på en fortsatt hög nivå och uppgår 2015 till 1 500 mnkr. Av koncernens redovisade investeringar står Jämtkraft för 1 060 mnkr, Rådhus (till största delen Östersundshem) för 238 mnkr och kommunen för 190 mnkr.

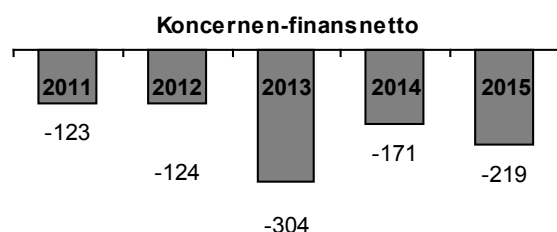
Soliditet

Koncernens soliditet uppgår till 33 %, vilket är 3 % lägre jämfört med föregående år.

Finansnetto

Koncernens finansnetto har försämrats mot föregående år vilket den största förändringen är ökade underskott i andelar från intresseföretag.

Jämtkraft AB

Jämtkraft ägs till 98 % av kommunen. Resterande 2 % ägs till 1 % av Åre kommun och Krokoms kommun äger 1 %. Jämtkraft med dotterbolag producerar, distribuerar och säljer elenergi och värme, främst inom ägarkommunerna. Koncernen erbjuder dessutom bredbandsanslutning via fibernät och radioförbindelse samt energiförvaltning.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr (koncernen)	2015	2014
Nettoomsättning	3 902	4 435
Rörelseresultat	361	287
Finansnetto	-208	-153
Resultat efter finansiella poster	153	134
Skatt	-67	-53
Årets resultat	75	73
Balansomslutning	7 979	7 465
Eget kapital	2 199	2 279

Ekonomiska mål och riktlinjer

Jämtkrafts koncern redovisar ett resultat på 75,2 mnkr för 2015. Bolaget har för 2015 uppfyllt fastställt ekonomiskt mål i ägardirektiven gällande soliditeten men inte vad gäller räntabiliteten. Räntabiliteten påverkas av de långsiktigt låga priser på el och elcertifikat som lett till lägre lönsamhet.

Mål	Ägardirektiv	Utfall 2015	Snitt 48 mån	Utfall 2014
Soliditet snitt 48 månader	25-45%	27,6%	29,4%	30,5%
Räntabilitet snitt 48 månader	10%	6,1%	6,9%	5,4%

Viktiga händelser

- I juni 2015 gick Jämtkraft in som delägare i CLEVER Sverige AB tillsammans med Öresunds-kraft AB, via ägande i Evereg AB och Evereg Intressenter AB. CLEVER tillhandahåller laddningslösningar för laddning av elbilar och etablerar ett landsomfattande stationsnät för snabbbladdning i Sverige. CLEVER erbjuder även elhandelsprodukter.
- Under 2015 har omstrukturering av koncernens ägande i Norge medfört att Jämtkraft AB nu har ett direkt ägande i Salten Kraftsamband AS (SKS) med 23,67%. Tidigare ägde Jämtkraft denna andel indirekt via innehavet i Troms Kraft-forsyning och Energi AS.

- Jämtkraft Elnät AB med flera elnätsföretag överklagade under 2015 beslutet angående intäktsramen för 2016-2019. Huvudskälet till överklagan är att Energimarknadsinspektionen (Ei) använt en annan WACC (genomsnittlig vägd kapitalkostnad) än vad Kammarrätten fastställde för perioden 2012-2015.

Personal (koncernen)	2015	2014
Antal tillsvidareanställda	382	392
kvinnor	103	102
män	279	290
Kvinnor i %	27	26
Män i %	73	74

Visit Östersund AB

Visit Östersund AB ägs av Östersunds kommun till 49 %. Ändamålet med bolagets verksamhet är att vara ett effektivt instrument för utveckling av besöksnäringen, samt profilering av kommunen som besöksstad.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Nettoomsättning	8,6	8,9
Rörelseresultat	0,04	0,08
Resultat efter finansiella poster	0,04	0,04
Årets resultat	0,03	0,043
Balansomslutning	4,2	2,3
Eget kapital	0,3	0,3

Ekonomiska mål och riktlinjer

Årets resultat för bolaget uppgår till 26 tkr, övererskottet balanseras mot eget kapital. Bolaget har ej uppfyllt det fastställda ekonomiska mål i ägardirektivet vad gäller soliditeten och har därmed ej uppfyllt ägarens krav om en god ekonomisk hushållning.

Mål	Ägardirektiv	Utfall 2015	Utfall 2014
Soliditet	>10,0 %	7,6 %	12,7 %
Utdelning	= 0 tkr	0,0 tkr	0,0 tkr

Viktiga händelser

- Bolaget har fortsatt utvecklingen av den digitala turistbyrån och riktad marknadsföring mot de två prioriterade marknaderna, Norge och Sverige.

Jämtlands gymnasieförbund

Förbundet ägs av kommunerna Bräcke, Krokoms, Ragunda och Östersund. Det huvudsakliga uppdraget för gymnasieförbundet är i första hand att ansvara för medlemskommunernas skyldigheter att erbjuda kommunernas ungdomar gymnasieutbildning i enlighet med lagar och förordningar. Förutom ordinarie ungdomsverksamhet i form av gymnasieskola och gymnasiesärskola ingår i förbundets verksamhet även vuxenutbildning, uppdragsutbildning, svenska för invandrare och kvalificerad yrkesutbildning.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Verksamhetens intäkter	154,7	157,6
Verksamhetens kostnader	-480,1	-473,3
Avskrivningar	-8,7	-8,8
Verksamhetens nettokostnader	-334,1	-324,5
Kommunbidrag	333,2	332,7
Finansnetto	-0,1	0,1
Årets resultat	-0,9	8,3
Balansomslutning	89,5	89,7
Eget kapital	9,8	10,7

Ekonomiska mål och riktlinjer

Förbundet redovisar ett resultat på -0,9 mnkr för verksamhetsåret 2015, vilket ej uppfyller det ekonomiska målet i ägardirektivet om att klara budgeterat nollresultat.

Viktiga händelser

- År 2015 har kännetecknats av många positiva och uppmärksammade insatser, både vad gäller kunskapsresultat och framgångar i olika tävlingar. Flera av förbundets utbildningar har fått utmärkelser för sin kvalitet av olika branschorganisationer. Förbundets måluppfyllelse har också förbättrats jämfört med föregående läsår.
- Efter beslut av Skolinspektionen har förbundsordningen ändrats och nya särskilda samverkansavtal runt vuxenutbildning har upprättats. Inspektionens beslut innebar också att förbundet från den 1 juli 2015 har egen Elevhälsa. Verksamhetsövergång av cirka tio personer har genomförts.
- Elevantalet inom Språkintrödnation och Svenska för invandrare har ökat mycket kraftigt under året, vilket bland annat föranlett förbundet att hyra nya lokaler i både Östersund och Bispgården. Elevinströmningen har varit ansträngande för organisationen, men hittills har det varit

möjligt att rekrytera ny personal till verksamheterna.

- Förbundet invigde gymnasiebyn den 12 september, bland annat genom en karneval i centrala Östersund och öppet hus. Det som återstår i helheten är färdigställande av Sporthallen och elevernas lunchmatsal. Den provisoriska lösningen som byggdes inför läsåret 2015/2016 har fungerat tillfredsställande.
- På Jämtlands Gymnasium Fyrvalla har projektet "Alla ska med", med mål att alla elever ska nå yrkesexamen, startat. Projektet fortsätter minst två år till och ska bland annat förändra undervisningen och strukturen för kursupplägg utifrån elevernas erfarenheter.

Personal	2015	2016
Antal tillsvidareanställda	424	416
kvinnor	229	225
män	195	191
Kvinnor i %	54	54
Män i %	46	46

Jämtlands Räddningstjänstförbund

Förbundet ägs av kommunerna Östersund, Strömsund, Krokoms, Berg, Bräcke, Ragunda och Härjedalen. Verksamheten inom förbundet ska bedrivas enligt intentionerna i gällande lagstiftningar för skydd mot olyckor samt enligt av direktionen antagna mål och handlingsprogram. Förbundet skall också stödja ägarkommunernas arbete inom krishantering, höjd beredskap samt upprätta ett handlingsprogram för verksamheten i samverkan med ägarkommunerna.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Verksamhetens intäkter	9,1	6,7
Verksamhetens kostnader	-118,0	-95,6
Avskrivningar	-5,1	-4,2
Verksamhetens nettokostnader	114,0	-93,1
Kommunbidrag	117,0	94,3
Finansnetto	-0,4	-0,4
Årets resultat	2,6	0,8
Balansomslutning	90,6	74,4
Eget kapital	11,8	7,8

Ekonomiska mål och riktlinjer

Förbundet redovisar ett resultat på 2,6 mnkr för verksamhetsåret 2015, vilket uppfyller det ekonomiska målet i ägardirektivet om att klara budgeterat nollresultat.

Viktiga händelser

- Härjedalens räddningstjänst inträdde i förbundet från verksamhetsåret 2015.
- Hösten 2015 togs förbundets klimathus i drift. Klimathuset gör det möjligt att genomföra lagstadgade varma rökdykningsövningar i en ren miljö. Detta innebär avsevärda förbättringar i brandmännens arbetsmiljö vid genomförandet av dessa och förbundets miljöpåverkan minskar avsevärt med denna facilitet tillgänglig på övningsområdet Furulund.
- Den största utmaningen förbundet har är rekrytering av RiB personal (Räddningsmän i beredskap). Under 2015 lämnade 57 förbundet och 37 rekryterades.

Personal	2015	2016
Antal tillsvidareanställda	404	309
kvinnor	56	33
män	348	276
Kvinnor i %	14	11
Män i %	86	89

Östersunds Rådhus AB

Östersunds Rådhus AB ägs av Östersunds kommun till 100 %. Bolaget ägs av kommunen för att kommunen ska kunna tillämpa gällande lagstiftning kring kommunala koncernbidrag. Bolaget har en aktiv roll i samordningen av de kommunala bolagen i syfte att uppnå ett optimalt resursutnyttjande, samordning av verksamheterna inom kommunkoncernen samt effektivt och offensivt bidra till att förstärka kommunens strategiska tillväxtområden.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Nettoomsättning	361,5	331,2
Rörelseresultat	60,8	15,8
Resultat efter finansiella poster	27,7	-22,7
Lämnat koncernbidrag	0,0	0,0
Årets resultat	7,7	-10,6
Balansomslutning	2 480,0	2 260,3
Eget kapital	360,3	328,5

Ekonomiska mål och riktlinjer

Årets resultat för koncernen uppgår till 7,7 mnkr (-10,6 mnkr). För moderbolaget uppgår resultatet till 6,6 mnkr (-5,5mnkr). Moderbolaget har optimerat skattesatsen i kommunkoncernen genom balansering av underskott med koncernbidrag om sammanlagt 28,9 mnkr, allt enligt ägardirektiv. Till Östersundshem har

återförts aktieägartillskott uppgående till 22,5 mnkr. Från ägaren Östersunds kommun har erhållits aktieägartillskott om 31,4 mnkr. 15,0 mnkr har amorterats på låneskulden innebärande att låneskulden sjunkit från 733 till 718 mnkr. Bolaget har uppfyllt de ägardirektiv som erhållits, både vad gäller verksamhets- och ekonomiska mål.

Viktiga händelser

I en del av ägarstyrningen har bolaget haft regelbundna träffar med dotterbolagen, då verksamhet, resultat med mera diskuterats med respektive bolagsledning och styrelseordförande.

Östersundshem AB

Östersundshem AB är ett dotterföretag som ägs av Östersunds Rådhus AB till 100 %, som i sin tur är helägt av Östersunds kommun. Bolagets och dess dotterföretags verksamhet är att Östersundshem ska vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden i Östersunds kommun genom att bygga, förvärva, förvalta och sälja bostäder.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Mnkr	2015	2014
Nettoomsättning	359,3	329,6
Rörelseresultat	73,9	32,0
Finansnetto	-14,3	-16,8
Resultat efter finansiella poster	59,5	15,2
Koncernbidrag och övriga bokslutsdispositioner	-28,9	-19,1
Skatt	-25,8	5,1
Årets resultat	4,8	1,2
Balansomslutning	1 794,4	1 603,4
Eget kapital	599,9	572,4

Ekonomiska mål och riktlinjer

Det redovisade resultatet före skatt och bokslutsdispositioner uppgår till 59,5 mnkr (15,2 mnkr). Av det redovisade resultatet för 2015 har 28,9 mnkr överförts till Östersunds Rådhus AB som koncernbidrag. Östersunds Rådhus AB återför till Östersundshem 22,5 mnkr som aktieägartillskott.

Bolaget har för 2015 uppfyllt fastställda ekonomiska mål i ägardirektiven gällande soliditet. Vad avser direktavkastning inom fem år kan ej ett utlåtande lämnas förrän efter år 2017.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

Mål	Ägar- direktiv	Utfall 2015	Utfall 2014
Soliditet	>20,0%	33,4 %	36,3%
Dir.avkastn inom 5 år	>5,5%	4,6 %	3,1%

Viktiga händelser

- Under 2015 har Östersundshems verksamhet präglats av den omfattande nyproduktionen som inleddes redan 2014. Ett flertal byggprojekt har igångsatts, bland annat på Remonthagen och Stadsdel Norr.
- En omfattande upprustning av huvudkontorets lokaler har genomförts, vilket kommit både personal och besökare tillgodo. Inför invigningen i maj fattades också ett beslut om att utöka öppettiderna, samt att tillsätta ett lokalt kontakcenter.
- Ett projekt som kallas Innanförskapsakademien har startat. Nyanlända och ungdomar som står utanför arbetsmarknaden ska erbjudas möjlighet att få antingen praktik eller fortbildning. Målet är att öka sysselsättningsgraden bland utanförskapsgrupper, samt att bidra till en ökad integration i lokalsamhället.
- En investering i nya fordon, från dieselbilar till el-bilar, har genomförts. Det är en åtgärd som kommer den lokala miljön tillgodo. Årligen kommer investeringen att spara 27 ton koldioxidutsläpp jämfört med den tidigare bilparken.

Personal	2015	2016
Antal tillsvidareanställda	55	47
kvinnor	18	17
män	37	30
Kvinnor i %	33	36
Män i %	67	64

Östersunds Sport & Eventarena AB

Östersunds Sport- och Eventarena AB är ett dotterföretag som ägs av Östersunds Rådhus AB till 100 %, som i sin tur är helägt av Östersunds kommun. Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, förvalta och driva evenemangs- och fotbollsarena i stadsdel Norr i Östersund.

Omsättning, resultat och ställning

Mnkr	2015	2014
Nettoomsättning	2,2	1,6
Rörelseresultat	2,0	-0,7
Resultat efter finansiella poster	2,0	-0,8
Årets resultat	6,7	-0,7
Balansomslutning	50,8	3,9
Eget kapital	9,5	2,8

Viktiga händelser

Under året har försäljningen av Jämtkraft Arena, som såldes till kommunen i maj 2014, hävts av kommunen och arenan är åter i bolagets ägo. Arbetet med att iordningsställa arenan för spel i Allsvenskan har påbörjats och kommer vara klart till den Allsvenska premiären i april.

Ekonomiska engagemang

Bidrag, tillskott och utdelningar (mnkr)	Driftbidrag		Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning		Summa
	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	
Enhet									
Östersunds kommun	-245,4		-31,4					31,4	-245,4
Östersunds Rådhus AB			-22,5	31,4		28,9			37,8
- Östersundshem AB				22,5	-28,9				-6,4
- Östersunds Sport & Eventarena AB									0,0
Jämtkraft AB							-31,4		-31,4
Jämtlands Gymnasieförbund		209,0							209,0
Jämtlands Räddningstjänstförbund		31,4							31,4
Visit Östersund AB		5,0							5,0

Finansiella rapporter

– kommunen och koncernen

Resultaträkning - kommunen och koncernen

mnkr	Not	Budget	Kommun			Koncern	
			2015	Avvikelse	2014	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	718,0	823,7	105,7	773,0	5 043,8	5 483,0
Verksamhetens kostnader	2	-3 782,1	-3 907,4	-125,3	-3 771,9	-7 324,5	-7 786,5
Av- och nedskrivningar	3	-166,0	-164,9	1,1	-153,6	-560,6	-553,3
Verksamhetens nettokostnader		-3 230,1	-3 248,6	-18,5	-3 152,5	-2 841,3	-2 856,8
Skatteintäkter	4	2 585,9	2 575,9	-10,0	2 497,3	2 575,9	2 497,3
Generella statsbidrag och utjämnung	5	741,6	747,8	6,2	705,4	747,8	705,4
Finansiella intäkter	6	102,0	66,4	-35,6	85,2	23,5	33,6
Finansiella kostnader	7	-102,9	-48,8	54,1	-68,5	-242,9	-204,6
Resultat före extraordinära poster		96,5	92,7	-3,8	66,9	263,0	174,9
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-	-
Skattekostnader		-	-	-	-	-85,2	-40,3
Minoritetens andel i årets resultat		-	-	-	-	-10,9	-8,1
Årets resultat	8	96,5	92,7	-3,8	66,9	166,9	126,5

Kassaflödesanalys - kommunen och koncernen

mnkr	Budget	Kommun			Koncern	
		2015	Avvikelse	2014	2015	2014
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	96,5	92,7	-3,8	66,9	166,9	126,5
<u>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</u>						
Av- och nedskrivningar	166,0	164,9	-1,1	153,6	560,6	553,3
Förändring av avsättningar	6,4	5,8	-0,6	6,0	-28,3	-35,6
Realisationsvinster/förluster		-15,3	-15,3	-4,7	-27,0	-5,1
Kapitalandel intresseföretag						59,9
Aktuell skatt						4,6
Direktbokning eget kapital					127,3	12,8
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	268,9	248,1	-20,8	221,8	799,5	716,4
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-45,1	-45,1	13,0	36,4	29,2
Ökning/minskning exploateringsstillgångar	-30,6	7,0	37,6	4,0	7,0	4,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder		99,3	99,3	23,0	1 211,8	93,4
Kortfristiga placeringar						-98,0
Ökning/minskning förråd och varulager		-0,2	-0,2	0,4	10,9	-9,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-30,6	309,1	339,7	262,2	2 065,6	735,9
Investeringsverksamheten						
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-1,1	-1,1	-1,3	-1,1	-1,3
Investering i materiella anläggningstillgångar	-358,4	-235,3	123,1	-270,8	-586,1	-667,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		62,4	62,4	3,6	35,5	4,0
Investering i finansiella tillgångar	-14,6	-16,3	-1,7	-183,5	-960,2	-258,9
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar				6,8	11,9	6,8
Effekt av fusion						-1,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-373,0	-190,3	182,7	-445,2	-1 499,9	-918,6
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån	100,0	1 010,0	910,0	1 068,8	13,0	645,8
Amortering lån	-13,0	-18,3	-5,3	-0,5	-241,4	-681,0
Ökning av långfristiga fordringar		-916,1	-916,1	-1 031,8	-13,0	-24,6
Minskning av långfristiga fordringar					108,0	
Utbetad utdelning					-27,0	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	87,0	75,6	-11,4	36,5	-160,4	-59,8
Årets kassaflöde	-47,7	194,4	242,1	-146,5	405,3	-242,5
Likvida medel vid årets början	101,9	129,8	27,9	276,3	258,4	501,2
Likvida medel som avgår genom försäljning av dotterföretag					0,3	-0,3
Likvida medel från förvärv av dotterföretag						
Likvida medel vid årets slut	54,2	324,2	270,0	129,8	664,0	258,4

Balansräkning - kommunen och koncernen

mnkr	Not	Budget	Kommun		Koncernen	
			2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>	9	2,9	2,4	3,0	30,3	45,4
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	2 534,3	2 386,3	2 363,9	9 457,1	9 429,3
Maskiner och inventarier	11	190,6	157,7	153,7	204,2	197,7
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>						
Aktier, andelar och bostadsrätter	12	629,3	630,9	627,1	1 914,7	1 219,7
Pensionsmedelsförvaltning	13	671,5	670,8	659,7	670,8	659,7
Långfristiga fordringar	14	7,7	24,8	8,7	112,1	157,1
Utlåning Internbank		2 760,0	3 650,0	2 750,0		50,0
Summa anläggningstillgångar		6 796,3	7 522,9	6 566,1	12 389,2	11 758,9
Omsättningstillgångar						
Exploateringstillgångar	15	37,6	17,4	24,4	17,4	24,4
Förråd		1,6	1,5	1,2	68,2	79,1
Fordringar	16	177,3	209,4	164,3	1 151,8	1 110,0
Kortfristiga placeringar					19,8	98,0
Kassa och bank	17	54,2	324,2	129,8	664,0	258,4
Summa omsättningstillgångar		270,7	552,5	319,7	1 921,2	1 569,9
Summa tillgångar		7 067,0	8 075,4	6 885,8	14 310,4	13 328,8
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	18	2 633,5	2 617,4	2 550,5	4 736,3	4 609,2
Genom försäljning av dotterbolag av dotterbolag					-0,5	
Bokning mot eget kapital					-126,8	0,6
Årets resultat	8	96,5	92,7	66,9	166,9	126,5
Summa eget kapital		2 730,0	2 710,1	2 617,4	4 775,9	4 736,3
Minoritetsintressen		-	-	-	98,7	111,8
Avsättningar						
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	19,2	645,3	654,2	641,9	675,8	663,4
Andra avsättningar	21	31,3	18,2	24,8	778,9	819,6
Skulder						
Långfristiga skulder	22	335,0	350,0	258,2	1 665,3	2 793,7
Upplåning Internbank		2 760,0	3 650,0	2 750,0	3 650,0	2 750,0
Kortfristiga skulder	23	565,4	692,9	593,5	2 665,8	1 454,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 067,0	8 075,4	6 885,8	14 310,4	13 328,8
Ställda panter och ansvarsförbindelser						
<u>Panter och därmed jämförliga säkerheter</u>		Inga	Inga	Inga	802,6	1 013,7
<u>Ansvarsförbindelser</u>						
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	24	1 234,4	1 146,4	1 221,7	1 146,4	1 221,7
Borgensförbindelser	25		1 477,1	1 495,7	259,1	267,7
Visstidspensioner	26		10,9	13,3	10,9	13,3
Framtida förfallobelopp leasing	27		14,6	20,5	14,6	20,5
			2 649,0	2 751,2	1 431,0	1 523,2

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Tilläggsupplysningar - kommunen och koncernen

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Försäljningsintäkter	64,6	65,2	3 793,7	4 316,3
Taxor och avgifter	228,3	216,7	202,9	197,1
Hyror och arrenden	165,1	162,2	445,6	429,4
Bidrag	259,1	220,3	381,0	336,4
Försäljning av verksamheter och konsulttjänster	86,3	95,5	131,6	146,2
Exploateringsvinster	4,8	8,0	4,8	8,0
Realisationsvinster	15,3	5,0	28,0	5,1
Försäkringsersättningar			1,0	0,0
Övriga intäkter	0,2	0,1	56,2	44,5
Summa verksamhetens intäkter	823,7	773,0	5 043,8	5 483,0
- varav jämförelsestörande intäkter				
Realisationsvinster	15,3	5,0	28,0	5,1
Återbetalning AFA	25,4		25,4	
Intäkter			0,3	

Not 2 Verksamhetens kostnader	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Kostnader för arbetskraft*	2 159,9	2 050,0	2 589,3	2 467,7
Pensionskostnader	195,1	188,7	215,3	210,3
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	27,9	26,9	2 539,4	3 125,0
Bränsle, energi och vatten	79,7	81,8	36,2	20,5
Köp av huvudverksamhet	735,5	709,8	769,5	756,3
Lokal- och markhyror	114,5	104,2	108,0	117,3
Övriga tjänster	99,0	91,4	111,8	74,0
Lämnade bidrag	152,4	182,4	10,3	42,4
Realisationsförlust och utrangeringar		0,3		0,3
Övriga kostnader**	343,4	336,4	943,7	972,7
Summa verksamhetens kostnader	3 907,4	3 771,9	7 324,5	7 786,5
- varav jämförelsestörande kostnader				
Kostnader		0,3	0,3	0,3
Realisationsförlust			0,1	

* Med arbetskraft menas i detta sammanhang förtroendevalda, anställd och uppdragstagare som enligt lagstiftning om sociala avgifter kan likställas med anställda.

** Leasing redovisas i not 28

Not 3 Av- och nedskrivningar	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Immateriella anläggningstillgångar, mark, byggnader, tekniska anläggningar, maskiner och inventarier skrivs av planenligt i förhållande till uppskattad nyttjandeperiod. Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från Rådets skrift "Avskrivningar				
Immateriella anläggningstillgångar	3 - 5 år	3 - 5 år	3 - 5 år	3 - 5 år
Byggnader och mark				
- Mark				
- Verksamhetsfastigheter	20 - 50 år	20 - 50 år	20 - 50 år	20 - 50 år
- Fastigheter för affärsverksamhet				
- Publika fastigheter				
- Övriga fastigheter				
- Tekniska anläggningar				
- Hyresfasrigheter				
Maskiner och inventarier	5 - 20 år	5 - 20 år	5 - 20 år	5 - 20 år
- Maskiner				
- Inventarier, bilar och andra fordon				
- Inventarier, datautrustning				
- Inventarier, övriga				
Avskrivningar	156,7	153,6	494,5	494,8
Nedskrivningar*	8,2		66,1	58,5
	164,9	153,6	560,6	553,3

*En nedskrivning med 8,2 mnkr (6,1 mnkr byggnader och 2,1 mnkr inventarier) har gjorts av hus B-D av Rådhuskomplexet. Nedskrivningen har föranletts av en grundlig miljö- och byggnadsteknisk genomgång som visade på omfattande fuktskador i ytterväggar, luftlekage vid fönster och väggpartier samt kemiska emissioner från ytskikt på betonggolvet. Resultatet blev att beslut fattades att personen skulle evakueras från byggnaderna i avvaktan på åtgärder. Återvinningsvärdet av tillgången utgörs av anpassat anskaffningsvärde.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 4 Skatteintäkter	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Preliminära skatteintäkter	2 577,9	2 503,4	2 577,9	2 503,4
Slutavräkning föregående år	-4,6	-6,5	-4,6	-6,5
Preliminär slutavräkning innevarande år	2,6	0,4	2,6	0,4
Summa	2 575,9	2 497,3	2 575,9	2 497,3

Not 5 Generella statsbidrag och utjämning	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Inkomstutjämning	492,2	479,5	492,2	479,5
Kostnadsutjämning	-94,6	-93,1	-94,6	-93,1
Regleringsbidrag/avgift	-2,3	13,9	-2,3	13,9
Strukturbidrag	26,9	26,6	26,9	26,6
Bidrag för LSS-utjämning	216,2	182,6	216,2	182,6
Fastighetsavgift	99,1	95,9	99,1	95,9
Konjunkturstöd*	10,3		10,3	
Summa	747,8	705,4	747,8	705,4

*Av det tillfälliga statsbidraget för flyktingar på 40,5 mnkr har 2/14 delar, 5,8 mnkr, tagits i anspråk under 2015.

De övriga 4,5 mnkr avser stöd för höjda arbetsgivaravgifter för unga.

Not 6 Finansiella intäkter	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Utdelning, Jämtkraft	31,4	35,4	0,6	0,7
Avkastning pensionsmedelsförvaltning	11,2	12,4	11,2	12,4
Räntor Internbank	19,8	32,2	0,5	0,7
Räntor	0,7	1,5	11,2	19,8
Borgensavgifter	3,3	3,7		-
Summa	66,4	85,2	23,5	33,6

Not 7 Finansiella kostnader	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Räntekostnader, övrigt	5,8	3,9	92,0	119,5
Räntekostnader Internbank	4,6	22,4	4,6	23,1
Ränta kreditlöften	2,0	2,6	2,0	2,6
Ränta på pensionskostnader	3,2	2,3	3,4	2,4
Aktieägastillskott Östersunds Rådhus AB	31,4	36,0	0,6	0,7
Övriga finansiella kostnader	1,8	1,3	140,3	56,3
Summa	48,8	68,5	242,9	204,6

Varav jämförelsestörande kostnad
- förändrad ränta vid beräkning av pensionsskuld

Not 8 Årets resultat	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	92,7	66,9	166,9	126,5
Reducering av samtliga realisationsvinster	-15,3	-5,0	-28,0	-5,1
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0		0,0
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0		0,0
Orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0		0,0
Justering för återföring av realiserade förluster i värdepapper	0,0	0,0		0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	77,4	61,9	138,9	121,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	77,4	61,9	138,9	121,4

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 9 Immateriella anläggningstillgångar	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	8,4	7,2	102,9	101,8
Årets förändringar				
Genom försäljning av dotterföretag				-0,2
-Årets aktiverade utgifter, inköp	1,1	1,2	1,1	1,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9,5	8,4	104,0	102,9
Ingående avskrivningar	-5,4	-4,1	-57,5	-41,3
Årets förändringar				
Genom försäljning av dotterföretag				0,1
-Årets avskrivningar	-1,7	-1,3	-16,2	-16,3
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7,1	-5,4	-73,7	-57,5
Utgående restvärde enligt plan	2,4	3,0	30,3	45,4

Not 10 Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående anskaffningsvärden	3 152,4	2 912,3	14 254,6	13 658,1
Genom försäljning av dotterföretag				-15,8
Årets förändringar				
-Årets aktiverade utgifter, inköp	201,0	240,4	528,6	577,6
- Årets statliga stöd	-5,6		-5,6	
-Omklassificering				0,5
-Försäljningar och utrangeringar	-59,5	-0,3	-30,4	-37,0
-Genom förvärv av dotterföretag				71,2
Justeringar			-0,6	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 288,3	3 152,4	14 746,6	14 254,6
Ingående avskrivningar	-788,5	-671,8	-4 532,6	-4 152,3
Genom försäljning av dotterföretag				5,6
Årets förändringar				
-Årets avskrivningar	-119,9	-116,7	-424,3	-421,6
-Försäljningar och utrangeringar	12,5		22,6	39,4
-Genom förvärv av dotterföretag				-3,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-895,9	-788,5	-4 934,3	-4 532,6
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	-292,8	-231,4
Genom försäljning av dotterföretag				0,4
Försäljning			1,7	
Genom förvärv av dotterföretag				-3,3
Årets nedskrivningar	-6,1	0,0	-64,1	-58,5
Utgående nedskrivningar	-6,1	0,0	-355,2	-292,8
Utgående bokfört värde	2 386,3	2 363,9	9 457,1	9 429,2
Specifikation av mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar				
Markreserv	111,7	95,4	426,6	217,8
Verksamhetsfastigheter	1 353,4	1 276,7	1 353,4	1 276,7
Fastigheter för affärsverksamhet	172,0	195,4	4 884,5	5 069,8
Publika fastigheter	517,8	561,1	517,8	561,1
Hysesfastigheter			2 005,3	2 068,5
Fastigheter för annan verksamhet	231,4	235,3	269,5	235,3
Utgående bokfört värde	2 386,3	2 363,9	9 457,1	9 429,2

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 11 Maskiner och inventarier				
Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärden	402,9	372,5	613,7	606,4
Årets förändringar				
-Årets aktiverade utgifter, Inköp	39,9	30,4	63,0	6,5
-Försäljningar och utrangeringar			-5,5	-4,2
-Omklassificering				0,0
- Genom förvärv av dotterföretag				5,2
- Genom försäljning av dotterföretag			-3,9	-0,2
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	442,8	402,9	667,3	613,7
Ingående av- och nedskrivningar	-249,2	-215,0	-416,0	-360,5
Årets förändringar				
-Avskrivningar	-33,8	-34,2	-52,7	-55,6
-Försäljningar och utrangeringar			5,5	4,1
- Genom förvärv av dotterföretag				-4,2
- Genom försäljning av dotterföretag			2,2	0,2
Utgående ackumulerade avskrivningar	-283,0	-249,2	-461,0	-416,0
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	
- Genom förvärv av dotterföretag				-30,0
- Årets nedskrivning	-2,1	0,0	-2,1	
- Försäljning				30,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2,1	0,0	-2,1	0,0
Utgående restvärde enligt plan	157,7	153,7	204,2	197,7

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 12 Aktier och andelar, bostadsrätter				
Ingående anskaffningsvärde	627,1	634,6	1 219,7	1 206,2
Genom försäljning av dotterföretag/intresseföretag		-5,3	-11,9	-2,4
Investering aktier			894,7	2,5
Nettoinvestering, bostadsrätter	5,1	-0,9	5,1	-0,9
Avskrivning, bostadsrätter	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Nedskrivning, bostadsrätter				
Nedskrivning aktier				
Lämnade aktieägartillskott			49,2	73,7
Resultatandelar intreseföretag			-121,0	-57,5
Justering historiska resultatandelar			-1,6	
Omräkningsdifferens			-118,2	-0,4
Årets försäljningar				-0,2
Utgående bokfört värde	630,9	627,1	1 914,7	1 219,7
Specifikation				
Jämtkraft AB	588,2	588,2	-	-
Östersunds Rådhus AB	2,0	2,0	-	-
Övriga aktier	1,1	1,1	1,1	1,1
Bostadsrätter	37,1	33,3	37,1	33,3
Grundfondskapital, Stiftelsen Zenit	2,5	2,5	2,5	2,5
Andelar i intresseföretag			1 855,8	1 164,9
Värdepappersinnehav	-	-	18,2	17,9
	630,9	627,1	1 914,7	1 219,7

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 13 Pensionsmedelsförvaltning				
Ingående anskaffningsvärde	659,7	475,3	659,7	475,3
Tillkommande värdepapper		172,0		172,0
Reinvesterad avkastning	11,1	12,4	11,1	12,4
Utgående anskaffningsvärden	670,8	659,7	670,8	659,7
Marknadsvärde	709,9	702,3	709,9	702,3
Specifikation				
Svenska aktier/aktiefonder	112,5	89,3	112,5	89,3
Utländska aktier/aktiefonder	58,2	41,8	58,2	41,8
Alternativa investeringar	61,0	61,0	61,0	61,0
Räntebärande värdepapper	426,3	457,0	426,3	457,0
Notariekonto	12,8	10,6	12,8	10,6

Pensionsmedelsförvaltningen sker i enlighet med av kommunfullmäktige antaget Placeringsreglemente för pensionsmedelsförvaltning, KF § 104/2010. Värdering av tillgångar har skett i enlighet med Rådet för kommunal redovisningsrekommendation 20, Redovisning.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Summa	670,8	659,7	670,8	659,7
	Kommun		Koncernen	
Not 14 Långfristiga fordringar	2015	2014	2015	2014
Utlåning Internbank	3 650,0	2 750,0	63,0	50,0
Östersunds bostäder AB	5,0	5,0	-	-
Östersunds Sport och Eventarena AB	18,0	-	-	-
Regionförbundet Jämtlands län	-	1,8	-	1,8
Jämtlands Gymnasieförbund	-	0,1	-	-
Övriga	1,8	1,8	1,8	17,7
Uppskjuten skattefordran				21,4
Forordningar intresseföretag			47,3	116,2
Summa	3 674,8	2 758,7	112,1	207,1

	Kommun		Koncernen	
Not 15 Exploateringsstillgångar	2015	2014	2015	2014
Ingående bokfört värde	24,4	28,4	24,4	28,4
Omklassificering				
Utgifter för exploateringsverksamhet	23,8	19,9	23,8	19,9
Inkomster för exploateringsverksamhet	-35,6	-31,9	-35,6	-31,9
Resultatförda exploateringsprojekt	4,8	8,0	4,8	8,0
Utgående bokfört värde	17,4	24,4	17,4	24,4

	Kommun		Koncernen	
Not 16 Kortfristiga fordringar	2015	2014	2015	2014
Kundfordringar	53,6	43,6	617,3	679,7
Förutbetalda kostnader	41,5	29,5	176,3	222,4
Förutbetalda räntekostnader	1,1	1,3	1,1	1,3
Upplupna skatteintäkter		0,0	0,0	0,0
Upplupna fastighetsavgifter	35,7	32,2	35,7	32,2
Upplupna ränteintäkter	1,6	3,4	0,0	0,0
Upplupna intäkter, övrigt	57,2	25,9	69,0	29,8
Skattekonto	1,9	8,1	2,4	8,6
Mervärdeskattefordringar	20,7	20,1	23,4	22,4
Statsbidragsfordringar	0,0	0,3	0,0	0,3
Övriga kortfristiga fordringar	-3,9	-0,1	226,6	113,3
Summa	209,4	164,3	1 151,8	1 110,0

	Kommun		Koncernen	
Not 17 Kassa och bank	2015	2014	2015	2014
Saldo koncernkonto	462,6	200,4	469,0	200,4
Skuld till/fordran på koncernföretag	-238,5	-72,9	-17,5	-12,3
Specialinlåning	100,0	0,0	100,0	0,0
Övriga likvida poster	0,1	2,3	112,5	70,3
Summa	324,2	129,8	664,0	258,4

På gemensamt koncernkonto outnyttjad kredit

	500	300	500	300
--	-----	-----	-----	-----

	Kommun		Koncernen	
Not 18 Eget kapital	2015	2014	2015	2014
Eget Kapital				
Ingående eget kapital, enligt fastställd balansräkning	2 617,4	2 550,5	4 736,3	4 586,3
Genom försäljning av dotterföretag			-0,5	
Bokföring mot eget kapital	-	-	-126,8	23,5
Bokning mot EK pga K3				0,0
Ingående eget kapital justerat i enlighet med ny princip	2 617,4	2 550,5	4 609,0	4 609,8
Årets resultat	92,7	66,9	166,9	126,5
Utgående eget kapital	2 710,1	2 617,4	4 775,9	4 736,3
Specifikation av eget kapital				
Serviceförvaltningen	63,0	59,6	63,0	59,6
Teknisk förvaltning	55,9	54,3	55,9	54,3
Övrigt eget kapital	2 591,2	2 503,5	4 657,0	4 622,4
Summa	2 710,1	2 617,4	4 775,9	4 736,3

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående avsättning	184,0	172,1	204,3	191,0
Genom försäljning av dotterföretag			-1,3	
Pensionsutbetalningar	-5,6	-5,2	-6,6	-6,0
Nyintjänad pension	12,8	13,5	14,9	15,4
Ränte- och basbeloppsuppräknings	2,6	1,9	2,9	2,1
Förändring av löneskatt	2,3	2,3	2,3	2,4
Ändringar av försäkringstekniska grunder (i förekommande fall)				
Övrigt	-0,1	-0,6	-0,3	-0,6
Utgående avsättning	196,0	184,0	216,2	204,3
Utöver ordinarie avsättning har kommunen även pensionsförpliktelser övertagna från Vestibulum	1,8	1,8	1,8	1,8
OPF-KL	0,4	-	0,4	
Pensionsavsättning Jämtkraft			1,4	1,3
Enligt beslut i kommunfullmäktige redovisar kommunen även del av pensionsförpliktelser intjänade före 1998 som avsättning. Belopp inklusive löneskatt.	456,0	456,0	456,0	456,0
Aktualiseringsgrad för pensioner intjänade före 1998 (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning), %	92,0	90,0	92,0	90,0

Not 20 Pensionsförmåner	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Förmånsbestämd ålderspension	138,8	130,1	138,8	130,1
Särskild avtalspension enligt KAP-KL	1,1	0,8	1,1	0,8
Pension till efterlevande	2,1	2,5	2,1	2,5
PA-KL pensioner	15,7	14,7	15,7	14,7
ÖK/SAP		0,0		0,0
Pensioner, övertagna från Vestibulum	1,8	1,8	1,8	1,8
Pensioner, OPF-KL	0,4		0,4	
Del av pensionsförpliktelser, intjänade före 1998	367,0	367,0	367,0	367,0
Löneskatt	127,3	125,0	127,3	125,0
Övriga pensioner			21,6	21,5
Summa	654,2	641,9	675,8	663,4

Not 21 Andra avsättningar	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Avsättning vid periodens ingång	24,8	31,3	819,6	867,2
Genom försäljning av dotterföretag				-1,3
Förändring p g a K3				0,9
Periodens avsättningar	0,1	0,1	2,7	0,1
Ianspråktaget under perioden	-6,7	-6,6	-43,4	0,0
Summa andra avsättningar vid periodens utgång	18,2	24,8	778,9	867,2
Avsättning, återställande av gammal deponi	1,4	1,3	1,4	1,3
Avsättning, återställande av ny deponi	16,8	23,5	16,8	23,5
Avsättning uppskjuten skatt	-	-	760,7	794,8
Avsättning negativ goodwill	-	-	0,0	0,0

Not 22 Långfristiga skulder	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Ingående låneskuld	3 008,3	1 940,0	5 543,7	5 578,9
Årlig förändring				
- nya lån	1 010,0	1 068,8	1 012,8	1 413,8
- genom förvärv av dotterföretag				
- genom försäljning av dotterföretag			-0,1	-4,3
- amorteringar	-18,3	-0,5	-1 241,1	-1 444,7
- nedskrivningar				
Utgående låneskuld	4 000,0	3 008,3	5 315,3	5 543,7
Utlånat till kommunägda bolag	3 650,0	2 750,0		
Kommunens egna låneskuld	350,0	258,3		

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Säkrad låneskuld	240,0	240,0
Säkringsinstrument		
Ränteswap 100 mnkr, fast ränta, 2,42 %, marknadsvärde	-8,9	-10,4
Ränteswap 140 mnkr, fast ränta, 2,15 %, marknadsvärde	-4,3	-5,8
Återstående genomsnittlig löptid, år	3,6	4,7
Ränteswapparnas påverkan på kommunens räntekostnader	-5,6	-3,6
Genomsnittlig ränta, inklusive ränteswappar	0,11%	0,63%
Genomsnittlig ränta, exklusive ränteswappar	-0,05%	0,47%
Genomsnittlig räntebindningstid, inklusive ränteswappar	5 mån	6 mån
Genomsnittlig kapitalbindningstid	29 må	29 mån
Lån som förfaller inom		
- 1 år	1 150,0	1 058,3
- 1-2 år	650,0	150,0
- 2-3 år	500,0	650,0
- 3-5 år	900,0	950,0
- > 5 år	800,0	200,0
Avser total upplåning via internbank och exklusive kreditlöften		
Räntenivån avser nivå per 31 december		

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 23 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder				
- Personalens källskatt	34,9	32,3	37,8	34,9
- Friköpsmedel P-platser	16,0	16,0	16,0	16,0
- Skuld Jämtlands Räddningstjänstförbund	12,2	13,2	8,9	8,8
- Resultatutjämning, VA-verksamhet	17,2	12,4	17,2	12,4
- Övriga kortfristiga skulder	14,2	12,5	1 452,8	510,3
Leverantörsskulder	112,9	85,0	265,7	208,6
Upplupna kostnader				
- Sociala avgifter	41,9	38,1	45,1	41,1
- Semesterlöneskuld	116,3	110,3	129,1	121,3
- Leverantörsreskontra	46,8	54,7	46,8	54,7
- Pensionskostnad individuell del	95,2	91,5	102,1	98,3
- Timlöner	30,3	29,4	30,3	30,1
- Skatteskulder	3,0	3,2	182,3	3,8
- Övriga upplupna kostnader	31,4	20,5	118,6	140,3
Förutbetalda intäkter				
- Skatteintäkter	1,6	20,6	1,6	20,6
- Hyresintäkter	11,0	7,0	8,6	4,6
- Bidrag	10,2	7,0	10,2	7,0
- Anslutningsavgifter	30,7	27,3	30,8	27,3
- Övriga förutbetalda intäkter	67,1	12,5	161,8	113,9
Summa	692,9	593,5	2 665,8	1 454,0

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 24 Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse enligt underlag KPA	1 677,7	1 768,4	1 677,7	1 768,4
Pensionsutbetalningar	-64,6	-64,3	-64,4	-64,3
Ränte- och basbeloppsuppräkringar	24,4	14,3	24,4	14,3
Förändring löneskatt	-14,7	-17,7	-14,7	-17,7
Ändringar av försäkringstekniska grunder (i förekommande fall)	-	-	-	-
Övrigt	-20,4	-23,0	-20,4	-23,0
Överfört till avsättning	-456,0	-456,0	-456,0	-456,0
Utgående ansvarsförbindelse pensioner	1 146,4	1 221,7	1 146,4	1 221,7
Aktualiseringsgrad (den andel av personakterna för anställd personal som är uppdaterad med avseende på tidigare pensionsgrundande anställning)	92,0	90,0	92,0	90,0

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 25 Borgensförbindelser				
Kommunägda företag	1 218,0	1 293,0	0,0	0,0
Bostadsrättsföreningar och boendekooperativ	254,2	262,0	254,2	262,0
Samlingslokaler mm	0,3	0,4	0,3	0,4
Idrottsföreningar	3,3	3,6	3,3	3,6
Kommunalt förlustansvar för egna hem	1,3	1,7	1,3	1,7
	1 477,1	1 560,7	259,1	267,7

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 26 Visstidspensioner				
Beräknat belopp för avtal om visstidsförordnande för 6 arvoderade förtroendevalda (Visstidspension enligt PBF) och omställningsstöd för 3 förtroendevalda (Omställningsstöd enligt OPF-KL)	10,9	13,3	10,9	13,3

	Kommun		Koncernen	
	2015	2014	2015	2014
Not 27 Framtida förfallobelopp leasing				
Under året betalda leasingavgifter	9,0	9,3	9,0	9,3
Framtida förfallobelopp (minimileaseavgifter)	14,6	20,5	14,6	20,5
- varav förfall inom 1 år	8,1	9,6	8,1	9,6
- varav förfall inom 2 till 5 år	6,5	10,9	6,5	10,9
- varav förfall efter 5 år	-	-	-	-

Tillämpade redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen regleras av lagen om kommunal redovisning (SFS 1997:614). Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning (RKR) anvisningar och rekommendationer för kommunektorns redovisning.

I enlighet med Rådet för kommunal redovisning skall tilläggsupplysningar lämnas för hur tillämpning sker av vissa principiellt viktiga rekommendationer. Nedan sker kommentarer i enlighet med detta, dels utifrån tolkning och tillämpning av avstegsregeln, dels utifrån övriga redovisningsprinciper.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att: Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Tolkning och tillämpning av avstegsregeln samt motiv till avstegen:

Vår bedömning är att nedanstående avsteg kan motiveras utifrån det övergripande syftet att redovisningen ska ge en rättvisande bild.

Redovisning av pensionsförpliktelser

Enligt lagen skall pensioner som intjänats före 1998 inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen utan istället som ansvarsförbindelse. Kommunfullmäktige beslutade 2010-12-09, § 189, att del av ansvarsförbindelse, initialt 433,0 mnkr skulle redovisas som pensionsavsättning. Motivet till beslutet var följande. "Vid tillämpning av gällande redovisningsprinciper kommer utbetalningar avseende amortering på pensionsåtaganden före 1998 att medföra en belastning på kommunens resultat. Redovisningen av amorteringen kommer därmed att belasta resultatet två gånger, dels genom de årliga avsättningar som skett till pensionsfonden, dels genom den årliga amorteringen, För att motverka denna skevhet som uppstår vid tillämpning

av nuvarande redovisningsprinciper, beslutades att pensionsavsättning motsvarande pensionskapitalets storlek, 433,0 mnkr, bokförs som kostnad i bokslutet för 2010". Kommunen redovisar därför från och med 2010 del av pensionsförpliktelse intjänad före 1998 som avsättning, vilket är ett avsteg från god redovisningssed och rekommendation RKR 10:2 Avsättningar och ansvarsförbindelser.

Om kommunen följde rekommendationen fullt ut skulle det egna kapitalet vara högre och avsättningarna motsvarande lägre.

Klassificering av finansiella tillgångar

Kommunens pensionsmedelsportfölj klassificeras som helhet som finansiell anläggningstillgång i enlighet med av fullmäktige antaget reglemente KF § 104/2010. Redovisningen är ett avsteg från rekommendation RKR 20. Motivet till fullmäktiges beslut var att pensionsmedelsförvaltningen är långsiktig och att tillgångarna inte utan vidare ska kunna om disponeras för andra ändamål.

Övriga redovisningsprinciper

Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser

Rekommendationen RKR 17.1 Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser normerar hur pensionsförpliktelser skall värderas i den kommunala årsredovisningen. Av den framgår att värdering av pensionsförpliktelser ska göras med tillämpning av RIPS 07. Av rekommendationen framgår även att det ska upplysas om pensionsförpliktelsens aktualiseringsgrad, dvs andel pensionsgrundande tider som är helt utredda. För de som inte är aktualiserad uppskattas pensionsgrundande tid.

Periodisering av skatteintäkter

Kommunen redovisar i enlighet med rekommendation RKR 4.2, Redovisning av skatteintäkter, det vill säga att slutavräkning av kommunalskatt beräknas på Sveriges kommuners och landstings prognos.

TILLÄMPADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd med mera

Beräkning av åtagande för visstidsförordnanden har redovisats i enlighet med rekommendation RKR 2.2 Särskild avtalspension, visstidspension och omställningsstöd m.m. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Leasing

Samtliga leasingavtal har klassificerats som så kallade operationella leasingavtal, vilket är ett avsteg gentemot RKR:s rekommendation 13.2 Redovisning av hyres-/leasingavtal.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Investeringsbidrag reducerar anläggningens värde, vilket är ett avsteg från rekommendation 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning. Immateriella och materiella anläggningstillgångar skrivs av planenligt i förhållande till uppskattad nyttjandeperiod. Avskrivningstiderna har fastställts med utgångspunkt från Rådet för kommunal redovisnings skrift "Avskrivningar", men med en egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttoperiod. Ett halvt basbelopp bedöms som gräns för inventarier av mindre värde och aktiveras därför inte. Alla immateriella anläggningstillgångar är externt förvärvade.

Kommunen följer inte rekommendationen 11.4, Materiella anläggningstillgångar till den del som avser komponentavskrivning. Ett arbete har påbörjats i kommunen med att under 2015 komponentindela befintliga investeringar för att kunna lägga om till komponentavskrivning. Detta arbete beräknas vara klart under våren 2016. Från och med bokslut 2016 är ambitionen att kommunen ska följa rekommendationen.

Avsättningar

Utöver avsättningar för pensionsförpliktelser redovisar kommunen även avsättningar för återställande av deponier. Klassificering och värdering har skett med stöd av RKR:s rekommendation nr 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser. Kring avsättningar råder osäkerhet kring värdering och det utflöde av resurser som förpliktelsen leder till. När det gäller avsättning för återställande av

deponier har värdering skett enligt praxis i branschen, en bedömd kostnad/m³. Då utflödet av resurser till tid och belopp är osäkra blir även värderingen osäker, lagstiftningens tillämpning och metoder för återställande är två aspekter som skapar osäkerhet i värdering.

Exploateringsredovisning

Kommunens exploateringsstillgångar klassificeras som omsättningstillgångar och resultat från exploateringsverksamheten intäktsförs löpande.

Anslutningsavgifter

För redovisning av anslutningsavgifter tillämpas RKR 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Rekommendationen innebär att anslutningsavgifter periodiseras över respektive anläggningstillgångs nyttjandeperiod. I detalj innebär principen att 7/8 delar av inbetalda anslutningsavgifter periodiseras som förutbetalda anslutningsavgifter.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad i enlighet med rekommendation nr 8.2 från Rådet för kommunal redovisning. Koncernredovisningen baseras på Östersunds kommuns redovisningsprinciper och redovisningsmodell. Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att endast eget kapital som intjänats i koncernföretag efter förvärvet har medräknats i kommunkoncernens egna kapital. Proportionell konsolidering innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda resultat- och balansräkning motsvarar kommunens andel i företagen.

Den sammanställda redovisningen omfattar Östersunds kommun, Jämtkraft AB som ägs till 98 %, Jämtlands Gymnasieförbund, 64 %, Jämtlands Räddningstjänstförbund, 26,86 %, Visit Östersund, 49 % samt Östersunds Rådhus AB som är helägt. Östersunds Rådhus AB äger till 100 % Östersundshem AB och Östersunds Sport- och Eventarena AB.

Personalekonomisk redovisning

Redovisningen innehåller personalstatistik och en redogörelse av resultat med utgångspunkt i beslutade personalpolitiska inriktningsmål inom områdena medarbetarskap och ledarskap, mångfald samt hälsa och arbetsmiljö. Redovisningen innehåller också en beskrivning vad som genomförts inom olika personalpolitiska områden under året

Personalen

Antalet årsarbetare

Vid mätillfället 1 november fanns det 4 661,1 årsarbetare. Uppgiften avser tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön omräknat till heltid.

Det är en ökning med 132,9 årsarbetare jämfört med föregående år. Socialförvaltningen har ökat med 61,4 årsarbetare jämfört med samma tidpunkt ifjol, och är den förvaltning som ökat mest.

Av totalt 4 952 anställningar var 4 370 tillsvidare- och 582 visstidsanställningar. Antalet tillsvidareanställningar har ökat med 30 och antalet visstidsanställningar har ökat med 101 jämfört med föregående år.

Personalomsättningen för tillsvidareanställda var under året 8,9 %.

Åldersfördelning

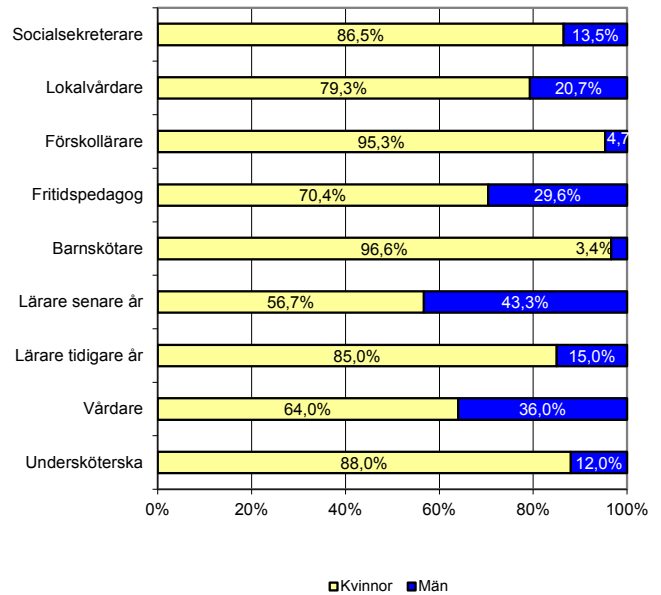
Medelåldern för tillsvidareanställda är 47,3 år vilket i princip är det samma som 2014. Kvinnornas medelålder är 47,4 år och männens 47,0 år. Högst medelålder har Kultur och fritidsförvaltningen med 50,2 år och lägst medelålder har Samhällsbyggnad med 44,7 år.

Andelen tillsvidareanställda i åldersintervallet upp till och med 29 år har ökat 0,2 procentenheter jämfört med föregående år och är nu 7,6 % av de anställda. Andelen som är 50 år eller äldre är 46,3 % av de tillsvidareanställda, vilket är en lägre andel än 2014, -0,7%-enheter. Andelen anställda över 65 år har minskat med 0,1 procentenhet jämfört föregående år och är 0,5 % av de tillsvidareanställda

Könsfördelning

Av kommunens alla tillsvidareanställda var 74,6 % kvinnor och 25,4 % män, vilket är en ökning av andelen män med 0,4 procentenheter jämfört med 2014.

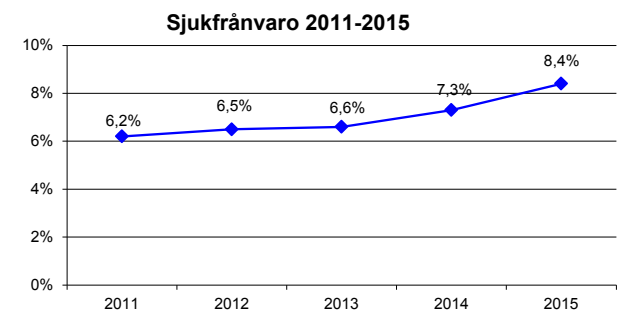
I diagrammet redovisas könsfördelningen i de största yrkesgrupperna.

Sjukfrånvaro

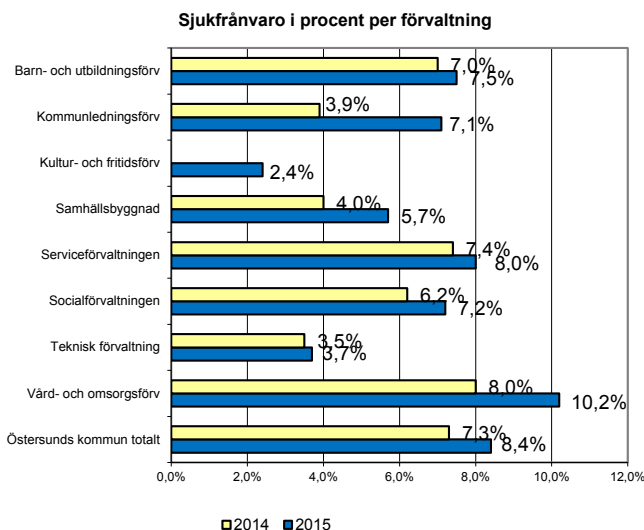
Sjukfrånvaron under året uppgår till 8,4 %. Sjukfrånvaron har ökat med 1,1 procentenhet jämfört med 2014. Antalet långtidssjuka i november är 301 personer, vilket är 50 personer fler än vid samma tidpunkt 2014.

Diagrammet nedan visar sjukfrånvaron totalt för Östersunds kommun 2011-2015.

Sjukfrånvaron har ökat både bland kvinnorna och bland männen. Om man tittar på sjukfrånvaron både vad gäller kön och ålder så har den ökat i samtliga åldersintervall och bland både kvinnor och män. Den största ökningen, 2,4 procentenheter, finns bland kvinnorna i åldersintervallet upp till och med 29 år. Högsta sjukfrånvaron finns bland kvinnor i åldersintervallet 30-49 år, 9,8 %.

Totalt för Kommunen	2015	2014
Kvinnor	9,6 %	8,3 %
Män	5,5 %	4,6 %
Upp till 29 år	7,4 %	5,4 %
30-49 år	8,3 %	7,1 %
50 år och äldre	8,7 %	8,1 %
Långtidssjuka 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	60,4 %	58,1 %

Diagrammet visar sjukfrånvaron per förvaltning. Från och med 1/1 2015 har det tillkommit en ny förvaltning, Kultur- och fritidsförvaltningen.

Sysselsättningsgrad

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda är 1 november 95,1 %. Sysselsättningsgraden för kvinnor är 94,5 % och för männen 97,0 %. Sysselsättningsgraden har höjts med 0,4 % för kvinnorna och med 0,1% för männen jämfört med 2014.

Bland de tillsvidareanställda arbetar 78,7 % heltid vilket är en ökning med 1,0 procentenhet jämfört med 2014. Andelen tillsvidareanställda kvinnor som arbetar heltid är 75,8 % och andelen män som arbetar heltid är 87,2 %. En ökning med 1,0 procentenhet för kvinnor och 0,7 procentenheter för männen.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för deltidsanställningar har ökat från 76,3% till 76,9% för kvinnor. För männen har den minskat, från 76,1% till 75,6%.

Övertid

Antal övertidstimmar har ökat under 2015. Antalet timmar är ca 49 600. En ökning med ca 3600 timmar jämfört med 2014.

Personalkostnader

Tabellen visar kommunens lönekostnader för månads- och timavlönad personal.

Kostnaderna avser inte uppdragstagare, förtroendevalda eller lönekostnad för personer anställda enligt beredskapsavtalet eller med offentligt skyddad anställning. Personalomkostnaderna är schablonberäknade.

Kostnad i miljoner kronor

	2015	2014
Lönekostnad	1543,4	1469,4
Övertid	13,3	12,5
Sjuklön	27,9	25,4
Personalomkostnader	609,5	577,8
Summa kostnader månads- och timavlönad personal	2194,1	2085,1

Pensionsavgångar

Antalet pensionsavgångar under perioden 1 januari – 31 december var 119 stycken.

Om vi inkluderar avgångar av andra orsaker än pension lämnade 384 personer organisationen under 2015.

Då ingen medarbetarundersökning genomförs under 2015 kommer inte nämndernas mål som bygger på värden från undersökningen att kunna följas upp. Nedan redovisas de mål kopplat till respektive inriktningsmål som har kunnat följas upp för 2015.

Kommunövergripande personalpolitiska inriktningsmål

Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden

Kommunledningsförvaltningen har haft som mål att värdet på genomförd utvärdering till förtroendevalda och förvaltningsledning ska vara lägst 4,8 där målet uppnås gällande förtroendevalda men inte för förvaltningsledning. Ytterligare ett mål har varit att kommunmedborgarna ser Östersunds kommun som en attraktiv arbetsgivare, där någon mätning inte genomförts under 2015

Vård- och omsorgsförvaltningen har haft som mål att minska andelen arbetad tid av visstidsanställda, som inte uppnås.

PERSONALEKONOMISK REDOVISNING

Östersunds kommun har arbetsplatser som präglas av mångfald och där alla medarbetare värderas lika

Teknisk förvaltning har haft som mål att öka andelen kvinnor och målet uppnås. Vård- och omsorgsförvaltningens mål att öka andelen män uppnås nästan. Andelen och antalet män har ökat jämfört med 2014. Vård- och omsorgsförvaltningen har också haft som mål att öka andelen anställda med utomnordisk bakgrund som uppnås. Andelen är per november 6,1%.

Arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv

Barn- och utbildningsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen och Socialförvaltningen har haft som mål att sänka sjukfrånvaro. Kultur- och fritidsförvaltningen är den enda förvaltningen som uppnår målet.

Ett aktivt arbete har bedrivits, och bedrivs, för att sänka sjukfrånvaron inom förvaltningarna och kartläggning har genomförts bla inom förskolan för att utveckla former för att minska sjuktalet.

Socialförvaltningens mål att personalomsättningen bland personal med kompetens och erfarenhet ska vara högst 10 personer, vilket motsvarar 5%, uppnås inte. Under året har 19 tillsvidareanställda slutat.

Indikatorer

Förutom de personalpolitiska inriktningsmålen har följs också ett antal indikatorer upp, både på övergripande nivå och på förvaltningsnivå. Då någon medarbetarundersökning inte genomförts under 2015, har fyra av indikatorerna utgått.

Kvarstående indikatorer redovisas i nedanstående tabell.

Indikatorer värde totalt 2014-2015

INDIKATORER	2015	2014
Andel anställda med utomnordisk bakgrund i %	5,7	5,0
Sjukfrånvaro i %	8,4	7,3

Personalpolitiska aktiviteter under året

Arbetsmiljö

Sjukfrånvaron i kommunen är hög och den negativa trenden har fortsatt under året varför en mängd insat-

ser genomförts såväl i förebyggande och främjande, som i rehabiliterande syfte. Område HR har anställt en ny resurs för att utveckla arbetsmiljöarbetet inom kommunen. Fokus har bland annat legat på att tydliggöra rutiner och stöd till chefer. En mängd utbildningsinsatser har genomförts för att stärka chefers och skyddsombuds kompetens. Insatserna har bland annat omfattat ett flertal arbetsmiljöutbildningar, såväl kommunövergripande som förvaltningsspecifika. Föreläsningar om kränkande särbehandling och om förebyggande konflikthantering har också genomförts. 30 chefer har genomgått individuell chefshandledning i samarbete med företagshälsovården. Ett annat projekt i samarbete med företagshälsovården har varit tidig konsultation där chefer fått stöd i hur de ska hantera medarbetare som är, eller riskerar att bli sjukskrivna.

Exempel på hälsofrämjande aktiviteter som genomförts är löpträning med Lena Gavelin, deltagande i St Olavsloppet, deltagande i cykelkampen samt körsång som friskvård.

Medarbetarskap/Ledarskap

Året 2015 har gått under temat "Stolthet och ambassadörskap". En chefsdag arrangerades på temat under våren. Tre olika seminarier inom ramen för temat har erbjudits till såväl chefer som medarbetare.

I oktober genomfördes medarbetardagarna för alla medarbetare i kommunen, också de med temat "Stolthet och ambassadörskap". Under programpunkten Östersundlive fick medarbetarna en möjlighet att både ta del av aktuell information om Östersund och Östersunds kommun, samt också lära känna kommundirektören och några av hans underställda chefer lite närmare. Gästföreläsare var Manuel Knight. 90 % av de som svarat på utvärderingen var mycket positiva till arrangemanget och betygsatte dagarna med 4-5 på en femgradig skala. På frågan om medarbetardagarna bidrog till att man kände stolthet över att arbeta inom kommunen svarade 30 % att de redan var stolta och 35 % att dagen gav en tydlig positiv effekt. För 14 % gjorde dagen ingen skillnad.

I samband med medarbetardagarna uppmanades medarbetarna att ta foton från sin arbetsvardag och dela med sig på Instagram under hashtagen #östersundlive. Detta skapade stor spridning på sociala medier av det budskap som förmedlades under medarbetardagarna, och har gett positiv marknadsföring såväl internt som externt av kommunen som arbetsgivare.

En annan aktivitet har varit "Mitt jobb" där en medarbetare presenterats på intranätet och kommunens Facebooksida varje vecka. Syftet har varit att synliggöra kommunens medarbetare och yrkesroller.

I syfte att skapa en dialog mellan medarbetare och kommunledningsgruppen har medarbetare bjudits in till KLG-frukostar. Där har man under lättsamma former diskuterat de frågor som medarbetarna velat lyfta. Ett annat forum för dialog har skapats genom att kommunledningsgruppen börjat förlägga sina möten på olika platser i kommunens verksamheter.

Kompetensförsörjning

För att säkra ledarförsörjningen i organisationen har vi genomfört ett utvecklingsprogram för presumtiva chefer. Programmet som omfattar 13 dagar löper under 10 månader.

Vi fortsätter våra satsningar på ledarutveckling med Chefsutvecklingsprogrammet som pågår med ett flertal grupper. 81 av kommunens chefer har hittills slutfört programmet. Två omgångar av utbildningen "Ny som chef" har också genomförts.

Kommungemensam introduktion för nyanställda har genomförts vid två tillfällen under året. Östersunds kommun använder e-rekrytering i syfte att underlätta och kvalitetssäkra rekryteringsprocessen, vilket innebär att utannonserade tjänster söks via hemsidan. Samtliga ansökningshandlingar hanteras idag webbaserat via PA-systemet Heroma. Under 2015 har vi haft ute 576 annonser och antal sökande har varit 10 916. Det är 94 fler annonser och 116 fler sökande än 2014.

Ett arbete för att skapa Östersunds kommuns arbetsgivarvarumärke har påbörjats. Arbetet kommer att gå hand i hand med uppdraget att ta fram en gemensam värdegrund för kommunen.

Mångfald och Likabehandling

En ökad mångfald medför en större möjlighet att tillgodose våra medborgares behov genom att alla medarbetares olikheter värderas och används för att nå verksamhetens mål.

Ett nytt mångfaldsspel har tagits fram och ett 50-tal chefer har lånat spelet och spelat under året. En förvaltning har använt spelet på en förvaltningsdag. Spelet är enkelt att använda och har uppskattats på arbetsplatsträffar.

Samtliga förvaltningar har likabehandlingsplaner med aktiva åtgärder som man arbetat med under året.

Lönepolitik

Inför 2015 års löneöversyn fanns centrala avtal med samtliga 18 förbund, vilket innebär att samtliga medarbetare fick ny lön i april. Den totala löneökningnivån i löneöversynen uppgick till ca 3,1 %.

Inför 2013 träffades överenskommelse med samtliga kollektivavtalsbärande fackliga organisationer om växling av semesterdagstillägg mot extra ledighet. För den medarbetare som har rätt till 25 semesterdagar ger växlingen ytterligare fem dagar och för medarbetare med rätt till 31 eller 32 semesterdagar ger växlingen sex dagar extra. Under 2015 har 808 personer valt att växla vilket är 104 personer fler än 2014.

Miljöredovisning

Det här är en sammanfattning av kommunens miljöredovisning 2015. Här finns övergripande information om mål, händelser och resultat från det gångna årets miljöarbete.

Om miljöredovisningen

Miljöredovisningen beskriver hur kommunen arbetat med de miljömål vi satte för det föregående året, om vi nådde målen och på vilket sätt vi följt upp dem. Miljöredovisningen beskriver också mer detaljerat resultatet av kommunens praktiska miljöarbete och fungerar även som underlag för det fortsatta miljöarbetet.

Hur går det med miljöarbetet?

Östersund är Vinterstaden som tillsammans med många andra städer kämpar mot klimatförändringar och en hållbar, trygg och säker livsmiljö. Under 2015 har klimatfrågorna fått ökad uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt och vi har fått ett nytt globalt klimatavtal.

Regeringen har också slagit fast att hela Sveriges fordonsflotta ska vara fossiloberoende år 2030. Hur det påverkar vår utmaning att bli fossilbränslefria och energieffektiva till 2030 återstår att se. Helt klart är att vi behöver en färdplan om vi ska hinna göra alla förändringar som krävs för att nå hela vägen fram. Ett viktigt steg på vägen är att Östersunds kommun är ledande i gröna transportfrågor, bland annat genom projektet Green Highway.

Kommunen är också offensiv i sitt samarbete med andra ledande aktörer vilket lett till att vi därigenom haft framgångar när vi har sökt pengar för att delfinansiera och kunna genomföra flera av de klimatåtgärder som planeras 2016.

Under 2015 har vi även påbörjat arbetet med att minska de hälso- och miljöstörande ämnen som vi utsätts för i vår vardag. Kemiska ämnen i förskolorna har inventerats och arbetet fortsätter under 2016.

Vi har också kunnat glädjas åt flera fina utmärkelser för det arbete vi har lagt ner. Kronan på verket var priset som bästa arrangör av Europeiska Trafikantveckan 2014. Tillsammans placerade vi oss också som fjärde bästa cykelstad i den internationella cykelkampanjen (European Cycling Challenge) där det gällde att cykla flest kilometer per invånare. Fortsätter vi att trampa på så når vi ännu längre 2016.

Målen för årets miljöarbete

Varje år fastställer kommunfullmäktige inriktningsmål för årets miljöarbete. Inriktningsmålen ska se till så att kommunen lägger sina resurser för miljöarbetet där de gör mest miljönytta. De ska också visa vägen för hur den kommunala organisationen ska arbeta med miljöfrågor under året. Det är därefter upp till varje nämnd att ta fram så kallade effektmål för att realisera inriktningsmålen. Effektmålen är styrande när varje verksamhet tar fram handlingsplaner för sitt eget miljöarbete.

Så hur gick det då?

Inriktningsmålen för 2015 beskriver målsättningar på lång sikt. Det första målet tar sikte på fossilbränslefritt och energieffektivt Östersund 2030, medan det andra handlar om att skapa ett hållbar, säker och trygg livsmiljö. Det sistnämnda målet innebär att planering och genomförande av verksamheter inte ökar befintliga eller skapar nya miljö- och hälsoproblem. Arbetet med kemikalier som finns i varor som är i bruk och ska köpas in prioriteras. De resultat som presenteras här är en redovisning av hur långt kommunen kommit hittills.

Resultat av inriktningsmål 1 - fossilbränslefritt och energieffektivt Östersund 2030

Det första inriktningsmålet handlade om att de fossila koldioxidutsläppen helt skulle upphöra till 2030. Den största delen av dessa utsläpp kommer från förbränning av fossila bränslen i trafiken, därför handlar målet till stor del om att minska utsläppen därifrån.

Mellan 2010 och 2014 har de fossila koldioxidutsläppen i kommunen som geografisk enhet minskat med 35 % och uppgår till 157 952 ton. De fossila koldioxidutsläppen i kommunförvaltningen har minskat med 6863 ton vilket motsvarar 44 % under samma period.

Energianvändningen i Östersund som geografisk kommun har minskat med 12 % mellan 2010 - 2014 och uppgår till 1 838 469 MWh. Energianvändningen i kommunförvaltningen för el och värme har minskat med 13 % mellan 2010-2014.

Resultat av inriktningsmål 2 - I Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker. Det innebär att planering och genomförande av verksamheter inte ökar befintliga eller skapar nya miljö- och hälsoproblem. Arbetet med kemikalier som finns i varor som är i bruk och ska köpas in prioriteras.

Kommunen har inventerat samtliga förskolor med syfte att kartlägga vilka miljö- och hälsoskadliga ämnen som finns i barnens inom- och utomhusmiljö. Ett antal förbättringsområden har hittats. Förskolorna har efter inventeringsbesöket fått en rapport med förbättringsförslag.

Miljö och Hälsa har även genomfört tillsyn inom kemikalieområdet för att minska påverkan av farliga kemikalier och varor. Detaljhandel, målerier och billackerare har granskats vad gäller klassificering och märkning av färgprodukter. Resultatet visar att klassificering och märkning fungerar bra. Endast ett fåtal produkter har påträffats som inte uppfyller kriterierna. Berörda produkter har plockats bort från försäljningshyllorna i samråd med butikerna.

Två förorenade områden har påbörjat eller genomfört sanering under året. Ett område i Lugnvik i anslutning till Semsån och ett område i anslutning till Storsjön inför byggandet av bostäder.

Provtagning och slamanalyser har genomförts vid Gövikens avloppsreningsverk.

Slamanalysernas värden ligger under gällande rikt- och gränsvärden. Vatten Östersund har en kontinuerlig omvärdsbevakning för att fånga upp eventuella "nya" risker/ämnen som kan behöva analyseras. Man deltar även i två dagvattenprojekt med Luleå Universitet. Ytterligare ett dagvattenprojekt är på gång som skall hantera hushållsdagvatten.

Under året har även arbetet pågått med att ta fram en ny avfallsplan och renhållningsordning som kommer att antas under 2016.

Höjdpunkter i miljöarbetet 2015

I en stor organisation som Östersunds kommun hinner det hända mycket med miljöarbetet under ett år. Här lyfts några av de viktigare händelserna, aktiviteterna och goda exemplen inom olika områden av miljöarbetet fram.

Klimatseminarium

Östersunds kommun, i samverkan med Länsstyrelsen, Länsförsäkringar och Energikontoret, arrangerade under 2015 ett klimatseminarium med temat "Ställ om och anpassa hållbart" med över 400 deltagare. Hela seminariet filmades av SVT och visades på Tv samt kan ses i efterhand på SVT Forum. I samband med klimatseminariet kunde deltagarna besöka en Geodome, en kupol som visualiserar klimatförändringar och klimatarbete.

Klimatkommunerna

Östersunds kommun har vidare deltagit i arbetet med nätverket Klimatkommunerna, genom att bland annat delta på nätverksmöten och informera om kommunens verksamhet i månadsbrev som går ut nationellt.

Karin Thomasson, kommunalråd i Östersunds kommun, är ordförande i klimatkommunerna. Östersund anslöt sig till regeringens utmaning Fossilfritt Sverige inför COP21 i Paris och Karin Thomasson var också med på regeringens

MILJÖREDOVISNING

sidoevent och presenterade Östersunds arbete för fossilfrihet tillsammans med Göteborg och Stockholm.

Klimatklivet

Naturvårdsverket kom med ett nytt statligt stöd för klimatinvesteringar, Klimatklivet, under året. I den första ansökningsomgången beviljades två kommunala projekt stöd, bioolja och laddinfrastruktur för elfordon. I det ena projektet kommer eldningsolja i kommunens fastigheter att ersättas med bioolja. I det andra projektet kommer det att sättas upp laddinfrastruktur på landsbygden i Fåker, Häggenås, Orrviken, Tandsbyn och Lillsjöhögen samt en kombinerad event- och infartsparkering vid arenaområdet. Dessutom ska laddmöjligheterna i kommunflottan förbättras, totalt är det 34 laddstolpar och 68 laddplatser.

VEGA

Klimatkommunerna beviljades dessutom stöd till projektet VEGA, där kommunens Måltidsservice och barn- och utbildningsförvaltningen deltar. Projektet syftar till att öka andelen klimatsmart mat och minska matsvinnet genom samarbete och elevinflytande.

Cykelkampen

Under maj deltog Östersund i Cykelkampen, eller European Cycling Challenge, en cykeltävling med 39 deltagande europeiska städer. Den gick ut på att så många medborgare som möjligt i de deltagande städerna skulle cykla och registrera sina resor i en app. Östersunds lag cyklade 41 810 kilometer, vilket resulterade i att Östersund blev fjärde bästa cykelstad i Europa i förhållande till folkmängd. Sammanlagt cyklade alla deltagare över 2 miljoner kilometer och sparade 412 ton koldioxid.

Europeiska Trafikantveckan prisades

Östersund utsågs under 2015 till vinnare i European Mobility Week Awards för arbetet med Europeiska Trafikantveckan 2014. Priset delades ut i Bryssel den 23 mars 2015 av EU-kommissionens generaldirektör för miljö och EU:s transportkommissionär. Till följd av detta besökte samordnare för Europeiska Trafikantveckan från hela Europa Östersund i juni 2015.

Gratis buss till barn

Från och med 1 augusti 2015 får alla barn och ungdomar mellan 6-19 år i Östersund åka gratis buss, både i staden

och på landet. Östersunds kommun, Trafikverket och WSP har genomfört en förstudie under maj månad 2015 som kommer att följas upp ett år senare för att se hur resvanor för olika färdstätt påverkas.

Nämndernas verksamhetsberättelser

Kommunstyrelsen

Viktiga händelser under året

Trycket på samtliga berörda verksamheter i kommunen har varit stort under året mot bakgrund av den höga inströmningen av asylsökande och flyktingar som fått uppehållstillstånd. Med anledning av det kritiska läget som uppstod under hösten då antalet asylsökande ensamkommande barn sköt i höjden aktualiserades kommunens krisledningsgrupp för att lösa frågor av mer akut karaktär. Parallellt med detta har det långsiktiga övergripande integrationsfrämjande arbetet fortskridit utifrån framtagen handlingsplan.

Styr- och ledningssystemet Stratsys har satts i drift och utbildning av avancerade användare har skett. Breddutbildning kommer att ske i början av 2016.

Kommunledningsförvaltningen har lett SKL:s utvärdering Kommunkompassen under hösten. Resultat från denna kommer under 2016.

Fastighetsstrategi inom område Styrning har upprätta handlingsplan för lokalstrategiska frågor enligt beslut i kommunledningsgruppen. Vidare har en lokalgrupp startats upp.

En revidering av kommunens risk- och sårbarhetsanalys

har genomförts, som också beslutats av kommunstyrelsen.

Under året har e-tjänsteplattformen lanserats tillsammans med Åre och Berg. I plattformen har det byggts ca 35 tjänster och arbetet fortsätter under 2016, både med externa och interna tjänster. Kommunen har från 1 juli övergått till elektroniska medborgarförslag och har idag cirka 1 000 registrerade användare. Förstudien för regional samverkan är genomförd och presenterades i början av oktober, samtliga parter är positiva till samverkan. Till regionens samverkansråd i mars ska samtliga parter godkänna deltagandet genom ett politiskt beslut.

Arbete har under 2015 skett med Tillväxtplanen som ledstjärna och utifrån upprättade verksamhetsplaner nått de allra flesta mål som är kopplade till den. Exempel på aktiviteter och processer som varit aktuella under året är:

Strategiska satsningar för ökad tillväxt - ett plan för konkreta aktiviteter för att nå målen i kommunens Tillväxtplan har färdigställt och beslutats.

Näringslivskontoret fortsätter utveckla Företagslotsen, företagsfrukostar, företagsbesök och nyhetsbrev samtidigt som arbete med genomförande av Landsbyggsstrategin har pågått.

Ansökan och beslut om The Power Region har skett. The Power Region är Jämtlands satsning på datacenteretableringar. Projektet har två fokusområden kopplade till datacenteretableringar. Dels arbetas det mot lokala företagare med syfte att förbättra affärsmöjligheter inom den snabbt växande datacenterindustrin. Dessutom arbetas det samtidigt med att attrahera stora datacenteretableringar till regionen. The Power Region drivs av Östersunds kommun, Krokoms kommun, Jämtkraft Elnät AB och Region Jämtland Härjedalen med medfinansiering av Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Projektet Smart Green Region Mid Scandinavia är ett samarbetsprojekt inom ramen för Interreg Sverige Norge och det är ett samarbete mellan kommunerna Sundsvall, Östersund och Trondheim. Projektet har 25 partners inom såväl privat som offentlig sektor. Projektet ska bidra till att stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag.

Under 2015 har vi kunnat se ett ökat antal förfrågningar från företag som vill etablera sig här.

Verksamheten inom överförmyndarens kansli har varit och är fortfarande mycket hårt ansträngd. Ärendemängden är fortsatt hög och komplexiteten i ärendena ökar. En grupp som ökat markant under det andra halvåret är ensamkommande barn, vilka omgående skall ha en god man förordnad. Rekryteringsarbetet av dessa har blivit mycket tidskrävande.

I början av året slutfördes förstudien om införande av elektroniskt arkiv, så kallat e-arkiv. Det fortsatta arbetet har visat att nuvarande modell för arkivredovisning, det allmänna arkivschema med ursprung från 1903, behöver förändras.

Under hösten har en lokal överenskommelse mellan kommunen/Arbetsmarknad och lärande och Arbetsförmedlingen arbetats fram. Den beskriver hur samverkan ska ske långsiktigt runt unga arbetssökande. Fokus är lagt på de nya arbetsmarknadsinsatserna utbildningskontrakt och traineejobb.

Den totala arbetslösheten (öppet arbetslösa + program

med aktivitetsstöd) i Östersund per december har minskat med 0,9 % jämfört med samma period föregående år. Antalet personer är 2154 = 7,1 %, vilket är lägre än rikets 8,0 %.

Ungdomsarbetslösheten har minskat med 4,6 % men är dock fortfarande oroande hög i länet och i Östersund. Den totala arbetslösheten ligger på 12,2 % (jämfört med riket 13,1 %). Antalet öppet arbetslösa + arbetssökande i program, 18-25 år, är 467 ungdomar. Noteras att 64 ungdomar har haft en särskild ungdomsanställning i kommunen i december månad. Om de inte haft det skulle de troligtvis ingå i arbetslöshetsstatistiken som då skulle ligga på 13,9 %.

Inför sommaren 2015 sökte 1300 skolungdomar feriepraktik. 1 253 ungdomar (96 %) fick ett erbjudande om praktik och 1 074 ungdomar genomförde. Målsättning är att alla gymnasieungdomar som söker ska få ett erbjudande och målet är uppfyllt med råge. Alla gymnasieungdomar, alla från årskurs 9 och 76 % från årskurs 8 fick ett erbjudande.

167 ungdomar har varit aktuella för en anställning i 10-miljonersprogram för unga 18-25 år, ungdomsanställningar, under 2015. Av dessa har arbetsmarknadsenheten anställt 112 personer.

28% (31 personer) av de ungdomar som har haft en ungdomsanställning under 2015 har valt att studera, antingen komplettera sitt gymnasiebetyg via lärcentrum (19 personer) eller läsa körkortsteori/ta körlektioner på körskola (12 personer). Några ungdomar har idag ett körkort tack vare av att de har haft en ungdomsanställning.

34 ungdomar har under året fullföljt sin 6-månaders anställning.

I dag (2016-01-18) har 56 ungdomar en anställning och vi arbetar med att kartlägga och hitta arbetsplatser till ytterligare 25 ungdomar.

Många ungdomar som anvisas saknar fullständigt gymnasium, en del har inte heller avslutat grundskolan.

Kommunfullmäktige beslutade den 28 april att tillföra 3,5 miljoner kronor till kommunstyrelsens budget för arbetsmarknadsprogram 2015. Detta för att skapa tillfälliga anställningar i kommunal verksamhet även för vuxna som är arbetssökande och uppbär försörjningsstöd. Under året har 69 personer påbörjat en arbetsmarknadsanställning.

Uppdraget innebär stora utmaningar då många i målgruppen står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden. En del har varit arbetslösa väldigt länge, i många år, det kan handla om språksvårigheter för nyanlända eller om psykiskt mående mm. och det behövs särskilt stöd.

Navigatorcentrum är en verksamhet för unga mellan 16-25 år på väg mot arbete och studier och är både en arena för samverkan och en arena för coaching av unga.

Navigatorcentrum har tilldelats årets Guldstjärna i Östersund i kategorin "Årets serviceföretag 2015"

Navigatorcentrum är den centrala samarbetspartnern kring ungas väg mot arbete och studier via "Arena för samverkan".

På handläggarnivå finns olika utvecklingsforum och träffar med personal från samverkanspartnerna.

På strategisk nivå finns ENIG (En gemensam ingång) som är en grupp kring samverkan runt målgrupper med behov av insatser från fler än en myndighet.

I Arena för coaching har antalet inskrivna har minskat något i förhållande till tidigare år. Målgruppen med funktionsnedsättningar har dock ökat.

Inom projektet Erasmus+ har totalt 5 volontärer deltagit i totalt 3 EVS projekt.

Navigatorcentrum har i juni avslutat projektet Power NAP som två volontärer från Portugal och Estland deltagit i.

Unga i Huset är en lågtröskelarena med ca 15 platser i Gamla Tingshuset för unga med behov av stöd kring rutiner och social träning.

För tredje gången anordnade Navigatorcentrum och ungdomsmottagningen under våren en DISA-kurs tillsammans. Nio tjejer påbörjade och fem fullföljde. DISA är en metod med rötterna i kognitiv beteendeterapi för att förebygga stress och depressiva symtom hos unga tjejer.

UVAS är ett länsövergripande projekt med Region Jämtland Härjedalen, Regional utveckling som projektägare. Samtliga kommuner förstärker sina resurser för unga utanför arbete och utbildning och på navigatorcentrum påbörjas ett "START program" med rullande

4 veckors kurser med ett 15-tal deltagare per tillfälle.

ÖSA projektet är finansierat av Samordningsförbundet i Jämtlands län. En arbetsterapeut har tillförts navigatorcentrum och lärcentrum för personer med någon form av funktionsnedsättning.

Antal personer i arbetsmarknadsprogram januari-december 2015

10 mkr, anställn. Vuxna	69
10 mkr, anställn. Unga	167
OSA, SAS, nystart, insteg	95
Lönebidragsanst.	16
Feriepraktik	1 074
Praktik	89
Navigatorcentrum	230
UVAS, ESF-projekt	30
Totalt	1 770

I februari månad fattades nationella beslut om statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning och för lärlingsutbildning 2015. För Östersunds kommun innebar tilldelningen att antalet platser mer än halverats jämfört med 2014. I augusti månad fattades beslut om extra tilldelning av statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå. För Östersund kommuns räkning innebar detta en extra tilldelning på 15 årsstudieplatser. Totalt sett har Östersunds kommun under 2015 blivit tilldelade statsbidrag för 44 årsstudieplatser för yrkesinriktad vuxenutbildning vilket ska jämföras med 70 årsstudieplatser under föregående år. Östersunds kommun har trots detta ändå kunnat möta den efterfrågan som funnit på yrkes- och lärlingsutbildningar.

Totalt har 2 613 elever studerat grundläggande och gymnasial vuxenutbildning under 2015, vilket är en minskning mot 2014 med 99 elever.

Antalet elever i utbildning i svenska för invandrare (SFI) har under året ökat. Totalt har 879 elever någon gång deltagit i undervisningen under året, vilket ska jämföras med 723 elever under 2014. Vid årets utgång var 430 elever inskrivna vid utbildningen vilket är 50 fler än vid utgången av 2014.

Rektor för vuxenutbildningen och företrädare för Jämtlands Gymnasieförbund har förhandlad fram ett samverkansavtal som bland annat reglerar vilka vuxenutbildningar förbundet ska vara huvudman för fram till 2017. Avtalet avser vissa yrkesinriktade utbildningar, grundläggande vuxenutbildning och särskild utbildning

KOMMUNSTYRELSEN

för vuxna. De utbildningar som kommunen överlåter huvudmannskapet för är detsamma som förbundet tidigare varit utförare av. Skillnaden är nu att skollagens regler efterlevs och att ansvaret för genomförandet övergår till förbundet.

Uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet, inom Lärcentrum, för 2014/2015 sammanställdes under året. Sammanställningen visar på att studieresultaten inom vuxenutbildningen är goda och i nivå med rikssnittet. Glädjande är att andelen godkända betyg har ökat under de sista åren.

Genom samlokaliseringen med arbetsmarknadsenheten och navigatorcentrum ses fortsatt positiva effekter bland annat genom att samarbetet mellan arbetsmarknadsenhetens handläggare, navigatorcentrums coacher och lärcentrums studie- och yrkesvägledare intensifierats och fördjupats. En ytterligare effekt av flytten är att tillgänglighetsgraden för Lärcentrums verksamhet har ökat.

Samarbetet med övriga kommuner i länet kring lärcentrafrågor och övriga frågor som berör vuxenutbildningen har fungerat bra. Östersunds kommun har tillsammans med majoriteten av länets kommuner gemensamt sökt statsbidrag för yrkes- och lärlingsutbildningar inom ramen för det länsövergripande samarbetet.

Lärcentrum deltar i projektet BRIDGE som är ett tre-årigt projekt inom ramen för Erasmus plus. Projektets huvudsyfte är att utveckla yrkes- och studievägledning för människor med behov av kompetensutveckling.

Intresset för studier inom vuxenutbildningen är generellt fortsatt högt. Trots att antalet elever inom SFI-utbildningen har stabiliserats under senare delen av 2015 är antalet platser högre än budgeterat. Alla som har sökt SFI och har rätt till utbildningen får en utbildningsplats inom fem veckor. Skollagens krav är att alla som har rätt till SFI får börja sin utbildning inom tre månader.

Förvaltningens sjukfrånvaro

Under perioden 2015-01-01 2015-12-31 är sjukfrånvaron 7,1%, vilket är en ökning med 3,2%-enheter jämfört med motsvarande period 2014. Av den totala sjukfrånvaron är 77,4% långtidssjukskrivningar. Per december är tolv medarbetare långtidssjukskrivna, vilket är en ökning med nio medarbetare jämfört med samma 2014.

Förvaltningen arbetar enligt samma åtgärder som kommunen i övrigt för att hålla sjukskrivningstalen nere.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
När vi själva trivs och känner stolthet, blir det lätt att också välkomna andra hit. Värdskap blir bäst när det kommer från hjärtat. I Östersund är alla en viktig del av samhället, oavsett vilka vi är, vilken bakgrund vi har eller vilka drömmar vi har om framtiden – allt börjar hemma.	
Befolkningen ökar i Östersunds kommun. Den årliga befolkningsförändringen är + 450 personer. (ökning 2013 var 471 personer)	Resultat 61 066 personer (preliminär siffra) innebär en ökning med + 571 (60 495 - 2014)
Kommunens information på hemsidan till medborgarna - värdet är på lägst 90. (SKL mätning Kommunernas Kvalitet i Korhet. (2013: 88) Värdet för medborgarindex är på lägst 2013 års nivå (75 %). (Intern mätning, 20 frågor, jmf med andra kommuner)	Resultat Värde 87. Målet nåddes inte. När ny webb lanseras i februari 2016 ökar förhoppningsvis värdet.
Kommunstyrelsen genomför medborgardialoger. En organisation för kommunens fortsatta övergripande arbete med medborgardialog i olika former ska finnas såväl för förtroendemanna- som förvaltningsnivå ska finnas, vilken skall främja en mångsidig utveckling av dialoger.	Resultat Under våren har kommunfullmäktiges demokratiberedning påbörjat sitt arbete. Förutom uppdraget att främja kommunens demokratiutveckling ingår att svara för den övergripande styrningen i kommunens arbete med olika former av medborgardialog. Under augusti har en förvaltningsöverskridande tjänstemannagrupp tillsatts med uppdrag att vidareutveckla processer, uppmärksamma kompetensutveckling etc. för arbetet med medborgardialog. Målet nåddes.
Svenska folket har en positiv uppfattning om Östersund, i ökande omfattning (2011: 4,1 på en 6-gradig skala)	Resultat Ingen mätning skedde 2015. Nästa sker 2016. Evenemang, medborgardialoger, e-tjänster mm bör påverka detta i positiv riktning
Kommunmedborgarna har en positiv uppfattning om att leva och bo i Östersund, i ökande omfattning (2011:4,6 på en 6-gradig skala)	Resultat Ingen mätning skedde 2015. Nästa sker 2016. Delvis samma som ovan. Även kommunens medverkan på sociala medier och webb kan påverka i positiv riktning.

KOMMUNSTYRELSEN

<p>I östersund är nyfikenhet och kreativitet en stark drivkraft för att skapa innovativa lösningar som gör att vi tryggt kan möta framtidens utmaningar.</p>	
<p>Antal besökstillfällen utomlands ska öka i förhållande till 2014 (17). Antal utländska besökare till kommunen ska öka i förhållande till 2014 (137). Antal personer i utbytesprogram. 2014 (7) Antal sökta internationella projekt. 2014 (4) Antal beviljade internationella projekt. 2014 (4) Samtliga mått avser den kommunala organisationen</p>	<p>Resultat Målet nåddes. 23 besökstillfällen. Målet nåddes inte. 52 besökare. Målet nåddes. 9 personer i utbytesprogram. Målet nåddes. 4 sökta internationella projekt. Målet nåddes inte. 3 beviljade internationella projekt.</p>
<p>Östersund har en vuxenutbildning och stöd för vuxnas lärande som är attraktivt och som uppfyller såväl kommuninnevånarnas önskemål som företagens behov av utbildad personal. Måluppfyllelse för kommunens lärandeindex för vuxenutbildning skall vara högre än 90% (2014: 93%).</p>	<p>Resultat Målet nåddes För de punkter som ätts under året ligger lärandeindex på 92%</p>
<p>I östersund upplevs förutsättningarna vara mycket goda att driva företag</p>	
<p>Ranking i Svenskt Näringslivs mätning förbättras och når topp100 (2014: 144) SKL:s Insiktmetning förbättras till minst NKI-värde 70 (2013: 68) Antal nya företag är minst 350 per år. (2013: 313) Antal etableringar¹ är minst 7 stycken under 2015. (2013: 3) Kommunen har en positiv utveckling med nya och fler arbetstillfällen Antal arbetstillfällen ökar med minst 240 (2013: 32 827)</p>	<p>Resultat Målet nåddes inte (ranking 152) Målet nåddes (NKI 73) Målet nåddes. 375 nya företag registrerades Målet nåddes. 7 etableringar skedde Målet nåddes inte. 32 933 (+106 dagbefolkning)</p>
<p>Kommunmedborgarna har en positiv uppfattning om att leva och bo i Östersund, i ökande omfattning (2011:4,6 på en 6-gradig skala)</p>	<p>Resultat Ingen mätning skedde 2015. Nästa sker 2016. Delvis samma som ovan. Även kommunens medverkan på sociala medier och webb kan påverka i positiv riktning.</p>
<p>I östersund omsätts kunskap till kompetens, utveckling och delaktighet.</p>	
<p>Kommunen anordnar feriepraktik för skolorungdomar 15-18 år under sommaren. Alla gymnasieungdomar (100%) som ansöker och är skrivna i Östersunds kommun får ett erbjudande om feriepraktik. (2013: 100%).</p>	<p>Resultat Målet nåddes med råge. Alla gymnasieungdomar, alla från årskurs 9 och 76% från årskurs 8 fick ett erbjudande.</p>

<p>Ungdomars etablering på arbetsmarknaden underlättas och riskerna för utanförskap minimeras.</p> <p>75% av ungdomarna som skrivs ut från Navigatorcentrum går till reguljärt arbete, utbildning eller en ungdomsanställning.</p> <p>Minst 80 ungdomar under 25 år har genomfört en ungdomsanställning motsvarande 80 6-månaders anställningar.</p> <p>10% av företagsbesök genomförda av Arbetsmarknadsenheten resulterar i jobb eller praktik för ungdomar under 25 år.</p>	<p>Resultat</p> <p>Målet nåddes inte. 69% har gått till reguljärt arbete, utbildning eller en ungdomsanställning.</p> <p>Målet nåddes med råge. 112 ungdomar har haft en ungdomsanställning under året.</p> <p>Målet nåddes med råge. 189 företagsbesök har genomförts och 59 ungdomar (31%) har fått jobb (40 personer) eller praktik (19 personer).</p>
<p>Kommunmedborgarna har förtroende för kommunen, i ökande omfattning (2011: 3,6 på en 6-gradig skala).</p>	<p>Resultat</p> <p>Ingen mätning skedde under 2015. Mätning sker 2016</p>
<p>I östersund är mänsklig omtanke drivkraften i omsorgen under livets alla skeden.</p>	
<p>Värden i SCB:s medborgarenkät, avseende NKI, ska ha samma eller bättre värden än förra mätningen.</p>	<p>Resultat</p> <p>Ingen mätning skedde under 2015. Mätning sker 2016</p>
<p>SKL:s utvärderingsinstrument Kommunkompassen genomförs 2015.</p>	<p>Resultat</p> <p>Genomfördes under hösten. Återkoppling har ännu inte skett från SKL:s sida</p>
<p>I östersund är kulturen en drivkraft för utveckling där alla har tillgång till upplevelser och möjlighet att själva skapa och uttrycka sig</p>	
<p>Kommunstyrelsen stödjer utvecklingen av de kreativa näringarna, till exempel Nationalmuseum Norr, genom att stödja och synliggöra befintliga företag och genom samverkan med Regionförbundet. Antalet företagare inom kulturella och kreativa näringar ska öka.</p>	<p>Resultat</p> <p>Stödet till Nationalmuseets investering är inte utbetalt då beslut om det statliga stödet fattades sent på året.</p> <p>I övrigt har kommunen under året beslutat stötta projekt inom området, som exempelvis kulturkraften För att mäta om antalet företag inom kultur och kreativa näringar har ökat behöver särskilda data beställas av t.ex. SCB. Beslut om avgränsning och hur detta resultat ska mätas tas under 2016 av kommunledningsgruppen.</p>
<p>Kommunstyrelsen stimulerar aktivt 7 stora (minst 8 000 besökare) arrangemang. (2013: 10)</p>	<p>Resultat</p> <p>Målet nåddes. Bland arrangemangen märks Melodifestivalen, världscuper i längd och skidskytte samt Storsjöyran. Andra exempel är Storsjöcupen och Jämtlands stora pris i trav.</p>

KOMMUNSTYRELSEN

<p>Kommunen är en av Sveriges mest attraktiva och spännande mötesplatser och antal kommersiella gästnätter på camping, hotell och vandrarhem 2015 ökar med minst 9 000 gästnätter/år. (2013: 335 750, 2014:349 180)</p>	<p>Resultat Antal gästnätter uppgick till 390 000 (prel. siffra). Ökningen var 40 000 och målet nåddes. Kommunstyrelsens extra anslag (600 tkr) för marknadsföring i Norge har gett god effekt.</p>
<p>I östersund finns tillgång till attraktiva boenden både i stad och på landsbygd anpassade för livets olika faser.</p>	
<p>Kommunen medverkar till att hålla planberedskap för villatomter och flerbostadshus för att kunna möta marknadens efterfrågan. Det ska finnas disponibel tomtmark för industriändamål.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunen tillhandahåller årligen ny mark för byggande av 175 bostäder (villatomter och mark för flerbostadshus) • Kommunen säljer mark för 125 bostäder för (villatomter och mark för flerbostadshus) • Kommunen tillhandahåller minst 10 hektar disponibel tomtmark för småindustriändamål i två olika områden 	<p>Resultat</p> <p>Målet nåddes.</p> <p>Målet nåddes. 25 villatomter och mark för 200 bostäder har sålts under året.</p> <p>Målet nåddes. Mark finns i Lugnvik och Torvalle.</p>
<p>Medarbetarskap och ledarskap: Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden.</p>	
<p>Klf arbetar med helhetssyn och arbetsglädje i en attraktiv miljö och når eftersträvarde kännetecken som tillgänglighet, positivt bemötande, engagemang kompetens och inflytande.</p> <p>Värdet utifrån enkätsvar från förtroendevalda och från förvaltningar är lägst:4,8/4,8 (2013: 4,2/4,8).</p>	<p>Resultat</p> <p>Målet nåddes från förtroendevalda. 5,1 Målet nåddes inte för förvaltningsledningarna. 4,5</p>
<p>Kommunmedborgarna ser Östersunds kommun som en attraktiv arbetsgivare (inga tidigare värden).</p>	<p>Resultat Ingen mätning skedde 2015.</p>
<p>Hälsa och arbetsmiljö: arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv</p>	
<p>Sjukfrånvaron ska inte öka och överstiger inte 4 %. Högst 4 % (2013: 4,0 %)</p>	<p>Resultat Sjukfrånvaromålet nåddes inte. Utfallet blev 7,1 % (av sjukfrånvaron är 77,4 % långtidssjukskrivningar/12 medarbetare)</p>

Ekologiskt hållbart samhälle	
Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030	
<p>Östersunds kommun är ledande i gröna transportfrågor bland annat genom projektet Green Highway. Kommunen är offensiv och söker samarbete med andra ledande aktörer och växlar upp medel inom området.</p> <p>Antal projektansökan</p> <p>Tillgång till fossilfribränslen ökar, t ex biogas, el och vätgas.</p> <p>Procentuell ökning av laddbara elbilar</p> <p>Biogasanvändning</p> <p>Andelen tjänsteresor med tåg i förhållande till flyg ska öka, i enlighet med Östersunds kommuns resepolicy. (2014=57% tågresor)</p>	<p>Resultat</p> <p>Ansökan har gjorts för Smart Green Region (totalbudget 32 mnkr). Målet nåddes.</p> <p>Målet nåddes. Ökning av laddbara bilar är 72 %</p> <p>Målet nåddes. Såld mängd gas ökade med cirka 4 %</p> <p>Data finns endast tillgängligt på kommunnivå. Målet nåddes inte. Andel tågresor 2014 var 57 % och 2015 51 %. Datat omfattar inte flygresor utanför Sverige, Norge, Danmark.</p>
I östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker	
<p>2016 ska kommunen ha integrerat ledningssystemet för hållbar utveckling i ordinarie budgetprocess (mål- och styrkedjan). Påbörjad tillämpning av ledningssystem sker under 2015, dvs. fullt ut i budget 2016.</p>	<p>Resultat</p> <p>Arbetet pågår och blir fullt integrerat 2016.</p>
<p>Samordning av arbetet med en inventering av material, varor och kemikalier för att kartlägga förekomsten av ämnen som kan vara skadliga för människors hälsa och miljön. Under 2015 är alla förskolor inventerade.</p> <p>Andel förskolor där inventering är genomförd.</p>	<p>Resultat</p> <p>Inventering har skett under sommaren. Målet nåddes.</p>
<p>Under 2015 har kommunen inlett processen om att skapa kommunala naturreservat. Start av processen sker 2015.</p>	<p>Resultat</p> <p>Målet nås. Ärende uppstartat för Östberget, Frösön, Lillsjön.</p>

KOMMUNSTYRELSEN

Resultat, indikatorer

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Tillväxtprogram (uppföljning av mål)			
Antal invånare 31/12	59 956	60 495	61 066
% förändring	+0,8 %	+533 +0,88 %	+571 +0,84 %
Antal företag i kommunen ¹	6 830	6 983	7 097
% förändring	+0,8 %	+2,2 %	+1,2 %
varav nyetablerade företag ²	313	341	375
Antal etableringar	3	8	7
Antal kommersiella gästnätter hotell och vandrarhem	334 571	349 180	389 981
Antal säljbara villatomter 31/12	63	48	28
Antal nyproducerade lägenheter 31/12	77	67	112
Antal förvärvsarbetande (nattbefolkning)	29 834	29 982	-
Hur många fler/färre förvärvsarbetande har tillkommit/försvunnit i kommunen? (antal per 1000 inv.)	+373	+48	-
Källa: SCB:s företagsregister			
Förvärvsintensitet i % ³	79,2 %	79,3 %	-
Här är det bäst att bo, Tidningen Fokus (värde 2014:27)	125	27	41
Nils Holgerssons avgiftsstudie, rang av 290 kommuner	10	11	13
Antal besökstillfällen utomlands	38	87	23
Antal utländska besökare till kommunen (organisationen)	151	100	52
Demokrati och Medborgardialog			
Andel av kommunens röstberättigade som röstade i senaste kommunvalet ⁴	-	82,3 %	-
Andel av kommunens röstberättigade som röstade i senaste Europaparlamentsvalet ⁵	-	82,3 %	-
Informationsindex ⁶ , webben	88 %	87 %	87 %
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel e-postfråga får svar inom två arbetsdagar ⁷	81 %	100 %	98 %
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon för att få svar på en enkel fråga får kontakt med en handläggare ⁸	52 %	63 %	66 %
Hur många av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen ⁹	72 %	84 %	86 %
Medborgarna upplever att kommunen är en attraktiv plats att leva och bo i (SCB-index 1-100) ¹⁰	66	69	-
Medborgarna upplever att kommunen är en trygg plats att leva och bo på (SCB-index 1-100) ¹¹	63	63	-
Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet? (SCB inflytande index 1-100)	39	44	-
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling	75 %	69 %	78 %

1. Källa: Bolagsverket, registrerade företag

2. Källa: Bolagsverket, registrerade företag

3. Källa: SCB, andelen förvärvsarbetande i åldern 20-64 år

4. Källa: SCB, Redovisas i % av befolkningen. Hur stor är utpendlingen i kommunen för att arbeta utanför kommunen

5. Källa: Valmyndigheten. Antalet angivna röster i förhållande till antal röstberättigade år 2006, (rikssnitt)

6. Källa: Valmyndigheten. Antalet angivna röster i förhållande till antal röstberättigade (rikssnitt)

7. Information till medborgare på webben – Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

8. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

9. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

10. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

11. Källa: Svenskt Näringslivs kommunranking totalt (1-290 kommuner)

Resultat fortsättning	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Näringsliv			
Antal företagsträffar	10	7	11
Antal företagsbesök via Näringslivskontoret	112	150	215
Antal företagsbesök via Arbetsmarknadsenheten	94	151	189
Placering i Sv. Näringslivs kommunranking ¹²	191	144	152
NöjdKundIndex i SKL:s undersökning	68	-	73
Antal företag i den sociala ekonomin ¹³	142	141	138
Arbetsmarknad			
Antal inskrivna på Navigatorcentrum	423	302	260
Antal anställda/ antal tjänster, lönebidrag	24/17,5	22/16,5	16/11,75
Antal anställda, feriepraktik	1 083	951	1 074
Antal deltagare vuxenutbildning (heltidsstud)	2 475	2 712	2 613
Antal deltagare svenska för invandrare (SFI)	610	723	879
Miljö			
Andel miljöbilar av kommunens totala antal bilar	61 %	63 %	56 %
Andel inköpta ekologiska livsmedel	15 %	20 %	20 %
Folkhälsa			
Andel arbetssökande ungdomar 18-24 år (avser oktober) (AF)	18,9 %	16,9 %	12,3 %
Andel elever i åk 8 som tycker att de har möjlighet att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (LUPP)	-	-	-
Ohälsotalet bland kommunens invånare (dagar) ¹⁴	-	11,3	14,0
Andel studerande som går ut gymnasiet med fullständigt betyg	91,7 %	88 %	87 %
Medarbetare			
Sjukfrånvaro i % av tillgänglig ordinarie arbetstid, klf	4,0 %	3,9 %	7,1 %
Fördelning kvinnor/män i %, klf	70/30	70/30	70/30
Ledarskapsindex	78	77	-
MMI	81	80	-
Andel anställda med utomnordisk bakgrund	5,2 %	4,2 %	-
Arbetar aktivt med likabehandling	70	74	-
Stressindex	71	69	-
Utvärdering kvalitet			
Resultat kvalitetsutvärdering, klf (skala 1-6)	4,2/4,8	5,2/4,6	5,1/4,5
Kr/invånare	3 799	3 673	3 837
Nettokostnad/invånare, kommunstyrelsen			

12. Källa: Bolagsverket, registrerade företag

13. Fr o m 2013 mäts totala antal studenter under året. Tidigare mättes antal studerande omräknat till heltidsstuderande

14. Källa: Försäkringskassan, Redovisas som summan av dagar med utbetald sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med sjuk- och aktivitetsersättning – divideras med befolkningen 16-64 år.

KOMMUNSTYRELSEN

Resultat, i jämförelse med andra kommuner	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014
Informationsindex ¹⁶ , webben Samtliga kommuner 2015:80%	88 %	87 %	87 %
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel e-postfråga får svar inom två arbetsdagar ¹⁷ Samtliga kommuner KKiK 2015: 84%	81 %	100 %	98 %
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon för att få svar på en enkel fråga får kontakt med en handläggare ¹⁸ Samtliga kommuner KKiK 2015: 46%	52 %	63 %	66 %
Hur många av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen ¹⁹ Samtliga kommuner KKiK 2015: 94%	72 %	84 %	86 %
Medborgarna upplever att kommunen är en attraktiv plats att leva och bo i (SCB-index 1-100) ²⁰ Samtliga kommuner 2014:61	66	69	-
Medborgarna upplever att kommunen är en trygg plats att leva och bo på (SCB-index 1-100) ²¹ Samtliga kommuner 2014:61	63	63	-
Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet? (SCB inflytande index 1-100) Samtliga kommuner 2014:41	39	44	-
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling Samtliga kommuner 2015:80	75 %	69 %	78 %
Andel miljöbilar av kommunens totala antal bilar Samtliga kommuner KKiK 2015: 34%	61 %	63 %	56 %
Andel inköpta ekologiska livsmedel. Samtliga kommuner KKiK 2015: 25%	15 %	20 %	20 %

15. Medelvärde, svar från förtroendevalda i kommunstyrelsen/förvaltningsledning

16. Information till medborgare på webben – Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

17. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

18. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

19. Källa: Extern mätning– Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

20. Källa: SCB, Medborgarindex. Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

21. Källa: SCB, Medborgarundersökning. Östersunds resultat i jmf med genomsnittligt värde i (67/130)kommuner

Årets resultat ekonomi

Drift

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov gav ett överskott med 5,3 mnkr.

Kommunstyrelsens anslag för lönebuffert gav ett överskott med 5,2 mnkr.

Kommundirektörens anslag gav bl. a överskott för kombiterminal med 3,3 mnkr då inget bygge har skett.

Större överskott återfinns vid bidraget till Jämtlands räddningstjänstförbund visar ett överskott (+2,0 mnkr) och anslaget för bidrag till Nationalmuseum Norr (+1,1 mnkr) vilket inte betalades ut då alla övriga medfinansierare var klara under året. Bidrag till Jämtlands gymnasieförbund har visar ett överskott med 1,9 mnkr.

Noterbara underskott finns på politiska anslagen med -962 tkr. Ett skäl här är tidigare beslutade effektiviseringar/besparingar som inte tagits hem.

Anslaget för stora arrangemang (budget 2,0 mnkr) gav ett underskott på -3,2 mnkr. Anledning var främst världscup i längdåkning och Melodifestivalen.

Anslaget för chef-/ledarutveckling gav ett överskott på 1,2 mnkr beroende på förskjutningar i tidplanen för chefs- och ledarutvecklingsprogrammet. Anledning är främst att förvaltningarna inte maktar med att tillsätta alla platser i de planerade grupperna, varför genomförande förskjuts.

Mark- och Exploateringskontoret har ett underskott på -1,2 mnkr. Detta beror på att Jämtlands Gymnasieförbund under hösten flyttade ut ur Palmcrantzskolan, medan man fortsatt har kostnader för ett förvaltaravtal för fastigheten.

Arbetsmarknadsenheten visar ett överskott med ca 3,6 miljoner kronor. Förklaring är dels att den nya kommunala insatsen arbetsmarknadsanställningar för vuxna 25-65 år, inte kunde starta som planerat under våren då överenskommelse inte kunde träffas med Kommunal, verksamheten kom igång först i slutet av september.

Årets resultat för Lärcentrum visar på ett överskott på 1,3 miljoner kronor. Osäkerheten kring statsbidragen för yrkesvux och lärlingsutbildningar för 2015 har fått effekt på utfallet. På grund av sena tilläggsbeslut om statsbidrag har det varit svårt för verksamheten att antal elever i nivå med de tilldelade statsbidragen.

Investeringar

Investeringsbudgeten påverkas kraftigt av tre poster. Östersunds arena är fortfarande inte slutreglerad pga. tvistigheter. Det innebär att det krävs ytterligare ett år med ombudgetering av budgetsaldo (13,8 mnkr). Nu till 2016.

Den andra posten är förvärvet av Lillsjöhögen 2:10 som handlar om en tomt för framtida datacenteretablering. Denna post var inte budgeterad men ett särskilt beslut togs av kommunfullmäktige 2015-03-19 §39. Slutligen finns en försäljning av Änggården med ett försäljningsbelopp på 19,3 mnkr.

KOMMUNSTYRELSEN

Resultaträkning

mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	80,7	96,5	95,9
Kostnader	-515,5	-535,8	-558,1
Kommunbidrag, årsbudget	450,1	472,9	496,9
Kommunbidrag, tilläggsbudget	5,9	-0,3	-11,6
Resultat	21,2	33,3	23,1

Investeringar

mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Östersunds arena	107,0	9,6	4,7
Inventarier	-	0,2	0,2
Digitala infartsskyltar	-	-	0,1
Mindre markförvärv	3,4	4,2	1,9
Thomé	-	-	2,9
Förvärv Lillsjöhögen 2:10	-	-	14,4
Försäljning Änggården	-	-	-19,3
Övriga försäljningar	-	-5,3	-0,5

SUMMA

8,7 **4,4**

Framtid

Vad gäller flyktingmottagandet har en rad lärdomar dragits utifrån de insatser och processer som påbörjats under året. Flertalet av dessa kommer att vidareutvecklas i 2016 års handlingsplan samt i den långsiktiga integrationsstrategin. Ett särskilt prioriterat utvecklingsområde under 2016 är att lägga ett samordnat fokus på insatser som syftar till att bättre tillvarata ny kompetens och skapa förutsättningar för ett ökat deltagande i arbetslivet för nyanlända.

Arbetsbelastningen för överförmyndarnämndens kansli har varit ansträngd under en längre tid, vilket tillsammans med det höga mottagandet av ensamkommande barn under 2015 inneburit en hög påfrestning för organisationen. Den kommande frekvensen med ensamkommande barn blir därför av mycket stor betydelse. En god beredskap finns dock för närvarande att hantera uppdragen som gode män för ensamkommande barn.

En planering har gjorts för att under 2016 genomföra en upphandling av e-arkiv via SKL/Kommentus ramavtal. Införande av e-arkiv kommer tillsammans med en förändrad modell för arkivredovisningen att på sikt förbättra tillgängligheten för kommunala handlingar.

Många av de personer, 18-65 år, som anvisas till arbetsmarknadsenheten för en arbetsmarknadsåtgärd står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden. Detta oavsett

om de är initierade från Arbetsförmedlingen eller socialförvaltningen. En del har varit arbetslösa väldigt länge, i många år, det kan handla om språksvårigheter för nyanlända eller om psykiskt mående mm. och det behövs särskilt stöd. Uppdraget innebär stora utmaningar och det finns behov av att bygga upp egna arbetsträningsplatser/lågtröskelaktiviteter.

Projekt UVAS (unga som varken arbetar eller studerar), där Region Jämtland Härjedalen är projektägare, kommer att vara starten på ett bättre regionalt samarbete i länet runt metoder kring ungdomar, arbetsmarknads- och utbildningsfrågor.

Den nytecknade lokala överenskommelsen med arbetsförmedlingen kring unga kommer ytterligare stärka och förtydliga det samarbete som redan finns mellan Arbetsförmedlingen och kommunen, huvudsakligen genom område arbetsmarknad och lärande.

Regeringen har aviserat mer stadigvarande satsningar på vuxenutbildningen vilket kommer att underlätta planeringsarbetet för verksamheten. Statsbidragen för 2016 förväntas ligga på nivå med 2014 års utfall, vilket är en klar förbättring mot utfallet för 2015. Ökningen av antalet SFI-elever kommer att fortsätta även under nästa år, men ökningen kommer enligt prognosen inte vara så stor som under 2015. Den stora ökningen av

antal elever i utbildningen, som en direkt effekt av flyktingsituationen, beräknas komma först under 2017. På sikt kommer detta innebära kraftigt ökade kostnader för utbildningen. En vidare konsekvens av ökningen av SFI-elever är att antalet elever i grundläggande vuxenutbildning kommer öka under 2016-2017. Ökningen av det totala antalet elever inom vuxenutbildningen kombinerat med regeringens förslag om rätt till kommunal vuxenutbildning samt de nya lagkraven om rätt till vägledning inför studier kommer innebära att behovet av studie- och yrkesvägledning ökar.

Det långsiktiga målet som inryms under den ekonomiska hållbarhetsdimensionen säger att Östersunds kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Med utgångspunkt från det ska det arbete som påbörjats kring stolthet och ambassadörskap fortsätta med insatser för att bli en än bättre arbetsgivare. Genom detta skapar vi också bättre förutsättningar för kompetensförsörjningen som är en av framtidens viktigaste frågor, då bristen på vissa yrkeskategorier blir allt mer påtaglig. Det påbörjade arbetsgivarvarumärkesarbetet blir en viktig faktor i kompetensförsörjningsarbetet. Detta kommer att gå hand i hand med uppdraget att ta fram en gemensam värdegrund för hela kommunen, ett uppdrag som påbörjas 2016 och som kommer att fortgå under många år.

Den ökande sjukfrånvaron är ett stort orosmoment. Sedan 2011 har trenden varit negativ och sjukfrånvaron ligger nu på 8,4 %. Det finns arbetsplatser vars sjukfrånvaro överstiger 20 %. En extra resurs kommer att anställas för att arbeta uteslutande med sjukfrånvaroproblematiken. Ett flertal projekt och insatser i samarbete med företagshälsovården kommer att genomföras och mycket fokus kommer att läggas på stödet till cheferna i syfte att ge dem bättre förutsättningar att arbeta med att minska nuvarande, och motverka framtida sjukskrivningar.

Från mars gäller en ny arbetsmiljöföreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö. Föreskriften förtydligar vad arbetsgivare och arbetstagare ska göra inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet och är anpassad efter dagens moderna arbetsliv. Kraven på arbetsgivaren blir tydligare när det gäller ohälsosam arbetsbelastning, arbetstid och kränkande särbehandling. Förutom behov av omfattande utbildningsinsatser kan den nya föreskriften komma att påverka verksamhetsplanering och annat. Arbetsmiljöverket uttrycker att arbetsgivarens kostnader kan komma att öka, men att detta sannolikt kommer att tjäna in på lägre kostnader för sjukfrånvaro och rehabilitering.

AnnSofie Andersson
Ordförande

Anders Wennerberg
Förvaltningschef

Utförarstyrelsen

Teknisk förvaltning

Viktiga händelser under året

- Ny förvaltningsorganisation infördes årsskiftet 2014/2015 med fem nya enheter: Gatuenhet, Fordonsenhet, Park och fritid, Arenabyggnad och Storsjöbadet.
- Projekteringen av förvaltningens samlokalisering till PC-skolan har fortlöpt enligt planen. Det har även påbörjats en utvändigt planering av Fagerbackens område.
- Större investeringsprojekt inom Fastighet som under året färdigställts: Hus-X Gymnasiebyn, LSS-boende i Ope, Bringåsen skola och klimathuset vid Furulund. Investeringsprojekt som påbörjats: förskola vid Jamtli och Remonthagen samt utredning om Storsjöteatern
- Större underhållsprojekt: Underhållsåtgärder som gjorts är målning av några förskolor samt obligatoriska ventilationskontrollåtgärder (OVK) samt att Storsjöbadet följer åtgärderna enligt projektplanen (avfuktningssaggregat, renovering pooler och belysningsåtgärder samt fortsatt renovering av kemrum utebadet)
- Under året togs en solcellsanläggning i drift på ett LSS-boende i Ope. Anläggningen genererar ett överskott på el under sommarmånaderna.
- Provkörningar av membranfilter för Minnesgården och Näs är avslutade med gott resultat. Under året fattades också beslut om att gå vidare med dessa investeringar, nästan på dagen fem år efter cryptosporidiumutbrottet.
- Arbetet med den kommunövergripande VA-planen har påbörjats samt att ansökan om nya vattenskyddsområden för Tandsbyn och Håggenås är inlämnade till länsstyrelsen.
- I början av 2015 fick renhållningen klartecken från Jordbruksverket för en provperiod med nya komposteringsmetod. Trots en rejäl höjning av taxan för sopor till förbränning har mängden avfall inte minskat. Den totala mängden insamlat hushållsavfall har minskat med enbart 23 ton under 2015.
- All transportpersonal har genomgått yrkeskompetensutbildningen som krävs för yrkeschaufförer som kör tunga lastbilar. Utbildningen behöver förnyas vart femte år samt att Fordonsenheten har ett nytt uppdrag där kommunens bokbuss är bemannas med personal från enheten.
- På sommarhalvåret har Gatuenheten genomfört många projekt med att trafiksäkra för oskyddade trafikanter. I detta kan nämnas bl.a - övergångsställe på Trondheimsleden, cykelöverfart Odenskogsvägen och nyanläggning av 3 kilometer gång- och cykelväg på Frösön.
- Gatuenheten har även lagt 2 773 ton s.k. "Green asphalt", ca 26% av den totala mängden utlagd asfalt. Green asphalt är en process som ger en beläggning med betydligt mindre arbetsmiljö-, miljö- och energipåverkan än konventionell asfalt. Processen innebär att tillverkningstemperaturen sänkts från 150° C till 120° C."
- Storsjöbadets viktigaste attraktion Magic Eye är ombyggt och är i full drift och badet hade en bra sommar trots vädret, med ca 5 000 fler besökare än föregående sommar. Storsjöbadet stängdes för allmänheten i en månad pga underhållsarbeten.
- Skidstadions ombyggnadsprojekt har löpt på enligt plan med exempelvis ny asfalt på ca 1 mil och ett ny miljöstation för källsortering. En av skidbroarna är färdigmalad. På Skidstadion har vi också påbörjat en utredning av att öka vattentillgången för snöotillverkningen samt påbörjat arbetet med VM i skidskytte 2019.
- "Renare stad" är ett projekt som Park & Fritid driver och ansvarar för. Det består till största delen av personer via arbetsmarknadsenheten och skolungdomar som håller snyggt och rent på gator, torg och parker i hela kommunen under sommaren
- Campings sk lågsäsong låg på ungefär samma nivå som förra året medan sommarsäsongen blev något sämre än förra året. Campingen har erbjudit boende för ensamkommande barn med totalt 100 bäddar vilket inneburit att bokade gäster erbjudits annat boende vid andra anläggningar. Endast 6 stugor har funnits för turistboende.
- Biogasverksamheten hade under årets början smärre tekniska problem som förvärrades under sommaren. De kompressorer som förstärker trycket vid tankning hade problem med både mekanik och automation, vilket medförde störningar i leveransen till kund.
- Flyktingmottagandet fortsätter att öka och det syns ingen uppbromsning av nyanlända flyktingar trots att det kommer färre till landet för tillfället, vilket beror på att det finns många på asylhemmen som inte har hunnits utredas än och fått sin kommunplacering.
- Fyra nya HVB-hem (hem för vård eller boende) för ensamkommande flyktingbarn har öppnats, trots det så är det brist på platser samt 13 bostadsrätter har inköpts för flyktingboende.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
Teknisk förvaltning skall offensivt stimulera till en god miljö och positiv utveckling av kommunen genom att med hög servicenivå tillgodose kunders behov och förväntningar	
Renhållning: Minska mängden avfall till förbränning så att högst 175 kg/person och år går till förbränning år 2016. Delmål 2015: 178 kg/person	Målet är inte uppfyllt. 192 kg/pers enbart brännbart, 216 kg / pers inkl matavfall som går till förbränning (från livsmedelsbutiker)
Renhållning ska genom effektiviseringar minska kostnaderna för insamling av säck och kärlosopor per innevånare med 10% inom en 6-årsperiod, vilket motsvarar ca 1,4 Mnkr. Basår är 2009.	Målet inte uppfyllt 9,36% jämfört med basår
Vatten: Andelen prover på dricksvattnet som är tjänligt med anmärkning skall från 2015 minska jämfört med 2011. 2011:12% av proverna (49 av 410) tjänligt med anmärkning.	Målet är uppfyllt. Resultat 5,4%
Förvaltningsgemensamt: Under 2015 ska minst fem processkartläggningar ha genomförts.	Målet är inte uppfyllt. Antal genomförda: 4
Ökat nöjd – inflytande – index i scb:s medborgarundersökning. Förbättras jämfört med värdet 2011 (42).	
Medverka i medborgardialoger tillsammans med beställaren	Målet är inte uppfyllt.
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Mångfald: östersunds kommun har arbetsplatser som präglas av mångfald och där alla medarbetare värderas lika.	
Effektmål Den totala andelen kvinnor inom teknisk förvaltning (exkl. LoB, BoP, Camping, Storsjöbadet och Staben) ska öka jämfört med föregående år.	Nyckeltal Målet är uppfyllt. Av förvaltningens (exkl. LoB, BoP, Camping, Storsjöbadet och Staben) tillsvidareanställda medarbetare är 11,0% kvinnor (10,1% 2014) och 89,0% män (89,9% 2014)

Ekologiskt hållbart samhälle	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.	
<p>Fastighet: Energianvändningen per kvadratmeter i våra fastigheter skall 2020 vara minst 25% lägre än år 1995. Delmål 2015: 23,5%</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Energianvändningen har under perioden 141001-150930 minskat med 25,1% jämfört med samma period 1995.</p>
<p>Fastighet: Storsjöbadet ska minska sin energianvändning per kvadratmeter med minst 17% till 2030 jämfört med 2013*. Delmål 2015: 3% lägre än 2013 Delmål 2020: 9% lägre än 2013 * OBS annat basår än inriktningsmålet.</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Energianvändningen har minskat med 3,2% under perioden 141001-150930 jämfört med 2013.</p>
<p>Vatten: Energimängden ska minskas med 20%/m³ producerad mängd dricksvatten till 2030 jämfört med 2010. Delmål 2015: En energieffektiviseringsplan som minskar den totala energianvändningen med 20%/m³ producerad mängd dricksvatten vid Minnesgårdets vattenverk till 2030 jämfört med 2010 förutsatt att Vatten Östersunds anläggningarna finns kvar och har samma utrustning.</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Energieffektiviseringsplanen är upprättad.</p>
<p>Energianvändningen på Gräfsåsen respektive ÅVC ska minska med 20%/m² 2030 jämfört med 2010. Delmål 2015: minska med 5% jämfört med 2010. Delmål 2020: minska med 10% jämfört med 2010</p>	<p>Målet är delvis uppfyllt. Gräfsåsen: Delmålet är inte uppfyllt. Energianvändningen har ökat med 66%. ÅVC:erna: Delmålet är uppfyllt. Energianvändningen har minskat med 48%.</p>
<p>Åtgärder utifrån energideklaration på Campingen: Delmål 2015: Minst 2 åtgärder Delmål 2020: Minst 3 åtgärder</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Två energiåtgärder är genomförda.</p>
<p>Bygg och Projektering Utforma mål till beställaren som innehåller minst en energieffektiv inriktning. Högsta prioritet gäller energiförbrukning i drift ex lokaler, installationer mm.</p>	<p>Målet är uppfyllt. Inget projekt där energieffektiviseringar varit möjliga att föreslå har varit aktuella, men som miljöförbättrande åtgärd har föreslagits att matarvattenledningen till Skidstadion från Storsjön blir som föreslogs i projekteringen flyttad längre ut från stranden, vilket medför mindre påverkan av bottenfaunan.</p>

<p>Förvaltningsgemensamt: Teknisk förvaltnings enheter ska minst två gånger per år informeras om miljömålen på sina arbetsplatser.</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Alla enheter har informerat om miljömålen på sina arbetsplatser.</p>
<p>Teknisk förvaltning Fossilbränslefria tunga fordon, motorredskap och traktorer. En kartläggning genomförs under 2015 för att se vilka fossilbränslefria alternativ som finns</p>	<p>Målet är uppfyllt. Kartläggningen är genomförd.</p>
<p>Bränsleförbrukningen i liter/mil samt liter/timme mätt i bensinekvivalenter ska minska med x% år 2015 jämfört med basåret 2010. Renhållningen 5% och Gatukontoret 1% Gatukontoret * basår 2010 (ny enhet fr.o.m. 2015) *) Enheterna som ingår är Gatuenheten, Fordonsenheten samt endast Parken (Park & Fritid)</p>	<p>Målet är delvis uppfyllt Gräfsåsen: Snittförbrukningsförändring nov 2014-okt 2015 jmf samma period 2010: ökat 4,8% (1,9 m3). Insamlingen: Snittförbrukningsförändring okt 2014-sep 2015 jmf samma period 2010: sparat 15% (13,4 m3). ÅVC: Snittförbrukningsförändring personbil nov 2014-okt 2015 jmf samma period 2012: sparat 7,7% (73 liter). Målet är uppfyllt. Gatukontoret*: Snittförbrukningsförändring nov 2014 - okt 2015 jmf samma period 2010: sparat 10,5% (5,8 m3). Observera att bränsleuppföljningen 2015 för Gatuenheten, Fordonsenheten och Park endast baseras på några få fordon.</p>
<p>Andel fossilbränslefria fordon i teknisk förvaltnings lätta fordonspark (<3,5 ton) ska år 2015 vara: Gatukontoret: 50%; Fastighet: 75% Vatten: 70%; Renhållning: 60%</p>	<p>Målet är delvis uppfyllt. Andelen fossilfria lätta fordon är hos: Gatukontoret 58% ; Fastighet 78% ; Vatten Östersund 65% ; Renhållning 60%.</p>
<p>Oljeförbrukning/Fastighet Oljeförbrukningen i våra fastigheter ska 2030 vara 100% lägre än år 2010. Delmål 2015: 0% Delmål 2020:10%</p>	<p>Delmålet är uppfyllt. Oljeförbrukningen under perioden 141001-150930 uppgår till en minskning med 43,7% jämfört med basåret.</p>
<p>Reservkraftaggregat t.ex. Vatten En kartläggning genomförs under 2015 för att se behovet och omfattningen av reservkraftaggregat på vattens anläggningar.</p>	<p>Målet är uppfyllt. Kartläggningen är genomförd.</p>

UTFÖRARSTYRELSEN

I kommunfullmäktiges inriktningsmål: i Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.

Fastighet: Under 2015 ska minst en fastighet vara utredd avseende förekomst av farliga kemikalier.	Målet är delvis uppfyllt. Önegården är inventerad med avseende på byggnadsmaterial samt ålder. Djupare analyser krävs för att helt utesluta förekomst av kemikalier.
---	---

Resultat, indikatorer

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Effekt mål; Verksamhet, Personal + Miljö			
Verksamhetsmål			
Renhållning			
Minska avfall förbränning [Kg/Person]	182	198	192
Minska kostnaderna för insamling i [%]	7,3	4,3	9,4
Vatten			
Andelen prover tjänligt med anmärkning [%]	7	4,3	5,4
Personalmål			
Andelen kvinnor spec. enheter [%] (Nytt)	10,8	10,1	11,0
Medborgardialog	2	0	0
Miljö			
Fastighet:			
Energianvändning per kvadratmeter i våra fastigheter (exkl. Storsjöbadet) jmf 1995. [%]			
1) inkl Storsjöbadet,	-22,1% ¹	22,9% ¹	-25,0
2) exkl. Storsjöbadet	-23,5% ²	27,3% ²	-25,1
Fastighet: Storsjöbadets energianvändning per kvadratmeter jmf 2013. [%] (Nytt)	-	-	-3,2
Vatten: Energianvändning jmf 2010. [%/m ³] producerat dricksvatten]	1,7 kWh/m ³ - 5%	1,7 kWh/m ³ - 5%	1,6 kWh/m ³ -11%
Renhållning: Energianvändning per kvadratmeter jmf 2010. Gräfsåsen [%], ÅVC [%] (Nytt)	-	-	Gräfsåsen: +66 ÅVC: -48
Campingen: Utförda åtgärder utifrån energideklaration. [st] (Nytt)	-	-	2
Bygg och Projektering: Projektspecifikt mål med energieffektiv inriktning till beställare [ja/nej]	-	-	1 st (0 avvikelser)
Avvikelser från mål [st] (Nytt)			
Gatukontoret:			
Snittförbrukning jmf basår [% ; m ³] (Sparat)	5,9% (3,4 m ³)	9,4% (3,5m ³)	-10,5% (5,8 m ³)
Renhållning, Insamlingen:	5,7% (6,0 m ³)	11,9% (11,6 m ³)	-15% (13,4 m ³)
Snittförbrukning jmf basår [% ; m ³] (Sparat)			
Renhållning, Gräfsåsen:	Ökat	oförändrat	+4,8%
Snittförbrukning jmf basår [% ; m³] (Sparat)	4,3% (2,1 m ³);	0,0% (9 liter)	(1,9 m ³)
Andel fossilbränslefria fordon i teknisk förvaltnings lätta fordonspark (<3,5 ton) [%]:	68%	65%	64%

Resultat, indikatorer fortsättning	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Gatukontoret:	40%	47%	58%
Gatuenheten	-	46%	4%
Fordonsenheten	-	50%	53%
Park & Fritid	-	46%	50%
Fastighet:	71%	69%	78%
Renhållning:	60%	60%	6%
Vatten:	70%	71%	65%
Fritid:	33%	33%	*)
Arenabyn	-	33%	33%
Storsjöbadet	50%	50%	50%
Utredning: Fossilbränslefria tunga fordon, motorredskap och traktorer	-	-	Ja
Kartläggning: Reservkraftaggregat t.ex. Vatten	-	-	Ja
Fastighet: Oljeförbrukningen i våra fastigheter jmf 2010. [%] (Nytt)	-	-	-43,7%
Övriga nyckeltal / Indikatorer			
Finansiella mål/mått, hela förvaltningen			
Årets resultat [mnkr]	18,3	14,9	15,0
Investeringar [mnkr]	148,0	157	124
Antal elektroniska/papperslösa sammanträden [st]	18	18	22
Camping			
Antal gästnätter totalt [st]	74 368	71 360	68 466
Beläggingsgrad - jämförelse, lågsäsong [%]	23	29	25
Fritidsanläggningar			
Antal besökare Storsjöbadet [st]	250 057	267 788	257 981
Uthyrningar till föreningar [st]	7 509	10 775	10 585
Skiddagar i våra skidbackar [st]	179	97	109
Antal besökare Sporthallar [st]	15 076	15 009	14 778
Vatten			
Vatten - Såld vattenmängd [1000-tal-m3]	4 006	3 871	3858
VA-Snittkostnad för boende i villa [kr/år]	3 225	3 395	3 497
Sanerat/relinat renvattennät [%]	0,17	0,26	0,01
Sanerat/relinat spillvattennät [%]	0,48	0,28	0,47
Sanerat/relinat dagvattennät [%]	0,04	0,14	0
Antal bräddningar från avloppspumpstationer på grund av hydraulisk överbelastning (st)		31	2
Antal bräddningar från spillvattennätet på grund av hydraulisk överbelastning (st)		65	30
Renhållning			
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus [kr/år]	2 045	2 045	2 207
Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall? [%]	45	46	**)
Andel återvunnet material			
Lokal och bostad			
BAB-ärenden/1000 inv.	8,8	8,4	8,5
Fordonsenhet			
Hur stor är andelen miljöbilar av kommunens totala antal bilar? (inkl. kommunala bolag) [%]	61(44)	63(47)	60(49)
Definition: Alla fordon<3,5 ton			

UTFÖRARSTYRELSEN

Resultat, indikatorer fortsättning	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Fastighet			
Kostnad/invånare [kr/inv]	4 255	4 442	***)
Värmeförbrukning [kWh/ m2]	125	125	***)
Elförbrukning [kWh/ m2]	71,9	73,3	***)
Lokalkostnadens andel av skattecronan (%)	9,2	9,4	***)
Bygg och projektering			
Antal pågående byggprojekt [st]	74	95	99
Volym på pågående projekt [Mnkr]	170	87	81
Biogas			
Biogas volym (1000 kg)	335	332	342
Medarbetare			
Ledarskapsindex	74	74	-
Andel utomnordisk bakgrund*	2,6%	3,5%	3,1%
Arbetar aktivt med likabehandling	69	74	-
Stressindex	75	75	-
Andelen kvinnor i förvaltningen	16,3%	16,7%	18,8%
Sjukfrånvaro	3,4%	3,5%	3,7%
Ledarskapsindex	74	74	-

*) Enheten uppdelats **) Redovisas i prognos 1 2016 ***) Finns ej tillgänglig

Resultat, i jämförelse med andra kommuner	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus [kr/år]	1 893	2 045	2 045
Jämfört i Avfall Web	2003	2023	2040
Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall? [%] Andel återvunnet material	45	45	46
Jämfört i Avfallweb	36	36	39
VA-Snittkostnad för boende i villa [kr/år]	3 225	3 395	3 497
Jämför t Svensk Vatten	6 227	6 504	6 764
Kostnad/invånare [kr/inv]	4 437	4 255	4 442
Jämfört måttbandet	6505	5661	6 556
Värmeförbrukning [kWh/ m2]	125	125	125
Jämfört måttbandet	121	119	114
Elförbrukning [kWh/ m2]	74,5	71,9	73,3
Jämfört måttbandet	82	86	81
Lokalkostnadens andel av skattecronan (%)	9,9	9,2	9,4
Jämfört måttbandet	11,6	15	13,4
Hur stor är andelen miljöbilar av kommunens totala antal bilar? (inkl. kommunala bolag) [%] Definition: Alla fordon < 3,5 ton	56(39)	61(44)	63(47)
Andel förnybara drivmedel till bilar i kommuner enl SKL	18	23	23

Folkhälsa

Minska tillgång och efterfrågan på alkohol, narkotika, tobak och andra droger.	
<p>Planerade aktiviteter: Rökfria områden på besöksanläggningar som slalombackar, skidstadion och Storsjöbadet m fl</p> <p>Fortsatt arbete för en tobaksfri arbetsmiljö på förvaltningens arbetsplatser, bland annat via medarbetarsamtal.</p>	<p>Uppföljning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alla fritid- och besöksanläggningar är skyltade, rökfria. • Arbetet med en tobaksfri arbetsmiljö på förvaltningens arbetsplatser genomförs i medarbetarsamtalet. • Förvaltningen erbjuder även hälsoundersökning vartannat år som rör ämnet tobak. • Förvaltningen ingår i informationskalendern UNG Östersund. • Arbetsplatser inom förvaltningen är skyltade med rökfri arbetsplats • Alla Renhållnings fordon och arbetsplatser är nu stripade med • "Vi kör tobaksfritt!" • Installation av alkoholås sker i alla fordon
Elevers behörighet till gymnasieskolan	
<p>Planerade aktiviteter: Utveckla arbetet med prao och praktikplatser, samt praoprogram.</p> <p>Goda exempel, verktyg och metoder; Förvaltningen driver ett skolprojekt, där vi tar emot grupper av elever för att ge dem inblick i våra verksamheter, och hoppas vi, inspiration i valet till gymnasium och högskola</p>	<p>Uppföljning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningen har tagit emot prao och praktikanter. Detta annonseras i Informationskalendern UNG Östersund • Renhållning erbjuder studiebesök på anläggningarna alternativtbesök i skolan/förskolan för att berätta om avfall och kretslopp samt att ge en inblick i verksamheten; något som kan ge inspiration i valet till gymnasium och högskola. • Under året nio studiebesök från skolklasser. Ett sopbilsbesök på förskola • Storsjöbadet fortsätter samarbetet med Barn- och fritidsprogrammet, där elever i åk 2 och 3 kommer till oss och utbildar sig till simlärare och poollivräddare. • Fordonsenheten har tecknat avtal med Jämtlands gymnasium där enheten erbjuder praktikplatser under aug-dec, jan-maj

Sociala mötesplatser för unga och äldre

Planerade aktiviteter:
Utveckla mötesplatser för unga och äldre, både inomhus och utomhus. Samarbeta med enskilda äldre och föreningar för äldre.

Goda exempel, verktyg och metoder.
"Prova-på-aktiviteter". Fortsätta med skräpplockardagarna tillsammans med förskolor och skolor

Uppföljning

- Enheten Fastighet strävar efter att förbättra möjligheter till fler mötesplatser på fastigheters allmänna utrymmen
- Brukarråd genomförs 2 ggr/år av de enheter som ansvarar för driften av våra fritids- och besöksanläggningar. Detta sker vår och höst. Hittills har 2 brukarråd genomförts
- Park & Fritid har samarbete med Samhällsbyggnad och Kultur och fritidsförvaltningen för att utöka tillgängligheten för spontanidrott för unga och gamla. Ett bygge av boulebana på Lövsta aktivitetscenter som ska öka tillgängligheten för spontanidrott

Delaktighet och inflytande för barn och äldre

Planerade aktiviteter:

Skapa möjligheter till ökad aktivitet för barn och ungdomar på loven. Samarbete med fritidsgårdarna under nästa år främst under höstlov och sportlov.

Goda exempel, verktyg och metoder; Lovkortet som införts under hösten 2012, våren 2013, kommer att bereda möjlighet för ungdomar i åk 6 – 9 att nyttja vissa fritidsanläggningar

Uppföljning

- "Lovkortet" fortsätter att marknadsföras för 200 kr, för fritt inträde på bad och skidbackar under lov.
- Enheten Fastighet genomför Fastighetsträffar på skolor och äldreboenden där allas åsikter bearbetas
- Ett öppet hus med bakluckeloppis på en återvinningscentral ordnades hösten 2015. En politiker från Utförarstyrelsen deltog och medborgardialoger var möjliga.

Service deklarationer

Det är enbart Vatten Östersund och Renhållning som har service deklarationer. Övriga enheter har dels bara interna kunder inom kommunen eller fungerar som utförare till beställaren som har service deklarationer. Varken Vatten Östersund eller Renhållning har under året arbetat med service deklarationer.

Ramavtalstrohet

Teknisk förvaltning uppnår totalt 96% vid den senaste mätningen. Målet uppnås men det finns mindre variationer mellan enheterna.

Årets resultat ekonomi

Drift

Förvaltningens totala resultat med alla finansieringsformer blev 15,0 mnkr, dvs. ca 2,2 mnkr högre än det budgeterade resultatet 12,8 mnkr. I resultatet ingår kostnader för rådhusvakuering motsvarande 2,3 mnkr. Följande övriga avvikelser kan konstateras:

Anslagsfinansierat

Kostnaderna för bostadsanpassningarna blev ca 0,4 mnkr högre än budgeterat pga. av några kostsamma ärenden i slutet av året t.ex. hissinstallationer

Taxefinansierat

- Resultatet för Renhållningen blev ca 0,5 mnkr lägre än budget, beroende dels på lägre återbetalning av deponiskatt, samt högre driftkostnader. De rörliga avgiftsintäkterna är betydligt högre, ca 2,5 mnkr, än budget eftersom sorteringsviljan inte har ökat under året.
- Vattens driftresultat blev ca 4,2 mnkr bättre än budget. Det positiva resultatet beror på lägre kostnader för återställningsarbeten efter saneringar, ersättningar för översvämningsskador, kemikalie-

kostnader och lägre personalkostnader. Överskottet överförs till Vattens rörelsekapital som därmed uppgår till 10,2 mnkr.

Intäktsfinansierat

Intäktsfinansierade verksamheternas resultat blev 11,5 mnkr.

Följande större avvikelser kan konstateras:

- Positiva avvikelser har Campingen, Gatuenheten, Fastighet, och Stab medan
- Negativa avvikelser har Park och Fritid, Biogas, Gräfsåsen, Lokal och Bostad.

Investeringar

Den sammanlagda investeringsvolymen är 124 mnkr mot budgeterade 256 mnkr. De enheter som inte kommit upp i de budgeterade nivåerna är Fastighet och Vatten.

- Inom Fastighet så ligger man under budget på två större investeringsprojekt, det är Jägarvallen samt Remonthagen. Placeringen av förskolan Jägarvallen var tidigare planerad till Hofvallen vilket inneburit att byggstart har försenats. Beslutet för Remonthagen togs sent 2014 vilket försenat byggnationerna.
- Vattens investeringar i membranfilter i Minnesgärdet och Näs har inte kommit igång som planerat då beslutet i Kommunfullmäktige inte fattades förrän i november. Det innebär att projektet i dessa projekt förskjuts med ett år.
- Förvaltningens samlokalisering har påbörjats men projektet har inte kommit upp i budgeterat belopp, projektet fortsätter under nästa år och slutförs 2016.

Cirka 86 mnkr av investeringarna är skattefinansierade, 18 mnkr taxefinansierade, 7 mnkr intäktsfinansierade och 12 mnkr finansieras via det så kallade investeringsutrymmet.

Resultat Mnr

Bokslut 2015	2013	2014	2015
Anslagsfinansierat / Lokal och bostad			
Intäkter	13,4	0,0	0,0
Kostnader	-22,8	-10,6	-10,3
Kommunbidrag	9,3	9,5	9,9
Tilläggsbidrag	0,0	0,0	0,0
Resultat	-0,1	-1,1	-0,4
Taxefinansierat/Vatten			
Intäkter	71,2	75,8	75,6
Kostnader	-68,1	-74,3	-70,9
Förändring rörelsekapital	-3,1	-1,5	-4,7
Resultat	0,0	0,0	0,0
<i>Återstående rörelsekapital</i>	4,0	5,5	10,3
Taxefinansierat/Renhållning			
Intäkter	59,1	61,9	51,4
Kostnader	-56,2	-59,5	-47,5
Resultat	2,9	2,4	3,9
Intäktsfinansierat			
Intäkter	452,3	522,9	592,3
Kostnader	-438,6	-502,0	-566,3
Sänkt resultatkrav		-10,0	-14,5
Summa	13,7	10,9	11,5
Kommunbidrag tilläggsbudget	1,8	2,7	0,0
Resultat	15,5	13,6	11,5
Alla finansieringsformer			
Intäkter	595,9	660,7	719,3
Kostnader	-585,7	-646,4	-695,0
Kommunbidrag årsbudget	9,3	9,5	9,9
Kommunbidrag tilläggsbudget	1,8	2,7	0,0
Sänkt resultatkrav	0,0	-10,0	-14,5
Nyttjande av rörelsekapital (Vatten)	-3,1	-1,5	-4,7
Resultat	18,3	14,9	15,0

UTFÖRARSTYRELSEN

Investeringar Mnkr	Utfall	Utfall	Utfall	Budget
Enhet	2013	2014	2015	2015
Fastighet	130,3	139	84,6	155,2
Vatten	8,6	8,7	10,4	58,1
Renhållningen	2,6	4,5	7,3	8,9
Gatuenheten	0,0	0,0	0,0	0,0
Fordonsenheten	0,0	0,0	2,3	2,5
Campingen	3,6	0,0	1,1	2,0
Park & Fritid	0,0	0,0	0,0	0,5
Arenaby	0,0	0,0	0,3	0,3
Lokal o Bostad	0,7	0,9	17,2	17,0
Storsjöbadet	0,1	0,1	0,1	0,2
Staben	0,2	0	1,0	10,2
Fordonsgas	1,6	0,1	0,0	1,5
Totalt	147,7	153,3	124,3	256,4

Investeringsprojekt över 5 mnkr	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Totalt nedlagda utgifter	Total ram
	2013	2014	2015	2015		
Wargentinskolan - Gymnasiebyn	54,7	66,1	23,6	25,0	209,7	212,0
Furulund – nytt övningsområde	0,2	2,1	4,6	9,0	7,1	14,7
Rådhuset	0,0	0,0	2,6	7,5	2,6	45,5
Brunkullan äldreboende	0,0	0,1	3,0	5,0	3,1	20,0
Remonthagen Förskola	0,1	0,1	0,7	6,0	1,0	46,0
LSS-boende Ope	0,3	7,5	2,9	3,0	10,8	11,0
Bringåsens skola	0,1	2,6	7,5	7,5	10,2	12,5
Jägarvallen förskola (fd Hofvallen)	0,0	0,3	3,3	25,0	3,3	46,0
Regionförbundet Österäng	0,0	0,0	0,0	5,0	0,0	10,0
Storsjöteatern	0,0	0,0	1,4	8,0	1,4	20,0
Vallaskolan, Paviljong	0,0	0,0	8,3	8,1	8,2	8,1
Österbergsskolan, Paviljong	0,0	0,0	0,0	8,1	0,0	8,1
Samlokalisering, Teknisk förvaltning	0,0	0,0	1,0	10,0	1,0	20,0
Membranfilter Minnesgården	0,0	1,9	1,1	38,0	3,0	260,0

UTFÖRARSTYRELSEN

Nämnd/Styrelse	Finansiering	Ledning/stab	Lokal o bostad	Camping	Fastighetsförv.	Fordonsenhet.	Park & Fritid	Arenabyggnad	Storsjöbadet	Vatten	Renhållning	Fordonsgas	Totalt
Utförrarstyrelsen	Taxefinansierat									10,4	7,3		17,7
	Intäktsfinansierat	1,0	4,9	1,1									7,0
	Skattefinansierat												
	Investeringsutrymme				12,3								12,3
Barn- och Utbildningsnämnden	Skattefinansierat				28,5								28,5
	Investeringsutrymme				0,2								0,2
Kommunstyrelsen	Skattefinansierat				2,6								2,6
	Investeringsutrymme												
Kultur- och Fritidsnämnden	Intäktsfinansierat												
	Skattefinansierat				1,4			0,3	0,1				1,8
	Investeringsutrymme												
Vård- och Omsorgsnämnden	Intäktsfinansierat												
	Skattefinansierat				9,5								9,5
	Investeringsutrymme												
Socialnämnden	Skattefinansierat		12,3										12,3
Serviceförvaltningen	Skattefinansierat				0,7								0,7
	Investeringsutrymme												
Miljö- och Samhällsbyggnad	Skattefinansierat					2,3							2,3
Gymnasieförbundet	Skattefinansierat				23,6								23,6
Räddningsförbundet	Skattefinansierat				4,6								4,6
	Investeringsutrymme												
Externa	Intäktsfinansierat				1,2								1,2
Totalt		1,0	17,2	1,1	84,6	2,3	0,0	0,3	0,1	10,4	7,3	0,0	124,3
Budgetavvikelse		9,2	-0,2	0,9	70,6	0,2	0,5	0,0	0,1	47,7	1,6	1,5	132,1

Framtid

- Hur hanteras det ökade behovet av fastighetsunderhåll för att uppnå god ekonomisk hushållning t.ex. inom ramen för hyreskalkylen. Införandet av komponentavskrivning kommer att påverka underhålls- och reinvesteringsbudget.
- Fortsatta projekt på Storsjöbadet enligt projektplanen. Skolutredningen som sträcker sig tio år framåt och kommer att innebära många delprojekt inom fastighet.
- Investeringarna i membranfilter kommer att bli tunga, resurskrävande projekt som kostar mycket pengar och kommer att kräva heltidsengagemang från några inom Vatten. Likaväl kommer saneringen av ledningsnätet inom Vatten att vara en utmaning i många år framöver och insatserna där ökar för varje år.
- Tiptäckningen på Gräfsåsen har nu pågått i 2 säsonger. Den fond på ca 34 mnkr som bildades för ett antal år sen har minskat ned till 16,8 mnkr. För de pengarna har 3,1 ha täckts av totalt 11 ha. Det betyder att med nuvarande metod där slam och aska i tätskiktet återanvänds kommer de fonderade medlen inte att räcka till hela sluttäckningen av tippen. Det fattas ca 13 mnkr i fonden för att sluttäckningen ska kunna bli helt klar. Detta problem måste vara löst om 2 år för att Renhållning ska kunna fullgöra uppdraget med tiptäckning av Gräfsåsen.
- En utredare har regeringens uppdrag att titta på hur det ska gå till när kommunerna tar över insamlingsansvaret för producentansvarsmaterial, dvs tidningar och förpackningar. Detta kommer att påverka renhållningsverksamheten i framtiden.
- Under våren hoppas Storsjöbadet att Kultur- och fritidsnämnden startar en förstudie kring den framtida utvecklingen av Storsjöbadet. Det har nu snart gått åtta år sedan det nya Storsjöbadet öppnade och det är dags att börja dra upp riktlinjerna för utvecklingen av badet. Storsjöbadet är Östersunds största och viktigaste besöksanläggning och måste kontinuerligt utvecklas. Konkurrensen från andra badanläggningar i Åre, Sundsvall, Örnsköldsvik och Trondheim hårdnar och därför måste även Storsjöbadets attraktionskraft kontinuerligt lyftas.
- De kommande tre åren 2016-2018 kommer underhållsåtgärder på drygt 40 mnkr genomföras på Storsjöbadet, vilket kommer att påverka verksamheten i varierande grad. Vissa åtgärder kan genomföras utan någon påverkan på verksamheten medan andra kommer att innebära att badet måste hållas stängt. Det

innebär att enheten under en treårsperiod kommer att behöva planera om verksamheten och kommer att drabbas av relativt stora intäktsbortfall.

- På arrangemangssidan ser framtiden ljus ut för Arenaby. Fler inkomna förfrågningar som ex. pa-rasporter, större tävlingar, teater, konserter m.m. På Jämtkraft Arena sker nu en ombyggnation samt att vi i Östersund fått ett Allsvenskt fotbollslag.
- Enheterna Arenaby och Fordonsenheten har inte fått igenom några maskininvesteringar fram till 2018, vilket kan medföra begränsningar i verksamheten.
- Fordonsenheten har ett stort arbete framför sig att utarbeta enhetliga rutiner och riktlinjer för fordons-hanteringen i kommunen efter en revisionsrapport utförd av Deloitte AB.
- Under 2016 påbörjas också arbete inför VM i skid-skytte 2019 samt att i dagsläget vi vet inte så mycket om Sporthallen som är under ombyggnad och hur den kommer att påverka verksamheten samt resultatet.
- Campingen fortsätter att utveckla anläggningen så den håller standarden för 4-stjärnig camping. Standarden omfattar endast tält- och husvagnsplatser med tillhörande servicehus ej campingstugorna samt att utveckla it-tekniken för trådlöst i alla stugor, detta är ett led i att hela området är trådlöst. Fortsätter med underhåll på ett antal lägenheter.
- Flyktningmottagandet har fortsatt att öka och det syns ingen uppbromsning på nyanlända flyktingar trots att det kommer färre till landet för tillfället . Hur utvecklingen kommer att bli är svårt att bedöma.
- Underhållskostnaderna för Biogasanläggningen kommer att öka nästa år eftersom en stor service på kompressorerna kommer att genomföras och två mobila gaslager skall besiktas. Beroende på vad som kommer fram vid besiktningen kan det bli aktuellt att avveckla dessa.
- Förvaltningen kommer att omorganiseras verksamhetsmässigt 1 juni 2016 till 12 kompetensbaserade enheter och ha två ledningsnivåer, strategisk och operativ. Arbetet med samlokalisering fortsätter med målsättningen att kunna flytta till gemensamma lokaler i slutet av året. Processkartläggningar kommer att fortsätta i linje med förvaltningens kvalitetsarbete enligt ISO-modellen.

Nisse Sandqvist
Ordförande

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Utförarstyrelsen

Serviceförvaltningen

Viktiga händelser under året

Verksamheten under 2015 har fungerat enligt plan. Genomförda kunduppföljningar mot kommunens förvaltningar visar att kunderna i stort är mycket nöjda. Bemötande, tillgänglighet och kompetens bedöms till en mycket god nivå medan inflytande är god men med viss förbättringspotential. På enhetsnivå har både större och mindre utvecklingsarbete skett för att öka nöjdheten.

Vid måltidsservice har exempelvis den ekologiska andelen råvaror mot skola och förskola ökats från 20 till 25 %. I stort har detta gjorts genom att råvaror till frukost och mellanmål bytts ut till ekologiska alternativ. Till luncher används nu också svensk ekologisk nötfärs när t ex köttfärslimpa, frestelser och lasagne tillagas. För måltidsservice innebar också gymnasieförbundets flytt från Palmcrantz till gymnasiecampus att all mat till gymnasieeleverna från i höst tillagas i köket på sporthallen. I anslutning till detta gjordes ett antal förändringar i utbudet där det nu tillagas och serveras enklare och färre antal rätter. Anledningen till detta är att den stora elevundersökning som genomfördes i våras visade på just detta önskemål.

Även stadenheten påverkades av gymnasieförbundets flytt men också evakueringen av rådhuset och nya uppdrag. I början på året revideras dessutom den övergripande överenskommelsen för städning av skolor och förskolor där en anpassning och utökning nu gjorts till Folkhälsomyndighetens allmänna råd för städning i skolmiljöer.

Inom IT-området har projektet "Verksamhetsutveckling med stöd av IT" dels tagit fram ett övergripande styrdokument och dels tagit fram ett nytt organisationsförslag. Styrdokumentet beslutades i våras medan organisationsförslaget behandlas i början av 2016. Målet är här att skapa en tydlig, enhetlig och övergripande styrning och prioritering av IT-relaterad verksamhetsutveckling.

Kundcenter har fortsatt att ta över fler uppgifter från

förvaltningarna. Bland annat kan man nu lösa fler ärenden åt Lärcentrum och Överförmyndaren. Man har också under året hanterat delar av både det nya ungdomskortet och avgiftsförändringen inom vård- och omsorg. Även löneheten har under året fått utökade uppdrag där man nu hanterar hela löneflödet åt både Arbetsmarknadsnheten och Jämtlands räddningstjänstförbund.

Ett flertal upphandlingar har slutförts. Inom ekonomiområdet har upphandlingar av finansiell strategisk rådgivare, scanningstjänster, revisionstjänster för kommunens bolag samt koncernkonto genomförts och samtliga resulterade i klart bättre villkor jämfört tidigare avtal. En annan upphandling var livsmedel där nytt avtal trädde i kraft i mars och resulterade i en prissänkning på ca 10 % detta första år – en stor anledning till förvaltningens goda ekonomiska resultat.

Ett beslut för framtiden som också fattats under året är införande av elektronisk handel, inköpsstyrning och samordnad varudistribution. Ett projekt som under de närmaste åren kommer att fokusera på både effektivitet och miljöhänsyn.

Årets miljöarbete har annars i stort varit fokuserat på minskat matavfall t ex genom ökad kommunikation mot både elever och pedagogisk personal om klimatsmart mat och matsvinn. Utfallet visar här en fortsatt minskning och ett avfall som de senaste åren minskats med ca 40 % och nu uppgår till runt 65 gram per elev.

Inom personalområdet var förvaltningens tre personalmål i budget baserade på värden i medarbetarundersökning. Då ingen uppföljning genomfördes i år så ströks målen i anslutning till apriluppföljningen. Trots god kontroll och åtgärder har dock sjukfrånvaron fortsatt att öka. För att få ett mer underbyggt underlag för planering av insatser mot minskad sjukfrånvaro genomfördes under hösten Frisk- och hälsoprofiler, i samarbete med Previa. Här sker en första analys i början av 2016.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
Serviceförvaltningens verksamhetsidé är att genom en kundorienterad verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar säkerställa att kommuner och därtill knutna verksamheter får professionellt utförda och kostnadseffektiva tjänster inom administration, måltids- och städservice.	
Serviceförvaltningen ska genomföra effektiviseringar på 2,1 mnkr	Målet är uppfyllt
Serviceförvaltningens totala nöjdhetsindex ska öka med en enhet och uppgå till minst 75 (mycket nöjd)	Målet är uppfyllt. Index uppgick till 75
Serviceförvaltningens totala kvalitetsindex ska vara fortsatt bra och uppgå till minst 75 (mycket god)	Målet är uppfyllt. Index uppgick till 78
Medarbetarskap och ledarskap: Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden.	
Medarbetarundersökningens värde på frågan "Roligt att gå till jobbet" ska förbättras med två enheter jämfört 2013 och uppgå till minst 80.	Målet ströks i anslutning till apriluppföljning då det beslutats att ingen medarbetarundersökning skulle genomföras
Mångfald: Östersunds kommun har arbetsplatser som präglas av mångfald och där alla medarbetare värderas lika.	
Medarbetarundersökningens värde på frågan "Min närmaste chef arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor" ska bibehållas eller förbättras jämfört med värdet 2014.	Målet ströks i anslutning till apriluppföljning då det beslutats att ingen medarbetarundersökning skulle genomföras
Hälsa och arbetsmiljö: arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	
Andelen medarbetare som nyttjar kommunens friskvårdsbidrag ska öka med 4 % -enheter jämfört 2013 och uppgå till minst 80 %.	Målet ströks i anslutning till apriluppföljning då det beslutats att ingen medarbetarundersökning skulle genomföras

Ekologiskt hållbart samhälle	
Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.	
Den genomsnittliga volymen matavfall för tallriks- och serveringssvinn vid måltidsservice skolrestauranger ska minska med 5 % jämfört 2014 och inte överstiga 75 gram per elev.	Målet är uppfyllt. Den genomsnittliga volymen matavfall uppgick till 65 gram per elev.
I Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.	
Serviceförvaltningen ska under året övergå till användning av ftalatfria engångshandskar.	Målet är uppfyllt. Genom ändrade inköpsrutiner är det nu endast möjligt att beställa ftalatfria engångshandskar.

Folkhälsa

Genomförda åtgärder inom de strategiska utvecklingsområdena för folkhälsoarbetet.

Prioriterade områden	Genomförda aktiviteter
Minska tillgång och efterfrågan på alkohol, narkotika, tobak och andra droger	Fortsatt arbete för en tobaksfri arbetsmiljö på förvaltningens arbetsplatser har skett bland annat via medarbetarsamtal.
Elevers behörighet till gymnasieskolan	Fortsatt arbete med att erbjuda näringsriktiga och varierande lunchmåltider för barn i skola/förskola har skett där bland annat recept anpassats utifrån fullmäktiges beslut om att smörblandning ska erbjudas som alternativ till margarin. Temavecka med inriktning Mat och Folkhälsa på skolor genomfördes i höstas.
Sociala mötesplatser för unga och äldre	Måltidsservice har bland annat deltagit på barn- och utbildningsförvaltningens elevsamverkan där information och dialog om skolmaten fördes.
Delaktighet och inflytande för barn och äldre	En genomförd aktivitet är barnens/elevens val på matsedeln. Alla barn/elever på skolor/förskolor fick då välja mellan ett antal olika maträtter där den vinnande rätten sedan serverades. För äldrematen har bland annat kostombudsträffar hållits.

UTFÖRARSTYRELSEN

Resultat, indikatorer

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Utvärdering kvalitet, kundundersökningar			
Nöjtkundindex	74	74	75
Kvalitetsindex	77	77	78
Ekonomi			
Ekonomiskt resultat (mnkr)	3,3	4,0	3,6
Effektiviseringskrav i budget (mnkr)	2,2	2,0	2,1
Medarbetare			
Antal årsarbetare	387	374	371
Antal anställda	421	405	403
Andel män (%)	27,3	29,6	27,6
Andel utomnordisk bakgrund	4,0	5,2	6,1
Genomsnitt sysselsättningsgrad tillsvidareanställd	91,9	93,0	92,9
Arbetade timmar (tusental)	618,8	615,5	593,1
Sjukfrånvaro (%)	5,9	7,4	8,0
Antal långtidssjuka	16	20	19
MMI	79	81	-
Ledarskapsindex	79	87	-
Stressindex	74	75	-
Roligt på jobbet	78	78	-
Arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor	77	78	-
Nyttjar friskvårdsbidraget (%)	76	76	-
Måltidsservice			
Antal portioner skollunch grundskola	875 990	842 540	888 260
Antal heldagsportioner äldreomat	170 995	170 700	170 080
Ekologiska matinköp skola/förskola (%)	18,0	20,0	25,0
Städ och hemservice			
Avverkningsgrad förskola*	-	229	215
Avverkningsgrad skola*	-	327	312
Datacenter			
Antal supportärenden per dator	2,97	3,34	2,56
Medborgarservice			
Andel avslutade ärenden i kundcenter (%)	-	61	62
Svarsfrekvens kundcenter (%)	-	96	95
Nöjd kund, medborgarmätning	-	4,34	4,17
Löne- & pensionservice			
Kostnad per utbetald lön	96	93	97
Antal löner per arbetad timma	4,17	4,32	4,17

* Avverkningsgrad förskola och skola är nya nyckeltal och beskriver städtyta i relation till nedlagd tid. Minskning mellan 2014 och 2015 är hänförligt till nytt avtal med utökade städfrekvenser mot barn- och utbildningsförvaltningen.

Årets resultat ekonomi

Drift

Förvaltningens driftsresultat är ett överskott jämfört budget på 3,5 miljoner kronor och består till största delen av nytt livsmedelsavtal. Temporärt lägre omkostnader och vakanser är två andra delar som bidrar.

Resultaträkning

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
mnkr			
Intäkter	250,5	251,1	246,1
Kostnader	-247,3	-247,3	-242,7
Resultatkrav i budget (inkl beviljad underskott)	0,1	0,2	0,2
Resultat	3,3	4,0	3,6

Investeringar

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
mnkr			
Investeringar	3,4	4,1	3,4
Investeringsbudget	5,5	4,3	3,5

Framtid

Som stor arbetsgivare kan serviceförvaltningen både direkt och indirekt bidra till att kommunen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och en attraktiv och bra plats att leva och bo på. Förvaltningens mål är att ligga i framkant där värden på både hållbart medarbetarengagemang och andel ambassadörer varje år ska överstiga kommunens genomsnittliga värden. En viktig parameter är här sjukfrånvaron. Under hela 00-talet bedrev förvaltningen ett lyckosamt arbete kring sjukfrånvaron som då stabiliserade sig på en kontrollerbar nivå. De senaste två åren har det dock vänt uppåt igen och det är inte bra. Frisk- och hälsoprofilerna som genomfördes 2015 ska analyseras och åtgärder för att om möjligt förebygga ytterligare ökning ska tas fram och genomföras.

Serviceförvaltningens roll är också att skapa möjligheter till effektiviseringar ute i verksamheten. Här pågår och planeras för ett antal både större och mindre utvecklingsprojekt. Exempel är framtidens IT-organisation, ny och effektiv inköpsprocess, fortsatt utveckling av kundcenter och internservice samt fortsatta effektiviseringar av löneprocessen.

Inom måltidsområdet ska andelen ekologiskt öka markant de närmaste åren och nå 50 % år 2020. Var maten ska lagas, vilka kök som ska vara tillagningskök och hur framtidens matlagning ska ske är andra centrala frågor. Här påverkar bland annat beställande nämnders beslut om var kundens faktiska verksamhet ska bedrivas. För att lyckas behövs här en långsiktig plan, nära samarbeten och ökad omvärldsbevakning.

Investeringar

Investeringar som gjorts under året är licenser samt reinvesteringar i IT-miljön, köks- och städutrustning.

Nisse Sandqvist
Ordförande

Ann Rydén
Förvaltningschef

Miljö- och samhällsnämnden

Viktiga händelser under året

Plan och bygg har haft en hög tillströmning av ärenden under året och inte mindre än fem nya medarbetare har anställts, tre planhandläggare, en plantekniker och en bygglovhandläggare. Ärendeinflödet har varit historiskt högt, exempelvis har antalet bygglovansökningar ökat med 26 % jämfört med 2014, som även det var ett år med stort inflöde av ärenden. Trots detta så har avdelningen för andra året i följd kunnat uppfylla de högt ställda målsättningarna för handläggningstider i bygglovärenden, där 96 % respektive 98 % av alla inkomna ärenden beslutats efter 21 respektive 70 dagar från komplett ärende. Exempel på beslutade bygglov är de två första bostadskvarteren på Storsjö strand, utbyggnad av kvarteret Släpvagnen i Odenskog (XXL), fyra punkthus på Remonthagen, studentbostäder på Norr samt ett antal villor på Tallbacken och i Brittsbo. Totalt har nämnden beslutat om bygglov för 442 nya bostäder, fördelat på 323 lägenheter, 108 småhus inklusive radhus och kedjehus och 11 nya lägenheter genom ändrad användning, vilket också är historiskt höga siffror. Under året har nämnden antagit 15 detaljplaner, bland dem kan nämnas planer som möjliggör 16 lägenheter vid Trefaldighetskällan på Frösön, 32 lägenheter vid Radiohuset i Odensala, omvandling av Ope skola och intilliggande fastighet till bostäder samt en ny begravningsplats i Torvalla.

Miljö och hälsa har genomfört större delen av den planerade verksamheten under året. Miljöskydd har genomfört alla planerade tillsynsprojekt. Samtliga tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter är besökta med fokus på förbättringsåtgärder i egenkontrollen. Dagvatten- och avfallshantering har granskats hos företag i samhällen utanför Östersund. Tillsynsbesök har gjorts hos större fastighetsägare med fokus på dagvattenhantering och skötsel av oljeavskiljare. Miljöskydd har också genomfört tillsyn av märkning och hantering av kemikalier i färghandeln och i lackerings- och måleribranscherna. I energikartläggningen hos energintensiva verksamheter återstår fyra verksamheter, som inte hann besökas under året. Tillsynsbesöken gjordes tillsammans med energikontoret, som inte hade möjlighet att boka in alla företag före årsskiftet. Hälsoskydd och livsmedel har haft vakanser i bemanningen hela året och för hälsoskydd har det bland annat inneburit att den planerade inventeringen av avlopp i projektet

Tripple lake (Locknesjön, Revsundssjön och Näkten) och bullerprojektet i förskolorna har skjutits på framtiden. Under sommaren inventerades alla förskolor i projektet giffri miljö i förskolan med syfte att minska barns exponering för hälso- och miljöstörande ämnen. Andra genomförda projekt är tillsyn av idrottsanläggningar, solarier och hotell. En hälsoskyddsinspektör lånades ut till Socialförvaltningen under några veckor för att arbeta med boendemiljöfrågor för ensamkommande flyktingbarn. Livsmedelskontrollen har i stort sett kunnat slutföras enligt kontrollplanen, med undantag av ca 200 timmars planerad kontroll. För att inte få en svårhanterlig "kontrolltidsskuld" till de företag som inte hann få sitt besök, har Miljö och hälsa begärt att få flytta motsvarande intäkt från årsavgifter till 2016. Fokusområden inom livsmedelskontrollen har bland annat varit att kontrollera företagens information om allergener samt kontroll av märkning hos kosttillskott. Projektet för att minska matsvinnet hos de största lämnarna av matavfall har också flyttats till 2016 eftersom livsmedelskontrollen måste prioriteras före andra aktiviteter utifrån risker för allmänheten. Under året har ca 87 % av de planerade livsmedelskontrollerna hos riskklassade anläggningar genomförts (482 inspektioner). Därmed nåddes inte det nationella målet som gäller från 2016, att alla kontrollmyndigheter ska verifiera att de till 90 % följer sin uppsatta plan för livsmedelskontroller. Utöver tillsyn och kontroll har Miljö och hälsa deltagit i arbetet med att ta fram en ny avfallsplan, vattenplan för Storsjön och även påbörjat arbetet med att bilda kommunalt naturreservat i Lillsjön.

För Trafik, park och lantmäteri har klimatets påverkan märkts även under 2015. Den snöfattiga vintern har inneburit att kostnaderna för snöröjningen blev lägre än för ett så kallat normalår. Ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken har, genom skatteväxling, överförts till regionen och sedan starten av höstterminen får alla 6-19 åringar ett ungdomskort. Under 2015 har hastighetsplanen, som nämnden beslutade om 2014, förverkligats. Antalet parkeringsvakter har utökats vilket medfört en högre betalningsmoral som resulterat i högre intäkter för parkeringsverksamheten. Entreprenadarbetet med viadukt Söder har påbörjats och bättre cykelförbindelser har byggts mellan Norr och Lugnvik samt till Frösö park. På Odenskogsvägen uppfördes

kommunens andra cykelöverfart.

Under hösten 2015 invigdes även det nyrenoverade torget på Körfältet. Arbetet med trädförnyelse av gatualléerna längs Regementsgatan påbörjades samt anläggandet av nya parkgolfbanor vid Badhusparkens café i samarbete med Frösö IF. Inom årets fokusområde, Odensala-Torvalla, har tillgängligheten förbättrats, bland annat entréerna till lekplatserna. Ett större röjningsarbete har genomförts i bostadsområdena i Östra Odensala efter samråd med boende.

Grön Trafik har under 2015 genomfört en förstudie om barns och ungdomars resvanor inför införandet av ungdomskort. Projekt rörande utlåning av elcyklar i grönare resor, 100 vintertrampare och European Cycling Challenge har genomförts. Östersunds kommun placerade sig som fjärde bästa cykelstad i den internationella cykelkampanjen där de gällde att cykla flest kilometer per invånare. Avdelningen har också infört ett låneecykelsystem, satt upp två nya cykelpumpar och nya cykelställ, varav en Car Bike Port på Storgatan.

Kommunen vann under året European Mobility Week Award för 2014 års kampanj vilket bland annat resulterade i besök från nationella samordnare från hela Europa inklusive EU-kommissionen. Den Europeiska Trafikantveckan arrangerades även 2015 med bland annat ett välbesökt klimatseminarium som också sändes i SVT. Green Highway har presenterat sitt arbete för fossilbränslefria transporter vid ett Zero Emission seminarium i Wien. Östersunds kommun placerade sig som nummer tio i Trivectors (ett konsultföretag specialiserat på hållbara transporter) undersökning SHIFT (en metod för att mäta hållbara transporter) avseende hur hållbart stadens transportssystem är. Satsningen på eltrafik presenterades av Trivector som ett gott exempel på Trivectors Almedalsseminarium.

För kart- och gisverksamheten samt för den kommunala lantmäterimyndigheten har det under de senaste åren skett en markant ökning i antalet inkommande ärenden. Ökningen kan relateras till det ökande byggandet i kommunen. Avdelningen ser ett stort behov av rekrytering, speciellt inom det kommunala lantmäteriet.

Årets resultat verksamhet

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Nämnden har 19 verksamhetsmål, nio av dem uppfyller nämnden, fem uppfylls inte och fem mål utgår. Personalmålen utgår 2015 då ingen uppföljning kan ske på grund av att ingen medarbetarundersökning genomförts under året. Även målet gällande grönytefaktor i detaljplaner utgår då inga planer bedömts lämpliga under året. Målsättningen att hålla beslutade handläggningstider i 95 % av ärendena nås i 10 av 14 ärendetyper vilket är på samma nivå som 2014. Handläggningstiderna nås inte i förrättningar gällande fastighetsbildning av vikt för näringslivet 180 dagar, förrättning för nybyggnad för permanent bostad 120 dagar, grundkartor 60 dagar och detaljplaner 365 dagar. Antalet ärenden är väldigt få i dessa ärendetyper och en detaljplan fördröjdes på grund av prövning av rivningslov inom planområdet samt handläggningstiderna för lantmäteriförrättningar kommer avdelningen att rekrytera ytterligare lantmätare. För andra året i följd har avdelningen Plan och bygg uppfyllt de högt ställda målsättningarna för handläggningstider i bygglovärenden, där 96 % respektive 98 % av alla inkomna ärenden beslutats inom 21 respektive 70 dagar från komplett ärende och för första gången uppfyller avdelningen Miljö och hälsa målsättningarna gällande handläggningstid för alla sina sex ärendetyper.

Nämndens målsättning för underhållsbeläggning uppfylls med 2,7 % (ett medelvärde under en löpande treårs period) och energiförbrukningen för gatubelysningen minskar med 3,7 %. Totalt har energiförbrukningen minskat med 22 % sedan energieffektiviseringsprojektet påbörjades 2010. Glädjande nog uppfylls målet kring bemötande för första gången sedan enkäten infördes 2004 och 98,2 % är nöjda med bemötandet. Målen att de 30 mest energiintensiva verksamheterna ska minska sin energianvändning genom energirådgivning och att de 30 största lämnarna av matavfall ska få information om hur man kan förebygga matsvinn har inte kunnat uppfyllas, främst på grund av personalvakanser inom Miljö och hälsa.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
I Östersund finns tillgång till attraktiva boenden i både stad och på landsbygd anpassade för livets olika faser. (Mål från tillväxtprogrammet)	
Miljö- och samhällsnämndens effektmål Detaljplaneringen bidrar med nya attraktiva bostäder.	Resultat Antal nya bostäder i planer = 68 st Antal nya bostäder i bygglov = 431 st Antal nya bostäder genom ombyggnad i stadskärnan. = 11 st. Målet är uppfyllt.
Planering och byggande ska skapa ett attraktivt Östersund med en god bebyggd miljö och hög arkitektonisk kvalitet. (Mål från översiktsplan)	
Minst två detaljplaner per år innehåller skydds- eller varsamhetsbestämmelser för kulturhistoriskt värdefull miljö.	Resultat Antal detaljplaner = 3 st. (Söder 1:16, Byalaget 27 och Stallet 8). Målet är uppfyllt.
Kommunens transportsystem är tillgängligt och säkert för alla. (Mål från plan för trafik)	
Säkerhetshöjande åtgärder vidtas för de 10 farligaste korsningarna senast 2015. Härvid ska den återstående korsningen åtgärdas 2015. (Två korsningar åtgärdades 2012, 5 åtgärdades 2013, 2 är planerade under 2014.)	Resultat Antal åtgärdade korsningar 2015. 10 korsningar åtgärdades 2014. Målet är uppfyllt.
Åtgärdsintervallen för underhållsbeläggning av gator är minst 2,5 % per år.	Resultat Åtgärdsintervallen de tre senaste åren, underhållsbeläggning i % av den totala ytan. Utfall 2015 = 2,7%. Målet är uppfyllt.
Östersunds kommun driver att aktivt och samordnat naturvårdsarbete för att bevara och stärka den biologiska mångfalden inom kommunens naturmiljöer. (Mål från plan för naturvård och park.)	
Områden får status som natur- och/eller kulturresevat i syfte att långsiktigt bevara våra mest värdefulla natur- och kulturmiljöer.	Resultat Beslutsunderlag klart till kommunfullmäktige under planperioden. Arbetet är påbörjat 2015 och målet bedöms uppfyllas inom planperioden.
I större detaljplaner används grönytefaktor för att säkerställa tillräckliga grönytor.	Resultat Antal planer där grönytefaktor används. Målet utgår då ingen av årets antagna planer har bedömts lämpliga att reglera grönytefaktor i.

<p>Det goda vattnet är rent, hälsosamt och gott, med säker tillgång på ett långsiktigt hållbart sätt. Rent vatten innebär att alla kan använda vattnet oavsett om det är till dricksvatten, i verksamheter eller till fritidsaktiviteter. (Mål från plan för vatten och avlopp.)</p>	
<p>För att förbättra förutsättningar för rent vatten och förhindra översvämningar tas en ansvarsfördelning fram mellan kommunens olika roller (VA-huvudman, mottagare av dagvatten på grönområden, gatuhållare mm) och fastighetsägare för att klargöra ansvaret för åtgärder.</p>	<p>Resultat Färdig ansvarsfördelning. Arbetet med VA-planen, där ansvarsfördelningen ingår, är precis påbörjat. Målet är inte uppfyllt.</p>
<p>Verksamheten präglas av rättssäkerhet och effektivitet. (Servicedeklarationer)</p>	
<p>Handläggningstider överstiger inte, i 95 % av inkomna ärenden, fastställt antal dagar enligt servicedeklarationerna.</p>	<p>Resultat Antal ärendetyper (totalt 14 st) som uppfyller 95 %. Av 14 ärendetyper uppfylls handläggningstiden i 10 st. Målet är inte uppfyllt.</p>
<p>Andel nöjda med bemötande är inte lägre än 98 %.</p>	<p>Resultat Resultat från kvalitetsutvärderingar, andel nöjda med bemötande. Utfall 2015 = 98,2%. Målet är uppfyllt</p>
<p>Ekologiskt hållbart samhälle</p>	
<p>Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.</p>	
<p>Elförbrukningen för gatubelysningen minskar med 2 % jfm med 2014.</p>	<p>Resultat Elförbrukning i kWh 2015 jfm med 2014. Minskning med 3,7 % = 203 722 kWh. Målet är uppfyllt.</p>
<p>I detaljplaner med nyproduktion av bostäder väljs lokalisering så att god tillgänglighet finns till kollektivtrafik. Detta uppnås för minst 75 % av bostäderna.</p>	<p>Resultat Andel bostäder i detaljplan lokaliserade inom 300 meter (fågelvägen) från hållplats som trafikerar med minst 15/8/6 turer per vardag/lördag/söndag i vardera riktning. Utfall 2015 = 100%, av 68 bostäder uppfyller alla kriterierna. Målet är uppfyllt.</p>
<p>De 30 mest energiintensiva verksamheterna i Östersund (geografiska området) får senast 2015 krav på att minska sin energianvändning med 20 % till 2020 jfm med 2008. Dessa företag erbjuds energirådgivning.</p>	<p>Resultat Antal verksamheter som får krav på minskning av energianvändning. Verksamhetsutövarna är identifierade och har fått information, men fyra har inte kunnat besökas under 2015. Målet är inte uppfyllt.</p>
<p>De 30 största lämnarna av matavfall får information om olika sätt att förebygga matsvinn och kontroll att de arbetar efter de allmänna hänsynsreglerna i Miljöbalken.</p>	<p>Resultat Antalet kontroller där matsvinnet är en del av kontrollen. P g a resursbrist (vakanser) under året inom livsmedelsgruppen prioriteras livsmedelskontroller. Projektet flyttas till 2016. Målet är inte uppfyllt.</p>

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSNÄMNDEN

Cykeltrafik ökar med 2 %.	Resultat Antalet cykelresor enligt mätpunkt i Badhusparken 2015 jfm med 2014. Utfall 2015 = -0,5%. Sommaren 2015 var kall vilket kan vara en del av förklaringen till minskningen. Målet är inte uppfyllt.
I Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.	
Tre branscher får tillsyn inom kemikalieområdet för att minska påverkan av farliga kemikalier och varor.	Resultat Tre branscher har fått tillsyn; färghandel, målerier och lackerare. Målet är uppfyllt.

Resultat, indikatorer

Totalt har antalet ärenden ökat med drygt 5 % inom nämndens verksamhetsområde jämfört med 2014, totalt har 6 404 ärenden registrerats. Antalet bussresor inom tätort har ökat med 4,8 % men minskat något på landsbygden, -1,2 %, och antalet elbilar fortsätter att öka inom Östersunds kommun (det geografiska området). Sjukfrånvaron har tyvärr ökat, från 4,0 % till 5,7 %, men jämfört med utfallet vid delårsbokslutet per augusti har det minskat med 1,2%. Av den totala sjukfrånvaron är 55,9% långtidssjukskrivningar. En medarbetare är långtidssjukskriven på heltid, vilket är på samma nivå som 2014 och sjukskrivningen är ej arbetsrelaterad.

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Verksamhet			
Antal inkomna ärenden (2010 tillkom lägenhetsregistrering.)	6 097	6 086	6 404
Handläggningstider ska i 95% av inkomna ärenden inte överstiga fastställt antal dagar enligt servicedeklarationer	Uppfylls i 7 av 14 ärendetyper	Uppfylls i 10 av 14 ärendetyper	Uppfylls i 10 av 14 ärendetyper
Resultat från kvalitetsutvärderingar, andel nöjda med bemötande.	96,5 %	95,8 %	98,2 %
Antal antagna planer	23	18	15
Antal nya bostäder i detaljplaner. (Nytt för 2015)	-	582	68
Antal nya bostäder i bygglov. (Nytt för 2015)	-	141	431
Antal nya bostäder genom ombyggnation i stadskärnan. (Nytt för 2015)	-	6	11
Åtgärdsinterfall underhållsbeläggningar, år.	48	55	45
Totalt antal km GC-väg, varav antal km nyproduktion.	96,1 / 2,7	112 / 0,9	114 / 2,2
Kostnad för gator per invånare, kr.	620	590	624
Säkerhetshöjande åtgärder vidtas för de 10 farligaste korsningarna senast 2015, antal.	5	3	Målet uppnått 2014
Antal polisrapporterade trafikolyckor, varav antal personskador och antal döda.	60 / 59 / 0	52 / 75 / 0	47 / 73 / 0
Elförbrukning gatubelysning kwh och årlig minskning i % samt total minskning sedan 2010.	5 716 255 / 7,8 %	5 528 719 / / 3,3 % / 18,7 %	5 324 997 / / 3,7 % / 22 %
Antal bussresor tätort (tusental)	3 141	3 258	3 413
Antal bussresor landsbygd (tusental)	467	486	480
Kostnad för busstrafik per invånare, kr	651	693	Skatteväxlat
Kostnad för färdtjänst per invånare, kr	215	203	193

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSNÄMNDEN

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Verksamhet			
	MB 2007; 2 564	MB 2007; 2 632	MB 2007; 2 710
Antal registrerade miljöbilar. (Från 2013 är det en ny nationell miljöbilsdefinition.)	MB2013; 200	MB2013; 464	MB2013; 584
	Totalt; 2 764	Totalt; 3 096	Totalt; 3 292
Antal elbilar i Östersunds kommun (geografiskt område)	Ökning från 36 till 47 bilar = 30,5%	Ökning från 47 till 88 bilar = 87%	Ökning från 88 till 165 = 88%
Cykeltrafiken ska öka med 2 %.	5,9%	2,4 %	-0,5%
Kvalitetsnormen avseende utomhusluften uppfylls.	Ja	Ja	Ja
Folkhälsa			
Antal parkbänkar och offentliga toaletter.	1 020 / 6	1 066 / 6	1 073 / 6
Ambassadörsindex enligt medarbetarundersökning.	19 %	32 %	Inget resultat 2015.
Arbetar aktivt med likabehandling, värde enligt medarbetarundersökning.	67	71	Inget resultat 2015.
Andel utomnordisk bakgrund.	1,3	1,4	1,3
Stressindex enligt medarbetarundersökning.			Inget resultat 2015.
	68	68	2015.
Sjukfrånvaron i % av tillgänglig ordinarie arbetstid.	4,9 %	4,0 %	5,7%

Årets resultat ekonomi

Drift

Förvaltningens driftsresultat är ett överskott jämfört budget på 3,5 miljoner kronor och består till största delen av nytt livsmedelsavtal. Temporärt lägre omkostnader och vakanser är två andra delar som bidrar.

Investeringar

Investeringar som gjorts under året är licenser samt reinvesteringar i IT-miljön, köks- och städutrustning.

Resultaträkning

mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	55,0	56,5	58
Kostnader	-197,2	-201,3	-170,7
Kommunbidrag, årsbudget	148,2	149,5	117,7
Kommunbidrag, tilläggsbudget	1,1	3,5	0,5
Resultat	7,1	8,2	5,5

Investeringar

mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Investeringar	30,5	18,0	18,6
Investeringsbudget	32,9	24,6	48,2

Framtid

Miljö- och samhällsnämnden ser ett fortsatt högt inflöde av nya ärenden, både vad gäller bygglov och detaljplaner. Bygglov och detaljplaner för nya bostäder kommer att utgöra en stor del av arbetet, vilket stämmer väl med målsättningen i Tillväxtplanen. Arbetet med fördjupad översiktsplan för stadsdel Knytta fortsätter. Ett annat större arbete som inleds är bostadsområdet Frösö Park som, tack vare ändrade bullerregler, är möjligt att planlägga för bostäder trots närheten till flygplatsen. Rekrytering av tre nya handläggare är på gång.

Miljö- och samhällsnämnden kommer, inom ramen för Miljö och hälsas verksamhet, att arbeta med processkartläggning i syfte att öka rättssäkerheten mot företag och privatpersoner. Avdelningen kommer också att göra en översyn av behovsutredning, taxa och delegationsordning samt ta fram rutiner för tillsyn av animaliska biprodukter och arbeta med kommunens VA-plan. Utöver detta ska avdelningen ta fram en plan för att sprida goda exempel från tillsyn och kontroll. Livsmedel kommer att fokusera på branschkontroller, dricksvatten, fusk, riksprojekt, minskat matsvinn och att färdigställa beredningsplanen. Hälsoskydd följer upp städning och smittskydd i skolor och förskolor, arbetar för elevers ökade delaktighet i sin skolmiljö och hjälper till att ta fram handlingsplaner för giffri förskola. Hälsoskydd ska också bedriva tillsyn på asylboenden och bassängbad (underhåll och ventilation), mäta CO₂ i samlingslokaler samt inventera avlopp. Miljöskydd ska arbeta med bildandet av naturreservat i Lillsjön, handlingsplan för naturvård och park och utvärdering av miljöövervakning. Tillsyn ska bedrivas med fokus på kemikalier, dagvatten och energieffektivisering. Miljöskydd ska också ta fram en strategi för hur man arbetar med förorenad mark och utveckla planarbetet med fokus på det hållbara Östersund.

Inom de närmaste åren planerar Miljö- och samhällsnämnden att bygga ett antal expresscykelvägar fortsätta arbetet med förnyelsen av gatubelysningsanläggningen och 2016 är ett år då nämnden har ökade resurser för underhållsbeläggning. Förhandlingar med Jämtkraft avseende ledningar i offentlig mark pågår och utfallet av dessa har stor ekonomisk betydelse. Ett annat område som kan få ekonomisk betydelse för nämnden är avtalet som slutits mellan IP Only och Östersunds kommun. Parkdriften riktas under 2016 mot fokusområde Frösön, d v s inom detta geografiska område utförs en mängd samlade periodiska underhålls-

åtgärder. Inför sommaren kommer de nya golfbanorna vid Badhusparkens café och nya bryggor i centralt läge att färdigställas. Förnyelse av allén längs Regementsgatan fortsätter och Trafik, park och lantmäteri planerar för nya anläggningar i parkområdena i Norr och på Remonthagen och arbetet beräknas starta under året. Även arbetet inför bildandet av Lillsjöns naturreservat kommer att påbörjas under året. Avdelningen fortsätter att ta fram underhållsplaner för samtliga anläggningar inom nämndens ansvarsområde och planerar även att upprätta en enkel affärsplan för mät- och GIS-verksamheten. På den kommunala lantmäterimyndigheten är det av stor betydelse att genomföra planerade rekryteringar. Grön trafik fortsätter arbetet med omställning av transportsystemet och ett antal projekt har beviljats medfinansiering. Bland annat har Green Highway-projektet beviljats medel inom ramen för Interregs Sverige-Norge-program och finansiering till ett nytt laddinfrastrukturprojekt för elbilar har beviljats av Naturvårdsverket inom ramen för Klimatklivet. Grön Trafik har också sökt och beviljats medel från Tillväxtverket till det regionala projektet Funktionella Mittstråket där Östersund ingår. Projektet avser expresscykelvägar och förbättrad tåginfrastruktur. Slutligen har Trafikverket, i Stadsmiljöavtalet, beviljat en ansökan om en elbusslinje i Östersund.

Florian Stamm
Ordförande

Lars Andersson
Förvaltningschef

Kultur- och fritidsnämnden

Viktiga händelser under året

- Under året beslutades att en biblioteksfilial ska öppnas i Lit 2016.
- I och med att Jämtkraft Arena kommer att vara Allsvensk arena 2016 har ett arbete påbörjats att genomföra åtgärder för att arenan ska uppfylla fotbollsförbundets krav samt tillgodose önskemål från ÖFK.
- Under året har Kulturskolan startat upp verksamheten El Sistema vid Ängsmoskolan i Torvalla.
- Under året har nämnden genomfört planerat och oplanerat underhåll vid nämndens anläggningar och maskiner till en kostnad av 2 350 tkr.
- Under året har nämnden stött ett stort antal stora arrangemang såsom världscup i längd och skidskytte, B-VM i kälkhockey samt en rad kulturarrangemang.
- Investeringarna vid skidstadion har fortsatt under året med flera åtgärder i spårområdet samt asfaltering av samtliga rullskidbanor.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Utfall målluppfyllelse

Av nämndens 17 mål är: 11 mål uppfyllda, 5 mål inte uppfyllda och 1 mål inte mätbart. När det gäller målen som inte har uppnåtts är det några som är svårare att påverka. Det gäller vädret som styr öppethållandet och längd på säsongen i våra slalombackar. Det gäller även hur många föreningar som erbjuder verksamhet i vilken både flickor och pojkar deltar samt hur många som söker till kulturskolan. För kulturskolan som inte har uppnått målet om jämställdhet har ett arbete påbörjats under året. Många av målen som har uppnåtts har uppnåtts med god marginal. Noterbart är att båda miljömålen har nått önskat resultat.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: I Östersund är kulturen en drivkraft för utveckling där alla har tillgång till upplevelser och möjlighet att själva skapa och uttrycka sig	
Nämndens effektmål Minst 75 % av de elever, som fyllt 10 år och söker till kulturskolan, erbjuds plats bland sina tre val.	Målet är uppnått. 75,3% av de elever som fyllt 10 år har erbjudits plats på Kulturskolan.
Nämndens effektmål Kulturskolan erbjuder musikgrundkurser till elever i grundskolans årskurser 2 och 3 vid 10 skolor (dvs 42% av skolorna) under 2015.	Målet är uppnått. Redan under våren 2015 var 14 skolor med i Kulturskolans grundkurser. Under hösten var 9 skolor med i grundkurser och 17 skolor deltog i höstens upplaga av Tvåornas kör som avslutades med två konserter den 2 december.
Nämndens effektmål Antal betalande elever i kulturskolan ska vara minst 1.000 stycken.	Målet är inte uppnått. 840 elever har varit inskrivna under året.
Nämndens effektmål: Biblioteket som mötesplats ska stärkas, antalet besökare ska vara oförändrat i förhållande till 2013.	Målet är inte uppnått. Biblioteket har totalt haft 322.549 fysiska besökare en minskning jämfört med 2013 (355.950). Minskningen beror till viss del på att man lånar om böcker via webben. Besöken på webben har ökat jämfört med tidigare år. År 2015 var det 373.774 besökare jämfört med 311.098 år 2014.
Nämndens effektmål: Kulturskolan ska arbeta för ökad jämställdhet i sin verksamhet.	Målet är inte uppnått. Av de betalande eleverna på Kulturskolan är 37% killar och 63% tjejer. Verksamheten har inlett ett pedagogiskt arbete som förhoppningsvis bär frukt i framtiden.
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Kulturen utvecklas och kulturella uttrycksformer ökar vilket bidrar till lokal och regional utveckling, skapande och bevarande av positiva livsmiljöer och förbättring av folkhälsan.	
Nämndens effektmål: Biblioteket ska genomföra minst 350 aktiviteter, varav 200 stycken ska vara riktade till barn och unga.	Målet är uppnått. Biblioteket har genomfört 568 aktiviteter varav 344 för barn och unga.

Nämndens effektmål: Kulturskolan ska genomföra minst 35 framträdanden.	Målet är uppnått. Redan under våren 2015 nådde Kulturskolan målet med 35 framträdanden (37 st) och under hösten framträder Kulturskolan vid 26 olika tillfällen. Totalt 63 framträdanden under budgetåret 2015.
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: De som besöker kommunens anläggningar upplever att de känner sig välkomna och att de får god service	
Nämndens effektmål: Nämnden utarbetar minst en servicedeklaration för att tydliggöra servicenivån i idrotts- och sportanläggningar.	Målet är uppnått. En servicedeklaration som gäller skidspåren har framställts under året.
Nämndens effektmål: Andelen nöjda besökare vid Huvudbiblioteket, Rådhusgatan ska vara minst 95%.	En enkätundersökning görs vartannat år. Senaste mätningen gjordes november 2014 och då var det 96% nöjda besökare.
Nämndens effektmål: Nyttjandegraden i idrottshallar fredagskvällar och helger ska vara minst 45% av tillgänglig tid.	Målet har i stort sett uppnåtts under året. Nyttjandegraden har genomsnittligt under två mätveckor uppgått till 44,9% av tillgänglig tid.
Nämndens effektmål: Antalet besökare vid Gustavsbergsbacken/Ladängen 2014/2015 ska vara oförändrad eller högre än säsongen 2012/2013.	Målet är ej uppnått. Antalet besökare är lägre för säsongen 2014/2015 än för säsongen 2012/2013. Beror framför allt på mildare väder med kortare säsong.
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Flickor och pojkar, män och kvinnor upplever att de utifrån behov och intresse har samma förutsättningar att utöva idrott, motion och rekreation.	
Nämndens effektmål: Både flickor och pojkar erbjuds verksamhet i de föreningar som söker aktivitetsstöd.	Målet har inte uppnåtts under året. Mätning är gjord på de föreningar som sökt verksamhetsbidrag våren 2015. 65 föreningar, d v s 96%, erbjuder verksamhet för både flickor och pojkar. 63 föreningar, d v s 93%, har verksamheter i vilka både flickor och pojkar deltar.
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Östersund genomför arrangemang på hög nivå.	
Nämndens effektmål: De föreningar som genomför arrangemang på hög nivå ska känna att anläggningen motsvarar arrangörens förväntningar.	Målet är uppnått. Nämndens anläggningar fungerar väl för genomförda arrangemang, vilket framgår av gjorda redovisningar. Exempelvis är B-VM i kälkhockey ett arrangemang som har genomförts med mycket goda vitsord om Östersund Arena. Enligt arrangörernas omdöme är det en arena som är anpassad för verksamhet och besökare med olika funktionsnedsättningar. När det gäller Skidstadion och dess nya Medicenter, som tagits väl emot för skidskytte WC, har den också fungerat bra för världscupen i längdskidor, som blev en succé.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Hälsa och arbetsmiljö: arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Nämndens effektmål Sjukfrånvaron överstiger inte 3%.

Målet är uppnått. Resultatet för år 2015 blev 2,4%.

Ekologiskt hållbart samhälle

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Nämndens effektmål EcoDriving ska användas vid skötsel av nämnden anläggningar.

Resultatet är uppnått. Antal fast anställda som har genomgått utbildningen EcoDriving är 100%.

Nämndens effektmål: Antalet körda kilometer under 2015 med egen bil där bilersättning utbetalats skall minska med 2% jämfört med 2013.

Målet är uppnått. Antal körda kilometer under 2015 har minskat med 8,75% jämfört med 2013.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål: I Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.

Nämndens effektmål Idrottsföreningar som får arrangemangsstöd vid större arrangemang ska upprätta en miljöplan.

Målet är uppnått. 9 st större arrangemang med miljöplaner som upprättats under 2015.

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Antal besök på kultur- och fritidsnämndens hemsida ¹	452 346	439 391	489 367
Antal framtagna servicedeklarationer	0	0	1
Idrott			
Antal besökare Storsjöbadet	250 057	267 788 st	257.981 st
Antal besökare Östberget ²	12 265 st	6 915 st	6 247 st
Nyttjandegrad idrottshallar, barn och ungdomar ³	v. 12, 79 %	v.12, 77%	v.12, 79%
	v. 46, 76 %	v.46, 76%	v.46, 82%
Nyttjandegraden i idrottshallar fredagskvällar och helger	v. 12, 42 %	v. 12, 38 %	v. 12, 46 %
	v. 46, 41 %	v. 46, 40 %	v. 46, 43%
Hur många tim/vecka har kommunens simhall öppet utöver tiden 08-17 vardagar	44 tim	44 tim	44 tim
Antal stora arrangemang och arrangemang på hög nivå	6	9	9
Andel föreningar som känner att anläggningen motsvarar deras förväntningar	Ej mätt	100%	100%
Kultur/Bibliotek			
Antal besökare huvudbiblioteket	268 721	257 138	231 268
Antal besökare områdesbiblioteken	63 682	67 188	66 471
Antal besökare biblioteksbussen	23 547	24 357	24 810
Antal besökare bibliotekets hemsida/webbplats ⁴	308 154	311 098	373 774
Antal utlån tryckta böcker, tidningar och tidskrifter	389 842	389 007	396 917
Antal utlån AV-medier	90 375	80 638	75 732
- varav E-böcker	14 932	14 119	14 017
Antal lån/invånare i förh till riksgenomsnittet ⁵	8,08 / 6,9	7,78 / 6,47	7,78/xx
Nämndens kostnad per antal registrerade boklån	40,10 kr	41,40 kr	42,2 kr
Hur många tim/vecka har huvudbiblioteket i kommunen öppet utöver tiden 08-17 vardagar	17 tim	17 tim	17 tim
Antal aktiviteter varav riktade till barn och unga	Totalt 346 Till unga 200	Totalt 484 Till unga 303	Totalt 568 Till unga 344
Andel nöjda besökare vid huvudbiblioteket, Rådhusgatan	Ej mätt	96 %	Ej mätt
Andel pojkar respektive flickor i kulturskolan	P 36%	P 38%	P 37%
	F 64%	F 62%	F 63%
Storsjöteatern⁶			
Antal besökare	55 798 st	57 235 st	55 519 st
- varav kulturarrangemang	21 261 st	22 100 st	20 000 st
Antal uthyringsdagar Storsjöteatern	233	229	215
- varav föreställningar ⁷	109	155	135

1. I denna siffra ingår inte Östersunds bibliotek, Storsjöteatern, samt Storsjöbadet (badet är med fram till sep -13).

2. Kan mätas först säsongen 2012/2013 då nytt liftkortssystem infördes.

3. Fördelning tim/vecka kl. 17-20 barn- och ungdom.

4. Den nya webbplatsen Bibliotek mitt startade i maj 2011 varför bibliotekets egna hemsida släckts ned.

5. Statistiken räknas fram på ett nytt sätt enligt Kungliga bibliotekets direktiv från 2013. Om vi räknar på samma sätt för 2012 blir motsvarande siffra 295 484 stycken besök.

6. Storsjöteatern bytte datasystem 2015 så endast ungefärliga siffror kunde ges.

7. År 2015 mättes antalet kulturföreställningar.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Kulturskolan			
Andel elever som fyllt 10 år och erbjudits plats bland sina tre val i förhållande till totala antalet sökande i åldersgruppen %	96 %	94 %	---
Andel elever som fyllt 10 år och erhållit plats bland sina tre val i förhållande till totala antalet sökande i åldersgruppen %	88 %	85 %	75,3%
Andel skolor med kulturskolans musikgrundkurs jämfört med totalt antal skolor i kommunen	63 %	62 %	62%
Andel elever som deltar i musikgrundkurser	36 %	63 %	63%
Antal betalande elever kulturskolan (inkl syskonrabatt)	922	882	840
Nämndens kostnad per betalande elev i kulturskolan	12 223 kr	13 078 kr	15 473 kr
Antal framträdanden av kulturskolans ensembler, teatergrupper, körer och orkestrar	37 st	39 st	63 st
Föreningar			
Antal kulturföreningar som erhållit årsbidrag ⁸ , st	46	43	42
Antal arrangemang som erhållit arrangemangsbidrag:			
- Antal konserter	12	22	22
- Antal teaterföreställningar	8	3	3
- Antal övr. kulturarrangemang	26	10	22
Antal idrottsföreningar som erhållit verksamhetsbidrag (aktivitetsstöd)	71	72	71
Antal och andel föreningar som erbjuder verksamhet för både flickor och pojkar	98 st 97 %	90 st 95 %	82 st 96 %
Antal och andel föreningar som har verksamhet i vilken både flickor och pojkar deltar	89 st 85 %	87 st 92 %	76 st 92 %
Folkhälsa			
Andel 13-åringar som motionerar/idrottar på fritiden 3-4 ggr/v eller mer ⁹ , %	F 66% P 57% Totalt 61%	F 60% P 61% Totalt 61%	---
Andel elever i åk 8 som är aktiv medlem i en förening (LUPP ¹⁰), %			----
Andel elever i åk 8 som är aktiv medlem i en idrottsförening (LUPP), %			---
Miljö			
Antal arrangörer som vid större idrottsarrangemang upprättat en miljöplan	6	9	9
Antalet körda kilometer med egen bil	35 558 km	34 079 km	32 045 km
Andel utbildade i EcoDriving	Ej mätt	96 %	100%
Andel minskad elförbrukning vid nämndens anläggningar i förhållande till föregående år:			
1. Sporthallen	-2,4 %	+0,1 %	+6 %
2. Huvudbiblioteket	-2,2 %	+3,1 % ⁶	-6 %

8. Kulturföreningar och hembygdsföreningar

9. Undersökning genomfördes inte 2015.

10. LUPP undersökningar ska göras var tredje år men 2015 gjordes ingen.

6. Bibliotekets elförbrukning har ökat 2014 på grund av fläktarna i bibliotekets magasin som går dygnet runt för att hålla radonhalterna inom godkända gränsvärden.

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Personal			
Medarbetarindex	80	78	---
Andelen medarbetare som har individuell utvecklingsplan	40,5 %	56,8 %	---
Värdet av medarbetarundersökningens fråga "arbetar aktivt med likabehandling"	78	74	---
Sjukfrånvaro	3,3 %	2,6 %	2,5%
Stressindex	68	71	---

Resultat, indikatorer	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014
Antal lån/invånare i förhållande till riksgenomsnittet		8,08 / 6,9	7,78 / 6,47

Årets resultat ekonomi

Drift

Årets resultat är +4 288 tkr varav +283 tkr är överskott av kapitalkostnader som kommer att regleras i samband med apriluppföljningen 2016. Nämndens överskott avseende drift är +4 005 tkr. Nämndens resultat för 2015 påverkas bl a av:

- Lägre kostnader för bidrag till föreningar cirka 700 tkr.
- Lägre personalkostnader (fr a vakanser) cirka 1 160 tkr.
- Ej genomfört underhåll enligt underhållsplan cirka 500 tkr.
- Högre intäkter Storsjöbadet, cirka 900 tkr.
- Lägre kostnader på vissa andra verksamheter 700 tkr.

Investeringar

- Nämnden har beviljats ombudgetering avseende traktor inklusive bandaggregat, 2 400 tkr och skidstadion, 1 000 tkr.
- I samband med bokslut har även en omföring skett till 2016 med 8 000 tkr avseende om- och tillbyggnaden av Sporthallen.
- Nämnden har inte genomfört breddning av a-plan på Jämtkraft Arena för att uppnå FIFA-standard.
- Avslutade investeringar inom budget är nytt sågsån till snöupplaget vid Östersunds skidstadion, 1 325 tkr, utrustning till kulturskolan, 270 tkr, gräsklippare till Hofvallen, 665 tkr, pistmaskin Östberget, 2 473 tkr, skidstadion etapp 2, 4 767 tkr, spelbara gräsytor, 1 368 tkr, inventarier och övrigt, 75 tkr

Resultaträkning	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
mnr			
Intäkter	2,5	2,8	16,1
Kostnader	-109,0	-129,7	-149,7
Kommunbidrag, årsbudget	110,4	114,4	135,6
Kommunbidrag, tilläggsbudget	-0,9	14	2,3
Resultat	3,0	1,5	4,3

Investeringar	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
mnr			
Investeringar	11,2	62,9	15,1*
Investeringsbudget	19,3	70,0	70,6

* I investeringsutfallet för 2015 ingår en försäljning av Jämtkraft Arena som påverkar resultatet med 40,1 Mnr.

Framtid

- Översyn interna överenskommelser och externa avtal utifrån kommunrevisionens påpekanden.
- Fortsatt utredning av utveckling av Östberget med slalombackarna Ladängen och Gustavsbergsbacken.
- Fortsatta investeringar vid nämndens anläggningar bl a Skidstadion för kunna stå värd för WC och VM i skidskytte, WC i längskidor samt vara attraktiv för skiduniversitetet, föreningar, allmänhet och näringsliv.
- Slutföra investeringar i om- och tillbyggnad av Sporthallen.
- Resurser för underhåll och drift av nämndens anläggningar. Nämnden har senaste året fått viss kompensation, men för att täcka ökade kostnader krävs utökad ram.
- Flera anläggningar inom nämndens ansvarsområde behöver diskuteras i ett utvecklingsperspektiv och som kräver investeringar, däribland Storsjöbadet och Litsbacken.
- Delta i det fortsatta arbetet utifrån det som framkommit i kommunstyrelsens utredningen om kulturhus i Östersund.
- Resurser för att kunna utveckla dialogen med de alltför många föreningar som idag professionaliseras och som på ett aktivt sätt nyttjar nämndens anläggningar för att kunna bygga en långsiktig ekonomi för sin verksamhet.
- Fortsätta utveckla kulturskolans verksamhet för att tillgängliggöra verksamheten för fler elever samt nå barn och unga som normalt inte deltar i kulturskolans verksamhet.
- Kulturskolan kommer att fortsätta dialogen med Jämtlands gymnasium rörande samnyttjande av lokaler inom gymnasiecampus.
- Under 2016 genomföra en översyn av bidrag på kulturområdet för att bl a möjliggöra för de som inte är organiserade i förening att söka bidrag.
- Följa utvecklingen av stora arrangemang för att långsiktigt kunna prioritera utifrån tillgängliga ekonomiska resurser.
- Utöka självservicemöjligheterna för de som nyttjar nämndens anläggningar avseende bidragsansökningar, bokningar etc.
- Starta upp en biblioteksfilial i Lit under 2016.

Kultur- och fritidsnämnden avser att bidra till tillväxten för Östersunds kommun och genom satsningar som gör kommunen mer attraktiv för familjer att flytta till men även för turister att besök vinter- och sommartid. Satsningar inom kulturens och fritidens område är också verksamma bidrag till Östersunds fortsatta utveckling.

Karin Thomasson
Ordförande

Johan Palm
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden

Viktiga händelser under året

Det har varit fortsatt fokus på stöd för barns och elevers lärande. Stödsystem för uppföljning och analys är tillgängliga för verksamheten. Utbildningsinsatser har gjorts och fortsätter.

Fleråriga utvecklingsområden har identifierats och bearbetas vidare i samarbete mellan förskolechefer, rektorer och stab för att bra planering och genomförande ska ge effekter. Områdena är SKA (systematiskt kvalitetsarbete) på alla nivåer, flerspråkighet och digitalisering. Handlingsplaner finns och aktiviteter har påbörjats.

IT-satsning, kompetensutveckling, har fortsatt under 2015 men på en lägre nivå, 2 mnkr, med utgångspunkt från prioriterade utvecklingsområdet "Digitalisering". En förändring är att delar av satsningen fördelas till skolor för ett nära IT-stöd som ska kunna bidra till kontinuerlig kompetensutveckling på respektive skola.

Antal BIBASS-ansökningar och behov av stöd för barn och elever har ökat och överstiger i allt högre grad de resurser som finns att tillgå.

Kommunfullmäktige har beslutat att nämnden erhåller full kostnadstäckning för asylverksamheten under året. Nämnden erhåller även resurser för nyanlända, vilket är en viktig förutsättning för att verksamheten i olika delar på ett bra sätt ska kunna möta den fortsatta ökningen av asylsökande och flyktingar. Resurserna innefattar lokaler, kompetent lärarpersonal, utredningskapaciteter, språkkunnig personal för tolkning; och då helst även kunniga för studiehandledning på hemspråken och därutöver, inte minst: en effektiv och samordnad verksamhet. Det handlar både om det inledande mottagandet och därefter förutsättningar på hemskolan likväl som stödjande funktioner som modersmål, studiehandledning, elevhälsa. Detta sammantaget har givit goda resultat för våra nyanlända elevers måluppfyllelse.

Uppdraget "Långsiktig planering för goda lär- och arbetsmiljöer", med utgångspunkt i Tillväxtplan, har tagit fart och kommer att vara vägledande för framtida lokalplanering. En delrapport presenterades på nämnden i maj. Fr o med i höstas anställdes en projektledare på heltid och arbetet har tagit mer konkret form där t

ex många olika lösningar utretts i de delar behoven är som störst.

Förskola

Under våren är beläggningen i förskolan som högst. Eftersom inget beslut togs att ta ett extra barn per avdelning öppnades därför sammanlagt 66 nya platser på Mosippan och Kabbelekan så att alla barn kunde erbjudas plats i tid. Detta innebar en kostnadsökning för förskolan och utökning av ram har erhållits. Planering har påbörjats för nya förskolor på Jägarvallen och Remonthagen. Dessa beräknas vara klara vid halvårsskiftet 2017 om inte praktiska problem uppstår, t ex kopplat till detaljplaner och överklaganden, som fördröjer tidsplanen.

Kids2home i Östersund lade ner sin "Nattis"-verksamhet fr.o.m. september. Dessa platser ersattes omgående med kommunala platser på Kabbelekans förskola på Frösön.

Kommunfullmäktige beslutade om en engångssatsning på arbetskläder till personal i förskolan. Utprovning och inköp gjordes i december och har mötts mycket positivt från personal. Nu kommer budgetering att göras i verksamheten för att kontinuerligt utifrån behov göra kompletteringar och utbyten.

Förskollärare från ett antal förskolor har under höstterminen gått kursen flerspråkighet i förskolan på MIUN, inom ramen för förskolelyftet.

Grundskolan med tillhörande verksamheter

Två skolor, Kastal- och Parkskolan, deltar fortsatt i det nationella forskningsprojektet, I-fous, som går ut på att följa utvecklingen av moderna verktyg i undervisningen. 6 skolor (69 lärare) deltar i skolverkets satsning matematiklyftet 2015. 9 skolor (134 lärare) startade i läslyftet hösten 2015.

För att utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den omfattar hela grundskolan deltog de flesta skolorna i ett utvecklingsarbete i samarbete med skolverket och arbetsförmedlingen under våren. En handlingsplan för det fortsatta arbetet har tagits fram.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Ytterligare två förstelärare har tillsatts på skolor som tidigare saknat.

Nämnden beslutade i dec 2014 att bedriva sommarskola, oavsett om man får statliga medel eller ej, för att kunna göra en bättre planering av verksamheten. Medel från skolverket beviljades. 2015 års sommarskola har därför varit mer välplanerad än tidigare. Uppföljning visar att dessa elevers betygsresultat, främst i matematik, blev bättre december än motsvarande juni 2015.

Nämnden beslutade att det var möjligt att ansluta sig till molntjänster vilket givit nya möjligheter för verksamheten bl.a. genom GAFE (Google Apps For Education). Vissa skolor har valt att utveckla användandet inom GAFE. Planering har påbörjats för att stötta ytterligare skolor som vill utveckla användandet av GAFE.

Övrigt

Z-online har ersatts med G-mail för elever i hela länet. Personal i BOUN har både G-mail för kommunikation med elever och kommunmailen FirstClass för hantering av administration.

Efter skolinspektionens granskning av Jämtlands Gymnasieförbund (JGY) framkom det att förbundets köp av elevhälsa från Östersunds kommun stred mot aktuell lagstiftning. Detta fick till följd att förbundet fr.o.m. 1 juli 2015 inte längre köpte elevhälsa från BOUN. Enheten Elevhälsan minskade därför sin personalstyrka med 10 personer (skolsköterskor och skolkuratorer). Personalförändringen regleras genom ett övergångsförfarande där i stort sett all personal som tidigare arbetat mot JGY följde med.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Analys av måluppfyllelse

Svarsfrekvensen på elevenkät och föräldraenkät fritidshem har ökat medan den minskat något på föräldraenkät förskola. Större andel föräldrar upplever sina barn trygga på fritidshem vilket kan bero på det utvecklingsarbete som görs på fritidshem utifrån uppdrag "kvalité i fritidshem". Även större andel av förskolans föräldrar upplever att deras barn är trygga i förskolan. Elevenkäten har haft för låg svarsfrekvens tidigare så

årets siffror får ses som ett utgångsläge och utvecklingsinsatser får vidtas för att förbättra resultatet framåt.

Under de senaste tio åren har betygsresultatet för våra elever i årskurs 9 sakta ökat - ökningen går hand i hand med resultat på Nationella prov, vilket tyder på att det inte är betygsinflation bakom de höjda betygen.

Meritvärdet i snitt för samtliga elever i åk 9 2015 ligger på 232,1 poäng. Meritvärdet för 2014 var 220,8 poäng. En del av förklaringen till höjningen beror på att från och med läsåret 2014/15 får de sökande till gymnasiet som fått betyg i moderna språk som språkval räkna med det som ett 17:e betyg i meritvärdet, utöver de 16 bästa betygen i övrigt.

I SIRIS redovisas genomsnittligt meritvärde för 17 ämnen från och med 2015. Att inte motsvarande redovisning fanns 2014 berodde på att det fanns osäkerhet i insamlingen av slutbetyg i modernt språk som språkval 2014. Detta är viktigt att beakta om man gör jämförelser på meritvärdet över tid.

Skillnaden i meritvärde mellan flickor och pojkar har ökat något (2014: 237,1 - 214,8; 2015: 245,2 - 213,4). Flickorna på den skola med lägst genomsnittligt meritvärde har klart högre meritvärde än pojkarna på den skola som har högst meritvärde (Flickorna på Parkskolan 234,1; pojkarna på Vallaskolan 225,1).

Behörigt till, något program, på gymnasiet ligger över tid i linje med tidigare års resultat. Vilket innebär att andelen behöriga över de senaste åren är skillnaden på marginalen och legat relativt konstant. 2015 var 89,5 % av eleverna behöriga till något gymnasieprogram. 54 elever var obehöriga att söka till gymnasiet 2015, 33 pojkar och 21 flickor. Av dessa 54 elever; gick 6 i förberedelseklass, 51 saknade betyg i matematik. Idag går 44 på något av IM-programmen på gymnasiet, 8 går kvar i grundskolan; 2 elever går på ett nationellt gymnasieprogram.

13 av de 25 elever i årskurs 8 som gick sommarskola 2014 blev behöriga till gymnasiet 2015.

Ett viktigt mått för likvärdighet i skolan är andelen elever som nått minst kunskapskraven för betyget E i alla ämnen. 2015 nådde 82 % av eleverna i åk 9 minst kunskapskraven för betyget E i alla ämnen.

Prioriterade områden Folkhälsa

På grund av införandet av nytt datasystem finns inga tillförlitliga uppgifter för Hälsosamtalet läsåret 2014/2015, så de målen går inte att följa. ANDT-arbetet har fortsatt och under året har bl.a. Can-under-

sökning genomförts. Svårt att veta om olovlig frånvaro minskat då vi på en övergripande nivå ej tidigare haft tillförlitliga siffror på totalen. Utvecklingsinsatser mot hedersrelaterat våld och förtryck har genomförts och rutiner för orosanmälan är framtagna och implementerade. Barn- och elevsamverkansgrupp genomförs innan nämnd för att få barnens/elevernas syn på frågeställningar.

Personal

Sjukfrånvaron för 2015 har ökat med 0,5 procentenheter jämfört med 2014. Långtidssjukfrånvaron står för 59,1 % av den totala sjukfrånvaron. Förskolan har fortsatt högst sjukfrånvaro.

Insatser för att minska sjukfrånvaron och få medarbetare tillbaka i arbete görs på både individ- och grupp-nivå.

Cheferna arbetar aktivt med sina långtidssjuka och använder företagshälsovården och Område HR som stöd. Anledning till långtidssjukfrånvaro är ibland på grund av diagnos som gör det svårt för arbetsgivaren att påverka återgången till arbete.

Inom förskolan fortsätter arbetet som benämns "PULS i förskolan". Den partsgemensamma arbetsgruppen för

PULS arbetar bland annat för att ta fram förebyggande åtgärder för att hindra att fler blir långtidssjuka.

Kommungemensamma utbildningsinsatser har också genomförts under året. Exempel är utbildning för chefer och skyddsombud i området kränkande särbehandling och förebyggande konflikthantering.

I medarbetarenkäten 2014 var det förskolechefer, och framförallt rektorer, som visade hög arbetsbelastning och stressnivå. Orsakerna är flera bl.a. har komplexiteten i uppdraget ökat, fler barn och elever i verksamheten samt svårigheter att få tag på vikarier och behörig personal. Detta har resulterat i en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskolechefer och rektorer. En av de viktigaste åtgärderna är att utveckla ett nära stöd, vilket förutsätter att resurser tillförs. På några skolor har akuta åtgärder fått vidtas för att stötta.

Ingen medarbetarundersökning har genomförts under 2015, p.g.a. omarbetning och att ny upphandling planeras inför 2016.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Alla elever i Östersunds kommun ska vara behöriga att välja ett program till gymnasieskolan och vara så väl förberedda som möjligt inför gymnasieskolan	
Barn- och utbildningsnämndens effektmål Alla elever skall ha behörighet till gymnasieskolan. Andelen elever som dessutom kan välja, mellan yrkesförberedande och högskoleförberedande linjer, skall inom en treårsperiod vara minst 90 %. Delmål år 2015 är att ligga över föregående års resultat.	Resultat År 2015 kan 85,0% av eleverna välja fritt, motsvarande siffra 2014 var 88,4% Målet är inte uppnått.
Andelen pojkar som har behörighet till ett program i gymnasieskolan skall närma sig andelen flickor med gymnasiebehörighet. Andelen flickor med behörighet till gymnasieskolan skall öka.	Resultat År 2014 hade 88,0% av pojkarna och 91,0% av flickorna behörighet till ett program. År 2015 var siffrorna 84,8% för pojkarna respektive 90,9% för flickorna. 1. Skillnaden mellan pojkars behörighet och flickors behörighet har ökat från 3,0 procentenheter till 6,1 procentenheter mellan 2014 och 2015. 2. Andelen flickor med behörighet har minskat från 91,0% till 90,9%, dvs. 0,1 procentenhet mellan 2014 och 2015 Målen är inte uppnådda.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

<p>Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga i förskola och i fritidshem, skall vara minst lika många som vid senaste mätning.</p>	<p>Resultat 2015 har vårdnadshavarnas upplevelse av deras barns trygghet i förskolan ökat från 93,4% år 2014 till 94,6%. Målet är uppnått.</p> <p>I fritidshemsverksamheten har vårdnadshavarnas upplevelse av barnens trygghet ökat från 88,9% år 2014 till 91,1%. Målet är uppnått</p>
<p>Andel förskolor där barnen deltar vid planering av förskolans (veckans) aktiviteter ska ha ett högre värde än 2014.</p>	<p>Resultat Målet var nytt för år 2014. Mätvärde finns inte i Kolada och är inte insamlat på annat sätt. Bedömning är att värdet ligger minst lika högt som år 2014, dvs 99 %.</p>
<p>Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Östersunds kommun kännetecknas av ett brett utbildningsutbud av hög kvalitet, god vägledning samt information om elevers och verksamheters resultat.</p>	
<p>För de elever i grundskolan åk 9 som begär ut betyg, ska det genomsnittliga meritvärdet öka jämfört med 2014.</p>	<p>Resultat Målet är uppnått, 2015 hade eleverna ett genomsnittsbetyg på 198, vilket ska jämföras med 190 för 2014 och 181 för 2013</p>
<p>Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 5 och i årskurs 8 ska inom en treårsperiod ligga bland de 30 bästa kommunerna i riket. Delmål år 2015 är att ligga över genomsnittet i riket.</p>	<p>Resultat Andel elever i årskurs 5 och årskurs 8 som är positiva till skolan och undervisningen. Nytt mål. Den nationella jämförelsen av resultaten redovisas våren 2016. Resultat i elevenkäten 2015 (svaren "Stämmer helt och hållet" och "Stämmer ganska bra") Åk 5 88% Åk 8 72 % Delmålet kan inte mätas förrän våren 2016 men bedöms kunna uppnås.</p>
<p>Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Hälsa och arbetsmiljö: arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.</p>	
<p>Sjukfrånvaron minskar och överstiger inte 6,5 %.</p>	<p>Resultat Sjukfrånvaron uppgår till 7,5 %. Det är en ökning med 0,5 procentenheter jämfört med 2014. Målet är inte uppnått.</p>

Ekologiskt hållbart samhälle	
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030	
Alla arbetsställen har en fungerande samt årligen reviderad handlingsplan inom miljö med fokus på energianvändning.	Resultat 94 % av alla arbetsplatser har en fungerande och reviderad miljöhandlingsplan. Målet är ej uppnått.
Minst en tredjedel av antalet längre resor ska ske med tåg i stället för flyg.	Resultat 35 % av andelen längre resor har skett med tåg. Målet är uppnått.
Antalet körda kilometer under 2015 med egen bil där bilersättning utbetalats skall minska med 5 % jämfört med körda kilometer under 2014.	Resultat Antal körda kilometer med egen bil 2014: 263 368 Antal körda kilometer med egen bil 2015: 333 010 Antalet körda kilometer med egen bil har ökat med 26 %. Målet är ej uppnått.
Genom ruttplanering skall antalet körda kilometer under tre månader 2015 med upphandlad skolskjuts minska med 5 % jämfört med motsvarande månader 2014.	Planering med rektorer är genomförd i april. Turer för förskoleklass samkörs nu med turer för årskurs ett i stället för separata turer för förskoleklass sedan höstterminen 2015. Ändringar är genomförda på Tre-älvsskolan, Häggenås skola, Bringåsens skola, Fåker skola, Ångsta skola och Sörgårdsskolan. Inget nyckeltal kan tas fram då det ej går att göra uttag av statistik från skolskjutsprogrammet "Solen" i nuläget.
Vid nybyggnationer skall minst Silvernivå uppnås enligt normen Bygga Bo.	Resultat Ingen nybyggnation har skett
Kommunfullmäktiges inriktningsmål: I Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.	
Under 2015 skall alla förskolor övergå till att endast köpa in ftalatfria engångshandskar.	Resultat 100 % av alla förskolor har övergått till att köpa in ftalatfria engångshandskar. Målet är uppnått.

Resultat i jämförelse med andra kommuner

Redovisas till Barn- och utbildningsnämnden med utgångspunkt av redovisning per augusti 2015 av nyckeltalstabell.

Årets resultat ekonomi

Drift

Totalt visar bokslut 2015 på ett resultat på -12 593 tkr.

Åtgärder 2015

Månadsrapporter under 2015 har visat på svårigheter att nå budget i balans, vilket inneburit att de kommunala verksamheterna arbetat med återhållsamhet/sparbeting från maj och köpstopp efter nämndsbeslut i oktober. Underskott för 2015 hade varit avsevärt högre, minst 10 miljoner, utan de åtgärder som Barn- och utbildningsnämnden (BoUN) beslutade.

BoUN har utifrån uppföljningar påbörjat ett arbete med analys av ersättning utifrån demografi, vilket kommunicerats med Kommunledningsförvaltningen och även beskrivits i underlag för Detaljbudget 2016.

Framtid

BoUN fortsätter att utveckla rutiner bland annat genom införande av "Budget och Prognos" för att förbättra uppföljning både per månad och tertial. Arbetet med att planera för ekonomiska uppföljningar sker i samråd med kommunledningen och utgår även från revisionsrapport ekonomistyrning.

Nedan beskriv de delar som haft störst påverkan på utfall 2015.

Fristående verksamheter

Analys av utfall 2015 visar att de fristående verksamheterna varit underbudgeterade i detaljbudget 2015. Totalt uppgår budgetavvikelsen till drygt -14 000 tkr. Ersättning till fristående verksamheter har varit korrekt, men budgeterat utrymme för litet.

Inför 2016 har förvaltningen budgeterat utifrån utfall. Ersättning fristående verksamheter 2016 beräknas då de kommunala verksamheternas budget beslutats.

Förvaltningsgemensamt

Budgetavvikelse -8 234 tk som till största delen förklaras av semesterlöneskuld, underbudgeterad ledning och administration för verksamheten (rektorer och förskolechefer) samt ökade IT-kostnader.

Familjedaghem

Budgetavvikelse: 1 929 tkr

I budgetavvikelsen ingår både kommunala och fristående familjedaghem samt dygnet-runt-verksamhet och förklaras bland annat av en minskning av antal dagbarnvårdare samt effekter av återhållsamhet/sparbeting och köpstopp.

Förskola

Budgetavvikelse 3 466 tkr förklaras av effekter från återhållsamhet/sparbeting samt köpstopp.

Fritidshem och grundskola

Budgetavvikelsen 2 720 tkr förklaras av effekter från återhållsamhet/sparbeting samt köpstopp. Behov av resurser till BIBASS (barn i behov av särskilt stöd) har varit större än budgeterat, vilket påverkat ekonomiskaresultatet negativt.

Skolskjutsar

Budgetavvikelse skolskjuts grundskola och skolskjuts grundskola, -1035 tkr respektive 166 tkr. Detta är ett bättre resultat än prognos tidigare under året på grund av ändrade skolskjutsregler samt effekter av optimering.

Elevhälsa

Budgetavvikelse 860 tkr. Detta är ett bättre resultat än tidigare prognos under året på grund av ej tillsatta tjänster samt effekt av återhållsamhet/sparbeting och köpstopp.

Grundskola

Budgetavvikelse 2 469 tkr vilket till största delen kan förklaras av högre interkommunala ersättningar, lägre kostnader än budgeterat samt återhållsamhet/sparbeting samt köpstopp.

Investeringar

Resultat -0,6 Mkr vilket beror på komplettering och utbyte utifrån arbetsmiljö, främst ljudåtgärder i matsalar, samt utrustning renoverade klassrum.

Resultaträkning	Utfall	Utfall	Utfall
mnkr	2013	2014	2015
Intäkter	184,8	204,5	180,4
Kostnader	-1 168,6	-1 222,0	-1 234,0
Kommunbidrag, årsbudget	993,4	1 000,6	1 023,7
Kommunbidrag, tilläggsbudget	0,5	5,0	17,3
Resultat	10,1	-11,8	-12,6

Investeringar	Utfall	Utfall	Utfall
mnkr	2013	2014	2015
Investeringar	8,4	5,0	6,2
Investeringsbudget	9,0	5,0	5,6

Framtid

Det kommer att vara fortsatt fokus på stöd för barns och elevers lärande. Redan i förskolan kommer mer fokus läggas på att skapa förutsättningar för barns lärande, t ex vad gäller språkutveckling. Skolverket har tagit fram ett stödmaterial för bedömning åk 1-3 i läs- och skrivutveckling samt taluppfattning. Materialet ska användas och kommer underlätta för verksamheten i arbetet med att vidta rätt åtgärder för varje elev som inte nått målen, vilket också följs upp förvaltningsövergripande. På motsvarande sätt kommer uppföljning att ske i åk 6-9 för att fånga upp elever som riskerar att inte nå målen för behörighet till gymnasiet. Stödsystem för uppföljning och analys kommer att vara tillgängliga för verksamheten. Utbildningsinsatser har gjorts men kommer att ges utifrån behov.

Inom de fleråriga utvecklingsområdena, SKA (systematiskt kvalitetsarbete) på alla nivåer, flerspråkighet och digitalisering, kommer åtgärder att genomföras enligt framtagna handlingsplaner t o m 2017. Införandet av Stratsys, som är en kommungemensam plattform för mål- och styrkedjan samt kvalitetsarbete, påbörjas våren 2016 och kommer att underlätta strukturerna för SKA.

Ramtillskott för BIBASS med 5 Mkr har erhållits inför 2016. Ett nytt upplägg för fördelning av BIBASS-resurser föreslås. En översyn av BOUNs interna resursfördelning kommer att göras m h a en extern resurs under 2016.

För att verksamheten i olika delar på ett bra sätt ska kunna möta den fortsatta ökningen av asylsökande och flyktingar behöver resurser tillföras i motsvarande grad även fortsättningsvis i alla berörda verksamheter.

En sakkunnig nyanlända/flerspråkighet anställs fr o m 2016 för att kunna samordna och stötta verksamheten. Även verksamhetens ledning och administration behöver förstärkas p g a det allt större mottagandet av nyanlända som bedöms fortsätta öka 2016.

IT-satsningen kommer att fortgå under 2015 med utgångspunkt från prioriterade utvecklingsområdet "Digitalisering". 2,5 Mkr har tillskjutits för att utbyte och utökning av utrustning ska kunna ske.

Projektet "Långsiktig planering för goda lär- och arbetsmiljöer" kommer att avslutas september 2016 och vara vägledande för framtida lokalplanering. Långsiktig planering övergår då till en förvaltande organisation där årliga revideringar görs av barn-/elevprognoser samt stöd ges till verksamheten i alla de byggnationer som kommer att behöva genomföras.

Förskola

Under våren är det högst beläggningen i förskolan. Fortsatt arbete pågår för att nå bästa beställningen utifrån de behov som finns så att resurser används så effektivt som möjligt. Planering görs för nya förskolor på Jägarvallen och Remonthagen som beräknas vara klara under 2017 om inga hinder uppstår.

Grundskolan med tillhörande verksamheter

De flesta anställningar för Karriärtjänster löper ut inför hösten 2016. Utifrån de erfarenheter som finns behöver en ny rekrytering genomföras med målsättningen att alla skolor kan ha karriärtjänster och de skolor som har störst behov av skickliga lärare kommer att ha det.

Två skolor, Kastal- och Parkskolan, fortsätter att delta i det nationella forskningsprojektet, Ifous, som går ut

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

på att följa utvecklingen av moderna verktyg i undervisningen.

Matematik- och läsluft fortsätter på flera skolor även under 2016. Skolverkets stöd framåt kommer att förändras så att det ekonomiska stödet försvinner men att digitalt stöd även fortsättningsvis kommer finnas via skolverkets hemsida. Inga fler skolor startar matematiklyftet under 2016 men utveckling av matematikundervisningen måste fortsätta på annat sätt.

För att utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den omfattar hela grundskolan har en handlingsplan tagits fram som ska implementeras under året. En ökad satsning på SYV i hela grundskolan kommer att behövas för att uppfylla lagkrav.

Övrigt

I samarbete med Miun kommer några övningsförskolor/-skolor att startas upp på försök för att ta emot lärarstudier under praktik på ett nytt och bättre sätt. Ett mer nära samarbete med Miun kommer att utvecklas med övningsförskolor/-skolor. På dessa förskolor/skolor kommer utbildningsinsatser för all personal att genomföras. Huvudhandledare kommer att få ytterligare utbildning. Ytterligare övningsskolor/-förskolor kan komma att startas upp även under 2017.

En handlingsplan för att förbättra arbetsmiljön för chefer i BoUN togs fram och ligger till grund för de åtgärder som planeras för 2016. En åtgärd är att hitta strukturer och former för att resurser till ledning och administration kan öka i takt med att organisationen växer och det pedagogiska ledarskapet kan utövas på ett bra sätt.

Niklas Daoson
Ordförande

Annika Källgård
Förvaltningschef

Vård- och omsorgsnämnden

Viktiga händelser under året

Några av de viktigaste händelser i vård- och omsorgsnämndens verksamhet 2015 rör nya hemtjänstavgifter för personlig omvårdnad, test och införande av nya tekniska lösningar och nämndens satsningar på kompetensutveckling, samt ökad delaktighet och ökat inflytande för brukare.

Nya hemtjänstavgifter för personlig omvårdnad gav ”barnsjukdomar”

Den 1 juli höjde Vård- och omsorgsnämnden hemtjänstavgifterna för personlig omvårdnad, från 100 kr per månad till 100 kr per timme. Detta innebar en del inkörningsproblem, vilket i sin tur gjorde att det kom in fler klagomål om felaktiga fakturor.

Ökade behov på vissa områden, oförändrat på andra

Under det första halvåret var behoven av hemtjänst oförändrat, men under hösten minskade behovet av hemtjänst något. Kön till särskilda boenden nästan fördubblades under juli och augusti, från 30 till 58 personer, efter att ha legat stabilt på cirka 30 under flera år. På grund av detta behöver vård- och omsorgsnämnden vidta både kort- och långsiktiga åtgärder, och bland de senare är byggandet av nya särskilda boenden en viktig del.

Behovet av korttidsplatser har varit stort under året. För att tillgodose behovet har förvaltningen köpt enstaka platser i Föllinge samt temporärt utökat med fem platser i form av dubbelrum på Barkvägen i Torvalla.

Medborgardialoger, delaktighet och inflytande

Inför beslutet om nya hemtjänstavgifter för personlig omvårdnad ordnade vård- och omsorgsnämnden två medborgardialoger. Man ordnade också medborgardialoger under hösten i syfte att hämta in synpunkter om framtidens boende för äldre och personer med funktionsnedsättning, inför nämndens boendepanering för åren 2016-2021. Dialogerna, hölls bland annat på mötesplatserna i Lit, Brunflo och på Prästgatan 58. Dialogerna rönt stort intresse och nämnden fick in många synpunkter. Bland annat var pensionärsorganisationerna involverade.

Utöver detta har också förvaltningsledningen, tillsam-

mans med stödfunktioner, deltagit i SKL:s utbildningsprogram ”Leda för resultat”**, där fokus har varit att förbättra brukarnas delaktighet och inflytande inom samtliga sektorer.

Kvalitetsarbete, kompetensutveckling och rekrytering

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter har under året arbetat med att ta fram ett kvalitetsledningssystem, detta beräknas vara på plats under 2016. Förvaltningen påbörjade också en omfattande utbildningsinsats i ”mjukt självskydd” för medarbetarna. Alla medarbetare som riskerar att utsättas för våld och hot kommer att gå utbildningen. I syfte att öka intresset för att söka sig till vård- och omsorgsycket har förvaltningen, med stöd från Område Kommunikation, gjort två kortfilmer som sedan spridits i sociala medier.

Ny teknik – testbädd och digitala trygghetslarm

Förvaltningen har byggt upp en testbädd för att testa ny teknik och utbilda personal. Testbädden, som även ska kunna användas av regionen och övriga kommuner, invigdes av äldreminister Åsa Regnér då hon besökte Östersund i oktober. Under hösten fick också alla med trygghetslarm i kommunen sina larm utbytta till nya och säkra digitala larm.

Representanter från Östersunds kommun i nationella referens- och arbetsgrupper

Meta Aringstam från Demensteamet har utsetts till en av 20 representanter i en nationell referensgrupp som ska utveckla de nationella riktlinjerna för att ta hand om människor som drabbas av demens. Förvaltningschef Lars Liljedahl har också utsetts att ingå i Expertgruppen som är knuten till Regeringens samordnare för Life Science**, där syftet är att Sverige ska ta tillbaka sin världsledande position inom området.

*Läs mer på insidan.ostersund.se/ledaforresultat

**Life Science omfattar i huvudsak följande forskningsområden: Medicinteknik, Bioteknik och Läkemedel.

Här följer en sammanfattning av viktiga händelser inom olika områden:

Hemtjänst

Resultat från granskningar och från Socialstyrelsens brukarundersökning visar att **93 % av brukarna är nöjda eller mycket nöjda med sin hemtjänst, vilket är 2 procentenheter högre än genomsnittet för riket.** De granskningar och undersökningar som genomförts visar också att hemtjänsten arbetar aktivt med att utveckla och förbättra arbetssättet när man upprättar genomförandeplaner.

Förvaltningen arbetar också med att **förbättra vårdplaneringsprocessen** för personer som behöver hemtjänst efter en sjukhusvistelse, så att dessa ska känna sig trygga inför att de skrivs ut och åker hem.

“Matgubben” vann upphandlingen om att distribuera portionsmat till personer i hemtjänsten. Kontraktet gäller till och med den 31 mars 2021.

Lov (Lagen om valfrihet) i hemtjänst

Fyra utförare i kommunen är godkända för att utföra personlig omvårdnad inom valfrihetssystemet. Det har inte tillkommit några nya utförare av omvårdnad sedan införandet av LOV 2014. Ytterligare **åtta godkända företag erbjuder enbart servicetjänster**, tre av dessa erbjuder sina tjänster i hela kommunen. Ett företag erbjuder enbart ledsagarservice.

En mätning från oktober 2014 till och med december 2015 visar att **87 % av dem som behöver insatser väljer utförare** – vilket innebär att 13 % avstår från att välja utförare. Av de som gör ett val väljer 71 % kommunen, 22 % Attendo och 7 % Förenade Care.

Öppen verksamhet

Glädjande nog så använder **fler och fler personer över 67 år sig av Fixartjänster***. Förvaltningen har marknadsfört fixartjänsten som fallförebyggande insats, vilket sannolikt gjort att fler velat använda sig av dem.

En **välbesökt äldredag** har hållits på Prästgatan 58. Sedan den nya mötesplatsen invigdes i oktober 2014 har man haft mängder med aktiviteter som både varit välbesökta och uppmärksammats i media. Mest uppmärksammas blev cruisningen i juni.

*Läs mer på www.ostersund.se/fixartjanster

Särskilt boende

Vid 2015 års utgång hade 45 personer beslut om särskilt boende som inte hade verkställts. Av dem hade **7 personer väntat längre än 3 månader. 2 av de 7 personerna som väntat längre än 3 månader väntar som medboende eller parboende*** för att kunna flytta med sin make/maka till det särskilda boendet. Vård- och omsorgsnämnden har förändrat riktlinjerna för att öka möjligheten till parboende under 2016. **Väntetiden på särskilt boende har varit 47 dagar (median) under 2015**

Personer som ska flytta till särskilt boende och deras anhöriga är mycket tydliga vid valet av boende. De mest efterfrågade boendena ligger inom centrala Östersund och på Frösön. De viktigaste önskemålen är att bostaden ska

- ha god standard
- vara tillräckligt stor
- vara belägen i markplan
- ha en bra utemiljö som det är lätt att komma ut till.

Resultat från granskningar av särskilt boende visar att **verksamheten fortsätter att arbeta aktivt med värdegrundsfrågor, aktiviteter och måltider.**

Kontrakten med Vardaga AB om de särskilda boendena Björkbacka, Sjöängen, Brunkullan och med Struktur-rutan AB om Rådmansgatan går ut den 30 september 2016. Under 2015 har verksamheten varit ute på upphandling, vilket beräknas vara klart under februari 2016.

*Medboende innebär att en person har laglig rätt oavsett eget omvårdnadsbehov att flytta med sin make/maka till boendet. Parboende innebär att båda makarna har rätt till en gemensam lägenhet eller varsin lägenhet på samma särskilda boende.

Funktionshinderområdet

Nöjda brukare och god kvalitet i verksamheterna

Resultaten från den **brukarundersökning** som Sektor LSS och Förvaltningsövergripande Sektor gjort visar att brukarna är mycket nöjda med verksamheten. Undersökningen **omfattar cirka 200 brukare** och genomfördes med hjälp av verktyget **Pict-o-stat**.

Inspektionen för vård och omsorg, **IVO**, har genomfört **två granskningar** (en anmäld och en oanmäld) på nämndens **elevhem**. Återkopplingen visade ett **mycket gott resultat** utan anmärkningar – vilket också lett till att

elevhemsverksamheten i Östersund uppmärksammas nationellt. Elevhemmen fick även Vård- och omsorgsnämndens kvalitetspris under 2015.

Daglig verksamhet LSS (Mica) och Korttidsvistelse LSS har följt upp verksamheten och resultaten visar på god kvalitet. Förbättringsområden som identifierades var inom dokumentation, verksamhetsplanering och individuellt anpassat arbetssätt.

Lång väntan på verkställda beslut i vissa fall

Eftersom behovet av bostad med särskild service LSS och kontaktperson LSS är fortsatt stort är det svårt att verkställa besluten inom skälig tid, konstaterar IVO. I december 2015 var 25 beslut om LSS-bostad och 14 beslut om kontaktperson icke verkställda. Behovet av korttidsvistelse i form av korttidshem för barn och unga har ökat under 2015. Det ökade behovet har inneburit att några barn och ungdomar har fått vänta.

Delaktighet och inflytande

Några LSS-bostäder har under året genomfört en brukardialog i organiserad form, med lyckat resultat. Dialogen genomfördes enligt en evidensbaserad modell som heter "Delaktighetsmodellen". Inom ramen för arbetet med att ta fram en Boendeplan har nämnden också genomfört en medborgardialog och anpassad webbenkät.

PRIO-satsningen och struktur för social dokumentation

Arbetet med den statliga PRIO-satsningen*, riktad mot personer med psykisk ohälsa har fortsatt under 2015 och nämnden har tagit fram en handlingsplan för 2016-17. Representanter från Vård- och omsorgsförvaltningen deltar också i en länsövergripande arbetsgrupp som ska ta fram förslag på en modell för integrerad psykiatri i länet. Nämnden har också börjat föra in en ny gemensam struktur för social dokumentation.

Övrigt som hänt under året

- Sektor LSS har startat tre nya LSS-bostäder och en SoL-bostad under året.
- Daglig verksamhet Mica har utökat med två nya arbetsgrupper.
- Antalet ansökningar till bostad för barn och unga LSS (elevhem) har minskat, vilket har resulterat i att ett elevhem lagts ned
- Antalet ansökningar om insatsen boendestöd** ökar. Vid årets utgång hade 75 personer boendestöd.

*PRIO- Nationell handlingsplan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa

**Läs mer på Östersund.se /Omsorg och hjälp / Psykisk ohälsa

Hemsjukvården

Uppföljningen av hemrehabilitering under våren visar att 32 % av de personer som fått stöd har blivit mer självständiga och för 17 % har hemtjänsttimmarna minskat. Uppföljningen visar även att 87 % anser att rehabiliteringsinsatsen haft betydelse för deras nuvarande situation och man är nöjd med insatserna.

Under projekttiden 1 maj 2014 – 30 april 2015 har personer med fallrisk som bor i särskilt boende erbjudits höftskyddsbyxor. Resultatet visar på en stor minskning av antalet höftfrakturer under projekttiden, varför man nu erbjuder höftskyddsbyxor på samtliga boenden.

En uppdragsbeskrivning har tagits fram för arbetsterapeuter och fysioterapeuter som arbetar med personer i särskilt boende och korttidsboende. Uppdraget kommer att testas och utvärderas på utvalda boenden under 2016.

Samtal som förs med personer som vårdas i livets slut, så kallade brytpunktsamtal, har ökat något under året. Efterlevandesamtal utförs i samma omfattning som föregående år medan munhälsobedömningarna har ökat.

En ny rutin för att förebygga och behandla näringsbrist har introducerats under hösten. Man har också reviderat samtliga rutiner för fallförebyggande arbete.

Uppföljning av individuellt träningsprogram för personer med hemtjänstinsatser som har bedömt fallrisk visar att 62 % förbättrat sin balans. En enkät har skickats ut till brukarna, svarsfrekvensen var på 48 % och svaren visar att 41 % helt eller delvis uppnått sitt mål med träningen och är väldigt nöjda med den träning man fått (9,5 på en 10-gradig skala).

De journalgranskningar som MAS och MAR gjort visar på att det finns ett stort behov av stöd för att utveckla dokumentationen.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
Inriktningsmål Bemötande/inflytande - Vård- och omsorgsplanen: Brukare och närstående bemöts på ett respektfullt sätt och har inflytande i planering och utformning av stöd och insatser	
<p>Upplevd brukarnöjdhet inom särskilt boende och hemtjänst:</p> <ul style="list-style-type: none"> sammantagna upplevelsen (>85 för särskilt boende och > 92 för hemtjänst) måltidsverksamheten (>75 för särskilt boende) upplevd trygghet (> 55 för särskilt boende och >60 för hemtjänst) aktiviteter (> 60 för särskilt boende) Personalkontinuiteten inom hemtjänsten skall vara högst 12 personer (var 18 personer 2013) <p>Upplevd brukarnöjdhet inom funktionshinderområdet ska förbättras 2015 - både den sammantagna upplevelsen och när det gäller aktiviteter - jämfört med den basmätning som genomförs under hösten 2014.</p>	<p>Resultat (Uppgifter inom parentes avser resultatet 2014).</p> <p>Sammantagna upplevelsen Särskilt boende: 78 % (81 %) Målet ej uppnått Hemtjänst 93 % (91 %) Målet uppnått</p> <p>Måltidsverksamheten Särskilt boende Maten smakar bra 72% (75%) Målet ej uppnått Måltiden är en trevlig stund 63% (66%) Målet ej uppnått</p> <p>Upplevd trygghet Särskilt boende 85% (87%) Målet uppnått Hemtjänst 89% (89%) Målet uppnått</p> <p>Aktiviteter Särskilt boende 46% (54%) Målet ej uppnått</p> <p>Personalkontinuiteten 19 personer Målet ej uppnått</p> <p>Brukarnöjdheten inom MICA och LSS-bostad var mycket god i den mätning som genomfördes i maj 2015. Någon basmätning på hösten 2014 genomfördes dock inte, varför referenspunkt saknas. Även på nationell nivå saknas alltså landsomfattande brukarundersökningar. Målet kan ej mätas</p>
Kompetens - Vård- och omsorgsplanen: Kommunen förfogar över god och mångsidig kompetens och nödvändiga kunskaper och färdigheter för att ge service, vård och omsorg av rätt och god kvalitet och säkerhet.	
Andelen tillsvidareanställda med adekvat utbildning inom kommunals avtalsområde skall vara minst 90 %. (88 % 2013).	Resultat: Målet ej uppnått. Andelen tillsvidareanställda med adekvat utbildning inom kommunals avtalsområde är 89 %.

Medarbetarskap och Ledarskap: Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden	
Andelen arbetad tid av tillsvidareanställda medarbetare jämfört med visstidsanställda och timavlönade skall öka med minst 2 % jämfört med 2013.	Resultat: Målet ej uppnått. Andelen arbetad tid av månadsavlönade medarbetare jämfört med timavlönade är tom november 77,3%, en minskning med 2,9 %. För 2013 var andelen 80,2 %.
Mångfald: Östersunds kommun har arbetsplatser som präglas av mångfald och där alla medarbetare värderas lika.	
Andelen tillsvidareanställda män skall vara minst 22 % vid utgången av 2015 (var 20,6 % i mars 2014)	Resultat: Målet är uppnått Andelen tillsvidareanställda män är 22 %.
Andelen medarbetare med utomnordisk bakgrund ska vara minst 6 % vid utgången av 2015.	Resultat: Målet är uppnått Andelen medarbetare med utomnordisk bakgrund är 6,1%.
Ekologiskt hållbart samhälle	
Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.	
Andelen supermiljöbilar (el, hybrid eller gas) inom förvaltningen ska öka med minst 10% jämfört med 2013 (innebär att minst sju fossildrivna bilar behöver fasas ut under 2014 och 2015 - om fordonsparken totalt sett är oförändrad).	Resultat: Målet är uppnått Andelen supermiljöbilar har under 2015 ökat med 13,6% jämfört med 2013.
I östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker.	
Användningen av märkningspliktiga kemikalier inom verksamheten ska minska med minst 10 % (kan gälla både använd mängd och antal produkter) jämfört med 2013.	Resultat: Målet går ej att mäta. Under 2015 har samtliga i miljöhandlingsplanen planerade åtgärder genomförts. Mätning har genomförts genom statistik från kommunens ramavtalspartner för kemisktekniska produkter. Mätningen visar på att kemikalieanvändningen har ökat istället för minskat (+13%). Det går dock inte säkerställa att detta är den faktiska förbrukningen då leverantören var helt ny som ramavtalspartner under jämförelseåret. Enligt ramavtalspartnern så är det vanligt att man får ett relativt stort bortfall i inköp pga lägre avtalstrohet (verksamheterna köper från föregående avtal av vana). Dessutom har Vård- och omsorgsförvaltningens hemtjänst övertagit driften för servicetjänsterna från Serviceförvaltningen. Där sköts tvättning av kundernas tvätt centralt med tvättkemikalier som köpts in av verksamheten, vilket också bidrar till att mätningen av målet blir missvisande.

Registrerade synpunkter från Kundcenter för Vård- och omsorgsförvaltningen under perioden 1 januari – 31 december 2015

Synpunkter	Klagomål	Beröm	Summa
Hemtjänst	13		13
Särskilt boende	9	1	10
Biståndsenhet	8		8
Stab	2		2
LSS bostad	4	5	9
Daglig verksamhet Mica			
Bemanningsenhet			
Teknik och service	1		1
Nattorganisationen			
HFE			
Korttidsboende			
Hemtjänsttaxa	415		415
Övrigt	6		6
Totalt	458	6	464

Kommentarer

Hemtjänsten och LSS-verksamheten har fått synpunkter som avser ovärdigt bemötande. Hemtjänsten och Särskilt boende har också fått synpunkter som handlar om brister i tillsyn och omvårdnad, medan Särskilt boende också fått synpunkter på bristfällig bemanning. Positivt är att det också kommit in synpunkter i form av beröm. Den nya hemtjänsttaxan har medfört många registrerade synpunkter och klagomål under året.

Händelser som inte ingår i denna redovisning:

- Större klagomål som leder till utredningar, exempelvis Lex Sarah och Lex Maria diarieförs i vård- och omsorgsnämndens diarium.
- Avvikelser som rapporteras i verksamheterna.

Värdighetsgarantier (servicedeklarationer)

Under 2015 har Vård- och omsorgsnämnden reviderat värdighetsgarantierna inom äldreomsorgen. Nämnden har även uppdragit till förvaltningen att ta fram värdighetsgarantier inom funktionshinderområdet under 2016.

Åtgärder för att nå de personalpolitiska målen

Nämnden har under året genomfört en rad åtgärder som är kopplade till de personalpolitiska målen. Några av dessa är:

- Tagit fram en **handlingsplan för hälsofrämjande arbetsplatser**, med en rad åtgärder för att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv (bland annat förbättrat stöd till enhetschefer, hälsofrämjande ledarskap samt systematiskt arbetsmiljöarbete)
- **Utbildning inom ramen för omvårdnadslyftet** för 23 tillsvidareanställda medarbetare
- **Aktiviteter för att synliggöra och marknadsföra verksamheten** på bland annat mässor på Mittuniversitetet och Arbetsförmedlingen
- **Anställt en schemautvecklare** inom Sektor Säbo
- Tecknat avtal med **Kommunal om flexibel arbetsmodell** för undersköterskor i Bemanningenshens pool, vilket medfört att Bemanningensheten anställt fler undersköterskor
- **Flyttat servicetjänster till Sektor Hemtjänst och infört ett nytt schemaplaneringssystem** som gör det lättare att planera behov och personal på ett effektivare sätt, med förhoppningen att också **minska de delade turerna** och använda utökade sysselsättningsgrader mer effektivt
- **Arbetat nära Område HR** i syfte att minska sjukfrånvaror. Alla chefer kontaktas av Område HR för stöd i rehabiliteringsfrågor, och man använder webbverktyget Adato för att följa upp och dokumentera
- **Låtit sektorcheferna träffas regelbundet** för att de tillsammans ska **skapa möjligheter för arbetsträning** vid olika arbetsplatser
- I samarbete med företagshälsovården erbjuder **område HR även tidig konsultation, friskvård på recept, stresshanteringsutbildning samt chefshandledning** för 15 chefer.
- Genom projektet **”Ny i vården”** har man, tillsammans med Socialnämnden, rekryterat **12 nya medarbetare till vård- och omsorgsycket**. Arbetsättet handlar om att få personer som står långt från arbetsmarknaden att hitta till vård- och omsorgsycket genom riktat individuellt program projektet blir permanent från och med 2016.
- Varit huvudansvarig för **”KIVO”**, den Socialfondsansökan som syftar till att skapa ett **snabbspår för blivande undersköterskor med utomeuropeisk bakgrund**. Kommunen ansöker tillsammans med nästan samtliga kommuner i Västernorrland och Jämtland-Härjedalen.

Åtgärder inom de strategiska utvecklingsområdena för folkhälsoarbetet

Prioriterade områden	Genomförda aktiviteter
Minska tillgång och efterfrågan på alkohol, narkotika, tobak och andra droger	Sektor LSS har under hösten 2015 genomfört en inventering av hur många personer, boende i LSS-bostad/SoL-bostad, som har ett riskbruk eller missbruk. Syftet är att få ökad kunskap om i vilken utsträckning detta är ett problem för dessa målgrupper. Kartläggningen visar att missbruk och riskbruk finns hos de boende inom sektor LSS. Behov av mer omfattande utvecklingsåtgärder än det arbete som redan sker i respektive enhet kommer att genomföras under 2016.
Elevens behörighet till gymnasieskolan	Målet är att elever i grundskolan ska erbjudas praktikplatser inom Vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet, samt att etablera praktiksamarbeten med gymnasieskolan. Arbetet har (av resursskäl) startat först på senhösten 2015 och ambitionen är att ett konkret samarbete skall vara etablerat under hösten 2016.
Sociala mötesplatser för unga och äldre	Förvaltningens mötesplatser utvecklas fortlöpande. Under året har fler föreningar och frivilliga som kan anordna aktiviteter knutits till Mötesplatserna. Aktiviteter för att få fler besökare har bland annat varit att sprida information om mötesplatsens verksamhet och om möjligheten att använda lokalerna i olika sammanhang. Större evenemang annonseras i ÖP och LT och flera pensionärsorganisationer hjälper till att sprida information genom att lägga ut mötesplatsens program på sina hemsidor. Det har även förekommit aktiviteter för asylsökande (bakning och matlagning). Några yngre tjejer har tränat dans i lokalerna och planerar att uppträda på mötesplatsen. Ytterligare nya målgrupper och föreningar som besöker eller använder lokalerna är personer med boendestöd och Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar, RBU:s lokalförening. När det gäller förvaltningens särskilda boenden har tre sociala aktiviteter anordnats varje vecka.

Prioriterade områden	Genomförda aktiviteter
Delaktighet och inflytande för barn och äldre	<p>Förvaltningen försöker skapa delaktighet och inflytande på individ-, verksamhets- och systemnivå.</p> <p>På individnivå är målet att öka delaktigheten när man utformar individuella genomförandeplaner och att registrera detta i planeringssystemet Procapita för uppföljning. Andelen genomförandeplaner där brukaren varit delaktig är per den 31/12 63,0% - vilket är en försämring jämfört med läget i augustiprognosen. Högsta procentsatsen finns för de som har ledsagning (78%), medan LSS-bostäderna ligger på 59 %.</p> <p>Vid intervjuer med sektorscheferna så är bilden att brukarna är delaktiga i sina genomförandeplaner i mycket större utsträckning än vad som syns i verksamhetssystemet Procapita. Målet från Kommunfullmäktige inför 2016 är 95 %.</p> <p>På verksamhetsnivå har ett och oftast två boenderåd genomförts på kommunens särskilda boenden (syftet är att stärka de boendes/anhörigas inflytande på kommunens särskilda boenden).</p> <p>Möjlighet till delaktighet/inflytande på systemnivå sker bland annat via det kommunala pensionärsrådet (KPR), genom Dialoggruppen (för anhöriga till personer med funktionsnedsättningar) och genom Brukarrådet för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Möten med respektive samrådsgrupp har genomförts i enlighet med fastställd plan för 2015.</p> <p>Inför 2015 har Vård- och omsorgsnämnden beslutat att genomföra minst två medborgardialoger. Under mars och april månad hölls två medborgardialoger kring höjda avgifter inom hemtjänsten och under senhösten genomfördes ett flertal dialoger om "Framtidens boenden" för äldre och personer med funktionsnedsättning.</p>

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Väntetider			
"Särskilt boende SoL (äldreboende) från ansökan till erbjudande"	39	33	47
Större städer (ovägt medel) KKIK	44	50	59
"Antal som väntat mer än 12 månader på LSS-bostad (vid varje årsskifte)."	6	3	4
Personal			
MMI	76	75	-
Sjukfrånvaro	6,9 %	8,0 %	10,2 %
Antal långtidssjuka 60 dagar eller mer	100	128	162
Andelen tillsvidareanställda kvinnor/män	80/20	79/21	78/22
Antal årsarbetare	1 882	1 892	1 889
Ledarskap	74	72	-
Andel utomnordisk bakgrund	5,5 %	6,0 %	6,1 %
Arbetar aktivt med likabehandling	73	72	-
Stressindex	71	68	-
Ekonomi			
Särskilt boende (äldreboende) kr/plats per år	540 565	578 890	
Gruppboende LSS kr/plats per år	1 146 100	1 315 460	
Serviceboende LSS kr/plats per år	411 720	595 305	
Daglig verksamhet LSS kr/plats per dag	343	390	

Resultat i jämförelse med andra kommuner	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Riket 2015
Hemtjänst				
Nöjd eller mycket nöjd med hemtjänsten som helhet	93%	91%	93%	91%
Det känns tryggt att bo hemma med hemtjänst		89%	89%	86%
Särskilt boende				
Nöjd eller mycket nöjd sammantaget med sitt säbo	84%	81%	78%	82%
Tycker att personalen tar hänsyn till åsikter och önskemål	82%	93%	95%	94%

Årets resultat ekonomi

Drift

Inför 2015 behövde Vård- och omsorgsnämnden sänka kostnaderna med 25 miljoner kronor. De 25 mnkr kommer dels från uppdraget att effektivisera verksamheten med 10 mnkr och dels från 2014 års negativa resultat på 15 mnkr. Under 2015 har nämnden fått tilläggsanslag för personlig assistans 10 mnkr, 10 mnkr ur central LSS-buffert och för lön 2,3 mnkr. Nämndens resultat för 2015 är ett underskott om 15,0 mnkr. 10,3 mnkr är underskottet om man räknar bort 4,7 mnkr som nämnden har blivit beviljad av kommunledningen att gå med underskott. Det beror på att Vård- och omsorgsnäm-

den inte blev rätt kompenserad under 2015 när det gäller kostnaderna för LSS. Nämnden kommer att söka tilläggsanslag vid första tertialet 2016 för dessa 4,7 mnkr. Prognosen i november var -16 miljoner kronor. Under 2015 har nämnden arbetat med ett åtgärdsprogram som togs fram vid prognos 1 (april). Vid prognos 2 (augusti) kompletterades åtgärdsprogrammet med fler åtgärder. Åtgärdsprogrammet har följts upp varje månad. Full effekt av alla åtgärder har inte uppnåtts under 2015, men arbetet med åtgärderna fortsätter och kommer att leda till positiva effekter även under 2016.

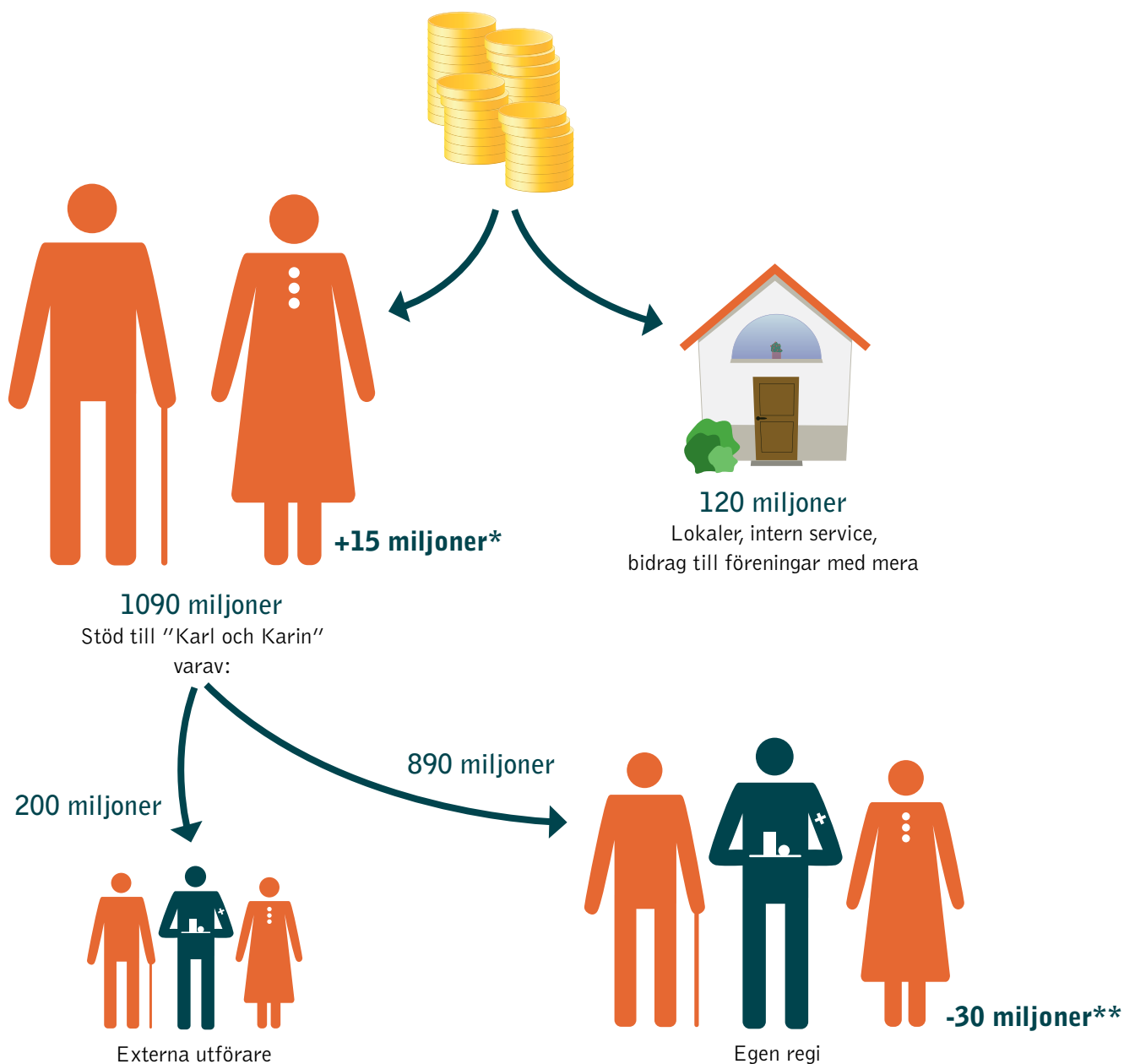
	Bokslut 2015		Bokslut 2015	
Behov		Egen regi		
		Sektor hemtjänst	-37,9	
Äldreomsorg	14,9	Sektor Säbo	-1,3	
LSS	- 6,5	Sektor LSS (boende)	6,8	
Övrigt	6,9	Sektor Förvaltningsövergripande	0,1	
		Övrigt	2	
Summa	15,3	Summa	-30,3	Totalt -15

Inom Vård- och omsorgsnämnden fördelas det ekonomiska resultatet på Behovssidan och Egen regi. Behovssidan redovisar 15 miljoner i överskott mot budget och Egen regi har ett underskott med 30 miljoner kronor. Under 2015 har kostnaden i egen regi varit 30 miljoner kronor högre än ersättningen som man fått för utfört arbete. Sektor Hemtjänst är den verksamhet som haft det ekonomiskt tuffaste utmaningen. Hemtjänstens medarbetare arbetar kontinuerligt i ett uppföljnings, lednings- och styrningsverktyg. Detta verktyg är ett stöd för den dagliga planeringen inom hemtjänsten för att den ska bli bra och effektiv. Trots hårt arbete och trots att planeringen ser bra ut på många enheter, får dessa enheter ändå inte ekonomin i balans. Under 2015 har intäkterna för Sektor Hemtjänst minskat med 21 miljoner kronor, jämfört med samma period 2014. Förändringen av intäkterna beror på ändrat ersättningssystem samt nya schablontider. Personalkostnaderna för Sektor Hemtjänst har minskat med ca 9 miljoner kronor jämfört med 2014. se illustration nästa sida.

1225 miljoner

ÅRSREDOVISNING ÖSTERSUNDS KOMMUN 2015

120

***+15 miljoner**

Vård- och omsorgsnämnden går 15 miljoner kronor i plus eftersom "Karl och Karins" behov av vård och omsorg under 2015 blev mindre än beräknat. Det innebär att nämnden betalat ut 15 miljoner kronor mindre i ersättning till verksamheten än vad man budgeterat för.

**** -30 miljoner**

Verksamheten får ersättning för de timmar som "Karl och Karin" får vård och omsorg. Underskottet på 30 miljoner kronor beror på att kostnaderna i "egen regi" varit 30 miljoner kronor högre än ersättningen man fått för utfört arbete.

Investeringar

Under året har nämnden investerat i inventarier och utrustning för nya LSS-bostäder, i utbytesinventarier, samt i trygghets- och brandlarm på äldreboenden. Under 2015 har arbetet med att byta ut analoga till digitala trygghetslarm i ordinärt boende påbörjats.

Resultaträkning mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	180	175	178
Kostnader	-1 351	-1 384	-1438
Kommunbidrag, årsbudget	1126	1 176	1 223
Kommunbidrag, tilläggsbudget	13	18	22
Resultat	-32	-15	-15

Investeringar mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Investeringsbudget	9,0	5,0	8,6
Utbyte trygghetslarm			-2,4
Inventarier, utrustning, bostadsrätter mm	-11,6	-7,0	-4,3
Resultat	-2,6	-2	1,9

Framtid

Nämndens underskott på 10 miljoner kronor för 2015 innebär att Vård- och omsorgsnämnden oförtrutet behöver arbeta vidare med att **minska sina kostnader och/eller öka sina intäkter**. Den kostnadsöverbältring som skett och fortsatt sker inom personlig assistans (från staten till kommunen) behöver följas de kommande åren - även om bedömningen just nu är att nämnden fått tillräckliga resurser av Kommunfullmäktige för att klara kostnadsökningen - åtminstone under 2016.

Utifrån Vård- och omsorgsnämndens **långsiktiga strategi** har nämnden under senhösten pekat ut **två huvudområden** där utvecklingsarbete är särskilt viktigt. Det handlar dels om att **komma tillrätta med de höga sjuktalen** inom hela förvaltningen, och framförallt särskilt boende och hemtjänst. Här finns en handlingsplan framtagen som förvaltningen nu kommer att följa, utvärdera och vid behov revidera. En styrgrupp kommer att följa arbetet med **Handlingsplanen för Hälsöfrämjande arbetsplatser**.

Det andra huvudområdet handlar om att **på sikt öka hälsan hos nämndens målgrupper**. Även detta arbete kommer att följas av en styrgrupp. Arbetsnamnet för denna satsning är "Den hälsöfrämjande kommunen" och under det paraplyet kommer bland annat följande utvecklingsarbeten att ske:

- Införande av **arbetssättet ÄBIC/IBIC** (Äldres/Individens behov i centrum), som tagits fram av Socialstyrelsen och som utgår från brukarens individuella behov. Arbetssättet innebär också att tillsammans med den enskilda formulera tydliga mål. Den viktigaste frågan att ställa till alla som behöver nämndens stöd blir "Vad är viktigt för dig?"
- Öka antalet brukare inom **MICA** som kan ta steget ut i en löneanställning.
- **Bredda MICAs** nuvarande verksamhet så att ännu fler av våra brukare kan hitta till en sysselsättning eller arbete som lockar och passar just dem. Idag blir för många kvar på LSS-bostaden för att de saknar en stimulerande sysselsättning.
- Ambitionen är även att **nå de medborgare som ännu ej sökt nämndens stöd**. Detta för att kunna bidra till att så många Östersundsbor som möjligt får ett så friskt åldrande som möjligt.
- Användandet av **ny teknik** (välfärdsteknologi) kommer att vara en viktig faktor för att kunna erbjuda en god vård och omsorg inom tilldelade resurser. När detta skrivs pågår förstudier för att med stöd av EU-medel även vara med och ta fram nya tekniska lösningar tillsammans med regionen och några kommuner i Norge.
- **Vårdplaneringsprocessen** (En trygg och säker utskrivning respektive hemgång) behöver utvecklas

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN

vidare. Vård- och omsorgsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att hitta lösningar för att fler kan skrivas ut till hemmet och färre till korttidsboende jämfört med idag. Anledningen är att forskningen visar att rehabiliteringsförmågan är bättre om du bor hemma. I detta utvecklingsarbete blir Region Jämtland Härjedalen en viktig samarbetspartner. Sannolikt kommer även en ny betalningsansvarslag att träda i kraft under 2017. Denna kräver ett ännu närmare samarbete mellan kommunen och regionen för att nå målet att använda sjukhussängarna för de som bäst behöver dem.

Under 2016 avslutas projektet med att ta fram ett **kvalitetsledningssystem** för nämndens ansvarsområden. Därefter kommer kvalitetsledningssystemet att fortsätta leva och utvecklas utifrån omvärldsförändringar och verksamhetens behov.

Tillsammans med Gävleborg och Västernorrland kommer en **Socialfondsansökan** att lämnas in under våren 2016. Den tar sikte på att **optimera möjligheterna för nyanlända** att på ett snabbt och fullödigt sätt skaffa sig en undersköterskeutbildning.

Socialnämnden

Viktiga händelser under året

Det som är kännetecknande för Socialförvaltningens verksamhet under år 2015 är att det skett en volymökning inom samtliga områden. Det är två områden där det är särskilt tydligt, område Integration och område Barn ungdom vuxen. Som en följd av ökningen inom område Barn ungdom vuxen har även efterfrågan på öppenvårdens tjänster ökat. Detta har även lett till att väntetider har uppstått. Med anledning av volymökningen har förvaltningen utökat sin personal med 55 procent under 2015 - i huvudsak inom område Integration.

Under året har 469 nyanlända kommit till kommunen och när det gäller Ung integration finns det 128 ensamkommande inskrivna i verksamheten. Prognoserna och avtalen för mottagande av ensamkommande har skrivits upp flera gånger under året. Mottagande av de ensamkommande är en extraordinär situation. Under året har 8 nya HVB hem startats samt en verksamhet för att slussa ut personer från HVB hemmen till egna lägenheter. Det ställer stora krav på området med ett så stort mottagande av nyanlända och ensamkommande barn. Nyrekrytering av personal sker ständigt samt att mycket arbete läggs på att hitta lämpliga lokaler och bostäder. Antalet bostäder är givetvis avgörande om man ska nå överenskommelsen om att ta emot de nyanlända.

Anmälningar om barn som far illa och barnavårdsutredningar har ökat markant under året och ligger därför på en betydligt högre nivå i jämförelse med föregående år. Även antalet ärenden enligt Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga har ökat. Sammantaget ger detta en mycket ansträngd arbetssituation för socialsekreterarna. En allvarlig konsekvens av detta är att barnavårdsärenden inte kan fördelas utan blir liggande, samt att lagstiftade utredningstider inte hålls. Rekrytering av personal utöver gällande personalstat påbörjades redan i våras. Situationen har inte gått att lösa på grund av få sökande med rätt kompetens och hård konkurrens avseende rådande lönenivåer. Placeringarna för barn och vuxna har ökat snabbt, i takt med antalet anmälningar och utredningar. Då krävs det yttersta av samverkan med andra, inte minst med område Öppenvård. Det har arbetats aktivt inom de olika enheterna inom område Öppenvård för att

möta upp de behov som efterfrågas. De allra flesta insatser har nyttjats maximalt och väntetider har uppstått. Genom att öppenvården hela tiden arbetar med att förbättra verksamheten har man under året anpassat sig efter nya behov. Inom till exempel Björkebo har man provat andra former av stöd i boende.

Läget på arbetsmarknaden är något bättre än föregående år, men det är fortfarande många som på grund av arbetslöshet står utan försörjning. 58 procent av som får försörjningsstöd, får det på grund av arbetslöshet. Kommunens satsning på arbetsmarknadsanställningar för hela målgruppen har, förutom förbättringar för den enskilde, även påverkat kostnaden för försörjningsstöd i positiv riktning.

Årets arbetsmiljörevisioner visar på att förvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete med hög kvalitet. Trots detta har sjukskrivningarna ökat. En annan oroande trend är att hot och våld också har ökat inom alla områden. Bedömningen som görs är att båda dessa negativa tendenser är förknippade med volymökningen.

Verksamhetens Mål och Resultat

Till visionen "Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund" kan flertalet av förvaltningens effektmål härledas. Effektmålen om bemötande och inflytande samt delaktighet är uppnådda. För de fyra effektmålen om samverkan är tre uppnådda medan ett ej är uppnått på grund av en annan aktörs omorganisation. Två av nyckeltalen hämtas från nationell statistik och kan ej redovisas inom bokslutets tidsram. Effektmålet om minskat antal vårddyggn uppnås ej inom åldersgruppen 0-20 år. Detta beror på den stora ökningen av antalet anmälningar och utredningar. Effektmålen om icke återaktualiserade barn och ungdomar 0-12 år ett år efter avslutad utredning efter insats uppnås ej. Målet är 20% och resultatet visar 21%. Sammantaget uppnåddes 7 av 13 effektmål.

Aktiviteter inom folkhälsa är bland annat tillsyn avseende rökfria miljöer, vilket utförts på fritidsgårdar och fritidsklubbar. Därtill har myndigheten genomfört

SOCIALNÄMNDEN

kontrollköp av tobak på vissa butiker och bensinmackar. Andra prioriterade aktiviteter inom området är elevers behörighet till gymnasieskola där förvaltningen i nära samarbete med skola, Region JH ger adekvat stöd. Därtill erbjuder förvaltningen verksamheter/insatser genom bla familjecentralerna och Ladies Villa för att främja sociala mötesplatser för unga och äldre.

Under året har det inkommit 39 synpunkter, 32 klagomål och 6 beröm till förvaltningen. 17 av klagomålen handlar om att det är svårt att nå handläggare, ett klagomål om dåligt bemötande och dålig information, ett klagomål att man ej fått plats på akutboendet. Tre av berömmen handlar om att man är nöjd med den hjälp som erbjudits samt trevligt bemötande och kunnig personal. Inkomna synpunkter tas upp på arbetsplatsträffar och används i ett ständigt pågående förbättringsarbete.

Inom socialnämndens ansvarsområde är servicedekla-

rationer fastställda för försörjningsstöd, samarbetsamtal, kontaktfamilj för barn och unga, serverings-tillstånd, försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel, Ung Integration samt Integrationservice. Samtliga sju servicedeklarationer har följts upp inför årsbokslutet. De avvikelser som noterats har som främsta orsak bemanning.

Förvaltningen arbetar systematiskt med åtgärder för att nå personalpolitiska mål. Andelen långtidssjukskrivna har tyvärr fortsatt att öka och står för närmare 70% av den totala sjukfrånvaron. Detta trots att förvaltningens chefer har inarbetade rutiner, är aktiva i rehabiliteringsarbetet och att alla långtidssjukskrivna har planer och pågående insatser. Vid närmare analys av sjukdomsorsak för de långtidssjukskrivna visar det sig att närmare 40% är sjuka av orsaker som ej är arbetsrelaterade.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

Medborgare i behov av stöd har utvecklat förmåga till ansvarstagande för sin situation, genom ett anpassat stöd och varierade lokala insatser med rätt kvalitet

Socialnämndens effektmål Antalet vårddygn för barn och ungdomar som placerats utanför det egna hemmet är lägre jämfört med föregående år (0-15 år respektive 16-20 år)	Resultat Antalet vårddygn för åldersgruppen 0-15 år är 27 730 dygn (år 2014 24 411 dygn) och för åldersgruppen 16-20 år 11 862 dygn (år 2014 9 897 dygn). Antalet vårddygn har ökat med 13,3%. Målet uppnås ej.
Andel återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats överstiger ej 20%	Resultat Andel återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats är 21% (år 2014 20%) Målet uppnås ej.
Andel återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats överstiger ej 30%	Resultat Andel återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats är 20% (år 2014 16%) Målet uppnås.
Andel personer som flyttar ut från stöd- och utslussboendet Björkebo och som har ett fungerande boende efter 6 månader uppgår till 60%.	Resultat Av åtta som flyttat ut till eget boende har samtliga kvar sina lägenheter efter sex månader. Målet uppnås.

Barn, ungdomar och vuxna bemöts på ett värdigt och respektfullt sätt vilket medverkar till att ge en positiv självbild, tilltro till den egna förmågan och sitt eget omdöme samt skapat förutsättningar för en bättre livssituation	
Socialnämndens effektmål Minst 90% av de medborgare som är aktuella för utredning och/eller insatser anser sig bemötta på ett respektfullt sätt.	Resultat Andelen medborgare aktuella för utredning och/eller insatser som anser sig bemötta på ett respektfullt sätt genom att ange minst värdet fyra på en sex-gradig skala är 93%. Målet uppnås.
Barn, ungdomar och vuxna har inflytande och är delaktiga i beslut om åtgärder och insatser som berör dem	
Socialnämndens effektmål Minst 85% av de medborgare som är aktuella för utredning och/eller insatser anser sig delaktiga i beslut om åtgärder och insatser som berör dem.	Resultat Andelen medborgare aktuella för utredning och/eller insatser som anser sig delaktiga i beslut om åtgärder och insatser som berör dem genom att ange minst värdet fyra på en sex-gradig skala är 92%. Målet uppnås.
Samverkan bedrivs med myndigheter och organisationer i syfte att ge optimalt stöd i ett tidigt skede	
Socialnämndens effektmål Skapa samverkansavtal med handlingsplan mellan socialnämnden och polismyndighet	Resultat I polisens nya organisation där medborgarlöften utformas involveras socialförvaltningen, vilket kan utmynna i en gemensam handlingsplan framdeles. Målet uppnås ej pga att polisens omorganisation ännu inte effektuerats fullt ut.
Samverkan mellan socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden enligt årligen upprättad handlingsplan	Resultat Framtagen handlingsplan har följts upp på nämnds-nivå, revidering har skett och följts upp av presidierna. Målet uppnås.
I enlighet med lagstiftning ingå överenskommelse mellan landstinget och socialnämnden avseende missbruk och beroende för perioden 2015 - 2017	Resultat Länsöverenskommelsen för 2016-2018 är färdig och reviderad. Målet uppnås.
Samverkan avseende nyanländas etablering mellan kommun och berörda samhällsaktörer enligt årligen reviderad lokal överenskommelse	Resultat Den lokala överenskommelsen (LÖKen) har utmynnat i två delar; en avseende anvisningsbara platser (ABO/KVOT) och en för egenbosatta (EBO). Detta bidrar till tydliggöranden i ansvarsfördelningen mellan berörda parter och är att betrakta som handlingsplaner för berörda aktörer i det gemensamma mottagnings- och etableringsarbetet. Målet uppnås.

SOCIALNÄMNDEN

Hälsa och arbetsmiljö: arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Socialnämndens effektmål Sjukfrånvaron ska inte överstiga 5.5% av ordinarie tillgänglig arbetstid	Resultat Sjukfrånvaron uppgår till 7,2 %, vilket innebär att målet inte uppnås.
Omsättningen av personal med kompetens och erfarenhet är högst tio, vilket motsvarar ca 5% av medarbetarna	Resultat Pga marknadsläget gällande socionomer har 19 tillsvidareanställda slutat sin anställning, vilket motsvarar 7,3 %. Målet uppnås ej.

Ekologiskt hållbart samhälle

Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Socialnämndens effektmål Tankning av befintliga biogasbilar sker till 90 % med gas.	Resultat Andel tankad biogas är 78%. Under perioden har det under en längre tid varit driftstörningar vid tankstationen i Göviken. Målet uppnås ej.
--	--

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Relevant jämförtal
Försörjningsstöd				
Genomsnittlig hjälptid för hushåll med försörjningsstöd (månader/kalenderår)	5,6 mån	5,9 mån	Resultat hösten -16	Riket 2013 5,9, 2014 5,8
Andel av befolkningen som får försörjningsstöd, %	3,9%	3,9%	3,9 %	Riket 2013 4,1, 2014 4,1
Genomsnittliga belopp som utbetalts per hushåll och månad, kr/hushåll	6 233 kr	6 497 kr	Resultat hösten -16	Riket 2013 6 545 kr, 2014 6 601 kr
Andel hushåll med försörjningsstöd 10-12 månader under kalenderåret, %	23,1%	24,7%	Resultat hösten -16	Riket 2013 25,5 2014 25,2
Kostnad utbetalt ekonomiskt bistånd, kr per invånare	753 kr	744 kr	Resultat hösten -16	Riket 2013 782 kr, 2014 756 kr
Hur lång är handläggningstiden i snitt (dgr) för att få ek bistånd vid nybesök (KKIK)	8-15 dagar	8-15 dagar	8-15 dagar	Riket 2013 och 2014 8-15 dagar

Resultat, indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Relevant jämförtal
Flyktingmottagande				
Totalt antal mottagna flyktingar (PUT)	337	298	469	
Beläggningsgrad boenden för ensamkommande, %	83%	76%	114%	
Utvärderingar kvalitet brukarundersökning				
Andel medborgare som bedömt bemötandet som minst fyra i en sexgradig skala	94,3%	93,6%	93%	Egen undersökning
Andel medborgare som bedömt sin delaktighet i beslut om åtgärder som berör dem som minst fyra i en sexgradig skala	94,7%	90,5%	92%	Egen undersökning
Efter deltagande i barngruppsverksamhet (Bubblan, Fjärilen, Trappan) ska framtidstron ha ökat hos 8 av 10 barn	80%	71%	71%	Egen undersökning
Övriga nationella nyckeltal				
Avvikelse kostnad för IFO i jämförelse med förväntad kostnad (SCB), %	8,5%	21%	Resultat hösten -16	Riket 2013 4,6%, 2014 4,7%
Jämförelse nettokostnad per kommuninvånare	4 003 kr	4 278 kr	Resultat hösten -16	Riket 2013 3 414 kr, 2014 3 527 kr
Kostnad missbrukarvård vuxna, kr per invånare	604 kr	749 kr	Resultat hösten -16	Riket 2013 489 kr, 2014 529 kr
Kostnad barn- och ungdomsvård (0-20 år), kr per invånare	1 809 kr	1 782 kr	Resultat hösten -16	Riket 2013 1 600 kr, 2014 1 696 kr
Folkhälsa				
Andel barn 0-17 år i hushåll med försörjningsstöd	6,2%	6,7%	Resultat hösten -16	Riket 2013 7,3%, 2014 7,4%
Miljö				
Andel tankad biogas		60%	78%	
Medarbetare				
Antal årsarbetare	218,4	208,4	234,4	
Sjukfrånvaro i % av tillgänglig arbetstid	7,2%	6,2%	7,2%	
Ledarskapsindex	75	75	Följs ej upp	
MMI	76	77	Följs ej upp	
Andel utomnordisk bakgrund	5,2%	5,1%	7,2%	
Arbetar aktivt med likabehandling, värde enligt medarbetarundersökning	71	69	Följs ej upp	
Stressindex enligt medarbetarundersökning	70	70	Följs ej upp	
Antal långtidssjuka 60 dagar eller mer	12	13	17	
Andel tillsvidareanställda kvinnor/män	80/20	80/20	80/20	
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda	97,9%	97,8%	98,1	

Årets resultat ekonomi

Drift

Årets resultat på driftbudgeten blev ett underskott med 22,1 mnkr. Resultatet för institutions- och familjehemsvård blev minus 26,3 mnkr. Antalet vårddygn har ökat med 8 125 dygn i jämförelse med 2014 vilket är en ökning med 18 procent. Inom institutionsvården för barn och unga finns sju placeringar som tillsammans kostar 12,8 mnkr - den dyraste placeringen kostar 3,3 mnkr. Kontaktfamiljer för barn och unga redovisar ett överskott med 1,5 mnkr. Antalet kontaktfamiljer har minskat med 6 familjer i jämförelse med 2014 och det har varit svårt att rekrytera. Socialförvaltningens verksamhet redovisar ett överskott med 2,0 mnkr. Till största delen är överskottet ett resultat av åtgärdsprogrammet där tjänster har vakanshållits och där man varit restriktiv med kurser och konferenser.

Socialnämndens egna verksamhet har sparat på utredningar och uppföljningar och det gav ett överskott med 0,1 mnkr. Totalt gav åtgärdsprogrammet 3,7 mnkr. Organisationsbidrag redovisar ett överskott med 0,3 mnkr och externa åtagande redovisar ett överskott

med 0,3 mnkr. Socialnämndens kostnader för försörjningsstöd uppgår för året till 50,1 mnkr vilket är en minskning med 1,6 mnkr jämfört med föregående år. Försörjningsstöd redovisar ett överskott med 0,1 mnkr. Intäkterna för serveringstillstånd har ökat och redovisar ett överskott med 0,2 mnkr.

Investeringar

Merparten av investeringar för nämndens räkning avser inköp av datorer, möbler och kopiatorer. Med anledning av den ökade bemanningen ökar investeringarna för datautrustning, möbler och inventarier. Förvaltningen har ökat sin personal med 55 procent under år 2015. Därtill har även ny verksamhet startat upp vilket krävt mer lokaler samt utrustning. Socialnämnden behöver en utökad ram för 2017 för att klara sina reinvesteringar.

Resultaträkning mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	64,7	96,8	117,4
Kostnader	-298,1	-334,5	-382,3
Kommunbidrag, årsbudget	235	238	242,8
Kommunbidrag, tilläggsbudget	0,1	0,5	
Resultat	1,7	0,8	-22,1

Investeringar mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Investeringar	0,75	0,5	0,6
Investeringsbudget	0,60	0,6	0,6

Framtid

År 2015 har varit ett år när Socialnämndens verksamheter och personal verkligen ansträngt sig till brytningsgränsen. Effekterna av detta kommer att visa sig i framtiden genom att vi behöver utöka och förändra verksamheter ytterligare för att möta samhällets ökade och förändrade behov. Samtidigt måste vi rekrytera ett stort antal medarbetare. Nämnden kommer även år 2016 besluta om åtgärdsprogram för att minska kostnaderna. I detta åtgärdsprogram kan inte några besparingar ske inom varken handledning eller fortbildning. Personalkompetens ska inte monteras ner när vi behöver den som mest. Åtgärdsprogrammet kommer istället att visa på åtgärder som effektiviserar vårt dagliga arbetet och som på sikt ger god effekt för den enskilde, exempelvis Förstärkt föräldrastöd och gemensam verksamhet med Region Jämtland Härjedalen. Fortsättningsvis kommer de största utmaningarna för nämnden att vara hur personal ska kunna rekryteras till förvaltningen samt hur förvaltningen ska hantera den ökade ärendemängden och samtidigt redovisa en budget i balans. Den sistnämnda utmaningen är helt beroende av placeringsnivån av antalet barn, ungdomar och vuxna. Vi kan redan nu se att av de vid årets slut totalt 149 placeringarna kommer ca 70 barn och unga att vara placerade väldigt många år (motsvarar 149 mnkr på 5 år). Därtill vet vi att det sker många nya placeringar av barn, unga och vuxna varje år.

Utmaningen gällande område Integration delas av hela kommunen eftersom det handlar om lokaler/bostäder, skolgång och integrationsfrämjande insatser (såsom praktik/arbete osv). Det initiala mottagandet ansvarar Socialnämnden för, vilket för år 2016 innebär en extrem ökning av ensamkommande barn (från 2015 års nivå om 24 asylplatser till 2016 års nivå om 215 platser) och åren därefter (2017-2020) även en stor ökning av familjer med och utan barn som ska kommunplaceras. Det nya för år 2016 är att även mottagande av familjer blir en tvingande lag. Kommunen behöver arbeta konstruktivt med integrationsfrämjande insatser eftersom det är ett stort humankapital som kan tillvaratas och därmed en viktig tillväxtfaktor. Genom en effektiv organisation, rätt arbetssätt, nödvändiga verktyg samt gott samarbete ska också försörjningsstödet kunna minskas i kommunen. Den satsning som kommunen gör gällande arbetsmarknadsanställningar, bedöms som ett mycket värdefullt sätt att möjliggöra återgång till arbetslivet. Arbetslöshet är den främsta orsaken till att människor behöver ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd varför vi ser att arbetsmarknadsan-

ställningarna skulle kunna leda till mindre kostnader för hela målgruppen 18-65 år.

För att underlätta för både medarbetare och medborgare satsar förvaltningen på ny teknik genom bla informationsfilm och e-tjänster inom ekonomiskt bistånd och Tillståndsenheten. För att effektivisera nämndens ansvarsområden krävs omvärldsbevakning och tydlig strategi för utvecklingsarbete inom följande områden; kvalitet, budget, personal samt verksamhet - vilket ska tydliggöra förvaltningens väg mot visionen om "Rätt insats i Rätt tid". Därtill krävs ett strukturerat och positivt samarbete med externa parter - såsom Arbetsförmedlingen och Region Jämtland Härjedalen för att på bästa sätt stödja våra medborgare.

Avgörande för framtiden är att förvaltningen lyckas med hållbara individuella lösningar på hemmaplan istället för externa placeringar, fortsätter med ett kvalitativt bra mottagande av nyanlända, kostnaderna för försörjningsstöd inte ökar samt främja en god arbetsmiljö som genererar nöjda och friska medarbetare.

Björn Sandal
Ordförande

Helén Eurenus
Tf. förvaltningschef

Överförmyndaren

Viktiga händelser under året

Överförmyndarens kostnader utgörs nästan enbart av arvode och ersättning till ställföreträdare. Resterade delar utgör kostnader för förtroendevalda och för rekrytering av nya ställföreträdare. Vem som ska betala arvodet är reglerat i lagstiftning och huvudregeln är att huvudmännen ska svara för kostnaderna. Om förutsättningar inte finns för huvudmannen att stå för kostnaden sker ersättning med kommunala medel. Så sker i drygt 60 % av ärendena. Redovisningen avser enbart kommunens kostnader.

Från och med 2015 styrs verksamheten politiskt av överförmyndarnämnden från att tidigare varit en ensam överförmyndare samt en ersättare. Förändringen har inneburit en breddning av det politiska intresset och engagemang.

Under andra halvåret har antalet ensamkommande barn varit högt och de nyanlända ska omgående ha en god man förordnad, vilket även kunnat tillgodose. Vid årsskiftet fanns det 152 barn/unga i asylprocessen och som således har en god man förordnad. Den månad som redovisade flest ensamkommande barn var november med 45 personer.

Hantering av ersättningar för omkostnader och arvode har kommit att bli mycket administrativt belastande. Överförmyndarnämnden har därför i november beslutat att övergå till en schabloniserad modell för ensamkommande barn. Dessa ersättningar – förutom i enstaka fall – ersätts i sin helhet av Migrationsverket efter ansökan.

Den totala ärendemängden hos överförmyndaren är fortsatt stor. Andelen förvaltarskap är fortsatt hög vilket bekräftar de signaler som kommer om ökad komplexitet i ärendena och ett ökat hjälpbehov hos huvudmännen. Här följer Östersund samma mönster som överförmyndarverksamheten nationellt med allt mer komplicerade och handläggningskrävande ärenden

Årets resultat ekonomi

Drift

Den övervägande merparten av överförmyndarnäm-

dens ekonomi består av ersättningar till gode män och förvaltare (knappt 6 Mnkr). För 2015 erhöll överförmyndarnämnden tillskott med 0,1 Mnkr för inrättande av nämnd, samt 0,250 Mnkr för ersättningar till gode män/förvaltare.

Kostnaden för den kommunala ersättningen till gode män och förvaltare för 2015 har minskat trots att antalet ärenden ökat. Detta kan förklaras av att samtliga årsräkningar för 2014 inte kunnat granskas under året, samt att granskningen till viss del skett mer strikt. Resultatet för 2015 års verksamhet innebär ett överskott med 0,87 Mnkr.

Kostnaderna för ersättningar till gode män för ensamkommande barn balanserar för året mot de samlade ersättningarna från Migrationsverket.

Framtid

Inget tyder på att den höga ärendemängden för överförmyndarnämnden kommer att minska på sikt. Nivån för mottagandet av ensamkommande barn kommer även att få stor betydelse för verksamheten och för närvarande finns en god beredskap att möta denna situation.

Diskussioner har börjat föras om någon form av samverkan i länet, vilket sannolikt torde bli aktuell inom några års sikt. Några av de övriga kommunerna i länet har svårigheter att organisera överförmyndarverksamheten. Detta talar för ett samarbete i likhet med vissa andra regioner i landet.

Jim Nilsson
Överförmyndare

Dan Osterling
Kanslichef

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle	
I Östersund är mänsklig omtanke drivkraften under livets alla skeden.	
Handläggningsprocessen är rättssäker, tydlig och effektiv	<p>Resultat</p> <p>Antal granskningskommentarer vid länsstyrelsens årliga tillsyn ska minska jämfört med föregående år: Vid granskningen 2015 fann länsstyrelsen inga brister som föranledde kritik</p> <p>Andelen granskade årsräkningar ska per den 30 september innevarande år uppgå till minst 90 % av totala antalet ingivna årsräkningar. Målet har inte uppnåtts.</p>
Information på webben, skriftlig och muntlig är aktuell, begriplig, relevant och lätt att hitta samt tillgänglig för alla.	<p>Resultat</p> <p>Arbete har påbörjats för att förbättra informationen på "webben", i första hand har en FAQ ("vanligen förekommande frågor") införts. Samarbetet med kundcenter har intensifierats för att öka servicen till medborgarna. Arbetet med hemsidan har dock varit nödvändig att nedprioritera. Målet har inte uppnåtts.</p>

Resultat, indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Totalt antal pågående ärenden	1 414	1 325	1401	1618
Antal nya ärenden	352	271	297	448
Antal avslutade ärenden	326	273	244	260
Antal aktiva ärenden avseende godmanskap enligt FB 11:4	941	984	956	1004
Antal aktiva ärenden avseende förvaltare	117	116	107	110
Totalt antal händelser/ aktiviteter i ärenden	12 137	13 601	14493	16941

Resultaträkning mnkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	1 270	1 271	1 637
Kostnader	-8 163	-8 093	7 966
Kommunbidrag, årsbudget	6 487	6 683	7 199
Kommunbidrag, tilläggsbudget		250	0
Resultat	-406	110	870

Valnämnden

Viktiga händelser under året

Valnämnden har under året haft två protokollförda sammanträden.

Verksamhetens Mål och Resultat

Verksamhetens mål och resultat på väg mot visionen om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund.

Verksamhetens resultat ekonomi

Drift

Nämnden får ett överskott eftersom det inte har skett någon verksamhet utöver två sammanträden

Resultat (alla nyckeltal och volymtal över en tidsperiod, även de som tillhör effektmålen – för att se trender)

132

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Antal sammanträden	1	2	7	2
Antal ledamöter/ersättare	5+5	5+5	5+5	5+5

Resultaträkning

Tkr

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Intäkter	0	1 914	0
Kostnader	33	2 482,3	17
Kommunbidrag, årsbudget	51	1 756	53
Kommunbidrag, tilläggsbudget	0	0	0
Resultat	18	1 187,7	36

Framtid

Under 2016 är inga val inplanerade. Valmyndigheten har dock påpekat att kommunerna ska se till att alltid hålla aktuella register över röstningslokaler och röstmottagare och uppdatera samtliga register minst en gång per år. Under 2018 hålls allmänna val i september. Inför valen 2018 ska nämnden se över valdistriktsindelningen bl.a. med anledning av nya bostadsområden. 2019 hålls val till europaparlamentet i maj/juni.

Mattias Tagesson
Ordförande

Lennart Wadensjö
Valnämndens sekreterare

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan

Uppdraget

Den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan består av kommunerna i Jämtlands län. Nämnden har nio ledamöter, två från Östersunds kommun och en vardera från övriga kommuner.

Upphandlingskontorets verksamhetsidé/uppdrag är att tillhandahålla en hög kompetens i frågor kring effektivisering, miljö och kvalitet inom upphandlingsområdet.

Viktiga händelser under året

- Översyn av den gemensamma ramavtalslistan
- Informations- och utbildningsdagar
- Uppdatering av arbetsrutiner
- Förstudie och beslut avseende införande av e-handel, inköpsstyrning och samordnad varudistribution för Östersunds kommun

Årets verksamhet

Viss personalomsättning har präglat året vilket bland annat resulterat i att något färre ramavtalsupphandlingar genomförts än beräknat och att färre upphandlingsgrupper besökts. Under hösten har en rekrytering genomförts och en ny medarbetare startar 2016. I övrigt har verksamheten under året i stort sett löpt i enlighet med upprättad plan.

I samråd med samverkande kommuner har en översyn av den kungemensamma ramavtalslistan genomförts. Resultatet har blivit en mer ändamålsmässig lista utifrån såväl upphandlingskontorets uppdrag som resurser.

Aktiviteter avseende kompetensutveckling har genomförts för att verksamheten ska vara väl förberedd inför ikraftträdandet av den nya lagstiftningen gällande offentlig upphandling som ska träda ikraft 2016. En utbildningsdag har genomförts och samtliga medarbetare har deltagit i en regional konferens anordnad av Sveriges offentliga inköpare (SOI).

Arbetsrutiner har uppdaterats och implementerats i verksamheten.

En förstudie avseende e-handel, inköpsstyrning och samordnad varudistribution har genomförts för Östersunds kommun. Östersunds kommun har, baserat på förstudien, beslutat om införande av e-handel, inköpsstyrning och samordnad varudistribution i enlighet med förstudien.

Två kunduppföljningar har genomförts och resultatet av dem visar att upphandlingskontorets kunder är nöjda eller mycket nöjda.

Årets resultat ekonomi

Upphandlingskontorets resultat är i princip ett nollresultat i enlighet med upprättat samverkansavtal. Återbetalning med 27 tkr har gjorts. Orsak till återbetalning är att härleda till något lägre kostnader än beräknat.

Framtid

Under 2016 förändras regelverket kring offentlig upphandling på ett mer omfattande sätt. En ny lag om offentlig upphandling ska träda ikraft.

Under 2016 anställs två nya medarbetare varav den ena tjänsten är en utökning i enlighet med budget.

Under året kommer också satsningar avseende kompetensutveckling att göras. Att nämna särskilt är att två medarbetare ska genomgå en mycket omfattande specialistutbildning inom offentlig upphandling.

Under våren arrangerar kontoret en konferens inom hållbar upphandling. Under hösten arrangeras även en konferens inom offentlig upphandling tillsammans med Region Jämtland Härjedalen.

Mona Modin Tjulin
Ordförande

Fredric Kilander
Upphandlingschef

GEMENSAM NÄMND FÖR UPPHANDLINGSSAMVERKAN

Resultaträkning 2015

Tkr	2013	2014	2015	Budget	Avvikelse
Intäkter grundavtal deltagande kommuner	3 708	3 951	4 093	4 778	-685
Intäkter övriga avtalsparter	352	370	386	386	0
Intäkter kvalitetssäkring Östersund och Åre	330	346	356	356	0
Intäkter uppdragsupphandlingar	911	558	496	880	-384
Summa intäkter	5 301	5 225	5 331	6 400	-1 069
Personalkostnader	4 157	4 176	4 001	5 150	-1 149
Övriga omkostnader	1 146	1 049	1 330	1 250	+80
Summa kostnader	5 303	5 225	5 331	6 400	-1 069
Resultat	-2	0	0	0	0
Varav återbetalning till samverkande kommuner	120	64	27		

* De stora avvikelserna gentemot budget beror på att budgeten för 2015 var baserad på utökning av upphandlingskontoret. En utökning som nu enligt beslut sker 2016 istället.

Revisionsberättelser 2015

ÖSTERSUND

Kommunrevisionen

Till Kommunfullmäktige i Östersunds kommun

Revisorernas redogörelse för år 2015

Granskningens inriktning

Vi har för att kunna ge underlag till kommunfullmäktiges ansvarsprövning, i enlighet med kommunallagen, granskat all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden och då provat om:

- verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna/styrelserna är tillräcklig

Årets granskning baseras på en riskbedömning för fullgörandet av uppdraget och som underlag till planerad revisionsinriktning. Granskningen har utförts genom:

- löpande granskning av nämnder/styrelser där vi tagit del av handlingar och protokoll
- föredragningar vid revisorernas sammanträden av inbjudna företrädare för nämnder/styrelser, tjänstemän samt hållbarhetsberedningen
- fördjupade granskningar
- granskning av delårsrapport
- granskning av årsbokslut och årsredovisning
- granskning av de kommunala företagen genom de valda lekmanarevisorerna

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan har granskats genom:

- löpande granskning av nämnden där vi tagit del av handlingar och protokoll
- föredragningar vid revisorernas sammanträde av inbjudna företrädare för nämnden samt tjänstemän
- granskning av delårsrapport
- granskning av årsbokslut och årsredovisning

Resultatet av genomförd granskning av den gemensamma nämnden har delgetts övriga kommuner som ingår i upphandlingssamverkan.

Revisionsrapporter från fördjupade granskningsprojekt har löpande under året lämnats till berörda nämnder/styrelser och till kommunfullmäktige. Skriftliga bedömningar biläggs delårsrapporten och årsredovisningen inför fullmäktiges behandling.

Vid revisionen har sakkunnigt biträde anlåtats från Deloitte AB.

Våra fördjupningsprojekt under 2015 redovisas nedan

Delårsrapport

Granskningen syftar till att verifiera dels att kommunen upprättar delårsrapport, dels att delårsrapporten är upprättad i enlighet med de lagar och anvisningar som gäller på området.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om, med följande undantag: Vi bedömer att fullmäktiges mål för verksamheten kommer att uppnås till viss del.

Årsbokslut och årsredovisning 2015

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen i huvudsak följer kommunallagen, lagen om kommunal redovisning och redovisningsrekommendationer för området. Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Vår sammanfattande bedömning är att finansiella mål av betydelse för en god ekonomisk hushållning nås. De verksamhetsmål som fastställts för styrelserna och nämnderna nås till viss del.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Granskningen syftade till att bedöma om kommunen bedriver ett tillfredsställande systematiskt arbetsmiljöarbete med avseende på stress och psykiska påfrestningar. Vår bedömning är att kommunen till viss del bedriver ett tillfredsställande systematiskt arbete.

Granskningen visade att det till grund för arbetet finns dokument i form av policys, vägledning och mallar. Det genomförs undersökningar av arbetsmiljön och till följd av dessa upprättas handlingsplaner.

De förbättringsmöjligheter vi noterat avser främst uppföljning av handlingsplaner och åtgärder och en löpande dialog kring frågorna. Det har också uttryckts ett behov av förtydliganden kring innebörden av arbetsmiljöuppgifter och ytterligare utbildning i frågorna. Vi bedömer att nämndens resursfördelning i huvudsak är ändamålsenlig.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Kostnadseffektivitet

Granskningen syftade till att bedöma kommunstyrelsens ledning, samordning och uppföljning av arbetet med att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet.

Vi bedömer att kommunstyrelsens ledning, samordning och uppföljning av arbetet med att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet kan stärkas.

Granskningen visade att kommunstyrelsen har uppmanat nämnderna att utarbeta nyckeltal som visar på verksamhetens effektivitets- och produktivitetsutveckling. Dessa ska löpande följas upp vid budgetuppföljningarna och redovisas till kommunfullmäktige i årsredovisningen.

Vidare visar granskningen att kommunstyrelsen har rutiner för uppföljning av övriga nämnders arbete/resultat. Det framgår dock inte av styrelsens beslut om dessa uppföljningar föranleder några åtgärder från styrelsens sida.

Kommunstyrelsen har i sitt förslag på budget för 2015 lagt fram ett krav på kostnadsminskningar på cirka en procent, fördelat på de olika nämnderna. Någon beräkningsgrund för denna nivå på kostnadsminskningar har inte kunnat uppvisas. Det framgår inte heller inom vilka områden nämnderna ska söka effektivisering eller hur resultaten av genomförda effektiviseringsåtgärder ska återrapporteras.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Uppföljning av revisionsrapporter i Östersunds kommun år 2013

Granskningen syftade till att undersöka om revisionens rapporter leder till förändringar i system, rutiner och den interna kontrollen.

Uppföljningen av 2013 års granskningar visade att revisionens rapporter behandlats av nämnder/styrelser. Åtgärder i enlighet med revisorernas synpunkter och rekommendationer är på väg att genomföras i de flesta fall och i vissa fall har de redan genomförts.

Rektors roll som pedagogisk ledare

Granskningen syftade till att bedöma om barn- och utbildningsnämnden har säkerställt att rektorerna har rätt förutsättningar för att klara rollen som pedagogisk ledare.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte har säkerställt att rektorerna har rätt förutsättningar för att klara rollen som pedagogisk ledare.

Granskningen visade att uppföljningarna av rektorernas arbetssituation har lett till att det har vidtagits vissa åtgärder i syfte att hitta lösningar för att skapa större utrymme för rektorernas pedagogiska ledarskap. Rektorerna hade dock inte full tilltro till de åtgärdsplaner som arbetats fram.

Granskningen visade även att rektorerna och förvaltningsledningen har olika syn på rektorernas utrymme för att prioritera det pedagogiska ledarskapet och skapa sin enhets inre organisation. Bland rektorerna fanns även ett visst missnöje avseende hur utvecklingsarbetet bedrivs inom förvaltningen.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Näringsriktig kost på äldreboenden

Granskningen syftade till att bedöma om det finns ändamålsenliga rutiner som säkerställer att boende vid kommunens särskilda boenden får en näringsriktig kost utifrån individuella behov.

Vi bedömer att vård- och omsorgsnämndens rutiner kring kost- och nutritionsarbete är ändamålsenliga.

För att kunna säkerställa att de boende får en näringsriktig kost behöver nämnden se till att rutiner och kvalitetskrav tillämpas vid enheterna och att det sker en systematisk uppföljning.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Rutiner för uppföljning av placeringar i hem för vård eller boende (HVB)

Granskningen syftade till att undersöka om social har tillräckliga rutiner för att följa upp lämnade föreningsbidrag.

Vi bedömer att rutinerna i huvudsak är ändamålsenliga.

Granskningen visade att det finns dokumenterade rutiner och att uppföljningar av placeringar genomförs regelbundet. Nämnden behöver dock säkerställa att rutinerna överensstämmer med socialstyrelsens föreskrifter.

Mottagandet av ensamkommande barn har ökat kraftigt i kommunen. Fokus har legat på att ge barnen skydd och boende, men vår uppfattning är att det bör säkerställas att det finns förutsättningar för uppföljningar framgent, då i stort sett samma regler gäller för placeringar av ensamkommande barn.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Hänsyn till policydokument vid upphandling

Granskningen syftade till att undersöka i vilken utsträckning mål- och policydokument beaktas vid upphandling av varor och tjänster.

Granskade upphandlingar visar att mål- och policydokument beaktats vid upphandling av varor och tjänster. Granskningen visar också att det finns dokumenterade rutiner för kvalitetssäkring och för ansvarsfördelning avseende utformning av förfrågningsunderlaget.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Diariehantering

Granskningen syftade till att bedöma om hanteringen av allmänna handlingar är ändamålsenlig och tillgodoser de krav som framgår av gällande lagstiftning.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen att kommunens hantering av allmänna handlingar behöver förbättras.

Granskningen visade att det saknades aktuella arkivbeskrivningar för kommunstyrelsen och socialnämnden. I övrigt finns väl utformade interna styr- och rutindokument kring hanteringen av allmänna handlingar.

Vi bedömer att kommunstyrelsen brustit i sin uppföljning och kontroll av kommunens övriga nämnder. Detta genom att styrelsen inte har säkerställt att arkivlagens regler om tillsyn efterlevs.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Bygglovshanteringen

Granskningen syftade till att undersöka om miljö- och samhällsnämnden har en ändamålsenlig bygglovshantering.

Vi bedömer att miljö- och samhällsnämnden i huvudsak bedriver en ändamålsenlig bygglovshantering.

Underhåll av VA-ledningsnät

Granskningen syftade till att undersöka förekomsten av underhållsplaner och om ändamålsenliga åtgärder vidtagits avseende hantering av underhåll av VA-ledningsnät.

Vi bedömer att ändamålsenliga åtgärder har vidtagits avseende hantering av underhåll av kommunens VA-ledningsnät.

Nyttjande av leasingbilar

Granskningen syftade till att belysa och bedöma om användningen av kommunens leasingbilar styrs och följs upp på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer att styrningen och uppföljningen av användningen av kommunens leasingbilar kan förbättras.

Granskningen visade att fordonsenhetens ansvar och befogenheter kan förtydligas och gällande regler och rutiner behöver dokumenteras och tillgängliggöras på ett samlat sätt.

Granskningen visade att det förs körjournaler i kommunens elbilar och att det i övriga bilar förs journaler över drivmedelsanvändningen. Ingen av dessa journaler uppfyller samtliga punkter i Skatteverkets rekommendation om vad som bör framgå av en körjournal.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Barn- och utbildningsnämndens process för ekonomistyrning

Granskningen syftade till att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställt en ändamålsenlig process för ekonomistyrning.

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämndens process för ekonomistyrning kan förbättras.

Granskningen visade att nämndens budgetprocess inte har dokumenterats i tillräcklig utsträckning och budget och beslut om åtgärder för att komma tillrätta med underskott behöver förankras i tillräcklig omfattning. Analyserna i månadsuppföljningarna bör utvecklas så att de på ett tydligare sätt åskådliggör orsakerna till avvikelserna.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Kostnadskontroll stora arenor

Granskningen syftade till att belysa och bedöma om ekonomistyrningen avseende kommunens stora arenor är tillfredsställande.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen kan förbättras liksom styrningen avseende underhållet av fastigheterna.

Granskningen visade att förvaltningarna inte har någon gemensam syn på innebörden av god ekonomisk hushållning eller vem som ansvarar för att anläggningarna förvaltas i enlighet med god ekonomisk hushållning.

Det saknades dokumenterade långsiktiga planer för underhåll eller ny- och reinvesteringar. Förvaltningarna har dock ett tillsynes väl fungerande samarbete med en tät dialog som ligger till grund för årliga investerings- och underhållsbudgetar.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Tillämpning av offentlighetsprincipen – kommunens bolag

Granskningen syftade till att bedöma om bolagens hantering av allmänna handlingar är ändamålsenlig.

Vi bedömer att hanteringen av allmänna handlingar i kommunens bolag behöver förbättras. Bolagsstyrelserna behöver, som ansvariga för verksamheten, säkerställa en hantering i enlighet med gällande regelverk. Vidare behöver kommunstyrelsen, i egenskap av

REVISIONSBERÄTTELSE

arkivmyndighet, säkerställa en regelbunden tillsyn av att bolagen fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen.

Rekommendationer till förbättringar har lämnats.

Östersund 15 april 2016

Mats El Kott

Staffan Ekström

Kick Leijnse

Christer Jonsson

Karl Göran Eriksson

Göran Fürstenberg

Erik Widar Andersson

Marcus Norlin

ÖSTERSUND
Kommunrevisionen

Kommunfullmäktige i Östersunds kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelser, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

I granskningsarbetet har vi biträtt av Deloitte AB.

Vi bedömer sammantaget att styrelser, nämnder och beredningar i Östersunds kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och till viss del de verksamhetsmål som fastställts.

Ansvarsprövning

Kommunstyrelsen

I revisionsberättelsen till Jämtkraft AB:s årsredovisning framgår att den auktoriserade revisorn anser att bolaget genom att inte bereda kommunfullmäktige möjlighet att yttra sig i förvärsärenden brutit mot bolagsordningen. Av bifogade kopia av lekmannarevisorernas granskningsrapport avseende Jämtkraft AB framgår att dessa delar den auktoriserade revisorns kritik.

Kommunen har genom kommunledningsförvaltningen kommenterat den auktoriserade revisorns bedömning varvid det redovisats att förvaltningen anser att Jämtkraft följt kommunens policy från 2006 för styrning av kommunens bolag.

ÖSTERSUND
Kommunrevisionen

Den ena affären är Jämtkrafts engagemang i Clever Sverige AB via två andra bolag. Av kommunens årsredovisning framgår att affären beslutades i juni 2015. Av kommunstyrelsens protokoll framgår att styrelsen informerades om denna affär den 18 augusti 2015.

Den andra affären rör omstrukturering av ägandet i Norge (Troms Kraft) som innebär ett utökat ägande och en utökad ekonomisk exponering. Beslut om detta fattades i Jämtkrafts styrelse den 9 september 2015. Av kommunstyrelsens protokoll framgår att styrelsen informerades om denna affär den 15 september 2015.

Av Jämtkrafts bolagsordning framgår att Jämtkraft ska bereda kommunfullmäktige möjlighet att yttra sig innan beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas. Av kommunens ägardirektiv framgår under rubriken 1.5 Yttrande av huvudägaren före principiellt viktiga beslut att bolaget ska följa ovan nämnda policyn från 2006.

Av det ovan angivna framgår att Jämtkraft informerat kommunstyrelsen om respektive affär först efter det att beslut om dessa affärer fattats och i vart fall i det ena fallet efter det att avtal med motparter ingåtts. Kommunstyrelsen har inte fört ärendena vidare till kommunfullmäktige och inte heller för Jämtkraft påtalat att bolaget inte följt bolagsordningen. Kommunfullmäktige har betagits den möjlighet att yttra sig före det att beslut som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas, vilken regleras i Jämtkrafts bolagsordning, en reglering som är likalydande med kommunallagens avseende helägda bolag (Östersund äger 98 % av Jämtkraft).

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot styrelsen.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i kommunstyrelsen.

Utförarstyrelsen

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot styrelsen.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i utförarstyrelsen.

Miljö- och samhällsnämnd

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i miljö- och samhällsnämnden.

Socialnämnden

Nämnden redovisar ett underskott mot budget om 22,1 miljoner kr. Nämnden har i årsredovisningen redovisat orsaker till underskottet.

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i socialnämnden.

ÖSTERSUND
Kommunrevisionen

Barn- och utbildningsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott mot budget om 12,6 miljoner kr. Nämnden har i årsredovisningen redovisat orsaker till underskottet.

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i barn- och utbildningsnämnden.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden redovisar ett underskott mot budget om 15 miljoner kr. Nämnden har i årsredovisningen redovisat orsaker till underskottet.

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i vård- och omsorgsnämnden.

Kultur- och fritidsnämnden

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i kultur- och fritidsnämnden.

Överförmyndarnämnden

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot överförmyndaren.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i överförmyndarnämnden.

Valnämnden

Vår granskning ger inte anledning till anmärkning mot nämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i valnämnden.

Gemensamma upphandlingsnämnder

Granskningen ger inte anledning till anmärkning mot nämnderna.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan och i den gemensamma nämnden avseende samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter.

Kommunfullmäktiges beredning

Vi har funnit att hållbarhetsberedningen arbetat i enlighet med de direktiv som kommunfullmäktige utfärdat.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för ledamöterna i beredningen.

REVISIONSBERÄTTELSE

ÖSTERSUND
Kommunrevisionen

Godkännande av årsredovisning

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2015.

Vi återoppar bifogade redogörelse och rapporter.

Östersund 15 april 2016

Mats El Kott

Staffan Ekström

Kick Leijnse

Christer Jonsson

Karl Göran Eriksson

Göran Fürstenberg

Erik Widar Andersson

Marcus Norlin

Till revisionsberättelsen hör bilagorna: Revisorernas redogörelse, Granskning av Gemensam nämnd för samordnad upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsprodukter 2015, Granskningsrapporter från lekmanne-revisorerna samt revisionsberättelser för Jämtkraft AB, Östersunds Rådhus AB, Östersundshem AB, Visit Östersund AB.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Jämtkraft AB, org.nr 556001-6064

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Jämtkraft AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt Internationell Standard on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer olika åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget uppväntar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, även inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen uppfattats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflödet för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2014 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 16 mars 2015 med modifierat uttalande i Rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Jämtkraft AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motivering till förslaget samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Anmärkning

Av beslagssedningen framgår att bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Östersunds, Krokom och Åre kommuner möjlighet att yttra sig innan beslut i verksamheten som är principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

Under året har bolagets styrelse fattat beslut om en omfattande omstrukturering av innehåll av norsk vattenkraft som innebär att det finansiella engagemanget ökar med väsentliga belopp. Styrelsen av del utökade engagemanget ligger utanför Jämtkrafts kontroll då det är beroende av om en utomstående part utnyttjar en option eller ej.

Bolagets styrelse har under året även beslutat att förvärva 50% av aktierna i Clever Sverige AB via holdingbolaget Evering AB. I samband med förvärvet garanterade Jämtkraft AB att finansiera den förvärvade verksamheten med betydande belopp.

Vår bedömning är att bolaget inte berett kommunfullmäktige i någon av ägar kommunerna möjlighet att yttra sig innan beslut fattades i ovanstående frågor och att styrelsen således handlat i strid med bolagsordningen.

Utmått 4 april 2016

Erosi K Yuang AB

Jasakim Åström
Auktionsbetald revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Visit Östersund AB
Organisationsnummer 556403-1606

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Visit Östersund AB för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Visit Östersund ABs finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Visit Östersund AB för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsd i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Östersund den 4 april 2016
Deloitte AB

Sara Olovsson
Auktoriserad revisor

Till fullmäktige i Östersunds kommun org nr 212000-2528

Till årsstämman i Visit Östersund org nr AB 556403-1606

Granskningsrapport för år 2015

Jag, av fullmäktige i Östersunds kommun utsedd lekmannarevisor, har under 2015, tillsammans med den auktoriserade revisorn från revisionsfirman Deloitte AB, granskat Visit Östersund AB: s verksamhet och kontroll.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med ägarens avsikter.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, god revisionssed i kommunal verksamhet samt av års/bolagsstämman fastställt ägardirektiv beträffande Visit Östersund AB. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag finner att verksamheten bedrivits i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag.

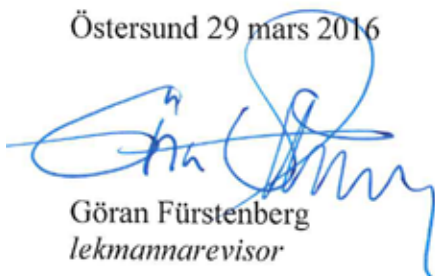
Observationer:

- ✓ I direktivet för bolaget finns ett krav på en soliditet på minst 10 %. Årsredovisningen visar en soliditet på 7,97 %. Bolaget hade under 2015 för avsikt, att under en treårsperiod öka sin likviditet, för att nå 20 % vid periodens slut.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll i stort har varit tillräcklig.

Jag åberopar bifogade rapporter från revisionsbyrån Deloitte AB.

Östersund 29 mars 2016

Göran Fürstenberg
lekmannarevisor

Jämtlands
Gymnasieförbund

Revisorerna

Till kommunfullmäktige i Bräcke, Krokoms, Ragunda och Östersunds kommuner

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet Jämtlands Gymnasieförbund (organisationsnummer 222000-1636) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Jämtlands Gymnasieförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är endast delvis förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

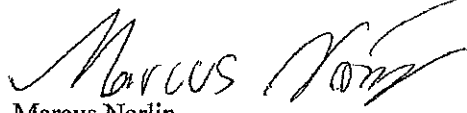
Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

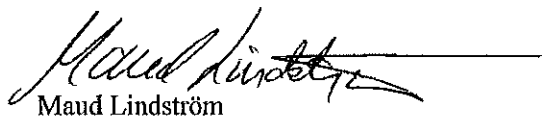

Östersund 2016-03-15

Av förbundsmedlemmarna valda revisorer i Jämtlands Gymnasteförbund

Marcus Norlin
Ordförande

Nils Johnsson

Maud Lindström

Per-Olof Mellgren

Bilagor:

Revisorernas redogörelse och rapporter

Jämtlands Gymnasieförbund

**Granskning av bokslut och
årsredovisning per 2015-12-31
Revisionsrapport**

KPMG AB
Advisory
2016-03-15
Antal sidor: 11

Rapport Granskning av bokslut och årsredovisning 2015.docx

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	1
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	3
6.	Ansvarig nämnd/styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	3
9.	Årsredovisningen	4
9.1	Allmän bedömning	4
9.2	Om efterlevnaden av gällande redovisningsrekommendationer	4
9.3	Förvaltningsberättelse	5
9.3.1	Balanskravet	5
10.	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	5
10.1	Bakgrund	5
10.2	Finansiella mål	6
10.3	Verksamhetsmål	6
11.	Resultaträkning	7
11.1	Nyckeltal	7
12.	Balansräkning	8
13.	Finansieringsanalys	9

1. Sammanfattning

Vi har av revisorerna i Jämtlands Gymnasieförbund fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2015. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av gymnasieförbundets resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Vi bedömer att avsnittet för redovisningsprinciper och upplysningar kan vidareutvecklas för att bättre motsvara RKR:s krav, se avsnitt 9.2.
- Vi rekommenderar att förbundet redovisar en ekonomisk analys och driftsredovisning för respektive rektorsområde, se avsnitt 11.
- Vi anser att rutinerna för återsök av kostnader hos Migrationsverket bör ses över så att det sker så snart det är möjligt efter kostnaderna har uppstått, se avsnitt 12.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i KL ska fullmäktige (direktionen eller respektive fullmäktige för kommunerna i detta fall) i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med dessa mål.

Vi anser, i linje med tidigare år, att direktionen bör tydliggöra även i budgeten vilka mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål bör i likhet med den utvärdering som har gjorts innehålla utbildningsmål samt mål kopplade till de uppdrag som anges i ägardirektivet, bl.a. miljöområdet och arbetet mot folkhälsa, se avsnitt 10.1.

Jämtlands Gymnasieförbund
 Granskning av bokslut och årsredovisning
 per 2015-12-31
 2016-03-15

Finansiella mål

Förbundet har klarat ett av de två resultatmålen. Vår bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen endast delvis är förenligt med de finansiella målen, se avsnitt 10.2.

Verksamhetsmål

Sammanfattningsvis har av de 16 målen tio mål uppnåtts, tre mål har inte uppnåtts och tre mål har inte kunnat mätas. Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten endast delvis är förenligt med verksamhetsmålen.

2. Bakgrund

Vi har av revisorerna i Jämtlands Gymnasieförbund fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2015. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

Kommunens revisorer ska enligt 9 kap kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (9 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om gymnasieförbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

4. Avgränsning

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2015.

Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi har granskat sidorna 4 – 25 vad gäller nyckeltal samt stämt av balanskravsredovisning, investerings- och driftsredovisning mot underlag. Icke finansiell information, dvs sidorna 26 – 43, som inte har någon påverkan på de finansiella delarna i årsredovisningen har endast granskats med avseende på den är förenlig med den finansiella redovisningen.

5. Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

6. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser gymnasieförbundets årsredovisning.

Rapporten är saklighetsgranskad av Mikael Cederberg, förbundschef, och Kirsten Johnsson, ekonomichef.

7. Metod

Vi har planerat och utfört revisionen för att uppnå rimligt säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän och politiker
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Översiktlig analys av resultaträkningen

8. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Kristoffer Bodin, kommunal revisor under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor.

Jämtlands Gymnasieförbund
 Granskning av bokslut och årsredovisning
 per 2015-12-31
 2016-03-15

9. Årsredovisningen

9.1 Allmän bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av gymnasieförbundets resultat och ställning.

Förbundets årsredovisning ska enligt ägardirektiv¹ innehålla även ett miljöbokslut. Något sådant finns inte inarbetat i årets bokslut, och något sådant lämnas inte heller separat till ägaren. Enligt uppgift från förbundet är det att betrakta som en "administrativ miss" att kravet på miljöbokslut inte togs bort i ägardirektivet för 2015 samtidigt som förbundets miljökrav ändrades i ägardirektivet. Kravet på miljöbokslut är enligt uppgift borttaget i 2016 års direktiv.

Vi bedömer att årsredovisningen för övrigt i allt väsentligt har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

9.2 Om efterlevnaden av gällande redovisningsrekommendationer

I årsredovisningen anges under avsnittet "Noter och tilläggsupplysningar" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med lagen om kommunal redovisning och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer.

Vi har stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomichef samt översiktligt stämt av förbundets årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Kommentar

Baserat på vår granskning och väsentlighetsprincipen är vår bedömning att gymnasieförbundet i huvudsak efterlever rekommendationerna. Vi bedömer dock att avsnittet för redovisningsprinciper samt upplysningar kan vidareutvecklas för att bättre motsvara RKR:s krav.

¹ Direktiv för år 2015 antagna av kommunfullmäktige i Bräcke kommun, Krokoms kommun, Ragunda kommun och Östersunds kommun

9.3 Förvaltningsberättelse

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

9.3.1 Balanskravet

I KL finns de fr.o.m. år 2000 gällande reglerna om balanskravet, vilket innebär att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. Exempel på där synnerliga skäl kan anses föreligga är när kommuner medvetet och tydligt gjort avsättningar och byggt upp ett avsevärt eget kapital för att möta framtida kostnadsökningar eller intäktsminskningar.

Förbundet redovisar en balanskravsutredning enligt KL i förvaltningsberättelsen. Förbundets resultat enligt resultaträkningen för året uppgår till -0,9 mnkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster, 0,4 mkr från årets resultat, i enlighet med gällande principer. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till -1,3 mnkr. Förbundet bedömer att underskottet är en följd av omställningskostnader av engångskaraktär och åberopar synnerliga skäl till att inte reglera det negativa resultatet. Årets balanskravsresultat uppgår efter justering för synnerliga skäl till 0 mnkr.

10. Bedömning utifrån fullmäktiges mål

10.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige (direktionen eller respektive fullmäktige för kommunerna i detta fall) i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med dessa mål.

Det framgår inte av budget vilka mål som direktionen avser är sådana mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Direktionens bedömning är att förbundet i huvudsak uppnått målen för god ekonomisk hushållning. Av bedömningen framgår att 3 av 5 resultatmål kopplade mot förbundets uppdrag i förbundsordning och ägardirektiv är uppfyllda. Direktionen har lyckats nå 8 av 10 mätbara mål för utbildningsverksamheten. Ytterligare tre mål var uppsatta men icke mätbara och därför inte bedömda.

Jämtlands Gymnasieförbund
Granskning av bokslut och årsredovisning
per 2015-12-31
2016-03-15

Kommentar

Vi anser, i linje med tidigare år, att direktionen bör tydliggöra även i budgeten vilka mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål bör i likhet med den utvärdering som har gjorts innehålla utbildningsmål samt mål kopplade till de uppdrag som anges i ägardirektivet, bl.a. miljöområdet och arbetet mot folkhälsa.

10.2 Finansiella mål

Enligt årsredovisningen bedömer direktionen att Jämtlands Gymnasieförbund i huvudsak uppnår målen för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen som anges är

- Förbundet ska göra ett nollresultat
- Varje medlemskommun ska ha lägre total gymnasiekostnad än genomsnittet för respektive kommungrupp

Målen ingår i "Verksamhetsplan 2015/2016 och budget 2015 med flerårsplan" som två av fem resultatmål för uppföljning av ägardirektiv och förbundsordning. Vi tolkar att det är dessa mål som är de finansiella mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Endast målet om genomsnittlig gymnasiekostnad har enligt sammanställningen under 1.4.1 uppfyllts.

Kommentarer

Vår bedömning är därför att resultatet enligt årsredovisningen endast delvis är förenligt med de finansiella målen.

10.3 Verksamhetsmål

Förbundets verksamhetsmål återfinns i dokumentet "Verksamhetsplan 2015/2016 och budget 2015 med flerårsplan". Det framgår inte av verksamhetsplanen vilka mål som avses för god ekonomisk hushållning. Vid vår delårsgranskning uppfattade vi att det var samma mål som förra året som var underlag för bedömning av sådana verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning, d.v.s. förutom målen enligt förbundsordning och ägardirektiv även målen inom utbildningsverksamheten som avser kunskap, bedömning och betyg.

Vid saktlighetsgranskningen av denna rapport framkommer att de mål som ska bedömas är de tre verksamhetsmålen under från ägardirektiv och förbundsordning samt samtliga 13 mål inom utbildningsverksamheten, d v s totalt 16 mål.

Av de mål enligt förbundsordning och ägardirektiv som bedöms under avsnitt 1.4.1 har två av tre mål uppfyllts. De mål som klarats är att fler av medlemskommunernas gymnasieelever studerar i förbundets skolor och fler antagna elever på förstahandsvalet i gymnasieskolan. Målet om sjukfrånvaro har däremot inte uppfyllts.

Vad gäller måluppfyllelsen för de 13 mål som avser utbildningsverksamheten så kan tre mål inte bedömas eftersom utgångsläge saknas. Av övriga mål har åtta klarats två inte uppnått målsatta värden.

Sammanfattningsvis har av de 16 målen tio mål uppnåtts, tre mål har inte uppnåtts och tre mål har inte kunnat mätas.

Kommentarer

Vad gäller verksamhetsmålen anser vi, likt föregående år, det särskilt angeläget att direktionen tydliggör i budget vilka mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Detta är såsom vi anger i inledningen till avsnitt 10 också ett krav enligt kommunallagen.

Vår bedömning är att resultatet i delårsrapporten endast delvis är förenligt med verksamhetsmålen.

11. Resultaträkning

11.1 Nyckeltal

Belopp mkr	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015
Verksamhetens netto-kostnader	-334,1	-324,5	-336,5
Förändring i% jämfört med föregående år	2,9 %		
Kommunbidrag	333,2	332,7	336,8
Förändring i% jämfört med föregående år	0,2 %		
Finansnetto	0,0	0,1	
Resultat	-0,9	8,3	

Kommentarer till utfallet finns på en övergripande nivå under avsnitt 1.7 i årsredovisningen. Nettokostnaderna har ökat med 2,9 % som följd av en kombination av minskade intäkter och ökade kostnader. Intäkter i form av EU-bidrag och bidrag från Migrationsverket har ökat medan övriga bidrag och intäkter från vuxenutbildningen och externa projektmedel har minskat. En del kostnader har ökat såsom personalkostnader, konsulttjänster och lokalkostnader men kostnaden för transporter har minskat. En stor del av ökningen av lokalkostnader består av omställningskostnader av engångskaraktär för flytten till gymnasiebyn.

Det saknas driftredovisning och ekonomisk analys för respektive rektorsområde.

Jämtlands Gymnasieförbund
Granskning av bokslut och årsredovisning
per 2015-12-31
2016-03-15

Kommentar

Den ekonomiska analysen i årsredovisningen är begränsad till övergripande nivå och vi rekommenderar att förbundet redovisar en ekonomisk analys och driftsredovisning för respektive rektorsområde.

12. Balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för balansräkningen:

Belopp i mkr	2015-12-31	2014-12-31
Balansomslutning	89,5	89,7
Redovisat eget kapital	9,8	10,7
<i>Soliditet redovisad</i>	11 %	12 %
Omsättningstillgångar	64,9	67,8
Kortfristiga skulder	56,8	57,9
<i>Balanslikviditet</i>	114 %	117 %

För flertalet balansposter finns tillfredsställande underlag.

Kommentar

Förbundet har 4,8 mkr i fordran på Migrationsverket. Av dessa avser 1,0 mkr vårterminen 2015 (redovisad i november 2015 till Migrationsverket). Vi anser att rutinerna för att återsöka bör ses över så att dessa sker så snart det är möjligt efter kostnaderna har uppstått. Ingen del av fordran är betald vid vår granskning.

Vad gäller avsättning avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter förbundet har erhållit från pensionsadministratören K.P.A. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning. Några ansvarsförbindelser avseende pensioner finns inte enligt uppgifter från förbundet.

Jämtlands Gymnasieförbund
Granskning av bokslut och årsredovisning
per 2015-12-31
2016-03-15

13. Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Kommentar

Vi har inte närmare granskat finansieringsanalysen.

KPMG, dag som ovan

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor

Kristoffer Bodin
Kommunal revisor

Lars Skoglund
Auktoriserad revisor

Revisorerna i Jämtlands Räddningstjänstförbund

2016-03-14

Till
 Kommunfullmäktige i:
 Östersunds kommun
 Krokoms kommun
 Strömsunds kommun
 Bergs kommun
 Bräcke kommun
 Ragunda kommun
 Härjedalens kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet (organisationsnummer 220000-1560) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi **bedömer** sammantaget att direktionen Jämtlands Räddningstjänstförbund i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi **bedömer** att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi **bedömer** att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi **bedömer** att resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som direktionen uppställt samt de ekonomiska mål och riktlinjer i ägardirektivet för 2015 som antagits av respektive fullmäktige.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi återoppar bifogade rapporter.

Östersund 2016-03-14

 Christer Jonsson

 Melker Kjellgren

 Kjell Brickman

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Granskning av årsredovisning 2015
- Granskning av delårsrapport 2015-08-31
- Revisionsrapporten "Uppföljning av tidigare revisionsrapporter 2012 -2014"

Revisionsrapport Granskning av årsredovisning 2015.

Innehåll Toc381770881

Sammanfattning.....	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Revisionsfråga och kontrollmål.....	3
1.3. Avgränsning	3
1.4. Revisionskriterier och metod.....	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. Förvaltningsberättelse.....	5
Kommentarer.....	5
2.2. Investeringsredovisning	5
Kommentarer.....	5
2.3. Driftredovisning	6
Kommentarer.....	6
2.4. Balanskrav	6
Kommentarer.....	6
2.5. God ekonomisk hushållning.....	6
Kommentarer.....	6
2.6. Resultaträkning	7
Kommentarer.....	7
2.7. Balansräkning	7
Kommentarer.....	8
2.8. Finansieringsanalys	8
Kommentarer.....	8
2.9. Tillämpning av gällande redovisningsprinciper	8
Kommentarer.....	8

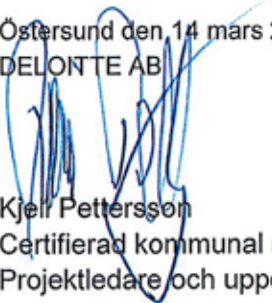
Sammanfattning

Revisorerna ska enligt Kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt de mål fullmäktige beslutat.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands räddningstjänstförbund har Deloitte granskat förbundets årsredovisning för räkenskapsåret 2015.

- Efter genomförd granskning är vår sammanfattande bedömning att årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.
- Vi bedömer även att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de ekonomiska mål som respektive fullmäktige beslutat om i ägardirektiv. Mål och måluppfyllelse, beslutade av direktionen, följs upp och redovisas i årsredovisningen.

Östersund den 14 mars 2016
DELOITTE AB

Kjell Pettersson
Certifierad kommunal revisor
Projektledare och uppdragsansvarig

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Enligt Lag om kommunal redovisning (KRL) ska årsredovisningen redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Rådet för kommunal redovisning, vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med KRL, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen.

I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas.

Enligt KRL och Kommunallagen (KL) är det direktionen som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands räddningstjänstförbund har Deloitte granskat förbundets årsredovisning för räkenskapsåret 2015. Räddningstjänstförbundet omfattas av lagstiftning för kommuner.

1.2. Revisionsfråga och kontrollmål

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsmed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskaps-handlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och direktions tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som direktionen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

Granskningen har skett utifrån följande kontrollmål:

- Redogör årsredovisning för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är redovisat resultat förenligt de mål som fullmäktige/direktionen beslutat?

1.3. Avgränsning

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlagen utifrån denna bedömning.

1.4. Revisionskriterier och metod

I årsredovisningen har följande delar granskats:

- Förvaltningsberättelse (inklusive drift- och investeringsredovisning)
- Resultat- och balansräkning
- Finansieringsanalys

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

För att granska att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, har ett stickprovsmässigt urval av underlag granskats avseende: existens, periodisering, värdering, ägande rätt och förpliktelser samt huvudsakligt innehåll.

2. Granskningsresultat

2.1. Förvaltningsberättelse

Enligt KRL 4 kapitlet ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av förbundets verksamhet (KRL 4:1). Upplysningar ska även lämnas om:

- Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av förbundets resultat och ställning (KRL 4:1 1p).
- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut (KRL 4:1 2p).
- Förbundets förväntade utveckling (KRL 4:1 3p).
- Väsentliga personalförhållanden (KRL 4:1 4p) och uppgift om sjukfrånvaro (KRL 4:1a).
- Förbundets investeringsverksamhet (KRL 4:2).
- Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten (KRL 4:3).
- Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras (KRL 4:4).
- Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts (KRL 4:5).

Kommentarer:

Vi bedömer att ovan förhållanden redovisats i stort på ett korrekt sätt. Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som respektive fullmäktige beslutat om i ägardirektiven. Mål och måluppfyllelse beslutade av direktionen följs upp och redovisas i årsredovisningen.

2.2. Investeringsredovisning

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar förbundets totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och finansieringsanalys
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och investeringskalkyler har analyserats och kommenterats

Kommentarer.

Vi bedömer att investeringsredovisningen är rättvisande. Nettoinvesteringarna under 2015 uppgår till ca 6,7 mnkr, vilket är ca 500 kkr högre än budgeterat.

2.3. Driftredovisning

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisats i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförts riktigt från bokföringen
- Samma periodiserings principer gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse har gjorts med tidigare år
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål

Kommentarer

Kravet på driftredovisning utgår från en kommuns förhållanden där nämnder och styrelser är ansvariga för sin ekonomi. I räddningstjänstförbundet görs en uppdelning på verksamhetsområden, exempelvis direktion och förbundskansli med flera. Vi bedömer att den är rätt redovisad och redogör för utfallet under året.

2.4. Balanskrav

Vi har granskat att:

- Förbundet uppfyller balanskravet
- Vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt man avser att reglera detta
- Det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- Det framgår skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Kommentarer

Räddningstjänstförbundet redovisar ett resultat på + 2,6 mnkr och klarar balanskravet.

2.5. God ekonomisk hushållning

Vi har granskat att:

- Förbundet uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- Förbundet uppfyllt de av fullmäktige fattade ekonomiska mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Kommentarer

Respektive fullmäktige har i ägardirektiv antagit följande ekonomiska mål: Inga överskridanden accepteras och att förbundet ska finansiera utvecklingsområdet Furulund genom rationalisering i befintlig verksamhet. Dessa ekonomiska mål anses uppfyllda. Ingen samlad redovisning finns kring redovisning av ägardirektiven utan återfinns under olika avsnitt i årsredovisningen. För att tydliggöra redovisningen av ägardirektiven

rekommenderar vi en särskild rubrik omkring dessa i förvaltningsberättelsen.

Direktionen har en verksamhetsplan för 2015 där mål och måluppfyllelse redovisas. Enligt redovisningen består modellen av 5 målområden, 11 inriktningsmål och 51 effektmål. I sammanfattningen anses målen helt eller delvis uppnådda och några inte uppnådda. Vi bedömer att förbundet kan fortsätta arbetet med att utveckla verksamhetsmål av betydelse för god ekonomisk hushållning och att begränsa antalet effektmål. För 2016 har antalet effektmål i budgeten minskat till 18, vilket är ett steg i rätt riktning.

2.6. Resultaträkning

Enligt KRL 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet förändrats under året.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt KRL
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets samtliga externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningens innehåll är rätt periodiserat

Kommentarer

Vi bedömer att resultaträkningen i allt väsentligt är rättvisande. Förbundet redovisar ett resultat på + 2,6 mnkr. I resultatet ingår försäljning av inventarier med ca 283 kkr, ökade intäkter automatlarm ca 970 kkr, samt ersättning från MSB med ca 1 mnkr avseende branden i Kälarne (stolpfabriken). I redovisade kostnader ingår personalkostnader och materialkostnader för branden i Kälarne (stolpfabriken). I årsredovisningens avsnitt "Driftredovisning" redovisas hur avvikelser för intäkter och kostnader gentemot budget påverkat resultatet.

2.7. Balansräkning

Enligt KRL 5:2 ska balansräkningen redovisa förbundets samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder existerar, tillhör förbundet och är fullständigt redovisade och rätt periodiserade
- Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats enligt principerna i KRL
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentarer

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt visar förbundets ekonomiska ställning och att årets resultat överensstämmer med förändringen av eget kapital (+2,6 mnkr).

2.8. Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen ska, enligt KRL 7:1, förbundets finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Vi har granskat att:

- Finansieringsanalysen uppfyller kraven i KRL
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Finansieringsanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen

Kommentarer

Kassaflödesanalysen uppfyller kraven enligt KRL och visar förändringen av likvida medel under året.

2.9. Tillämpning av gällande redovisningsprinciper

En granskning har skett att rekommendationer från Rådet från kommunal redovisning och god redovisningssed i övrigt tillämpas och tilläggsupplysningar och noter finns i tillräcklig utsträckning. Om avvikelser sker från normering och god redovisningssed ska dessa anges och motiveras.

Kommentarer

Vi bedömer att årsredovisningen i huvudsak lämnar information om tillämpade redovisningsprinciper och lämnar tilläggsupplysningar i tillräcklig omfattning. Förbundet redovisar att de inte följer rekommendationen kring redovisning av hyra/leasingavtal.

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person (Eng: "limited by guarantee"), och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Deloitte har 200 000 medarbetare i nätverket alla fast beslutna att bli standard of excellence.

Detta dokument innehåller endast allmän information. Varken Deloitte Touche Tohmatsu Limited, dess medlemsfirmor eller deras närstående företag (gemensamt kallade "Deloittes Nätverk") lämnar råd eller tjänster genom denna publicering. Innan beslut fattas eller åtgärd vidtas som kan påverka din ekonomi eller din verksamhet, bör du konsultera en professionell rådgivare. Inget företag inom Deloittes Nätverk är ansvarigt för någon skada till följd av att man har förlitat sig på information i detta dokument.

© 2013 Deloitte AB

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Östersunds Rådhus AB, org.nr 556593-7553

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Östersunds Rådhus AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Östersunds Rådhus AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Skellefteå den 31 mars 2016

Ernst & Young AB

Micael Engström
Aktoriserad revisor

Lekmannarevisorerna
i Östersunds Rådhus AB
Östersunds kommun

2016-04-11

Till årsstämman i Östersunds Rådhus AB
org. nr. 556593-7553
Till fullmäktige i Östersunds kommun

Granskningsrapport för år 2015

Vi, av fullmäktige i Östersunds kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Östersunds Rådhus AB:s verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Viktiga iakttagelser

Enligt ägardirektivet skall bolaget amortera på låneskulden med en beräknad amorteringstakt om 25 år. Detta innebär att den årliga amorteringen bör vara drygt 30 miljoner kr. Under 2015 har det amorterats endast 15 miljoner kr.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östersund 2016-04-11

Karl Göran Eriksson

Kick Leijnse

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Östersundshem AB, org.nr 556528-1648

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Östersundshem AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Övriga Upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2014 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den

11 mars 2015 med omodifierade uttalanden i rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Östersundshem AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsmed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Skellefteå den 4 mars 2016

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

Lekmannarevisorerna
Östersundshem AB

Till bolagsstämman i
Östersundshem AB
Org nr 556528-1648

Granskningsrapport för år 2015

Vi har granskat bolagets verksamhet för år 2015. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god sed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi granskat om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

I vår granskning har vi tagit del av bolagets handlingar och protokoll samt haft överläggningar med företrädare för styrelse och bolagsledning. Vi har under 2015, i en för kommunens bolag gemensam insats, låtit granska tillämpning av offentlighetsprincipen i bolagen. Bolagets styrelse har behandlat rapporten och beslutat om åtgärder med anledning av rekommendationer i rapporten.

Ägardirektivet anger att bolaget skall, med beaktande av kommunens bostadspolitiska målsättningar och affärsmässiga principer, vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden. För att uppfylla detta krav har bolaget genom dotterbolaget Östersundshem Exploatering AB under året sålt radhustomter vid Jägarvallen samt igångsatt ett antal byggprojekt, trygghetsboendet Lugnet, studentboendet Jägargården och kombohus vid Remonthagen.

Bolagets styrelse har i november beslutat inleda ett arbete med att omstrukturera bolagets fastighetsinnehav och har bolagets VD fått i uppdrag att bilda/förvärva femton nya dotterbolag respektive dotterdotterbolag. Kommunstyrelsen har 2015-12-15 beslutat att medge bildandet av erforderligt antal nya dotterbolag respektive dotter/dotterbolag.

Enligt ägardirektivet skall bolaget verka för en god intern kontroll och skall styrelsen årligen värdera denna. Styrelsen har 2013 fastställt dokumentet Intern kontroll och styrning. Styrelsen har 2014-12-11 beslutat om revidering av detsamma.

Bolaget redovisar för koncernen en soliditet uppgående till 33,4 %, vilket väl uppfyller ägardirektivets krav på lägst 20%.

Enligt ägardirektivet bör bolaget ha en direktavkastning, dvs driftnettot dividerat med bedömt marknadsvärde på fastighetsbeståndet som inom en femårsperiod (2020) motsvarar 5,5% (+/- 0,5%). Inom en tioårsperiod (2025) ska nivån

REVISIONSBERÄTTELSE

motsvara 7,0% (+/- 1,0%). Avkastningskravet skall dock uppnås som ett medeltal under en femårsperiod. För 2015 redovisas för koncernen en direktavkastning uppgående till 4,6 %.

Vi bedömer att bolaget aktivt arbetat för att uppfylla ägardirektivets övriga krav och att verksamheten bedrivits i överensstämmelse med bolagsordningen.

Östersund 2016-03-16

Staffan Ekström

Av bolagsstämman utsedda lekmannarevisorer

Göran Fürstenberg

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Östersunds Sport- och Eventarena AB, org.nr 556707-0239

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Östersunds Sport- och Eventarena AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Östersunds Sport- och Eventarena ABs finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Östersunds Sport- och Eventarena AB för räkenskapsåret 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Skellefteå den 31 mars 2016

Ernst & Young AB

Micael Engström
Auktoriserad revisor

